

සුවර්ණ භාසෝත්තම සූත්‍රය

සුවර්ණ භාසෝත්තම සූත්‍රය

@2017 ඩබ්ලිව්. එම්. ගුණතිලක

ISBN 978 955 7947 15 0

සම්බන්ධීකරණය- ටෙන්සන් ලෙක්චර්ස් මෙහෙයින් චන්ද්‍රසේ

පරිගනක අක්ෂරකරණය | සම්පත් බාලසූරිය

සහරක්ෂි ප්‍රකාශනයක්

සහරක්ෂි

111, ලෝකිලන්ගොමුව, කොටුගොඩ.

+94 77 358 7588

+94 71 7585 233

saharakshi@gmail.com

saharakshi.blogspot.com

සුවර්ණ භාෂෝත්තම සූත්‍රය

පරිවර්තනය
මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්. එම්. ගුණතිලක

පිඳුම

උතුම් වූ ලාමා සෝපාතුමන්ට
හද බැතියෙන්
ටෙන්සින් ලෙක්ඩුන්
මෙහෙණින්වහන්සේ
විසිනි.

පෙරවදන

සොපා රිම්පොවේ ලාමාතුමා විසින්

මෙය ඉතා අගනා සූත්‍රයකි. සතුට හා සාමය ගෙන දෙන එය ප්‍රවණ්ඩනා-සැහැසිකම් නැවැත්වීමට පවා බලයක් ඇත්තකි. එම සූත්‍රය ඇසීමෙන් කෙනෙකුගේ කර්ම පවා ගෙවී පිරිසිදු වන්නේ ය.

අපගේ ජීවිතවල අරමුණ විය යුත්තේ අන් අයට යහපත සැලසීමය. මෙම වර්තමාන ජීවිතයේ සතුට අන් අයට ලබා දීම අපට කළ හැකිය. එහෙත් වඩාත් වැදගත් වන්නේ, අනාගත ජීවිතයන්හිදී ද එම සතුට ලබා දීමය. ඊටත් වඩා වැදගත් වන්නේ, ජීවී සත්වයන් සංසාර දුකින් නිදහස් කොට ඔවුන් විමුක්තිය කරා ගෙන ඒමය. ඉතාමත් ම වැදගත් වන්නේ ඔවුන් පරම තත්වය වූ පූර්ණ බුද්ධත්වය කරා ගෙන ඒම ය. ජීවී සත්වයන් වෙනුවෙන් කළ හැකි මහඟුම සේවාව හා යහපත එයය. ඒ සඳහා අපිද පළමුවෙන් එම පරම තත්වයට පත් විය යුත්තෙමු.

මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයට සවන් දීම බුද්ධත්වය කරා යාමට මග පාදා ගැනීමක් වන්නේය. මෙම සූත්‍රය, අපගේ ජීවිත ඒ වෙත යොමු කරන්නකි. පහත් උත්පත්තීන්හි නොඉපදීමට එය අපට උදව් කරන්නේය. අප එක් මොහොතක් හෝ පමා නොවී නවතා ගත යුත්තේ පහත් උත්පත්තීන් හි ඉපදීමය. ධර්මය දිගින් දිගටම

ප්‍රගුණ කිරීම සඳහා අපට උසස් උත්පත්තියක් අවශ්‍ය වන්නේ ය. මෙම සූත්‍රයට සවන් දීමෙන් සියලුම සෘණාත්මක කර්ම ගෙවී පවිත්‍ර වන්නේ ය.

සාර්ථකත්වය වර්ධනය කරන එය, විශේෂයෙන් සද්ගුණවත් රජුන්ගේ හා ජනපතිවරුන්ගේ සතුට සඳහා මාර්ගය වන්නේය. ඔබට නානා ගැටලු ඇත්තේ නම්, කෙනෙකු මිය යන්නේ නම් හෝ මියගොස් ඇත්තේ නම්, දෙව්වරුන් ද ඔබට විරුද්ධව ක්‍රියාකරන්නේ නම්, කිසිදු දෙයක් සාර්ථක නොවන්නේ නම්, ඔබගේ මිතුරන්, ආදරණීයයන්, බිරිඳ, සැමියා, පවුලේ අය හෝ සේවක සේවිකාවන් පවා සුළු චචනයක් වැරදීමෙන් ඔබ හා අමනාප වන්නේ නම්, ඔබගේ ධනය පිරිහී යන්නේ නම්, හදිහුනියම් වලින් හෝ භූත බලවේගවලින් හානි පැමිණෙන්නේ නම් හෝ වෙනත් හයානක දේවල් සිදුවන්නේ නම්, ඒ සියල්ලම සඳහා ඔබ කළ යුත්තේ, නා පිරිසිදු වී, පිරිසිදු ඇඳුම් ඇඳගෙන, ශාන්ත මනසකින් යුතුව මෙම සූත්‍රයට සවන් දීමය. එවිට සෑම දෙයක්ම සමනය වනු ඇත. එය අසන ඕනෑම කෙනෙක් පින් රැස් කර ගනී., බුදුවරුන්ගේ අභිනන්දනයට ලක් වන්නේ ය.

කවර හෝ රටක මෙම සූත්‍රය උගන්වනු ලබන්නේ නම්, එම රටට මින් විශාල යහපතක් සැලසේ. එම රටේ රජු සතුරන්ගේ ප්‍රහාරයට ලක් වන්නේ නැත. සියලු දෙනා සතුටින් දිවි ගෙවනු ඇත. රටේ කල කෝලහාල නැතිව ගොස් සුසංගත බවට පත්වනු ඇත. රජු වැසියන්ට ආගමික නිදහස ලබා දෙන අතර, ඔහු දෙවියන් විසින් ආරක්ෂා කරනු ලබන්නේ ය. කෙළවරක් නැතිව සටන් පවතින ස්ථානවල මෙම සූත්‍රය කියවීම විශේෂයෙන් ඵලදායී වනු ඇත. එයින් ඒ රට සමෘධිමත් වන අතර, රටට නියම කලට වැසි ලැබීමද සිදු වනු ඇත.

මිනීමැරුම් බහුල රටවලට ගොස් මෙම සූත්‍රය හැකි තරම් වාර ගණනක් 7 වරක්, 21 වරක් හෝ 108 වරක් කියවීම අතිශයින් ඵලදායී වනු ඇත.

මෙම සූත්‍රය ළඟ තබාගෙන මතක තබා ගන්නා හෝ කියවන අය ලෞකික මිනිසුන් අට වර්ගයන්ගෙන් ඔබ්බට යනු ඇත. ඔවුන්ගේ

සියලු ප්‍රාර්ථනා ඉෂ්ට වනු ඇත. බුදුන්වහන්සේ සතර වරම් රජ දරුවන්ටද මෙම සූත්‍රයට පූජා පවත්වන ලෙස උපදෙස් දී ඇති අතර, මෙම සූත්‍රය මතක තබා ගන්නා හෝ කියවන අය ආරක්‍ෂා කරන ලෙසද පවසා ඇත. එසේම කරන බවට සතර වරම් රජවරුන් ද ප්‍රතිඥා දී ඇත.

මෙම සූත්‍රය මතක තබා ගැනීම හෝ ඊට පූජා පැවැත්වීම, බුදුන් වහන්සේට පූජා පැවැත්වීමක් හා සමාන වන්නේ ය. මෙම සූත්‍රයට සවන් දෙන අය විමුක්තියෙන් ආපසු හැරෙන්නේ නැත. ඔවුන්ගේ ජීවිත බෝධි තත්වය කරාම යොමු වනු ඇත. පෘථිවිපාල දේවතාවිය බුදුන් වහන්සේට පැවසුවේ මෙම සූත්‍රය සජ්ඣායනය කරන හික්‍ෂුච ආරක්‍ෂා කරන බවත්, තමා ඒ හික්‍ෂුචට අවශ්‍ය සෑම දේම ලැබෙන්නට සලස්වන බවත් ය: එනම්, එතුමාට නැවතීමට අවශ්‍ය තැන, තැන්පත් මනසක් ආදී දේ ලැබෙන්නට සලස්වන බව ය. මෙම සූත්‍රය කියවා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරන අයට පවා කල්ප ගණනාවක් දෙවි මිනිස් සැප විඳින්නට ලැබේ - ප්‍රසිද්ධිය හා ධන ධාන්‍ය ලැබේ - අවසානයේදී බුදු බවට පත්වන්නටද හැකි වේ. සූත්‍රයේ එකම පරිච්ඡේදයක් හෝ කියවන්නා වූද, එකම බෝධිසත්ව නාමයක් පවා මෙනෙහි කරන්නාවූ ද පුද්ගලයන්ට පෘථිවි දේවතාවිය නිශ්චය වශයෙන්ම උදව් කරන්නීය. සූත්‍රයේ එකම ගාථාවක් හෝ තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරන අයද ඇූ ආරක්‍ෂා කරන්නී ය. සූත්‍රයේ එක් ගාථාවක් (හෝ කවියක්) පමණක් අසන අය පවා කිසිවිට පහත් ලෝකවලට යන්නේ නැත. බුදුන් වහන්සේ පෘථිවි දේවතාවියට පවසන්නේ, සූත්‍රයෙන් එකම ගාථාවක් පමණක් අසන අය පවා දෙවිලොව උපදින බව ය. තව දුරටත් බුදුන්වහන්සේ ඇයට පැවසුවේ, සූත්‍රයෙන් එක් ගාථාවක් පවා අසන අයගේ පාපකම් සියල්ල මුල් සිඳී කැපී ගොස්, අවසානයේදී ඔවුන්ද බුද්ධ බෝධියට පත් වන බව ය.

සිංහල පරිවර්තකගේ හැඳින්වීම

මූලින්ම, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම යන ග්‍රන්ථ නාමය ගැන යමක් කිව යුතුය. සෑහෙන කලකට පෙර වරක්, ජොහැන්නස් නොබෙල් (Johannes Nobel) විසින් 1937දී සංස්කරණය කරන ලද එම සූත්‍රයේ සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථය පේරාදෙණි සරසවි පුස්තකාලයේ තිබී රැගෙන ගොස් බැලුවෙමි. එහි එක්තරා පරිච්ඡේදයක් මගේ සිත් ගත්තේය. ඒ, සරස්වතී පරිවර්තය නම් පරිච්ඡේදයයි, මම ඒ දිනවලම එම පරිච්ඡේදයේ සිංහල අනුවාදයක් ද කෙළෙමි. එහෙත් එය එතැනින් නැවතුණේය.

දෙවෙනිවරට එය මතුවී ආයේ, ලෙක්ඩුන් මෙහෙණින් වහන්සේ එම ග්‍රන්ථයේ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් දැනට වසර තුනකට පමණ පෙර මා වෙත ලැබෙන්නට සැලැස්වීමෙන් පසුව ය. මා කලින්ද දැනගෙන සිටි ග්‍රන්ථයක් බැවින්, කල් නොයව්‍යම එය සිංහලට නැගීමට පටන් ගත්තෙමි. එහි සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථය ගෙන බැලූ විට එහි නම සඳහන්ව තිබුණේ සුවර්ණභාසෝත්තම යන නාමයයි. ඉංග්‍රීසි කෘතියේ නාමය වූයේ සුවර්ණප්‍රභාසෝත්තම යන්නයි. වෙනත් සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථ කිහිපයක ම තිබුණේ සුවර්ණභාසෝත්තම යන නාමයම බැවින් සිංහල පරිවර්තනය සඳහා එම සුවර්ණභාසෝත්තම යන නම ම යෙදීමට තීරණය කෙළෙමි.

මෙම අනුවාදය සඳහා මා මූල ග්‍රන්ථය වශයෙන් යොදා ගත්තේ සංස්කෘත ග්‍රන්ථයයි. එහි ඇති ශ්ලෝකද බොහෝ තැන්වල සිංහල කවියට නගා යොදාගත හැකි විය. අනෙක් අතට සකු බස යනු සිංහලයට එතරම් නුහුරු බසක් නොවන නිසා ඉංග්‍රීසියෙන් සිංහලයට නගනවාට වඩා පහසු ගතියක් ද ඇති වේ.

බොහෝ තැන්වල ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ දී තිබුණේ සංස්කෘත ග්‍රන්ථයේ තුබූ අර්ථයට වඩා වෙනස් අරුතකි. එබඳු තැන්වල සිංහල අනුවාදයට යොදා ගන්නා ලද්දේ සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථයේ අදහස ය. මෙම සූත්‍රය නිසා අප වසර 40 කට වඩා වැඩි කාලයක් තිස්සේ කරගෙන ආ මාසික සරස්වතී සංගීත මණ්ඩපයේ වැඩ කටයුතු ද අමුතුවම මුහුණුවරක් ගත්තේය.

2017 වසරේ මුල පටන් සංගීත රාත්‍රිය ආරම්භය සිදුවන්නේ සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයේ සරස්වතී පරිවර්තය නම් කොටස හඬනගා කියවීමෙන් පසුවය. එය සැබැවින්ම ආශිර්වාදාත්මක වූවකි. ඉන් පෙරෙළෙන නව පිටුවක් ද ඇත. එනම් එතෙක් හින්දු ස්වරූපයක් දැරූ සංගීත රාත්‍රිය මේ වසරේ පටන් බෞද්ධ ස්වරූපයකට හැරීමයි.

මෙම ග්‍රන්ථයේ තවත් විශේෂත්වයක් වන්නේ එය හඬනගා කියවන ලෙසත්, කියවනු අසා සිටින ලෙසත් උපදෙස් දී තිබීම ය. එම උපදෙශයෙහි සැබෑ අරුත වැටහී ගියේ එම සූත්‍රයේ අත් පිටපත් කීපයක් මිතුරන් කීප දෙනෙකු අතර බෙදා දී කියවන්නට සැලැස්වීමෙන් පසුව ය. එම අත්දැකීම් පිළිබඳව ඒ අත්දැකීම් ලැබූ අය විසින්ම කෙරෙන විස්තරයක් පහත දැක්වේ.

1. අනුරාධපුරයේ තාරක මහතාගේ අත්දැකීම
2. ලේවැල්ලේ මහේෂ් මහතාගේ අත්දැකීම
3. ලෙක්ඩුන් මෙහෙණින් වහන්සේගේ අත්දැකීම

උපකාරානුස්මෘති

මෙම සූත්‍රය යුහුසුඵච සිංහලට නැගීමට මා පෙළඹවූ ටෙන්සින් ලෙක්ඩුන් මෙහෙතින් වහන්සේට ද, මෙහි ප්‍රකාශන කටයුතු භාරගෙන නොපිරිහෙලා ඉටුකළ රුවන් බස්නායක මහතා ඇතුළු ප්‍රකාශන කාර්ය මණ්ඩලයටද අනේක වාරයක් ස්තූතිවන්ත වෙමි.

මෙය හඬනගා කියවීමෙන් ප්‍රයෝජනය ලත් කිහිපදෙනෙකුගේ අත්දැකීම් පහත දැක්වේ.

ඩබ්ලිව්. එම්. ගුණතිලක

1. තාරක මහතාගේ අත්දැකීම.

සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය මා අතට පත්වීම මාගේ ආධ්‍යාත්මික ජීවිතයේ එක්තරා තීරණාත්මක කඩ ඉමක් බඳුය. සූත්‍රය මා අතට පත්වීමත් පසුව එය සජ්ඣාධායනා කිරීමෙන් මා ලත් මහඟු එළත් එකිනෙකට බැඳුණු සිද්ධි දාමයක් බඳුය. අනාගතයේදී සූත්‍රය අතට පත්වන පින්වතුන් ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස මාගේ අත්දැකීම ප්‍රකාශ කරමි.

2017 පෙබරවාරි මස 04 වන දින මහාවාර්ය ගුණතිලක මහතාගේ නිවසේ මාසිකව පවත්වනු ලබන සරස්වතී මණ්ඩප සංගීත සැඟවුමට සහභාගි වීමි. ප්‍රථම වතාවට මා මෙම සූත්‍රය ගැන ඇසුවේ එදිනයි. එහිදී ගුණතිලක මහතා සරස්වතී මණ්ඩපය ආරම්භ කිරීමට පෙර සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයේ එන “සරස්වතී” පරිච්ඡේදය කියවා එම සූත්‍රය වජ්‍රයානික බුදු දහමේත් මහායානික බුදු දහමේත් ඉතා ගරු කටයුතු සූත්‍රයක් ලෙස සැලකෙන බවත් ආධ්‍යාත්මික මාර්ගයේ බාධා මගහරවා ගැනීමට මෙය එම සම්ප්‍රදායන් දෙකෙහිම ඉතා ප්‍රබල වශයෙන් භාවිතා කරන සූත්‍රයක් ලෙසත් කිය.

ඒ මොහොතේ එහි පැමිණ සිටි ශ්‍රාවක පිරිස අතර සිටි ටිබෙට් සම්ප්‍රදායට අයත් හිකුණි න්වහන්සේ නමක් වූ Tenzin Lekdron මෙහෙණින්වහන්සේ මේ සූත්‍රය සම්බන්ධයෙන් එතුමියගේ පෞද්ගලික අත්දැකීමක් සභාවට මෙසේ ඉදිරිපත් කළාය. “මේ සූත්‍රය ශබ්ද නගා කියවීමෙන් මා නැවතීලා හිටපු ආරාමයේ ප්‍රශ්න ගොඩක් විසඳුණා. විරසක හැඟීමෙන් හිටපු බොහෝ දෙනෙක් ඉතාම මිත්‍රශීලී වුණා. පසුව මගේ භාවනාවන් හොඳට කෙරුණා.”

මින් පසු මා ගෙදර පැමිණ මෙම සූත්‍රය කෙසේ හෝ ලබාගෙන කියවිය යුතුය යන අදහසේ පසුවන අතර පෙබරවාරි මස 18 වන දින ටිබෙට් ලාමාවරයෙකුගේ ධර්ම දේශණාවක් මහනුවරදී පැවැත්වෙන බව සැල විය. එහි යාමට ප්‍රථම දිනයේ මා ගුණතිලක මහතාට කතාකොට “සර් එදා අර සරස්වතී මණ්ඩපයේදී සර් කියවපු සූත්‍රයේ පිටපතක් මම ආවොත් ගන්න පුළුවන්දැයි විමසීමි: “පුළුවන්, මමත් හෙට ධර්ම දේශණයට එනවා. එතනට මම අරන් එන්නමි” යැයි පැවසීය.

ධර්ම දේශණය දිනයේ මෙලෙස සූත්‍රය මා අතට පත්විය. මා නිවසේ මේ වෙනකොට ඉතා අවාසනාවන්ත ලෙස අඳුරු තත්වයක් නිර්මාණය වී තිබිණි. පවුලේ සාමාජිකයින් අතර එකිනෙකා කෙරෙහි විරසක බවක් ඇතිවී තිබිණ. වසර ගණනාවක් භාවනා කළ අයෙකු ලෙස මෙවැනි තත්වයන් හඳුනා ගැනීමේ හැකියාව මා හට තිබිණ. කිසියම් අඳුරු බලවේගයක ආක්‍රමණයක් එල්ලවී තිබෙනු පැහැදිලිවම දක්නට තිබිණ.

පෙබරවාරි මස 19 වන දින මම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය කියවීමට අදිටන් කරගතිමි. උපදෙස් දී ඇති පරිදිම පාන්දරින් ස්නානය කොට පිරිසිදු වී සුදු ඇඳුමක් හැඳ තෙරුවන් නමැඳ ගබ්ද නගා කියවීම පාන්දර 6 ට ආරම්භ කළෙමි. 11.30 වනතෙක් අඛණ්ඩව කියවූ මම, දිවා ආහාරයට පමණක් නවත්වා පසුව නැවතත් ආරම්භකොට සවස 4 දක්වා එක හුස්මට සූත්‍රය අවසාන කළෙමි.

හෝරා කීපයක් ගත වූ විට අවට පරිසරයේ කිසියම් වෙනසක් සිදුවී ඇති බව මා හට වැටහිණ. පසුදින උදේ සාර්ථක භාවනා වාරයක් අවසන් කළෙමි. වෙනදා මෙන් ශරීරයේ සියුම් වේදනාකාරී තත්වයන් කිසිවක් අත්නොදක්කෙමි. මවගේත් සහෝදරියගේත් හැසිරීම් රටාවල පුදුමාකර වෙනස් වීමක් නිරීක්ෂණය වුණි. ඉතා සුහද ලෙස ඔවුහු හැසිරුණහ. දින කීපයක් ගතවන විට මෙම සුභවාදී තත්වය තවත් වඩිතය විය. සති කිහිපයක් ගතවන විට ධර්මධර කල්‍යාණ මිත්‍රයන් දෙදෙනෙකු අළුතින් හඳුනා ගැනීමටද හැකිවිය.

මෙවැනි පරිසරයක් මගේ නිවසේ නිර්මාණය වීම භාවනා යෝගියෙකු ලෙස මට ඉතා වටිනා දෙයකි. ගෘහස්ථ භාවනා කරන සෙසු අයත් මෙවැනි ගෘහ පරිසරයක වටිනාකම දන්නවා විය යුතුය.

ඔවුන්ට මෙම සූත්‍රය උපකාර වේවා! එතැන් පටන් මම ඔවුන්ට සෑම මසකම මුල් හා අග සති වල මෙම සූත්‍රය සජ්ඣායනය කරමි.

එසේ කරන සෑම මොහොතකම මම ගුණතිලක මහතාටත් ලෙක්චුන් මෙහෙණිත්වහන්සේටත් පින් අනුමෝදන් කරමි.

2. මහේෂ් මහතාගේ අත්දැකීම.

මැයි මස 10 වන වෙසක් පුන් පොහෝ දිනදීය.

සුවර්ණප්‍රභාසෝත්තම සූත්‍රය සඡ්ඤායනා කිරීමෙන් පසු අප ලැබූ විශේෂිත වූ අත්දැකීම් මෙයින් විස්තර කරන්නෙමු.

අපි පුරුද්දක් ලෙස විටින් විට මහාචාර්ය ගුණතිලක මහතාගේ නිවසට ගොස් ධර්මය පිළිබඳ නොයෙක් දේ සාකච්ඡා කිරීමට පුරුදුව සිටියෙමු. එසේ ගිය එක් දිනක මහාචාර්යතුමා අප හට පැවසුවේ එතුමා සුවර්ණප්‍රභාසෝත්තම සූත්‍රය නම්වූ පොත සිංහලයට පරිවර්තනය කරමින් සිටින බවයි. අප ඒ පිළිබඳව උනන්දුවක් දැක්වූ බැවින් එතුමා එතෙක් පරිවර්තනය කර තිබූ එම පොතේ මුල් කොටස් කිහිපය අප වෙත රැගෙන විත් එහි තිබූ සමහර කොටස් (ගද්‍ය, පද්‍ය) අපට ඇසෙන සේ හඬ නඟා කියව්වේ ය. එය ඇසූ මොහොතේදීම මෙය නම් ඉතා වටිනා වැදගත් සූත්‍රයක් යැයි මා හට වැටහී ගිය බැවින් එදිනම එතෙක් පරිවර්තනය කර තිබූ මුල් පරිච්ඡේද තුනේ ඡායා පිටපතක් අසල කඩ විදියට ගොස් ලබා ගත්තෙමු.

පසුව තව දුරටත් හොඳින් එම සූත්‍රය කියවා එහි වටිනාකම හා වැදගත්කම ගැන පැහැදී ගිය අපි දෙදෙනා (එනම් මගේ බිරිඳ හා මම) එය කියවා පමණක් සෑහීමකට පත් නොවී ඒ සඳහා යම් කිසි බුද්ධ පූජාවක් කර සූත්‍රය සඡ්ඤායනා කිරීමට අදහස් කෙළෙමු; ඒ අනුව සුදුසු දිනයක් යොදාගෙන අවශ්‍ය පූජා ද්‍රව්‍යද සූදානම් කර ගතිමු.

එම පළමු පූජාව සිදු කළේ 2016 අප්‍රේල් මස 28 වන දින රාත්‍රියේදීය. පූජාව කිරීමේදී ද, ඉන් පසුවද මානසිකව ප්‍රීතිමත් බවක්ද, පිනායැමක්ද, නැවත නැවත පූජාව මෙතෙහි වීමද අප සිත් තුළ ඇති විය.

තව දුරටත් අප ලද අත්දැකීමක් මෙසේය: එනම්, මාගේ බිරිඳ වසර 2 ක පමණ කාලයක සිට ඉන්දියාවේ ගොස් යෝග පුහුණුව වැඩි දුරටත් සිදු කිරීමට අදහස් කරමින් මුදල් හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය අනෙකුත් දෑ සංවිධානය කරමින් සිටියා ය. එම ගමන යෑමට අවශ්‍ය මුදල් හා අනෙකුත් දේ ඒ වන විට ඇය සතුව තිබූ නමුත් ඉන්දියාවේ තනිවම

යෑමට තිබූ අනිසි බිය නිසා හා සුදුසු යෝග මධ්‍යස්ථානයක් සොයා ගැනීමට නොහැකි වූ නිසාත්, ඇ එම අදහස අත්හැර එම මුදලේද වෙනත් වැඩකට යෙදවුවාය, ඉන්දියාවේ යන අදහස අත්හැර දමුවාය.

මේ දිනවලදීම අපට ලැබුණු සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය සජ්ඣායනය කිරීම සහ බුද්ධ පූජාව සිදු කිරීමද කරන ලදී. කෙසේ නමුත් මේ වන විට බිරිඳ විසින් සිතින් අතහැර තිබූ ඉන්දියා ගමන ගැන සිහිපත් වූයේද නැත. එසේ වුවත් මෙම පූජාවෙන් හරියටම සතියකට පසුව ආය බලාපොරොත්තු වූ ආකාරයටද වඩා යහපත් ලෙස ඉන්දියාවේ ගොස් යෝග පුහුණුව ලබාගැනීමට නොමිලේ සියලුම පහසුකම් සහිතව ඉන්දියාවේ යෝග පිළිබඳ විශ්ව විද්‍යාලයකට යෑමට ශිෂ්‍යත්වයක් ලැබිණ. මෙම අවස්ථාව ලැබීමට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ අප විසින් සිදු කරන ලද සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය සජ්ඣායනය සහ එම පූජාව බව අපගේ හැඟීමයි.

තව දුරටත් අප විසින් දෙවනුව කරන ලද මෙවැනිම සූත්‍ර සජ්ඣායනයකින් සහ පූජාවෙන් පසුද විශේෂිත වූ අත්දැකීමක් ලැබිණ.

එනම් අප විසින් මිලදී ගැනීමට බලාපොරොත්තු වූ කිසියම් දේපලක් වසර 5 ක පමණ කාලයක් තිස්සේ නොයෙක් ආකාරයේ බාධාවන් නිසා මගහැරී ගොස් තිබිණ. බොහෝ කාලයක් උත්සාහ ගත්තද එය අප හට මිලදී ගැනීමට අවස්ථාවක් නැති බවක් සිතූණ නිසා ඒ පිළිබඳව තිබූ උනන්දුවද අඩුවී ගියේය.

මේ වන විට අප හට සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයේ සම්පූර්ණ කරන ලද සිංහල පරිවර්තනයේ අත්පිටපතේ ඡායා පිටපතක් ලබා ගැනීමට හැකිවී තිබුණු අතර 2017 ජනවාරි මාසයේ අප විසින් ඉදිකළ නව නිවසේ මුලින්ම පදිංචි වී සිදුකළ පූජාවක් ලෙස 2017 මාර්තු 03 වන දින රාත්‍රියේ මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය සජ්ඣායනය කිරීමත් බුද්ධ පූජාව සිදු කිරීමත් කරන ලදී.

මේ පූජාව පවත්වා පසු දිනයේදී මා හට දුරකථන ඇමතුමක් ලැබුණු අතර, එය අප පෙර බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි දේපල සම්බන්ධයෙනි. අප නොසිතූ ලෙස සියල්ල යහපත්ව සිදුවූ අතර සති

දෙකක් ඇතුළත සියලු කටයුතු සුදානම් කරගෙන දේපළ මිලදී ගැනීමටද හැකි විය.

භෞතික වශයෙන් මෙලෙස අපගේ බලාපොරොත්තු ඉටුවද, මෙම සූත්‍ර සජ්ඣායනයෙන් මා ලද වැදගත්ම අත්දැකීම මාගේ මානසික අත්දැකීමයි.

මෙය වචන වලින් ප්‍රකාශ කිරීම ඉතා අපහසු නමුත් එය මම කෙටියෙන් මෙසේ ලියන්නට උත්සාහ කරමි. මාගේ මනස යම් මට්ටමකින් පිරිසිදු වී ගිය බවත් සැහැල්ලු වී ගිය බවත් හැඟුණි. මෙය ජීවිතයේ මා ලද සාමාන්‍ය අත්දැකීමක් නොවීය. උදාහරණයකින් පවසන්නේ නම්:

එම පිරිසිදු වීම මා හට දැනුණේ හරියටම, මඩ මිශ්‍ර වී තිබූ ජලයේ මඩ ක්‍රමයෙන් පතුළට කිඳා බැස නැවත පිරිසිදු ජලය මඩෙන් වෙන්වී පැහැදිලි බවට පත් වන සේය.

මනස දීප්තිමත් බවට, ප්‍රභාමත් බවට පත්වී ගියේය. එය මා හට දැනුණේ මනසේ තිබූ අකුසල් ශක්තීන් දියවී ගොස් ප්‍රසන්න බවකට පත්වූ බවක් ලෙසය. එය හරියටම, රමණීය වූ කඳු පන්තියක් මිදුම් වලාවකින් වැසී අපහැදිලි බවට පත්ව තිබී එම මිදුම් වලාවන් ඇතට පාවී ගොස් රමණීය වූ කඳු පන්තිය නැවත මතු වූවා වැනිය.

03. Tenzin Lekdron ටෙන්සින් ලෙක්ඩුන් මෙහෙණින්වහන්සේගේ අත්දැකීම.

මට මෙම අත්දැකීම ලැබුණේ මෙසේය:

1. මා ඔස්ට්‍රේලියාවේ මෙල්බර්න් නගරයේ පිහිටි බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ සිටින විට ලාමා සෝපාතුමා ලෝක සාමය වෙනුවෙන් මෙම සූත්‍රය සජ්ඣායනා කරන්නැයි ඉල්ලා සිටියේය. ඊට පසු මම නොයෙක් බාධක මැද මෙම සූත්‍රය සජ්ඣායනා කරන්නට පටන් ගත්තෙමි. මාස් පතා කරන්න සිතූ දෙය පසුව අට දෙනෙකුන්ගේ බල කිරීම අනුව සතියක් පතා කිරීමට සිදුවිය. එයට සහභාගී වූ එක් අයෙක් වසර ගණනාවක් භාවනා පුහුණුවේ සිටි

අයෙකි. නමුත් ඔහුගේ චරිතයේ කිසිදු වෙනසක් වී නොතිබුණි. කේන්තියාම ද තිබුණි. මාස හයක් පමණ ඇතුළත ඔහුගේ චරිතය ඉවසීම, කරුණාව ආදිය ඉස්මතු වී වෙනස් වන්නට පටන් ගත්තේය. සෞඛ්‍ය, රැකියා ප්‍රශ්න මතු වුවද ඒවාට මුහුණ දෙන ක්‍රමය ද වෙනස් විය. දැන් ඔහුගේ ජීවිතය සම්පූර්ණයෙන් වෙනස්ය. වසර පහක සිට ඔහු සූත්‍රය ද නිති පතා සජ්ඣායනය කරයි. මෙම සූත්‍රය සජ්ඣායනයෙන් පසුව ඔහුගේ ජීවිතය සම්පූර්ණයෙන් වෙනස් වූ බව ඔහු ප්‍රීතියෙන් ප්‍රකාශ කරයි. අන් අය කියන්නේ ඔහු දැන් වෙනස්ම නිවුණු පුද්ගලයෙකු බවයි.

2. ලාමා සෝපා තුමා මොංගෝලියාවේ ඇති නොයෙක් ප්‍රශ්න බාධක සඳහා සූත්‍රය කියවන්නැයි ඉල්ලා සිටි නමුත් එය සිතට ගත්තේ එක ගමක අය පමණි. එහි නම ඩකාන්ය. එක් වරටම ඒ ගමේ වෙනසක් ඇතිවිය. ආර්ථික දියුණුවක් ඇති විය. රජය ඒ ගැන සොයා බැලූ විට සෙරා ට්‍රෙෂර් නම් මෑණියන් මිනිසුන් සූත්‍ර සජ්ඣායනයට පෙළඹ වූ බවත්, 50% ක් පුද්ගලයන් අත පොතේ පිටපත බැගින් තිබූ බවත් දැක මේ සූත්‍රය කියවන්නට පෙළඹීම නිසා මේ වෙනස ඇති වූයේ යැයි රජයෙන් එම මෑණියන්ට ත්‍යාගයක්ද ප්‍රදානය කොට ඇත. දැන් මොංගෝලියාවේ ‘සුවර්ණප්‍රභාසෝත්තම’ යැයි මධ්‍යස්ථානයක්ද පිහිටුවා ඇත. දැන් එහි ධර්මයට නැඹුරු වීම් බහුලය.

ලංකාවේ ප්‍රශ්නවල විශුද්ධිය සඳහා කළ යුත්තේ කුමක්දැයි මා ලාමා සෝපා තුමාගෙන් ඇසූ විට එතුමා කීවේ හැකි තරම් සුවර්ණප්‍රභාසෝත්තම සූත්‍රය සජ්ඣායනය කරන්නැයි කියාය. මෙබඳු උතුමෙකුගෙන් එබඳු අවවාදයක් ලැබීම ද අපගේ වාසනාවකි. සියලු දෙනාම රටේ ලෝකයේ සාමය සඳහා ඉන් ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමට පෙළඹේවා යන්න මාගේ එකම අපේක්‍ෂාවය.

මෙම සූත්‍රය අති උත්තම දලයි ලාමා තුමාටත්, ලාමාසෝපා තුමාටත් පුදකරමි. එය එතුමන්ලාට ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීමට හේතුවක් වේවායි පතමි.

මෙම ග්‍රන්ථයට මූල්‍යමය දායකත්වය ආධාරයක් ලෙස ලබා දුන්නේ ජේන් ලූයිස් (Jane Lewis) නැමැත්තියයි. ඇයට ද ස්තූතිවන්ත වෙමි.

පටුන

1	නිදාන පරිවර්තය	23
2	තථාගතායුෂ්‍යප්‍රමාණ පරිවර්තය	26
3	දේශනා පරිවර්තය	36
4	කමලාකර පරිවර්තය	55
5	ශුන්‍යතා පරිවර්තය	62
6	චතුර් මහාරාජ පරිවර්තය	68
7	සරස්වතී පරිවර්තය	94
8	ශ්‍රී පරිවර්තය	103
9	බුද්ධ-බෝධිසත්ව-නාම-සන්ධාරණ පරිවර්තය	108
10	දෘඩා පරිවර්තය	110
11	සංඥය පරිවර්තය	116
12	දේවේන්ද්‍ර සමය පරිවර්තය	119
13	සුසම්භව පරිවර්තය	129
14	යක්ෂාශ්‍රය පරිවර්තය	135
15	දශ-දේවපුත්‍ර-සහසු-ව්‍යාකරණ පරිවර්තය	147
16	ව්‍යාධි - ප්‍රශමන පරිවර්තය	151
17	ජලවාහන පරිවර්තය	157
18	ව්‍යාඝ්‍රී පරිවර්තය	166
19	සර්ව-තථාගත-ස්තව පරිවර්තය	185

සුවර්ණ භාසෝත්තම* සූත්‍රය

{හෙවත් සුවර්ණ ප්‍රභාසෝත්තම සූත්‍රරාජ}

1

නිදාන පරිවර්තය

මං නම: ශ්‍රී සර්ව බුද්ධබෝධිසත්ථේහයා:¹

මී: සියලු බුදුවරයන් වහන්සේලාට ද, බෝසත්වරුන්ට ද (පසේ බුදුවරුන්ට ද, ශ්‍රාවකයන්ට ද) නමස්කාර වේවා!

ශ්‍රැති - ස්මෘති - ගති වලින් හෙවත් ඇසු පිරු තැන් ඇති බවින් ද, මතකයෙන් ද, ගමනින් ද ජයගත් ශ්‍රී භගවති ප්‍රඥා පාරමිතාවට ද නමස්කාර වේවා!

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී:

තථාගතයන්වහන්සේ එක් සමයෙක්හි ගිජුකුළු පව්වෙහි බෝධිසත්ථ සමූහය ද, (මහා කුල දේවතාවිය වූ සරස්වතී මහා දේවතාවිය ද, ශ්‍රියා මහා දේවතාවිය ද, දෘඪා නම් වූ මහා පෘථිවි දේවතාවිය ද ඇතුළු නොයෙක් දේව - නාග - යක්ෂ - රාක්ෂස - ගන්ධර්ව - අසුර - ගරුඬ - කින්නර - මහෝරග - මනුෂ්‍ය - අමනුෂ්‍ය පිරිස් ද කැටිව වැඩ වෙසෙමින්) විශේෂයෙන්ම ශුද්ධ වූද විරජස්ක වූද

* පරිච්ඡේද 21 සැලැස්ම සහිත පිටපත්වල මෙය සඳහන් වන්නේ සුවර්ණප්‍රභාසෝත්තම යනුවෙනි.
¹ මං නම: ශ්‍රී සර්ව බුද්ධබෝධිසත්ථේහයා - බෝධිසත්ථ - ප්‍රත්‍යක්ෂ බුද්ධ - ශ්‍රාවකේහයා - ඇතැම්

(රජසීන් තොර වූද) බෝසන් උතුමන් උදෙසා, ඇසීමේදී අති ගම්භීර වූද, පරීක්ෂණයට ද එසේම ගැඹුරු වූද සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයා ගෙනහැර දැක්වූහ. පෙරදිගින් අකෂෝභායන්ද, දකුණු දෙසින් රත්නකේතු ද, පැලදිගින් අමීතාභයන් ද, උතුරු දිගින් දුන්දුභිස්වරයන් ද යනාදී වශයෙන් සතර දිශාවන්හිම වැඩ වෙසෙන බුදුන් වහන්සේලාගේ ආශීර්වාද අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම සූත්‍රය අධිෂ්ඨිත වූයේ ය.

සියලු පච්චි නසන්තා වූද, සියලු පච්චි ගෙවා දමන්නාවූද, සියලු සුඛයන් හා යහපත් දේ ප්‍රදානය කරන්නාවූද, සියලු දුක් නසන්තාවූද, සර්වඥ තත්වයේ මූලය (මූලාශ්‍රය) වූද, සර්ව ශ්‍රියෙන් සමලංකාත වූද, ආශීර්වාදාත්මක වූද මෙම උතුම් මංගල්‍ය දේශනය මම දේශනා කරන්නෙමි.

ඉන්ද්‍රිය දුර්වලතාවන් ඇත්තා වූද, ජීවිතාපේක්ෂාව අන්තර්ගතවූද, බොඳවී යන්නාවූද, අ-ලක්ෂමියගේ හෙවත් මූ දේවියගේ බලපෑමට යටත් වූද, අභාග්‍යසම්පන්න වූද, දේවතාවන් විසින් ඉවත බලනු ලැබුවා වූද, කාන්ත ප්‍රියජනයන්ගේ ද්වේශයට බඳුන් වූද, පරස්පර (එකිනෙකා කෙරෙහි) විරුද්ධ වූ ගෘහ සේවකයන් නිසා පීඩනයට පත්වූද, ධනය පිරිහී යාමෙන් දුකට පත්වූද, ශෝක ආයාස ආදියෙන් දුකට පත් වූද, භයට හා ව්‍යසනයන්ට ලක්වූද, ග්‍රහ - නක්ෂත්‍රයන්ගෙන් පීඩාවට පත්වූද, දරුණු යක්ෂ භූතයන්ගේ ග්‍රහණයට හසුවූද, ශෝක ආයාස ගෙන දෙන පාපී සිහින දකින්නා වූද සියලු දෙනා පළමුවෙන් නා පිරිසිදුව මෙම උත්තම සූත්‍රයට සවන් දිය යුත්තෝය.

ප්‍රසන්න චිත්තයෙන්ද, පිරිසිදු මනසින්ද යුතුව, අලංකාර වස්ත්‍ර හැඳ පැළඳ මෙම ගම්භීර වූද, බුද්ධ ගෝචරවූද සූත්‍රයට සවන් දිය යුත්තෝය. මෙම සූත්‍රයේ තේජසින් සියලු ප්‍රාණී සත්‍වයන්ගේ ඉවසිය නොහැකි අන්දමේ දුක් පවා සංසිදී යන්නේ ය.

ලෝකපාල(ක)යන්ද, ඔවුන්ගේ අමාත්‍යවරුන්ද, හමුදා ප්‍රධානීන්ද, නොයෙක් කෝටි සංඛ්‍යාත යක්ෂයන්ද එම ජීවී සත්‍වයන් ආරක්ෂා කරනු ඇත්තෝය. සරස්වතී මහා දේවියද, නෛරංජන-

වාසිනී දේවතාවියද, භූතමාතාව වූ හරිතී ද, පෘථිවි දේවතාවා වූ දෘඪා ද, බ්‍රහ්ම රාජයන්ද, තච්චිසා දිව්‍ය රාජයන් (ශක්‍රයා) ද, මහා සමාද්ධි සම්පන්න නා රජුන්ද, කිඳුරු රජුන්ද, අසුර රජුන්ද, ගරුඬ රාජයන්ද සේනා බලවාහන සහිතව එහි පැමිණ දිවා රාත්‍රී දෙකෙහිම එක්වත්ව එම ජීවී සඤ්ඤාන් ආරක්‍ෂා කරනු ඇත්තේ ය.

ගම්භීර වූද, බුද්ධගෝචර වූද, සියලු බුදුවරයන්ගේ රහස්‍යය වූද, වර්ෂ කල්ප - කෝටි ගණනකින් හෝ ලබා ගත නොහැකි තරම් දුර්ලභ වූද මෙම සූත්‍රය මම දැන් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නෙමි.

මෙම සූත්‍රය අසන්නෝද, වෙනත් අයට ඇසෙන්නට සලස්වන්නෝද, ඇසීමෙන් සතුටුව අනුමෝදන් වන්නෝද, ඊට පූජා පවත්වන්නෝද අනේක කල්පකෝටි කාලයක් තිස්සේ දේව - නාග - මනුෂ්‍ය - කින්තර - අසුර - යක්‍ෂාදීන්ගෙන් පිදුම් ලබන්නාහු ය.

මේ නිසා පින් මද ජීවී සත්වයන්ගේ පුණ්‍යස්කන්ධය අපරිමිත (මිනිය නොහැකි), අසංඛ්‍යය (ගණන් කළ නොහැකි), අවින්න්‍ය (සිතා ගත නොහැකි) ප්‍රමාණයකින් වධීන්‍ය වන්නේය. එම පින්මද ජීවී සඤ්ඤා, දස දිසාවන්හි වෙසෙන බුදුන්වහන්සේලා හා ගම්භීර-වර්තවත් බෝසතුන්වහන්සේලා විසින් ග්‍රහණය කොටගෙන ආරක්‍ෂා කරනු ලබන්නාහුය.

පිරිසිදු චීවර දරමින්ද, සුවඳවත් වස්ත්‍ර දරමින්ද, මෙන් සිත් උපදවා එකඟ වූ සිතින් යුතුව මෙම සූත්‍රයට ගෞරව දැක්විය යුත්තේය. කෙනෙකුගේ මනස පවිත්‍ර බවට හා පැතුරුණු බවට පත් කරන්නා වූද මෙම උත්තම සූත්‍රයට සවන් දෙන්න. මෙම සූත්‍රයට සවන් දෙන්නා වූ සියල්ලෝම මිනිසුන්ගේ පිළිගැනීමට ලක් වන්නාහුය, උසස් මිනිසුන් බවට පත් වන්නාහුය, සුඛිත මුදිත ජීවිතයක් ගත කිරීමට ලබන්නාහුය. මෙම සූත්‍රය සිය කන්වලට වැටී දෝංකාර දීමට සැලැස්වූ පුද්ගලයෝ මේරු කුසලමූල ඇත්තන් බවටද පත්වන්නාහු ය, බහු-බුද්ධ ප්‍රශංසාවටද ලක් වන්නාහු ය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝත්ථරාජයාගේ ප්‍රථම නිදාන පරිවර්තයයි}

2

තථාගතායු:ප්‍රමාණ පරිවර්තය

එම කාල සමයෙහි රජගහ නුවර රුවිරකේතු නම් බෝධිසත්‍ව - මහාසත්‍ව උතුමෙක් වාසය කළේය. එතුමා පූර්ව ජීනවරයන්වහන්සේලාට පූජා ගරු සත්කාර කළා වූද, මේරු කුසල මූලයන් ඇත්තා වූද, බුදුන් වහන්සේලා කෝටි - නියුත - ශතසහස්‍රයකට සේවය කළා වූද අයෙක් වූයේය. එතුමාට මෙබඳු කල්පනාවක් ඇතිවිය: “ශාකාමුනී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවුරුදු අසූවක් වැනි අල්ප ආයුෂයක් වළඳන්නට හේතු ප්‍රත්‍ය කවරේද?” නැවතත් ඔහු මෙසේ සිතීය: “ශාකාමුනි බුදුන් වහන්සේ අසංඛ්‍යය - කල්පකෝටි - නියුත - ශත සහස්‍රයක් තිස්සේ පරපණ නැසීමෙන් වෙන්ව සිටියහ, දසකුල මූලයන් සමාදන් වූ මොහොතේ සිට, ආහාරද, බාහිර අභ්‍යන්තර වස්තූන්ද සත්වයන්ට ප්‍රදානය කළෝය. එපමණක් නොව, උන්වහන්සේ තමන්වහන්සේගේම ශරීර මාංශයද, රුධිරයද, ඇට මිදුලු ද දානය කරමින් බොහෝ ජීවී සත්වයන්ගේ කුස ගිනි නිවා දමූහ.

මෙසේ බුද්ධානුස්සතියෙහි (බුදුන් සිහිපත් කිරීමෙහි) යෙදී එබඳු සිතුවිලි සිතමින් සිටි එම සුපුරුෂයාණන්ගේ ගෘහය

තථාගතයන් වහන්සේ විසින් විශාල වූද, විස්තීර්ණ වූද, වෛඩුර්යමය වූද, නොයෙක් දිව්‍ය මාණිකායන්ගෙන් ගැවසිගත්තා වූද, දිව සුවද පරදවන සුවදින් යුතු වූද, ගෘහයක් බවට පරිවර්තනය කරන ලද්දේය. එම ගෘහයේ සතර දිශාවන්හි, දිව්‍යරත්නමය ආසන සතරක්ද පහළ වූයේය. එම ආසන දිව්‍ය මාණිකායන්ගෙන් සරසන ලද කපු රෙදි වලින් නිමවුණු ඇතිරිලි වලින් යුතු වූයේ ය. එම ආසන (සිංහාසන) මත, නොයෙක් දිව්‍ය රත්නයන්ගෙන් අලංකාර වූ, බුදුන්වහන්සේ විසින් වර්ණය වෙනස් කරන ලද පද්මයන් (නෙළුම් මල්) පහළ වූයේ ය. එම පද්මයන් මත, පෙරදිගින් අක්ෂෝභායන්ද, දකුණු දිගින් රත්නකේතු තථාගතයන්ද, පැල දිගින් අමිතායුස් තථාගතයන්ද, උතුරු දිගින් දුන්දුභිස්වර තථාගතයන්ද යන වශයෙන් බුදුන් වහන්සේලා සතර නමක් පහළ වූහ.

එකල්හි එම රාජගෘහ මහා නගරය භාත්පස සෑම තැනක්ම දීප්තිමත් ආලෝකයකින් පිරී ගියේය; ත්‍රිසාහසු - මහාසාහසු - ලෝක ධාතුන් පුරා ද පැතිර ගියේය; දස දිසාවන්හි පිහිටි ගංගා නම් ගඟේ වැලිකැට හා සමාන ලෝක ධාතුන් පුරාද පැතිර ගියේය. දිව මල් වසින්නට වන. දිව්‍යමය වාද්‍ය භාණ්ඩ ඉබේම වාදනය වූයේ ය. ත්‍රිසාහසු මහාසාහසු ලෝක ධාතුවේ සියලුම ජීවී සත්වයෝ බුද්ධානුභාවයේ බලයෙන් දිව්‍ය සුඛයෙන් සමන්තාගත වූහ. ජාත්‍යන්ධයන්ගේ ඇස් පෙනෙන්නට පටන් ගත්තේය. ගොළුවන්ට ශබ්ද ඇසෙන්නට පටන් ගත්තේය. උමතු අය තමන් උමතුවෙන් බව තේරුම් ගත්හ. වික්ෂිප්ත (අවුලට පත්) සත්වයෝ අවික්ෂිප්ත බවට පත්වූහ. නග්න වූවන්ගේ සිරුරුවල ඉබේම ඇඳුම් පහළවූයේ ය. අංගවිකල වූවෝ පරිපූර්ණ ගාත්‍රා ඇති බවට පත් වූහ. බුජ්ජිපාසා ඇත්තෝ කුසගින්නෙන්ද පිපාසයෙන්ද තොර වූහ. රෝගයන්ගෙන් පීඩිත වූවෝ රෝගයන්ගෙන් තොර (විගත රෝග) බවට පත් වූහ. ඉන්ද්‍රිය අසම්පූර්ණ සත්වයෝ පරිපූර්ණ ඉන්ද්‍රිය ඇත්තෝ වූහ. විස්තර වශයෙන් කිවහොත් මුළු ලොවම ආශ්චර්ය අද්භූත ධර්මයන් ප්‍රාදුර්භූත වූයේය.

එකල්හි රුවිර කේතු බෝධිසත්වයෝ භාග්‍යවතුන්වහන්සේලා දක ආශ්චර්යප්‍රාප්ත වූහ (පුදුමයට පත්වූහ). ඒ කෙසේද යත්, එතුමා

තුෂ්ට ඛවටද, ප්‍රමුදිත ඛවටද, ප්‍රීති සොම්නස් ඛවටද පත්වූයේය. එවිට එකුමා බුදුන් වහන්සේලා සිටි දිශාවට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කෙළේ උන්වහන්සේලා සිහියට නංවා ගනිමිනි - අනුස්මරණය කරමිනි. ඒ ආකාරයෙන් ශාක්‍යමුනි බුදුන් වහන්සේද උන්වහන්සේගේ ගුණයන්ද අනුස්මරණය කරද්දී උන්වහන්සේගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය එකුමාගේ සිතට නැගුණේ ය. එනම් - ශාක්‍යමුනි බුදුන් වහන්සේගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය අවුරුදු අසූවක් තරම් අඩු සංඛ්‍යාවක් වූයේ කෙසේද යනුවෙනුයි.

එකල්හි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේලා එකුමාගේ සිතුවිල්ල දැන මෙසේ වදාළහ: “එම්බා කුල පුත්‍රය, ශාක්‍යමුනි බුදුන් වහන්සේ අල්පායුෂ්ක වන්නාහ යි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? කුල පුත්‍රය, තථාගත් අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේලා හැරෙන්නට තථාගත ශාක්‍යමුනීන්ද්‍රයන්ගේ අයුෂ ප්‍රමාණයේ අග කෙළවර සංජානනය කළ හැකි කිසිවෙක් දෙවියන්, මාරයන්, බ්‍රහ්මයන්, ශ්‍රමණ - බ්‍රාහ්මණයන්, මිනිසුන් සහ අසුරයන් සහිත මෙම ලෝකයෙහි නැත්තේය.

තථාගතයන් වහන්සේලා විසින් ශාක්‍යමුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය නිර්දේශ කරනු ලැබීමත් සමගම, තථාගතයන්ගේ අනුභාවයෙන් කාමාවචර රූපාවචර දේවපුත්‍රයෝද, නාග - යක්ෂ - ගන්ධර්ව - අසුර - ගරුඩ - කින්තර මහෝරගයෝද කෝටි - නියුත - ශත සහසු සංඛ්‍යාත බෝසත්වරු ද එම රූචිරකේතු බෝසතුන්ගේ ගෘහය වෙත එක් රැස් වූහ. එවිට එම තථාගතයන් වහන්සේලා එහි රැස්ව හුන් පිරිසට ශාක්‍යමුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ අයුෂ ප්‍රමාණය පිළිබඳ නිර්දේශය මෙසේ ගාථා වලින් වදාළහ:

සියලු මහ සයුරුවල
 ජල බිඳු හැක මනින්තට
 එහෙත් ආයු පමණ ශාක්‍යමුනි
 බුදුන්ගේ මෙතෙකැයි නොහැක මනින්තට.

මහමෙර පච්චේ සියලු
පරමාණු හැක මනින්නට
එහෙත් ආයු පමණ ශාකාමුනි
බුදුන්ගේ මෙතෙකැයි නොහැක මනින්නට.

පෘථිවියේ ඇති සියලු
පරමාණු හැක මනින්නට
එහෙත් ආයු පමණ ශාකාමුනි
බුදුන්ගේ මෙතෙකැයි නොහැකිය මනින්නට.

යම් උපායකින් ආකාසය
හැකි වුවද මනින්නට
එහෙත් නොහැක මනින්නට
ආයු ප්‍රමාණය මුනිඳුගේ.

කල්ප කෝටි සියයක් වැනි
මෙතෙක් කල්ප ගණනක්
සම්බුදුන් වැඩ වෙසෙතැයි
සංඛ්‍යාවක් කිව නොහේ.

ඒ සඳහා කාරණා දෙකක්ද
ප්‍රත්‍ය දෙකක්ද ඇත්තේ ය.
පාප හිංසන අත හැරීම ද
බොහෝ කොට බොජුන් දීමද වේ ඒ.

එබැවින් ඒ මාහාත්මයන්ගේ
ආයු සංඛ්‍යාවක් නොලැබේමැයි;
මෙතෙක් කල්ප ගණනකැයි එය
ගණනය කළ නොහැක්කේමැයි.

එබැවින් නිශ්ශංක වන්න
කිසිදු සැකයක් ඇති කර නොගන්න

ජීනවරයන්ගේ ආයුෂයෙහි සීමාව
කිසි තැන දැකිය නොහේමැයි.

එකල්හි එම පිරිසෙහි හුන් දේශක ආචාර්යවරයෙකු වූ කෞණ්ඩිනාය (කොණ්ඩඤ්ඤ) බ්‍රාහ්මණ තෙම බ්‍රාහ්මණයන් සිය දහස් ගණනක් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පූජා පැවැත්වීය. තථාගතයන් වහන්සේගේ මහා පරිනිර්වාණ ශබ්දය ඇසූ ඔහු, වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයට ගොස් උන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද මස්තකයෙහි පතිතව මෙසේ කීය: “ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ සියලු ජීවී සත්‍වයන්ට අනුකම්පාව දක්වන්නාහු නම්, මහා කාරුණික වූ සේක් නම්, සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ මවිටියන් බඳු වූ සේක් නම්, අසමසම වූ සේක් නම්, වන්ද්‍රයා මෙන් ආලෝකය ලබා දෙන සේක් නම්, මහා ප්‍රඥාවෙන්ද ඥානයෙන්ද සුර්යයා මෙන් දිලිසෙන සේක් නම්, ඔබ වහන්සේ ජීවී සත්‍වයන් රාහුලයන් සේම දකින්නාහු නම්, මා හට එක් වරයක් දෙන සේක්වා.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභූතව වැඩහුන්න.

එකල්හි එම පිරිසෙහි හුන් සර්වලෝක ප්‍රියදර්ශන නම් වූ ලිච්ඡවී කුමාරයා තුළ බුද්ධානුභාවයෙන් ප්‍රතිභානයක් - විශ්වාසයක් ඉපදී එම ‘ආචාර්ය -ව්‍යාකරණ කෞණ්ඩිනා බ්‍රාහ්මණයාට මෙසේ පැවැසීය: “මහා බ්‍රාහ්මණය, වරයක් (මග පෙන්වීමක්) දෙන ලෙස බුදුන් වහන්සේගෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ කුමටද? මම ඔබට මග පෙන්වමි.” එවිට එම බ්‍රාහ්මණ තෙම මෙසේ කීය: “ලිච්ඡවී කුමාරයෙනි, භාග්‍යවතුන්වහන්සේට පූජා පැවැත්වීම පිණිස උන්වහන්සේගේ අබ ඇටයක ප්‍රමාණ ධාතුන්වහන්සේ නමක් ලබා ගෙන කරඬුවක තැන්පත් කොට පූජා පැවැත්වීමට කැමැත්තෙමි. එසේ අබ ඇට පමණ ධාතුන්වහන්සේ නමකට පූජා පැවැත්වුවහොත් තවුතිසා දෙව්ලොව අධිපතිකම (ත්‍රිදශාධිපත්‍යය) ලැබෙන බව කියති. ලිච්ඡවී කුමාරයෙනි, ශ්‍රාවකයන්ට හා පසේ බුදුවරයන්ට පවා දුර්විඤ්ඤය වූ (දැනගත නොහැක්කා වූ) ද දුරනුබෝධ වූ ද සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයට සවන් දෙන්න. මෙබඳු ලක්ෂණ ගුණයන්ගෙන් සමන්විත වූ එම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය (අප

හටද) දැනගත නොහැකි වන්නේ ය. දුරනුබෝධ වන්නේ ය, ප්‍රත්‍යන්ත ද්වීපවාසී වූ අප බ්‍රාහ්මණයන් සඳහා ද අබ ඇට ප්‍රමාණ ධාතුන් වහන්සේ නමක් ලබා ගැනීමට අයැද සිටින්නේ එසේ ලබා ගත් ධාතුන් වහන්සේ කරඬුවක තබා ගත් විට හෝ සිරුරෙහි රඳවා ගත් විට ඒ සියල්ලන්ටම තවුනිසා දෙව්ලොව අධිපතිකම ලැබෙන බැවිනි. ලිච්ඡවී කුමාරයෙනි, ඔබද එබඳු අබ ඇට ප්‍රමාණ ධාතුන් වහන්සේ නමක් ලබාගෙන කරඬුවක තැන්පත් කොට සියලු ජීවී සත්‍වයන්ට ම ත්‍රිදශාධිපත්‍යය ලබාදීමට කැමැත්තෙහිද? ලිච්ඡවී කුමාරයෙනි, මා ඉල්ලා සිටින්නේ එබඳු වරයකි.”

ඉක්බිති සර්වලෝක ප්‍රියදර්ශන නම් වූ ලිච්ඡවී කුමාර තෙම ආචාර්ය - ව්‍යාකරණ කෞණ්ඩින‍්‍ය බ්‍රාහ්මණයාට මෙසේ ගාථා වලින් පැවැසීය:

ගංගා නම් ගඟේ ජල ධාරාවෙහි
 කුමුදු මල් පිපෙන කල්හි
 රතු පැහැයුතු කපුටන් හා
 සුදු සක වැනි කොවුලන් ඇති වන කල්හි

ජම්බු ගස් මත තල් ගස් පැලවෙන කල්හි
 ඉඳි ගස් මත අඹ ගස් පැලවෙන කල්හි
 (අබ ඇට සා) ධාතු නමක්
 මෙදියන පහළ වේ මැයි.

ඉබ්ලොමින් හේමන්ත
 සමයේ සීත වලකන
 රෙදි වියන හැකි වන කල
 ධාතු නමක් (අබ ඇට සා)
 මේ ලොව පහළ වේ මැයි.

මැස්සන්ගේ පා වලින්
 ශක්තිමත් හා නොසෙල්වෙන

තට්ඨ සහිත උස් කුළුණු
 කදිමට තැනිය හැකි වන කල
 (අබ ඇට සා) ධාතු නමක්
 මේ ලොව පහළ වේ මැයි.

සියලු කුඩැල්ලන්ට තියුණුවූද
 මහත් වූද සුදුපැහැවූද
 දත් ඇති වන කල්හි
 ධාතු නමක් ලොව පහළ වේ මැයි.

සාවුන්ගේ අං වලින්
 දෙවිලොව යාම සඳහා
 හොඳ ඉණිමං තැනිය හැකි වන කල
 ධාතු නමක් පහළ වේ මැයි.

එම ඉණිමං දිගේ ගොස්
 සඳ උලාකැමටද, රාහුට හානි කිරීමටද
 හැකි වන කල්හි මීයෙකුට,
 ධාතු නමක් පහළ වේ ලොව.

ගමේ සැරිසරන මී මැස්සන්ට
 මදු බඳුනක් පානය කොට
 ගෙයක් තුළ වාසය කළ හැකි වන කල
 ලොව පහළ වේ ධාතු නමක්.

බිඹු පල වන් රතු තොල් ඇති
 බුරුවා, නෘත්‍ය ගීතයෙහි
 දක්ෂව සතුවූ වන කල
 පහළ වේ ධාතු නමක් ලොව.

කපුටෝ ද බකමුහුණෝ ද
 එකිනෙකා කෙරේ අනුකූලව (හිතවත්ව),

රහසිගත තැන්හි රමණය කරන්ද
එකල්හි පහළ වේ ධාතු නමක් ලොව තුළ.

පලාස (එරබදු) ගසේ කොළ
ත්‍රිරත්නයෙන්ගෙන් සෑදූ කුඩයක් වී
වැස්ස වළකාලන කල්හි
පහළ වේමැයි ධාතු නමක් ලොව තුළ.

හැරවුම් යාන්ත්‍රණයද රුවලද සහිත
මුහුදේ වන නැවක්
ගොඩබිම ගමන් ගන්නා කල
පහළ වේ ධාතු නමක් ලොව තුළ.

යම් කලෙක බකමුහුණෝ
ගන්ධමාදන පර්වතය
හොටින් එල්ලාගෙන ගමන් ගනිත්ද
එකල්හි පහළ වේ ධාතු නමක් ලොව තුළ.

ඒ ගාථා ඇසූ ආචාර්ය - ව්‍යාකරණ කෞණ්ඩිනා චූන්මණ
තෙම, සර්වලෝක - ප්‍රියදර්ශන නම් වූ ලිච්ඡවී කුමාරයාට මෙසේ
ගාථාවලින් පැවැසීය:

සාධු සාධු අග්‍ර කුමාරයාණෙනි !
ජීනපුත්‍ර වූද, මහා දේශක වූද,
උපාය කුසලතාවෙන් හා වීරත්වයෙන් යුතු වූද
ඔබ, උත්තම විචරණය (අනාවැකිය) ලද්දෙහිය.

සවන් දෙන්න කුමරුනි පිළිවෙලින්
ලෝකනාථ වූද ලෝක ආරක්ෂක වූද
තථාගතයන්ගේ අවිත්තය වූ
මාහාත්මයය ගැන අසා ගන්න.

බුද්ධ විෂය අවිත්තය වන්නේ ය,
 තථාගතයෝ අසමසම වන්නාහුය.
 සියලු බුදුවරු නිතියෙන් ශුභ¹ වන්නාහුය.
 සියලු බුදුවරු යහපත් තැනට ගියාහුය.²

සියලු බුදුවරු සම වර්ණයෙන් යුතුවූවාහුය,
 බුදුවරුන්ගේ ධර්මතා එසේ වන්නේය.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෘත්‍රීම නොවන්නාහුය,
 තථාගතයෝ නූපන්භ (අනුත්පන්නවූවාහුය).

වජ්‍රයක් මෙන් දූඩි උන්වහන්සේ
 පෙන්වා සිටින්නේ නිර්මිත කයකි.³
 උන්වහන්සේගේ අඛ ඇට පමණවත්
 ධාතු නමක් සොයා ගත නොහැක්කේය.

ඇට ලේ නොමැති (උන්වහන්සේගේ) එම කයෙහි
 ධාතු නමක් තිබිය හැක්කේ කෙසේද?
 එහෙත් ජීවී සත්‍වයන්ගේ හිත සුව පිණිස
 ධාතු සකස්වීමේ උපාය (කෝශලය) යක් ඇත්තේය.

සම්බුද්ධ යනු ධර්මකාය යි,
 තථාගත යනු ධර්මධාතුවයි.
 භගවත්කාය ඒ ආකාරය⁴
 ධර්ම දේශනාවද ඒ ආකාරය.

මා වරයක් ඉල්ලා සිටියේ
 එය ඇසූ නිසාත්, දූත සිටි නිසාත් ය.
 මා විසින් කථාලාපයක් කරන ලද්දේ
 මෙම සත්‍යය පැහැදිලි කිරීම සඳහා ය.

¹ ශාන්ත (ඇතැම්)
² පරිපූර්ණ ලෙස පහළවූවාහුය (ඇතැම්)
³ වජ්‍රයක් මෙන් දූඩි උන්වහන්සේගේ කය පහළ වන්නේ නිර්මිත රූපයකිනි (ඇතැම්).
⁴ ධර්මය ඉගැන්වීමේ කාර්යයට අනුව මේවා භගවත්කාය වන්නේය (ඇතැම්).

එකල්හි තිස් දෙදහසක් දේවපුත්‍රයෝ තථාගතයන් වහන්සේගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය පිළිබඳ මෙම ගැඹුරු නිර්දේශය (පැහැදිලි කිරීම) අසා ඒ සියල්ලෝම අනුත්තර සමාසක් සම්බෝධි විත්තය ඉපදවූහ; සතුටු සිත් ඇතිව එකම ස්වරයෙන් මෙම ගාථා ප්‍රකාශ කළහ:

බුදුන් වහන්සේ පිරිනිවන් නොපාති,
ධර්මයද පිරිහී අහෝසි වන්නේ නැත.
උන් වහන්සේ පරිනිර්වාණය (ගැන)
දේශනා කරන්නේ, එය පෙන්වා සිටින්නේ¹
සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ පරිපාකය (මේරීම) පිණිසය.

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ අවින්තාස (සිතා ගත නොහැකි) වෙති,
නිත්‍යකාය (ස්ථිර නොනැසෙන කය) ඇති උන් වහන්සේ
විවිධ ව්‍යුහයන් (රූපයන්) පෙන්වා සිටින්නේ
ජීවී සත්‍වයන්ගේ හිත සුව පිණිසම ය.

ඉක්බිති රුවිරකේතු බෝධිසත්‍ව තෙම එම භාග්‍යවතුන්වහන්සේලා හා එම සුපුරුෂයන් දෙදෙනා වෙතින් ශාකාමුනිත්ථයන්ගේ ආයුෂ ප්‍රමාණයේ නිර්දේශය (පැහැදිලි කිරීම) අසා සතුටුව, උද්ඝාමයට පත්ව, ප්‍රමුදිතව, ශ්‍රීති සොම්නසට පත්ව උදාර වූ ශ්‍රීති ප්‍රාමෝද්‍යයෙන් පිරී ගියේය. එසේ තථාගත ආයුෂ ප්‍රමාණය නිර්දේශ කරන අවස්ථාවේ අප්‍රමාණ අසංඛ්‍ය ජීවී සත්‍වයෝ බෝධි විත්තය උපදවා ගත්හ. එම තථාගතයන්වහන්සේලාද එහිම අතුරුදන් වූහ.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රෝන්දරාජයාගේ දෙවැනි තථාගත අයු: ප්‍රමාණ - නිර්දේශ පරිවර්තයයි.}

¹ තථාගතයන් දුකින් මිදීම පෙන්වා සිටින්නේ (ඇතැම්)

3

දේශනා පරිවර්තය¹

ඉක්බිත්තෙන් රුවිරකේතු බෝධිසත්වයෝ රන්වන් වූද, ස්වර්ණමය වූද බෙරයක් සිහිනෙන් දුටුවාහුය. එම බෙරය නිසා හාත්පසින්ම ආලෝකමත් වූයේ හිරු නැගී කලක මෙනි. තවද එම බෝධිසත්වයෝ සෑම දෙසම අප්‍රමාණ අසංඛ්‍යය බුදුවරුන් සංඛ්‍යාවක් මාණිකය වෘක්ෂමූලයන් හි පහවන ලද වෛච්ච්‍රියමය ආසන මත, තමන් වහන්සේලාට පුද සත්කාර කරන නොයෙක් සිය දහස් ගණන් පිරිසක්ද පිරිවරා හිඳ ධර්ම දේශනා කරන ආකාරයද සිහිනෙන් දුටුවහ.

එමෙන්ම ඒ අතර එම බෝධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණයෙකු වැනි තරුණයෙකු එම බෙරය වාදනය කරන ආකාරයද දුටුවහ, එම බෙර හඬින් මේවා ද ඒ හා සමාන වෙනත් දේශනා ගාථාද නිකුත් වන ආකාරයද ඇසූහ.

නින්දෙන් අවදි වූ රුවිරකේතු බෝසතුන්ට රැයේ සිහිනයේදී ඇසූ ධර්මදේශනා ගාථා සියල්ලම සිහිපත් විය. පසු දින ඒවා සිහිපත් කරමින්ම අවදිවූ බෝසත්තුමා ජීවි සත්වයන් දහස් ගණනක්ද කැටුව රජගහ නුවරින් නික්ම බුදුන් වැඩ වෙසෙන ගිජුකුළු පව්වට පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඳ තෙවරක් ප්‍රදක්ෂිණා කොට එකත් පසෙක්හි හුන්නේය. ඉක්බිති එම රුවිරකේතු බෝධිසත්වයෝ තමා සිහිනයේදී ඇසූ බෙර හඬ සමග නිකුත් වූ දේශනාගාථා මෙසේ ඉදිරිපත් කළහ:

¹ 2007 ඉංග්‍රීසි පරිවර්තයේ 3 වැනි පරිච්ඡේදය සිහිනය දැකීම නම් වේ. එහි සිව්වැනි පරිච්ඡේදය ප්‍රාපොච්චාරණය නම් වේ. එහි පස්වැනි පරිච්ඡේදය කමලාකර නම් වේ.

එක් රැයෙක අතන්ද්‍රිත - එකඟවූ සිතින්
සිහිනයක් තුළට ගිය මම
සැමතැන රන්පැහැ (කනකප්‍රභා) විහිදුවන
මනහර බෙරයක් දුටිමි.

එය හිරු මෙන් දිදුලමින්
සැම තැන රැස් විහිද වූ අයුරු
දස දිසාවන් හි ම දර්ශනය වූයේය.

භාත්පස සැම තැනකම වූ
රත්නමය වාක්‍ෂයන් හි පාමුල
වෛඩුර්යමය ප්‍රභාමත් සිහසුන් අරා
සිය දහස් ගණන් සෙනග පෙරටුකොට
බුදුන්වහන්සේලා වැඩ සිටියහ.

බ්‍රාහ්මණයෙකු වැනි රුවක් ඇති අයෙකු
එම බෙරයට පහර දෙනු දුටුවෙමි.
එසේ ඔහු එම බෙරය වයන විට
මෙබඳු ශ්ලෝක ඉන් නිකුත් වූයේ ය:

මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම බෙරයෙන්
තුන් දහසක් ලෝකවල දුක් සමනය වේවා !
මෙතුන් ලොව ඇති අපා දුකද, යමලොව දුකද
දිළිඳු දුකද සමනය වේවා !

මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම බෙර හඬින්
ලොව සියලු ව්‍යසනයන්¹ සමනය වේවා !
බිය සංසිඳවූ මුනිවරුන් සේ
සියලු ජීවි සත්වයෝ බිය දුරුකොට නිර්භය වෙත්වා !

යම් සේ ලොව සඵඤ - මහා - මුනීන්ද්‍රයෝ
සියලු ආර්ය ගුණයන්ගෙන් යුතුවූවාහුද,
සියලු ප්‍රජාව ද සමාධි බොජ්ඣංග ගුණ යුතුව
ගුණ සාගරයෝ වෙත්වා !

¹ අවිද්‍යාව - (ඇතැම්)

මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම බෙර නදින්
 සියලු සත්වයෝ බ්‍රහ්මස්වර ඇත්තෝ වෙත්වා !
 බුද්ධත්ව - වරාග්‍රබෝධිය ස්පර්ශ කරත්වා !
 සුඛ දහම්සක පවත්වත්වා!

අවින්ත්‍ය වූ කල්ප ගණනක් රැඳී සිටිමින්
 ලෝකයාගේ හිත සුව පිණිස දහම් දෙසත්වා!
 කෙලෙසුන් සුන් කොට දුක් සුණු විසුණුකොට
 රාග, ද්වේශ, මෝහයන් සමනය කරත්වා!

ගිනිගෙන දූවෙන අත් පා ඇති
 අපාගත නිරිසත් හු
 ඒ මහඟු බෙර හඬ අසත්වා!
 “නමෝස්සු බුද්ධාය” යන වචනය අසන්නට ලබත්වා!

මෙම දුන්දුහි සෝෂ නාදයෙන්
 සක්වයෝ බුදුවරුන්ගේ සමාගමය (ආශ්‍රය) හැමදා ලබත්වා!
 පාපකර්ම වර්ජනය කරත්වා!
 ශුභ කුශල ක්‍රියාවන්හිම හැසිරෙත්වා!

සියලු සත්වයෝ ජාති සියයක, දහසක, කෝටියක පවා
 ජාතිස්මරණය කිරීමට හැකි වෙත්වා !
 සත්‍යයෙන් මුනිඤයන් සිහිපත් කෙරෙමින්
 උන්වහන්සේලාගේ උදාර වචන අසන්නට ලබත්වා !

මෙම දුන්දුහි සෝෂ නාදයෙන්
 සත්වයෝ බුදුවරුන්ගේ සමාගමය
 සැමදා ලබත්වා !
 පාපකර්ම වර්ජනය කරත්වා !
 ශුභ කුශල ක්‍රියාවන්හි ම හැසිරෙත්වා!

නරයන්ගේද, සුරයන්ගේද සියලු ප්‍රාණීන් ගේ ද
 කිසියම් හෝ ආශය ප්‍රාර්ථනාවක් ඇත්නම්,
 මේ අනගි හේරියේ සෝෂ නාදයෙන්
 ඔවුන්ගේ සියලු ප්‍රාර්ථනාවන් ඉෂ්ට වේවා!

ගින්නෙන් වෙළී දූවෙන අත පය ඇතිව
සෝර නරකයෙහි ඉපදී දුක් විඳින නිරි සතියෝ
පිළිසරණක් නැතිව පරිපීඩිතව ඇවිදිති!
එම දරුණු ගින්න සම්පූර්ණයෙන් නිවී යේවා!

අපායවලද, ප්‍රේතයන් අතරද, මිනිස් ලොවද
සෝර දරුණු දුක් විඳින
ජීවී සතියන්ගේ දුක් සියල්ලම
මෙම අනගි දුන්දුහි සෝභ නාදයෙන්
සමනය වී යාවා, ප්‍රශාන්ත බවට පැමිණේවා!

පදනමක් හෝ පිහිටක් හෝ මිතුරකු
නොමැතිව අසරණ වූ අයට
මම පරම සරණ බවට ද
පදනම බවට ද, පිහිටක් හා මිතුරකු බවට ද පත්වෙමිවා!
ලොව දසදිසාවන්හිම වැඩ වෙසෙන්නාවූ
තථාගත දිපදුක්තමයන්වහන්සේලාණෙනි !
දයා කරුණා සිතින් යුතුව
මා දෙසද නෙත් යොමු කරනු මැනවි!

සූර්වයෙහි මා විසින් කරන ලද්දා වූ
සියලු දරුණු පාප කමීයන්
දසබලයන්වහන්සේලා ඉදිරියෙහි
පාපොච්චාරණය කරන්නෙමි.

දෙමාපියන් නොහඳුනමින්
බුදුන් නොහඳුනමින්
කුශලය නොහඳුනමින් මා විසින්
කරන ලද පාපකර්මයක් ඇත්නම්,

ඉසුරු (ධන) මදයෙන් මත් වෙමින්ද
කුලභෝග (කුලමාන) මදයෙන් මත් වෙමින්ද
තරුණ මදයෙන් මත් වෙමින්ද මා විසින්
කරන ලද යම් පච්කමක් ඇත්නම්,

දුෂ්ට සිතුවිල්ලෙන් හා දුෂ්ට චචනයෙන් ද
 යුතුව දුෂ්ට ක්‍රියා කිරීමෙන් ද
 ආදීනව නොදන මා විසින්
 කරන ලද පාපකමීයක් ඇත්තේ නම්,

බාල දරුවෙකුගේ (මෝඩයෙකුගේ) මනසින් ක්‍රියා කිරීමෙන්ද
 අඥාන අඳුරු වෛතසිකයකින්,
 පාපමිත්‍රයන්ගේ වසඟයට යාමෙන් ද
 ක්ලේශ - ව්‍යාකූල වෛතසිකයකින් ද මා විසින්
 කරන ලද යම් පාපකමීයක් ඇත්නම්,

ක්‍රීඩාරති වසඟයෙන් ද,
 ශෝකයෙන් හා කේන්තියෙන් ¹ (පෙළෙමින්ද) ද
 අනාප්ත - ධන (ධනයෙන් තෘප්තිමත් නොවීමේ) දෝෂයෙන් ද
 මා කළ යම් පවිකමක් ඇත්නම්,
 අනාර්ය ජනයා හා එක්වීමෙන් ද
 ඊර්ෂ්‍යා, මාත්සර්ය (මසුරුබවේ) හේතුවෙන් ද
 කපටි බවේ හා දිලිඳු කමේ දෝෂයෙන්ද
 මා කළ යම් පවි කමක් ඇත්තේ නම්,

ව්‍යසනයන් පැමිණි කල්හි ද
 කැමැති දේ නොලැබී යතැයි යන බිය හේතුවෙන් ද
 වස්තුව පිරිහී යාමෙන් පෙළීමද නිසා
 මා කළ යම් පවිකමක් ඇත්නම්,

වංචල සිතුවිලිවලට වසඟවීමෙන්ද,
 කාමයට හා ක්‍රෝධයට වසඟ වීමෙන් ද,
 කුසගින්නෙන් හා පිපාසයෙන් පෙළීම නිසා ද
 මා කළ යම් පවිකමක් ඇත්නම්,

කෑම බීම හා වස්ත්‍ර ලබා ගැනීම සඳහා ද
 ස්ත්‍රීන් පසුපස යාම (දුරාවාරය) නිසා ද
 කෙලෙසුන්ගේ තැවීම නිසාද
 මා කළ යම් පවිකමක් ඇත්නම්,

¹ අසනිපයෙන් - ඇතැම්

කයින්, වචනයෙන් හා මනසින් මා විසින්
ත්‍රිවිධ දුෂ්චරිතයන්හි හැසිරෙන ලද්දේය.
ඒ ආකාරයෙන් කළ කවර දෙයක් චූචත්
ඒ සියල්ලම මම පාපොච්චාරණය කරමි.

බුදුවරුන්ටද, ධර්මයටද, ශ්‍රාවකයන්ටද
මා විසින් කිසියම් අගෞරවයක්
කරන ලද්දේ නම්, මම දූන්
ඒ සියල්ලම පාපොච්චාරණය කරමි.

පසේ බුදුවරුන්ටද බෝසත්වරුන්ටද
මා විසින් කිසියම් අගෞරවයක්
කරන ලද්දේ නම්, මම දූන්
ඒ සියල්ලම පාපොච්චාරණය කරමි.

සද්ධර්මභාණක (දේශක) යන්ටද
වෙනත් ගුණවතුන්ටද ¹ මා විසින්
කිසියම් අගෞරවයක් කරන ලද්දේ නම්,
ඒ සියල්ලම මම පාපොච්චාරණය කරමි.

අගය නොදැනීම නිසා සැමදා මා විසින්
සද්ධර්මය ප්‍රතිකෂේප කරන ලද්දේය,
මවිපියන්ටද අගෞරව කරන ලද්දේය.
ඒ සියල්ලම මම පාපොච්චාරණය කරමි.

මෝඩ බවින් හා බාල බවින් ද
මානයෙන් හා දර්ප(ආඩම්බර)යෙන්ද
රාග, ද්වේශ, මෝහයන්ගෙන්ද වෙළී
කරන ලද සියල්ලම මම පාපොච්චාරණය කරමි.

ලොව දස දිසාවන්හි වැඩ වෙසෙන ²
දශබලයන්වහන්සේලාට ම පූජා පවත්වමි.

¹ ධර්මයට ද - ඇතැම්

² දශබලයන්වහන්සේලාට ගරු කරමින් දසදිසාවන්හි වෙසෙන්නන්ට මම වැඳුනා කරමි - ඇතැම්

දසදිසාවන්හිම වෙසෙන ජීවී සත්වයන්
සියලු දුකින් මුදවා ගන්නෙමි.

අප්‍රමාණ සංඛ්‍යාවක් ජීවී සත්වයන්
මම දග බෝධිසත්‍වභූමීන්හි පිහිටුවන්නෙමි.
දගභූමීන්හි පිහිටීමෙන් ඒ සියල්ලෝම
සම්මා සම්බුදුවරයන් බවට පත්වෙත්වා !

සියලු ජීවී සත්වයන් දුක් සයුරින්
මුදවන්නට හැකි වන තුරු
එක් එක් සත්‍යයාගේ¹ යහපත පිණිසම වුව
වසර කල්ප කෝටි ගණනක් සැරිසරන්නෙමි.

සියලු කර්ම ඤය කොට ගෙවා දමන්නා වූ
සුවර්ණභාසෝත්තම නම් වූ
මෙම ගැඹුරු දේශනාව මම
එම සියලු ජීවී සත්වයන්ටදේශනා කරන්නෙමි.

කෙනෙකු කල්ප දහසක් තිස්සේ කළ
දරුණු පාපකමීයන් සියල්ලම
මෙම සූත්‍රය හරහා එක් වරක්
පාපොච්චාරණය කිරීමෙන්
නිසැකවම ගෙවී පවිත්‍ර වන්නේය.

සුවර්ණභාසෝත්තම නම් ශුභද්‍ර සූත්‍රය හරහා
පාපොච්චාරණය කර
කර්ම - ආචරණ සියල්ල වහා ඤය කරදමමින්,
උතුම් වූ දග - රත්න - ආකරයක් බඳු
දග බෝධිසත්‍වභූමීන්හි පිහිටීමෙන්
තථාගත ලක්ෂණ - අනු ව්‍යංජනයන්ගෙන් දිලෙමින්
ජීවී සත්වයන් හව සයුරෙන් එතෙර කරන්නට ලබමිවා!

ගැඹුරු සාගරය බඳු අවින්න්‍ය වූ
ගැඹුරු ගුණ ඇත්තා වූ

¹ එක් සත්‍යයෙකුගේ වුව - ඇතැම්

සයුරු ජලකඳ සමාන බුදුන්වහන්සේලා හරහා
 සර්වඥභාවය පරිපූර්ණ කරන්නෙමි.
 දශබලෝත්තම (බුදුන්) බවට පත් වන මම
 ශත සහස‍්‍ර සමාධීන්ගෙන් ද
 සීතිය නොහැකි තරම් මන්ත්‍ර ධාරණීන්ගෙන්ද
 ඉන්ද්‍රිය - බල - බොජ්ඣංගයන්ගෙන්ද
 පරිපූර්ණ වන්නෙමි.

නිතර දයාර්ද්‍රව ලෝකය දෙස බලන බුදු උතුමනි,
 මා ද එම දෘෂ්ටියෙන් නිරීක්ෂණය කරනු මැනවි.
 ඔබගේ කරුණාවෙන් තෙත් වූ චේතනාව
 දුකට පත් මා ද පිළිගනු ලබා වා.

පෙර කල්ප සිය ගණනක් තිස්සේ
 කළ පාප කර්ම නිසා මම
 ශෝක සිත් ඇත්තේ වෙමි,
 අසරණ බවින්ද, දොම්නසින්ද, හයින්ද පීඩිත වෙමි.

පාපකර්මයන්ට බියවෙමි,
 නිතර විනීත මනසින් යුතු වෙමි.
 මා කරන ඉතා සුළු කර්තව්‍යයේදී පවා
 (කාම)රතියට මතුවන්නට ඉඩ නොදෙමි.

බුදුන්වහන්සේලා මහා කාරුණික බැවින් ද
 උන්වහන්සේලා සියලු සත්‍වයන්ගේ බිය පහ කරන නිසා ද,
 මා උන්වහන්සේලාගෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ
 දුකට පත්වූ අප ඔබගේ ග්‍රහණයට ගෙන
 අප සියලු දුකින් මුදවාන ලෙසයි.

මගේ ක්ලේශ හා කර්ම නැමති මලකඩ
 භාග්‍යවතුන්වහන්සේලා ඉවත් කර දමන සේක්වා.
 කරුණා සීතල ජලයෙන්
 මා නහවන සේක්වා.

(මා) පෙර කළ සියලු පාපයන්
 මම පාපොච්චාරණය කරන්නෙමි.
 වතීමානයෙහි මා කළ සියලු පාපයන්
 මම පාපොච්චාරණය කරන්නෙමි.

මා කළ දුෂ්කෘත කර්මයන් නිසා ඇතිවූ පාපයන්
 කිසිවක් මා සඟවන්නේ නැත.
 අනාගතයේදී ද මට ලජ්ජාව ඇති කරවන
 ක්‍රියාවන්ගෙන් මම වළකින්නෙමි.
 කයින් සිදුවන ත්‍රිවිධ කර්මයන් ද
 වචනයෙන් සිදුවන සතරවිධ කර්මයන්ද,
 මනසින් සිදුවන තුන් ආකාර කර්මයන් ද
 යන සියල්ලම මම පාපොච්චාරණය කරන්නෙමි.

කයින් කරන ලද්දා වූ ද, වචනයෙන් කරන ලද්දා වූ ද,
 මනසින් සිතන ලද්දා වූ හා
 කරන ලද්දා වූ දසවිධ වූ කර්මයන්
 සියල්ල මම පාපොච්චාරණය කරමි.

දශ අකුශලයන්ගෙන් වැළකෙන්නෙමි,
 දශ කුශලයන්හි හැසිරෙන්නෙමි,
 දශ (බෝධිසත්‍ව) භූමීන්හි පිහිටා,
 දශබලෝත්තම (තථාගත)යන් වන්නෙමි. ¹

මා විසින් කරන ලද අනිෂ්ට ඵල ගෙන දෙන්නා වූ
 කිසියම් වූ පාපකමීයන් ඇත්නම් ඒ සියල්ල
 මම බුදුන් වහන්සේලා ඉදිරියේ සිට
 පාපොච්චාරණය කරන්නෙමි.

ජම්බුද්වීපයෙහි වෙසෙන්නන්ද,
 වෙනත් ලෝක ධාතුන්හි වෙසෙන්නන් ද

¹ බුදුන්ගේ දශබලයන් ලබන්නෙමි - ඇතැම්

කරන්නා වූ කුශල කර්මයන්
මම අනුමෝදන් වන්නෙමි.

කයින්, වචනයෙන් හා මනසින්,
මා විසින් රැස්කරන ලද කුශලයක් ඇත්නම්,
එම කුශල මූලයේ බලයෙන් මම
උත්තම වූ බුද්ධ බෝධිය ස්පර්ශ කරමිවා !

සසර ගමනට පටලැවීම නිසා
බාල වූ බුද්ධියෙන් කළ දරුණු වූ ද පාපයන්
දශබලයන් වහන්සේලා ඉදිරියෙහි සිට ¹
සියල්ලම වෙන වෙනම පාපොච්චාරණය කරන්නෙමි.

උපත නැමති අනතුරින් ද (කරදරයෙන්ද)
විවිධ කාය ක්‍රියා නැමති අනතුරින් ද
භවය නැමති අනතුරින් ද
ලෝකය නැමති අනතුරින් ද
චපල චිත්තය නැමති අනතුරින් ද
හෙම්බත් වූ මම එයින්
රැස් වූ එම පාපකම් පාපොච්චාරණය කරමි.

මෝඛ බාලයන්ගේ මුළාවන්ගෙන් ද
පාප මිත්‍රයන් ආශ්‍රය කිරීමෙන් ද
භයින් ද, ² රාගයෙන් ද,
ද්වේශයෙන් ද, මෝහයෙන් ද,
ක්‍ෂය විමෙන් (ගෙවී යාමෙන්) ද, ³ කාලයෙන් ද,
පින් උපයා ගැනීමේ අපහසුවෙන් ද
පෙළෙන මම ජීනවරයන් ඉදිරියේ
එම සියලු පාපයන් පාපොච්චාරණය කරමි.

¹ දශබලයන් ඉදිරියෙහි සිට - ඇතැම්
² භවයෙන් ද - ඇතැම්
³ ක්‍ෂණයෙන් ද - ඇතැම්

සාගරයක් වැනි ගුණ සමුදායක් ඇති
 මේරු පර්වතය සේ රන්වන් වූ
 ඒ බුදුන්වහන්සේලා වන්දනා කරමි.
 ඒ ජීනවරයන් වහන්සේලාගේ සරණ යමි.
 දොහොත් මුදුන් දී උන් වහන්සේලා නමදිමි.

ශ්‍රියෙන් ද තේජසින් ද කීර්තියෙන් ද දිලෙන
 බුද්ධ - සූර්යයන් වහන්සේලා
 සුපිරිසිදු රන් හා සමාන පැහැයෙන් යුතු වෙති.
 වෛඩුර්ය - මාණික්‍ය බඳු වූ
 නිර්මල විභූතියෙන් තේජසින්ගෙන් යුතු වෙති.
 උන් වහන්සේලා තම කරුණාංශ ප්‍රභාවයෙන්
 මෝහාන්ධකාරය විධිවිසනය කරති.

රන්වන් ආලෝකධාරා විහිදවන්නා වූ
 බුද්ධ - සූර්යයන් වහන්සේලා
 නිර්මල, දැකුම්කලු, මනාව සකස් වූ
 ශරීරාංගයන්ගෙන් යුතු වූවාහුය.

කෙලෙස් ගින්නෙන් තැවෙන
 ජීවී සත්වයෝ ගින්නෙන් දැවෙන සේ වෙති.
 බුදුවරුන්ගේ සඳ එළිය බඳු සීතල
 රශ්මියෙන් ඔවුහු සිසිල්ව නිවී යන්නාහ.

උන්වහන්සේලා
 දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් සුලලිත වූ
 ඉන්ද්‍රිය අංගයන් ඇත්තෝ ය.
 අසු අනුවාසභයන්ගෙන් අලංකාර වූ
 ශරීරාංග ඇත්තෝ ය.
 ශ්‍රියෙන් ද, පුණ්‍ය මහිමයෙන් ද
 කරකැවෙමින් දිලෙන රශ්මි ජාලයක් බඳු වූවාහු ය.
 උන්වහන්සේලා ත්‍රිලෝකයන් හි සැරිසරන්නේ
 අනුකාරය නසන සූර්යයා සේ ය.

වෛද්විරය මාණිකාඃ වැනි පවිත්‍ර විචිත්‍ර වර්ණයන්ගෙන් යුතු
 නානා විචිත්‍ර රශ්මි ජාලාවන්ගෙන් සමලංකාත වූ
 ඔබවහන්සේලාගේ ගාත්‍රාංගයෝ අරුණලු වැනි
 තඹ පැහැයෙන්ද, ස්ඵටික හා රිදී පැහැයෙන්ද යුතු වෙති.
 මහාමුනිවරුනි; ඔබවහන්සේලා සූර්යයා මෙන්
 ඒ සියල්ලෙන් බබලන්නාහු ය.

සංසාර නදියට වැටී මරණ නැමති ජලයට ද
 ජරා නැමති තරංගයන්ට ද
 ව්‍යසන නැමති ඕසයන්ට ද
 අසුචී ගසාගෙන යන
 ජීවී සත්‍වයන් සහිත දුෂ්ඨ සාගරය
 සුගතයාණන්වහන්සේ නැමති සූර්යයාගේ
 රශ්මිජාලාවන්ගෙන් වියලී හිස්වී යා වා !

විචිත්‍රික අලංකාර ශරීර ලක්ෂණ වලින් යුතු
 ස්වර්ණවර්ණයෙන් ප්‍රභාස්වර වූ ශරීරාංග ඇති
 රනින් උජ්වලිත ශරීර ඇති
 ඥානාකර වූ ද සර්ව - ත්‍රිලෝක - සාරවූද
 බුදුන් වහන්සේලා වන්දනා කරමි.

සමුද්‍රයේ ජලය අප්‍රමේය වන්නා සේම
 පොළොවේ ධූලි - රජස් ප්‍රමාණය අනන්ත වන්නා සේම
 මේරු පථිතයේ අනන්ත රත්නයන් ඇත්තා සේම
 ආකාසයේ එහා කෙළවරක් නොමැත්තා සේම

ඒ ආකාරයෙන්ම බුදු ගුණයන්ද අනන්ත වන්නේ ය.
 නොයෙක් කල්ප ගණනක් සිතා මැන බැලුව ද,
 සියලු ජීවී සත්‍වයන්ට වුව ද,
 බුදු ගුණයන්ගේ ප්‍රමාණය දත නොහැක්කේ ය.

පොළොවේ කඳුවලද,
 පථිතවලද, සාගරවලද ඇති ධූලි ප්‍රමාණය

කල්ප ගණනක් ගණන් කළහොත් දත හැකි වනු ඇත.
කෙසේ අග රැඳෙන ජලයේ ප්‍රමාණයද දත හැකි වනු ඇත.
එහෙත් බුදුගුණයන්ගේ සීමා දත නොහැකි වන්නේ ය.

සියලු ජීවී සත්‍වයෝම

එබඳු අය (බුදුවරුන්) බවට පත්වෙත්වා.
එබඳු ගුණයෙන් ද, වර්ණයෙන් ද, යසසින් ද,
කීර්තියෙන් ද යුතු වෙත්වා.
දෙතිස් මහා - පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් ද
අසූ අනුවාංජනයන්ගෙන් ද යුතු වෙත්වා.

එම කුසල කමීයේ බලයෙන් මම

නොබෝ දිනකින් ලෝකයේ බුදු බවට පත් වෙමි.
ලෝකයාගේ හිත පිණිස දහම් දෙසන්නට ලබමි.
බහු දුඃඛ - පීඩිත සත්‍වයන් මුදවා ගැනීමට හැකි වෙමි.

බල සෙනග සහිත මාරයන් දිනන්නෙමි,
ශුභ ධර්මවක්‍රය පවත්වන්නෙමි.

අවින්නා (සිතිය නොහැකි) කල්ප ගණනක් වෙසෙමින්
දහම් අමා ජලයෙන් ජීවී සත්‍වයන් තෘප්තිමත් කරන්නෙමි.
පෙර ජීනවරයන් වහන්සේලා පිරු ලෙසටම,
අනුත්තර වූ සය¹ පාරමිතාවන් පුරන්නෙමි.
කෙළෙසුන් නසන්නෙමි. දුක් දුරු කරන්නෙමි.
රාග, ද්වේශ, මෝහයන් සමනය කරන්නෙමි.

මම නිතියෙන් පෙර විසූ කඳු පිළිවෙල දැනගනිමි.
ජාති කෝටි සිය දහසක් සිහි කරන්නෙමි.
නිතියෙන් මුනින්ද්‍රයන් අනුස්මරණය කරන්නෙමි.
උන්වහන්සේලාගේ උදාර ඉගැන්වීම්වලට සවන් දෙමි.

මේ කුශල කමීයේ බලයෙන්, මා හට,
බුදුවරුන් හා සමාගමය සැමදා ලැබේවා.

¹ මහායානයේ ඇත්තේ පාරමිතා සූත්‍ර පමණි.

පාපකර්මයන් නිතියෙන් වර්ජනය කරමින්,
ශුභාකර වූ කුශලයන්හි හැසිරෙන්නෙමි.

සියලු ක්ෂේත්‍රයන්හි -

ස්ථානයන්හි වෙසෙන සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ
ලෝකයන්හි ඇති සියලු දුක්
දුරුවී ප්‍රශාන්ත බවට පැමිණේවා.
ආගච්ඡාල හෝ ඉන්ද්‍රිය හීන සත්‍වයෝ
සූර්ණ අගපසග හා ඉන්ද්‍රියයන් ලබන්වා !

දස දිසාවන්හිම ආරක්ෂාවක් නොමැතිව,
අත පය දුබලකමින් ද රෝගයන්ගෙන් ද පෙළෙන්නෝ
සියලු දෙනාම වහා රෝගයන්ගෙන් අත්මිදෙන්නවා.
කාය බලයද, ඉන්ද්‍රියයන්ද, නිරෝගී බවද ලබන්නවා.

සොරුන්ගේද, රජුන්ගේද, කපටීන්ගේද
තර්ජනයන්ට - මරණ තර්ජනයන්ට පවා ලක්වූවෝද
නානාවිධ භය වලින් ව්‍යසනයට පත්වූවෝද
යන ව්‍යසනගත දුෂ්ඛිත එම සියලු සත්‍වයෝ
ඒ පරම - සුසෝර වූ සිය ගණන්
බිය වලින් මිදී සුඛිත වෙන්නවා.

තැලුම් කැවෝද, බන්ධනයෙන්
බඳිනු ලැබ පීඩිත වූවෝද
විවිධ ව්‍යසනයන්ට භාජනය වූවෝද
නොයෙක් ආයාස වලින් ආකුල වූවෝද
විවිධ දරුණු භයවලට හා
ශෝකයන්ට ගොදුරු වූවෝද

යන මේ සියල්ලෝම බන්ධනවලින් මිදෙන්නවා.
තැලුම් ලැබූ අය තැලුම් වලින් මිදෙන්නවා.
මරණයට මුහුණ දෙන්නෝ මරණයෙන් නිදහස් වෙන්නවා.

ව්‍යසනගත සියල්ලෝම
නිර්භය බවට පත් වෙත්වා !

පිපාසයෙන් හා කුසගින්නෙන් පීඩිත වූවෝ
සුවසේ හෝපන හා පාන (කෑම හා බීම) ලබන්වා.
අන්ධ වූවෝ විචිත්‍ර රූප දකිත්වා.
බිහිරි වූවෝ මනෝඥ හඬ අසන්නට ලබන්වා.

නග්න වූවෝ විචිත්‍ර වස්ත්‍ර ලබන්වා.
දිළිඳු අය නිධාන බඳු නොයෙක් ධන ධාන්‍ය වලින්ද,
රන් රිදී මුතු මැණික් ආදියෙන් ද ආභරණ
සුඛිත මුදිත බවට පත්වෙත්වා.

කිසිවෙකුටත් දුක් වේදනා ඇති නොවේවා.
සියලු සත්‍වයෝ දැකුම්කලු වෙත්වා,
අභිරූපනීය, ප්‍රසන්න, සෞම්‍ය රූප ඇතිවෙත්වා.
නිතියෙන් නොයෙක් සැප සම්පත් ලබන්වා.

සිතූ පමණින් ඔවුන්ට ආහාරපාන ලැබේවා,
සමාද්ධියද පින් මහිමයද ඇතිවේවා.
වීණා, මාදංග හා පනාබෙරද,
දියඇලිද, විල්ද, පොකුණුද, තඩාගද පහළ වේවා.
සුවර්ණ පද්මයන් හා උපුල් මල්ද ඔවුන් සිතූ
විගසම ඒ දිය මත පහළ වේවා.
කෑම බීම හා වස්ත්‍ර ද
ධනය ද, රන්, මිණි, මුතු අබරණද
රන් හා වෛඩුරිය වැනි මාණික්‍යද පහළ වේවා.

ලොව කිසිදු තැනකින්
දුෂ්ඨ යන ශබ්දය නොඇසේවා!
කිසිදු ජීවී සත්‍වයෙක්
පිළිකල් සහගත පෙනුමෙන්
රෝගීව නොසිටීත් වා.

සියල්ලෝම උදාර වර්ණයෙන්
මනා පැහැයෙන් යුතු වෙත්වා.
එකිනෙකාගේ ප්‍රභාව තුළ
ඔවුහු ප්‍රභාසම්පන්න වෙත්වා.

මිනිස් ලොව ඇති සියලු සම්පත්,
අපේක්ෂා කළ තැනදීම (ඔවුනට) ලැබේවා.
සියලු අභිප්‍රායයන් සිතූ පමණින්ම
මේරු පින් බලයෙන් පරිපූර්ණ වේවා.

සුවඳ වර්ග, මාලා ද, විලේපනයන් ද,
ඇඳුම් ද, සුවඳ සුණු ද, විචිත්‍ර කුසුමයන් ද,
තුන් කල්හිම වෘක්ෂයන්ගෙන් වෂිණය වේවා.
ඒවා ලබා ගන්නා සත්‍වයෝ සතුටු වෙත්වා.

දස දිසාවන්හිම වෙසෙන්නා වූ
නොමිනිය හැකි සියලු තථාගතයන් වහන්සේලාට ද,
සම්බෝධිසත්‍වයන්ට හා ශ්‍රාවකයන්ට ද,
රජසින් තොර නිර්මලව පිහිටි ධර්මයට ද,
ඔවුහු පූජා පවත්වත්වා.

සියල්ලෝම නිව ගතිවල
පිහිටීමෙන් වළකිත්වා.
ඉපදීමෙන් වළකිත්වා.
අජට දුෂ්ටකෂණයන් (නරක තැන් අට)
ඉක්මවා යත්වා.
උතුම් වූ ශුභ තත්‍වයන් අටට
ඔවුහු පත්වෙත්වා.
සැමදා බුදුවරුන් හා ඔවුන්ගේ
සමාගමය ඇතිවේවා.

ඔවුහු නිතියෙන් උසස්
කුලවල උපත ලබත්වා.
ධන ධාන්‍යවලින් ඔවුන්ගේ

අටුකොටු පිරි යාවා,
 නොයෙක් කල්ප ගණනක් යනතුරු
 ඔවුහු රූපයෙන් ද, වර්ණයෙන් ද,
 කීර්තියෙන් ද, ප්‍රසිද්ධියෙන් ද
 සමලංකාක වෙත්වා.

සියලු ස්ත්‍රීහු පිරිමින් මෙන්,
 ශූරයෝ ද, වීරයෝ ද,
 විද්වත්හු ද, පඬිවරු ද වෙත්වා.
 සය පාරමිතා පුරමින්
 බුද්ධ බෝධිය සඳහා වෙර දරත්වා.

ඔවුන්ට දස දිසාවන්හිම
 රත්න වාක්‍ෂයන් යට
 වෛචුර්යමය ආසනයන්හි
 පහසුවෙන් අසුන්ගෙන සිටින
 බුදුන්වහන්සේලා දකින්නටත්,
 උන්වහන්සේලා දහම් දෙසනු
 අසන්නටත් ලැබේවා.

මා මෙම භවයෙහි ද
 පෙර භවයන්හි ද රැස් කලා වූ
 නරක විපාක දෙන පාප කමීයන්
 සියල්ල ඉතිරි නැතිව ගෙවී යාවා.

භව බන්ධනයෙන් බැලුණා වූ ද
 සංසාර මන්දෙන් දැඩිව සිර වූ ද
 සියලුම ජීවී සත්වයෝ,
 ප්‍රඥාකරයාන කෙනෙකු විසින්
 ඒ බන්ධනයන්ගෙන් වහ වහා
 මුදනු ලබත්වා.

මෙම ජම්බුද්වීපයෙ හි ද
 වෙනත් ලෝක ධාතුන් හි ද

වෙසෙන ජීවී සක්ඛයෝ
 කිසියම් ගම්හිර, විචිත්‍ර
 පුණ්‍ය කමීයන් කරන්නම්,
 ඒ සියලු පින්
 මම අනුමෝදන් වන්නෙමි.

එම පින් අනුමෝදන් වීමෙන් ද
 කයින්, වචනයෙන් හා මනසින්
 මා රැස් කරගත් පින්වල අනුභවයින් ද
 මගේ ප්‍රණීධාන සිද්ධිය (බුද්ධ බෝධිය ලැබීමේ අපේක්‍ෂාව)
 සඵල වේවා.
 විරජ වූ ද (රජසින් තොර), අනුත්තර වූ ද,
 බුද්ධ බෝධිය ස්පර්ශ කිරීමට හැකිවේවා.

මෙම පරිණාමනයන් සප්ඤ්ඤානා කරන්නෝ
 ප්‍රසන්න, ශුද්ධ, මල රහිත, මනසින්
 සෑම කල්හිම බුදුන් වදින්නාහු නම්,
 බුදු ගුණ වර්ණනා කරන්නාහු නම්,
 ඔවුහු කල්ප හැටක් යනතුරු
 අපාය භූමීන් හි නූපදින්නාහ.

මෙම ශ්ලෝකයන් සප්ඤ්ඤානා කරන
 පිරිමි ද, ගැහැණු ද, බ්‍රාහ්මණ ක්‍ෂත්‍රියයෝ ද
 දොහොත් මුදුන් දී මුනින්ද්‍රයන්
 වර්ණනා කරන්නාහු නම්,
 ඔවුන්ට සෑම උත්පත්තියකදී ම
 ජාතිස්මරණ ඥානය ඇති වන්නේ ය.

ඔවුහු පරිපූර්ණ ශරීරාංග ඇති වන්නාහු ය,
 සම්පූර්ණ පංචේන්ද්‍රියයන් ඇති වන්නාහු ය;
 විචිත්‍ර පුණ්‍ය මහිමයෙන් ද,
 සද්ගුණයන්ගෙන් ද යුතු වන්නාහු ය,

රජවරුන්ගේ ගෞරවයට පාත්‍ර වන්නාහු ය.
 එසේම ඔවුහු උපතූපන් ජාතිවල
 ඒ ආකාර ප්‍රතිඵලයන්ම ලබන්නාහු ය.

මෙම පාපෝච්චාරණය
 කනට වැටෙන ¹ පුද්ගලයෝ
 එක් බුදුවරයෙකු හෝ,
 බුදුවරුන් දෙනමක්, සිවුනමක්,
 පස් නමක්, දස නමක් හෝ
 සමීපයෙහි පමණක් නොව
 බුදුන් දහස් ගණනක්
 සමීපයෙහි කුසල් කළ
 පුද්ගලයෝ වන්නාහු ය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාගේ තුන්වැනි වූ දේශනා පරිවර්තයයි.}

¹ කණ වැකෙන

4

කමලාකර පරිවර්තය

එකල් හි තථාගතයන්වහන්සේ බෝධිසත්වසම්මුච්චයා නම් කුල දේවතාවියට මෙසේ කීහ:

“කුලවත් (උතුම්) දේවතාවියනි, ඒ කාල සමයෙහි, සුවර්ණභූජේන්ද්‍ර නම් රජතුමා, සියලු තථාගත ගුණ වර්ණනයෙන් යුතු මෙම “කමලාකර” නම් ගුණ වැනුම්න් අතීත, අනාගත හා වර්තමාන බුදුන් වහන්සේලා වර්ණනා කෙළේය:”

පෙර වැඩසිටියා වූ ද,
අනාගතයෙහි වැඩ සිටින්නා වූ ද,
වර්තමානයෙහි වැඩ සිටින්නා වූ ද,
දස දිසාවන්හිම ජීනවරයන්ට
මම නමස්කාර කරමි,
උන්වහන්සේලාගේ ගුණ ගයමි.

මුනීන්ද්‍රයෝ ශාන්ත වෙති,
ප්‍රශාන්ත වෙති, විශුද්ධ වෙති.

උන්වහන්සේලාගේ ශරීර
 රන්වන් පැහැයෙන් ප්‍රභාමත් ය.
 උන්වහන්සේලාගේ කටහඬ
 සියලු ස්වර ඉක්මා මිහිරි වූයේ ය.
 ඊට හේතුව වන්නේ ඒවා
 බ්‍රහ්මස්වරයෙන් යුතු වීම ය.

කේශ කලාපය ඒ මුනිදුන්ගේ
 නිලපුල්, මීමැසි, මොණර පැහැය වේ.
 අක් බමරු වූ ඒ කෙස් වල වර්ණය
 වාෂ පක්ෂියා වැනි තද නීලය.
 හක් ගෙඩි සහ සුදු හිම වැනි දත් පෙළ
 සුදට සුදේ රන් සේම දිලේමැයි.

නීල විශාල සුනිර්මල නෙන් යුග
 නීල උපුල සුපිපුණු කල සේමැයි.
 සුදිලේ දිව නෙළුමේ පෙනි පැහැයෙන්
 නෙළුම් රේණු වැනි, පළලින් යුතු එය

නෙළුම් මලද හක් ගෙඩියද බඳු වූ
 උගර්ණ රෝම ඒ, මුනිවරයන්ගේ
 බෙරලියන්තුවේ පැහැයෙන් යුක්තව
 දකුණු අතට කරකැවෙමින් ඇත්තේ.
 නේත්‍ර යුග්ම ඒ මුනින්ද්‍රයන්ගේ
 අවසඳ ඇති කල්හි මෙන් මෘදු වේ,
 නාභිය බමරුන් සේ සුදිලේමැයි.

මුඛයට නැඹුරුව සුපිහිටි නාසය
 දිවරන් පැහැයෙන් මුදුව දිලේමැයි.
 රස මූලය ඒ මුනිවරයන්ගේ
 සියුම් වූ විඤ්ඤ ශක්තිය පෙන්වයි.

උන්වහන්සේලාගේ එක් එක් රෝම කූපයෙන්
දක්ෂිණාවර්ත රෝමයන් නිකුත් වේ.
නිල් පැහැයෙන් දිලි අක්ඛමර කෙස් කළඹ
මොනර කරක නිල් පැහැයයි ගත්තේ.

උපන් මොහොතේ පටන් උන් වහන්සේලාගේ ශරීර
ලොව දස දිසාවන්ම ප්‍රභාවෙන් බබලවන්නේ ය.
අනන්ත දුක් සමනය වී තුන්ලොව
සත්හු තෘප්තිමත් වෙති සැම සුවයෙන්.

අපාය, තිරිසන්, ප්‍රේත, අසුර සහ
මිනිස් ජාතිවල උපත ලැබුවෝ
සියලු සුවෙන් නිති සුවපත් වූවෝ
අපායගත සැම සැනසුම ලැබුවෝ.

අවයව සැම ඒ මුනින්දයන්ගේ
පිරිසිදු රන්මෙන් එළියෙන් දිලිසේ
ලප නැති සඳවන් සුවිමල මුහුණින්
මද හසයෙන් දිලි සුවිමල වදනින්

එතුමන්ලාගේ කෝමල අත් පා (සියොළඟ)
අලුත උපන් බිලිඳකුගේ සේ මුදුවේ.
සිහරද සේමය විකුමින් ඇවිදුම,
ලම්බිත අන්ද ඉතා දිග බාහුද
සුළඟින් සැලෙනා සල් අතු සේ වේ.

බඹයක් වන් කය විහිදන රශ්මිය
දහසක් හිරු පැයු ලෙස තෙද වේ.
මුනිවරයන්ගේ නිර්මල සිරුරින්
අනන්ත ලෝක ප්‍රභාස්වර වේමැයි.

නොයෙක් අසංඛ්‍යවූ ලෝක සිසාරා
පායන සුවහස් හිරු සඳු එලියද

බුද්ධ ප්‍රභාවේ ආලෝකය මැද
නිෂ්ප්‍රභ වී සැම සැඟවී ගන්නේ.

ලෝක ප්‍රදීප වූ බුද්ධ දිවාකර
සිය සුවහස් වූ බුද්ධ දිවාකර
අප්‍රමාණ සුවහස් ලෝ සත හැම
කුල්මත් වෙති දැක බුද්ධ සූර්යයන්.

සුවහස් පින් බලයෙන් සැදි කාය ද,
සැම ගුණයෙන් සැරසුණු ගාත්‍රාද ඇත.
ජීනවර බාහු ද මගුලැත් සොඬ සේ,
සුරුවීර සුවිමල අත් පා දිලිසේ.

මහ පොළොවේ ඇති දූලි රජස් සේ
අතීත බුදුවරු සුඤ්ච දූලි සේ
අනාගතේ වෙති සුඤ්ච දූලි සේ
වත්මන අපමණ සුඤ්ච දූලි සේ
නම කරනෙමි ඒ ජීනවරුනට මම
ප්‍රසන්න කය, වචනය, මන යොදමින්
පුෂ්ප සුගන්ධ ප්‍රදානය කරමින්
පිරිසිදු සිතෙන්ද සැරසී සිටිමින්.

දිව සියයක් කප් සුවහස් කල් ගෙන
ගැයුවද බුදුගුණ කෙළවර නොම වේ
යහපත් ලෙස නික්මුණු ජීනවරුනගේ
සාර වරාග්‍රවු ගුණ අපමණ වේ.

එක් බුදු කෙනෙකුන්ගේ සැම ගුණයන්
නොහැකිය වණනට දිව දහසින් වුව
සැම ජීනවරයන්ගේ එක් ගුණයක්
විස්තර කෙරුමද අති දුෂ්කර වේ.

සර්ව - සදේවක ලෝක සමුදුරෙහි
භව අගතෙක් පිරුණා වූ ජලය ද
වල්ග අගින් හැකි වේය මනින්නට
එක් බුදු ගුණයක් වුව නොමැතිය හැක.

කයින් වචනයෙන් ප්‍රසන්න මනසින්
සර්ව කථාගත තුනි ගුණ ගැයුමෙන්
මා වෙත රැස් වන පින් පල බලයෙන්
සියලු සත්හු බුදුබව ම ලබන්වා.

මෙසේ බුදුන් ගුණ ගැයූ ඒ රජතෙම
මෙසේ කරයි නැවතත් ප්‍රණීධානය:

කවර තැනක උපණද මා භවයේ
අනාගතේ කප් සුවභස් වාරේ
සිහිනෙන් මෙම බෙරයම සුදකිම්වා
පාපොච්චාරණ එබඳු අසම්වා.

කමලාකර වැනි ජීනතුනි සැමදා
සෑම ජාතියෙහි අසනට ලබනෙමි.
සුවභස් කල්පයකින් වුව දුර්ලභ
වේමය අනත අතුලා වූ බුදු ගුණ
සිහිනෙන් මම ඒ බුදු ගුණ අසනෙමි
දහවල ඒ ගුණ අන්හට දෙසනෙමි.

සතුන් එතෙර කරවමි දුක් සයුරින්
පාරමිතා සය පූරණ කරනෙමි.
ලොවුතුරු බෝධිය ලැබගත් පසු මා
බුද්ධ කෙණ්ත්‍රය දුබල නොවේවා.

බෙර දන් දුන් ඒ විපාක ඵලයෙන්
සෑම ජීනවරයන් හට තුනි පිදුමෙන්

ගාකා මුනීන් සමුවන්ට ලබම්වා
 අනාවැකිද අසන්ට ලබම්වා.
 කනක භුජේන්ද්‍ර ද කනක ප්‍රභා යන
 මා පුත් දරු දෙදෙනාද ලබන්වා
 අනාවැකිය සොඳ බුදු බව සඳහා.

සෙවනක් පිහිටක් නැති සත්තට ලොව
 ව්‍යසනගත ව සරණක් නැති සත හට,
 අනාගතේදී වෙම්වා ඔවුනට
 සරණද ආරක්‍ෂාවද නිතියෙන්.

ඉපදුණු දුක් සැම ක්‍ෂය කර දුමුමට
 සියලු සැපට ආකරයක් වීමට
 ගෙවුණු කෝටි කල් අතීතයේ මෙන්
 අනාගතේ දීද කෝටි ගණන් කල්
 බෝධිවරයයෙහි හැසිරෙන්නෙමි මම.
 ස්වර්ණ ප්‍රභාසයෙ පාපොච්චාරණ
 හරහා මාගේ පාප සමුද්‍රය
 වියලී යාවා සලකුණු නොමැතිව,
 කර්ම සමුද්‍රය ගෙවිලා යාවා
 ක්ලේශ සමුද්‍රය සිඳිලා යාවා.

පුණ්‍ය සමුද්‍රය පිරිලා යාවා
 ඥාන සයුර අති පිච්චුරු වේවා
 නිර්මල ඥාන ප්‍රභාවේ වරයෙන්
 සවි ගුණ සමුදුර බවට හැරේවා.

ස්වර්ණප්‍රභාසයෙ පාපොච්චාරණ
 බලයෙන් බෝධික ගුණ සපිරේවා
 පුණ්‍ය ප්‍රභාවෙන් සුදිලේවා මා
 බෝධි ප්‍රභාසය පිච්චුරු වේවා.

පුණ්‍ය ප්‍රභාවයෙ දිදුලන බලයෙන්
 මුළු තුන් ලොවට විශිෂ්ටම වෙමිවා.
 පින් බලයෙන් යුතු වීමෙන් නිතියෙන්
 එතෙර කරමි සත දුක් සයුරෙන් මමි.
 සයුර බඳුව බොහෝ සැප සදනෙමි මමි.
 අනාගතේදී ද කෝටි ගණන් කල්
 බෝධි වර්යයෙහි හැසිරෙන්නෙමි මමි.

අනන්ත ගුණ බලයෙන් ජීනවර සැම
 කොතෙක් බුදුන් වැඩ සිටියද තුන්ලොව
 බුද්ධ කෙෂ්ත්‍ර සැම විශිෂ්ට වෙමැයි.
 එබඳු ගුණෙන් යුතු බුද්ධ කෙෂ්ත්‍රයක්
 වේවා මා හට අනාගතේදී.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෙහුරාජයාගේ කමලාකර නම් වූ සිවුවැනි
 සර්වාතීතනාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න - තථාගතස්තව පරිවර්තය මෙතෙකින් නිමියේ ය.}

5

ශුන්‍යතා පරිවර්තය

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මෙම ගාථා ධර්මය වදාළහ.

වෙනත් බොහෝ සූත්‍රවල
මෙම ශුන්‍යතා ධර්මය
සවිස්තරව දේශිත බැවින්,
මෙම උතුම් සූත්‍රයෙන්
ශුන්‍ය ධර්මය කියවෙන්නේ
සංක්ෂේප වශයෙන් පමණි.

අල්ප වූ බුද්ධියක් ඇති
නොදනුවත් ජීවී සත්වයන්ට
සියලු ධර්මයන් දූනගැනීමේ
හැකියාවක් නැත්තේ ය.

එබැවින් මෙම උතුම් සූත්‍රයෙන්
ශුන්‍ය ධර්මය සැකෙවින්
දේශනා කොට ඇත්තේ ය.

සියලු දෙනාටම දූනගත හැකි
 වන ලෙස හා ඔවුන්ට එසේ
 සසරින් ගැලවිය හැකි වන ලෙස
 කරුණාව පෙරදැරිව ද
 වෙනත් උපාය මාර්ගී යොදමින් ද
 මෙම උතුම් සූත්‍රය
 දේශනා කොට ඇත්තේ ය.

මේ කය හිස් ගමක් සේය,
 සය ඉඳුරන් සොරුන් සේ ය.
 එකම ගමේ වෙසෙතත් සැම
 එකිනෙකාව දන්නේ නැත.

නෙත් ඉන්ද්‍රිය රූ පසුපස යන්නේ.
 කන් ඉන්ද්‍රිය හඬ ඇසුමෙහි ලොල් වේ.
 නාසය ගඳ සුවඳට ඉව අල්ලයි.
 දිව සැම විට රස පසුපස ඵලවයි.
 කය (ඉ)ස්පර්ශය පසුපස ඵලවයි.
 මන ඉන්ද්‍රිය සිතිවිලි පසුපස යයි.
 සය ඉන්ද්‍රිය තනි තනිවම සැමවිට
 තම තම අරමුණු වෙතම ගැලියෙති.

මන මායෝපම හා වංචල වේ,
 සය ඉන්ද්‍රියයන් තුළ එය කොටු වේ.
 හිස් ගම ඇතුළට දිව ගිය මිනිසා
 සොරුන් සය දෙනා වෙත වසනා සේ.

සය අරමුණු තුළ හැසිරෙන විත්තය
 ඉන්ද්‍රිය අරමුණු සැම ගැන දන්නේ
 රූපය, ශබ්දය, ගන්ධය සහ රස
 ස්පර්ශය සහ ධර්ම ගෝචර ය.

වංචල මන කුරුලෙකු මෙන් ඉගිලෙන
 ඉන්ද්‍රිය සය තුළ ප්‍රවේශ වන්නේ.

කුමන ඉන්ද්‍රියය තුළ එය විසුවද
එය තුළ “තමාව” දැනුවත් වන්නේ.

පාලු ගමේ “යන්ත්‍රය” වැනි මේ කය
ක්‍රියාවෙන් ද වලනයෙන්ද තොර වේ.
ප්‍රත්‍යයෙන් උපන් අසාර වූ සහ
සංකල්පනයෙන් පැනනැගී එ කයට
ආවේණික වූ ස්වභාව නැත්තේ.

{පය්විද, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ}
පස් ද වතුර ගින්දර හා සුළඟ ද
ගම ඇතුළේ තැන තැන විසිරී ඇත.
එක් තුඹසක් තුළ වෙසෙන සපුන් සේ
එකිනෙක හට ඒවා විරුදුව යේ.

මහා භූත සර්පයෝ සතර දෙන
දෙදෙනෙක් උඩ යති, දෙදෙනෙක් යට යති.
දෙක දෙක සෑම දිසාවල විසිරී
මහා භූත සර්පයෝ නසිත් ම ය.

පය්වි උරඟු හා ආපෝ උරඟු ද
යටට ගොසින් ම ය උන් ක්‍ෂය වන්නේ;
තේජෝ උරඟුද වායෝ උරඟුද
උඩට ගොසින් අහසට පැන නැගෙති.

විඥානය ඇසුරේ යන එ මනස
පෙර කළ කර්මය අනුව සකස් වී
මනු ලොව, දෙවි ලොව, ත්‍රිත්ව අපායෙද
කළ කම් අනුවය පැවැත්ම භවයේ.

වා, පිත්, සෙම් සෑම විසලී සිඳිලා
කය මිය ගිය විට මල මූ පිරිලා

පණුවන් ගහනය අපුලය බලනට
දර කොටයක් මෙන් හැර යති සොහොනේ.

දේවතාවියනි බලනුය මෙදහම
සත්ව¹ද පුද්ගල කියා කිසිත් නැති,
ශුන්‍යය එලෙසට සර්ව ධර්මයන්
අවිද්‍යාවේ හේතුවෙන් පැන නගින

මහා භූත වලට මෙසැම මූලාරම්භයක් නොමැත
“අභූත”යෙන් උපන් හෙයින් ආරම්භයකින් තොරවේ.
සම්භව වන ඒ සියල්ල අසම්භවම වන කරුණින්
මහාභූත යන නාමෙන් හැඳින්වීම් ඒ සියල්ල.
ඒවා නැත, කිසි ලෙසකින් පවතින්නේ නැත ඒවා.
{ඒවා සැම පැන නගිනේ අවිද්‍යා මුලාව නිසයි}
ඒවා සැම පැන නගිනට නොදැනීමම හේතුව වෙයි.
අවිද්‍යාව කිසි ලෙසකින් විද්‍යමාන නොවන බැවින්
අවිද්‍යාව යන නාමෙන් හැඳින්වීම් ඒ ධර්මය.

සංස්කාර විඥාන ද නාම රූප ඡඩායතන
ස්පර්ශ ද වේදනා ද තෘෂ්ණා හා උපාදාන
හව ද ජාති ජරා මරණ ශෝක උපද්‍රව ආදිය
දොළොස් අයුරු වේ ප්‍රතිත්‍යසමුත්පාදයේ ඒ සැම.

ඒ ඒ තැන සංසාර චක්‍රයේ
හිඳ විඳිනා නොසිතිය හැකි දුක් සැම
“අභූතයෙන්” “සම්භූත” වූ බැවින්
{නූපන් තැනින්ම උපන් බැවින් එය}
අයෝනිසෝ මනසිකාරයෙන් තොර
{ආරම්භය යන සිතුවිල්ලෙන් තොර},

¹ මෙහි නිවැරදි වචනය “සත්ත” (එනම් නොපැවැත්ම) විය යුතුය.

“අසම්භවය” ඒ සියල්ල නිතියෙන්
{නූපන්නෙය ඒ සියල්ල නිතියෙන්}.

ආත්ම - දෘෂ්ටිය කපා හරිනු මැන
නැණ - කඩුවෙන් සිඳි සියලු කෙලෙස් දූල
පංචස්කන්ධ දූල දකින්න සැම විට,
ගුන්‍යභූත සේ, නොකිසිවක්ම සේ.
එසේ දකින ඔබ ස්පර්ශ කළා වේ,
උදාර බෝධියෙ අවින්න්‍ය ගුණ සැම.

අමර පුරේ දොර විවර කළෙමි මම
ප්‍රවේශ වූයෙමි අමර පුරට සුබ.
අමා රස බඳුන පෙන්වා දුන්නෙමි
අමා රසෙන් සන්තර්පිත වූයෙමි.

උත්තම දහමි බෙරය වැසුවෙමි මම
උත්තම දම්සක {ශංඛය} නාද කළෙමි මම
උත්තම දම් උල්කා දූල්වූයෙමි
උතුමි දහමි වැසි වැස්වූයෙමි මම.

කෙලෙස් සතුරු බල පැරදූයෙමි මම
උතුමි දහමි ධජ එසවූයෙමි මම
එතෙර කළෙමි ජීවින් බව සයුරින්
වැසිමි ත්‍රිවිධ වූ අපාය පර්යන්.

අසරණව රැක්මක් ද නොලබා
කෙලෙස් ගින්නෙන් දූවෙන සවිසත
කෙලෙස් ගිනි දාහය ද නිවමින්
අමා සිසිලෙන් සැනසවූයෙමි.

නොයෙක් කප් ගණන් අතීතයෙහි මම
බුදුබව ම පතා දැඩි වුන රකිමින්

සදහම් කය පිරියෙසුමේ යෙදෙමින්
අනන්ත බුදුනට පූජා කෙළෙමිය.

ධනයද රන්මිණි මුතු ආභරණ ද,
සුවර්ණ වෛඩුරිය විචිත්‍ර රත්න ද
අත් පා, නෙත්, හිස යන මෙසියල්ල ද
ප්‍රිය දූ පුතූන් ද දන් දුන්නෙමි මම.

කෙනෙකු කපා දැමුවොත් මේ පොළොවේ
සහත්‍රිසාහසු වූ ලෝක ධාතුවෙහි
වැවෙනා ගස්වැල් පඳුරු ද වන සැම,
එසියල්ලම ගෙන අඹරා කුඩුකර
ඉතා සියුම් සුණු බවටම පත්කොට
අහසේ කෙළවර දක්වා උස් වන
තුනට බෙදූ තුඹසක් සෑදිය හැක.

මහ පොළොවේ ඇති ධූලි සියල්ලේ
දූනුමද තෙසහස් ලෝකයෙ දූනුම ද
සියල්ල එක් අයෙකුට කැටි කළහොත්,
ඔහු නැණයෙන් අග තැන්පත් වනු ඇත.

අවිත්තය ඥානයෙ බලයෙන් ඔහු හට
තුඹසේ ධූලි ද ගණනය කළ හැක,
එතෙකුදු වුව ජීනවරයන්ගේ නැණ
ගණනය කළ නොහැකි වේ ය කිසිදා.

එක් මොහොතක ජීනවරයන්ගේ නැණ
කස් සුවහස් කල් ගණනය කෙරුවද
කෙළවර කළ නොහැකිය කිසිවිට එය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේෂු රාජයාගේ “ඥානයතා” නම් වූ පස් වැනි පරිවර්තය මෙතෙකින් නිමියේ ය.}

6

වතුර මහාරාජ පරිවර්තය

ඉක්බිත්තෙන් වෛශ්‍රවණ, ධූතරාජ්‍ය, විරූපික, විරූපාක්‍ෂ යන සතරවරම් දෙවි මහරජවරු සතරදෙන අසුන් වලින් නැගීසිට, සළ ඒකාංශ කොට පොරවා දකුණු දණ මඬල බිම ඔබා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරිපිට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරමින් මෙසේ කීහ:

‘‘ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තථාගත - භාණීත මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රෝදරාජයා සියලු තථාගතයන් වහන්සේලා විසින් අවලෝකනය කරන ලද්දේ ය, හඳුනා ගන්නා ලද්දේ ය, සලකා බලන ලද්දේ ය, සියලු බෝධිසත්ව ගණයා විසින් උසස් තැන්හි තබනා ලද්දේ ය; සියලු දේව ගණයා විසින් නමස්කාර කරන ලද්දේය, පූජා කරන ලද්දේය, ස්තූති කරන ලද්දේය, සියලු ලෝක පාලකයන් විසින් පූජා කරන ලද්දේය, ස්තූති කරන ලද්දේය, වර්ණනා කරන ලද්දේය, ප්‍රශංසා කරන ලද්දේය; එම සූත්‍රය සියලු දේව-භවනයන් ආලෝකමත් කරන්නේ ය, සියලු ජීවී සත්වයන්ට පරම සුඛය ප්‍රදානය කරන්නේය, සියලු නරක, තිරිසන් යෝනි හා යම ලෝකයන්හි දුක් වියලා දමන්නේ ය, කල් පවත්නා සියලු බිය සිඳ දමන්නේ ය, සියලු විරුද්ධ හමුදාවන්

වළක්වා ලන්නේ ය, සියලු දුක්ඛර දුර්භික්‍ෂයන් ප්‍රශමනය කරන්නේ ය, සියලු දුක්ඛර රෝගයන් ප්‍රශමනය කරන්නේ ය, සියලු ග්‍රහ දොස් නසා දමන්නේ ය, පරම ශාන්තිකර වන්නේ ය, ශෝක ආයාසයන් (වෙහෙස) සමනය කරන්නේ ය, නා නා උපද්‍රවයන් සමනය කරන්නේ ය, උපද්‍රව ශත සහස්‍රයක් වනසා දමන්නේ ය.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය සවිස්තරව පිරිස ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කළහොත් බල පිරිවර සහිත සතරවරම් දෙවි මහරජවරුන් වන අපිද එම දහම ඇසීමෙන්ද, එම දහම අමා රසයෙන් ද, මහා ඕජස් සම්පන්න දිව්‍යාත්මභාවයන් වඩනය කරන්නෙමු. අපගේ ශරීර කුළ වීර්යය ද, බලය ද, ස්ථාමය ද උපදින්නේ ය. තේජස් ද, ශ්‍රී ද, ලක්ෂ්මී ද අපගේ ශරීර වලට ආවේශ වන්නාහ.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සිවුවරම් දෙවිවරුන් වන අපි, ධාර්මික වන්නෙමු, ධර්මවාදී වන්නෙමු, ධර්මරාජයෝද වන්නෙමු. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ධර්මයේ බලයෙන් අපි දේව-නාග-යක්‍ෂ-ගන්ධර්ව-අසුර-ගරුඩ-කින්නර-මහෝරගයන්ගේ රජුන් බවට පත්ව සිටිමු. කරුණාවක් නොමැති, කළගුණ නොසලකන දහස් ගණන් දරුණු භූත ගණයා ද අපි වළක්වන්නෙමු.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සතරවරම් දෙවිවරුන් වන අපි, යක්‍ෂ සේනාපතිවරුන් විසි අට දෙනාද, නොයෙක් සිය දහස් ගණන් යක්‍ෂයන් ද සමග මිනිස් ඇස ඉක්මවා යන්නා වූ විඤ්ඤා වූ දිව ඇසින් සකල ජම්බුද්වීපයම නිරීක්‍ෂණය කරමින් ආරක්‍ෂා කරන්නෙමු, පරිපාලනය කරන්නෙමු. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ඒ හේතුවෙන්ම සිව්වරම් මහ රජ දරුවන් වන අපට, ලෝකපාල යන නමක් ද ඇත්තේය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මෙම ජම්බුද්වීපයෙහි කිසියම් ප්‍රදේශයක පර සතුරු උපද්‍රව ඇත්තේ ද, දුර්භික්‍ෂභය ඇත්තේ ද, ව්‍යාධිභය ඇත්තේ ද, නා නා විධ උපද්‍රව සිය ගණන්, දහස් ගණන්, දස දහස් ගණන් ඇත්තේ ද, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සතරවරම් රජ දරුවන් වන අපි මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රය ධාරණය කරගත්තා වූ ධර්මභාණක හික්‍ෂුන් වහන්සේලාට උදව් කරන්නෙමු.

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ධර්මභාණක භික්ෂුන්වහන්සේලා ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට ගොස් මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍ර රාජයන් විස්තර වශයෙන් ප්‍රකාශ කරන්නාහු නම්, සිව්වරම් රජදරුවන් වන අපගේ සෘද්ධි-අධිෂ්ඨානයෙන් හා ආශීර්වාද බලයෙන්, ඒ ඒ ප්‍රදේශවල පවතින නා නා විධි සිය දහස් ගණන් උපද්‍රව සියල්ලම සංසිඳී යන්නේ ම ය.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මිනිස් රජුන් වසන්නා වූ යම් කිසි ප්‍රදේශයකට මෙම සූත්‍රය දරන්නා වූ (ධාරණය කලා වූ) ධර්මභාණක භික්ෂුන්වහන්සේලා එළඹෙන්නාහු (පැමිණෙන්නාහු) නම්, මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍ර රාජයා ද එම ප්‍රදේශයට වැඩම කලා වන්නේ ය.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මනුෂ්‍ය රාජයෙක් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය අසන්නේ ද, අසා එම සූත්‍ර ධාරක (සූත්‍රය දරන්නා වූ) භික්ෂුන් සියලු සතුරන්ගෙන් ආරක්ෂා කරන්නේ ද, ඔවුන්ට පිහිට වන්නේ ද, ඔවුන් රැකබලා ගන්නේ ද, ගලවා ගන්නේ ද එසේනම්: භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සතර වරම් දෙවි රජවරුන් වන අපි, එම මනුෂ්‍ය රාජයාට අයත් ප්‍රදේශයේ වෙසෙන සියලුම ජීවී සත්වයන් ආරක්ෂා කරන්නෙමු, ඔවුන්ට පිහිට වන්නෙමු, ඔවුන් රැකබලා ගන්නෙමු, ගලවා ගන්නෙමු, ඔවුන්ට ශාන්තිය ද, සුවසෙන ද ලබා දෙන්නෙමු.

“යම් විටෙක, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මනුෂ්‍ය රාජයෙක් මෙම සූත්‍රය දරා (ධාරණය කොට)සිටින්නා වූ භික්ෂු, භික්ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන්ට සියලු සැප සම්පත් දී ඔවුන් සුඛිත කරන්නේ නම්, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සතරවරම් රජදරුවන් වන අපි, එම මනුෂ්‍ය රාජයාට අයත් ප්‍රදේශයේ වෙසෙන සියලුම ජීවී සත්වයන් ආරක්ෂා කරන්නෙමු, ඔවුන්ට පිහිට වන්නෙමු, ඔවුන් රැකබලා ගන්නෙමු, ගලවා ගන්නෙමු, ඔවුන්ට ශාන්තිය ද, සුවසෙන ද ලබා දෙන්නෙමු.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, යම් විටෙක කිසියම් මනුෂ්‍යරාජයෙක් මෙම සූත්‍රය දරන්නා වූ භික්ෂු, භික්ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන්ට සත්කාර, ගරුකාර, පූජා, සම්මාන කරන්නේ නම් භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සිවුවරම් රජදරුවන් වන අපි ද එම මනුෂ්‍ය රාජයාට සත්කාර, ගරුකාර, පූජා, සම්මාන කරන්නෙමු, වෙනත්

ප්‍රදේශවල ද ඔහු ප්‍රසංසනීය බවට පත් කරන්නෙමු.”

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සතරවරම් මහරජදරුවන්ට සාධුකාර දුන් සේක: “සාධු සාධු සිව්වරම් රජදරුවනි, සාධු සාධු මහා රජදරුවනි, කරුණු කෙසේද යත්, ඔබ පෙර ජීනවරයන්ට පූජා සත්කාර කිරීමෙන් රැස්වූ කුලල මූලයන් ඇත්තාහුය; කෝටි නියුත ශත සහස්‍රයක් බුදුන්වහන්සේලාට සත්කාර ගරුකාර කොට ඇත්තාහුය, ධාර්මික වූවාහු ය, ධර්මවාදී වූවාහු ය, ධර්මයෙන් ම දෙවි මිනිසුන් අතර රජ බවට පත්වූවාහු ය. ඒ මෙසේය: බොහෝ කාලයක් ඔබ සියලු ජීවි සත්වයන්ට හිත සිතින් ද, සැබෑ මෙමිත්‍රී සිතින් ද, සියලු ජීවි සත්වයන්ට හිත සුව ගෙන දීමට වීර්ය කළාහුය, සියලු අහිත ප්‍රතිෂේධනය (වැළැක්වීම) කළා හුය. සිව්වරම් රජදරුවෙනි, මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රයට පූජා සත්කාර කරන්නා වූ මිනිස් රජවරු සිටිත් නම්, ඔවුන් ආරක්‍ෂා කරන්න, ඔවුන්ට සරණ වන්න, ඔවුන්ට මග පෙන්වන්න, ඔවුන් පරිපාලනය කොට අයහපත් දේවලින් වළක්වා, ඔවුන්ට ශාන්තිය ද, සතුට ද ගෙන දෙන්න. ඒ ආකාරයෙන් කිරීමෙන්, සබල පරිවාර (බල සෙනග) සහිත වූද, යක්‍ෂයන් ශත සහස්‍රයක් සහිත වූද, සිවු වරම් රජ දරුවන් වන ඔබ, අතීත, වර්තමාන, අනාගත බුදුවරුන්ගේ ධර්ම පර්යාය ආරක්‍ෂා කරන්නහුය. තවද, බලසේනා හා නොයෙක් සිය දහස් ගණන් යක්‍ෂ සේනා ද සහිත සිව් වරම් රජදරුවන් වන ඔබ දේවාසුර සංග්‍රාමයෙන් අනිවාර්යයෙන්ම ජය ලබන්නාහුය. අසුරයන්ට පරාජය හිමි වන්නේය. මෙසේ සියලු ප්‍රතිවිරුද්ධ හමුදා විධිවිධාන කරන්නා වූ සුවර්ණභාස සූත්‍ර රාජයා දරන්නා වූ හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන්ට ආරක්‍ෂාවද, පිහිට ද, මග පෙන්වීමද ලබා දී ඔවුන්ට ශාන්තිය හා සතුට ද ඇති කරන්න.”

ඉක්බිති වෛශ්‍රවණ, ධූතරාජ්‍ය, විරූපී, විරූපාක්‍ෂ යන සතර වරම් මහරජ දරුවෝ හුනස්නෙන් නැගී තම උතුරුසළු එක් උරහිසකට ගෙන පොරවා, දකුණු දණ මඩල බිම ඔබා බුදුන් වහන්සේ දෙසට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරමින් මෙසේ කීහ:

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රන්ද්‍රාජයා අනාගතයේදී යම් වූ ගම් නගර නියමිගම් ජනපද රාජ්‍යට රාජධානිවල

ප්‍රචාරය වී යන්නේ නම්, මනුෂ්‍ය රාජයන් වෙසෙන ප්‍රදේශ වලට අනුප්‍රාප්ත වී යන්නේ නම් (ලඟා වන්නේ නම්), භාග්‍යවතුන්වහන්ස, යම් මනුෂ්‍යරාජයෙක් දේවේන්ද්‍රසමය රාජ්‍ය-ශාස්ත්‍රයට අනුකූලව රජකම් කරන්නේ (කරමින්) මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රය අසන්නෙකු, ඊට ගරුසම්මාන කරන්නෙකු හා පූජා පවත්වන්නෙකු වන්නේ නම්, එසේම, එම සූත්‍රය දරන්නා වූ භික්ෂු, භික්ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන්ට නිරන්තරයෙන් සත්කාර-ගරුකාර-සම්මාන-පූජා කරමින් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය දේශනා කරනු අසන්නේ නම්, එම ධර්ම ශ්‍රවණය නැමැති සලිලෝදකයේ (ජලයේ) හා ධර්මය නැමති අමෘතයේ බලයෙන්, බල පිරිවර හා ශතසහසු යක්ෂ සේනාවන් සහිත සතරවරම් දෙවරජවරුන් වන අපගේ දිව්‍යාත්මභාවයන් හි ඕජස් වී බව බොහෝ කොට වධීනය වනු ඇත. අපට මහත් වීර්යයක් ද, ස්ථාමයක් ද, බලයක් ද ලැබෙනු ඇත. අපගේ තේජස ද, ශ්‍රීය ද, සෞභාග්‍යයය ද වධීනය වනු ඇත්තේය.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, බල පිරිවර සහ ශතසහසු යක්ෂ සේනාවන් සහිත සතරවරම් රජදරුවන් වන අපි, දැන් ද, අනාගතයේදී ද අපගේ ශරීර අදෘශ්‍යමාන බවට පත් කොටගෙන (නොපෙනී) මෙම සූත්‍ර රාජ්‍යා භාවිතයේ පවතින ගම්, නියම්ගම්, ජනපද, රාජ්‍යට රාජධානිවල සංචාරය කරන්නෙමු. මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය අසන, ඊට ගරු සම්මාන දක්වන, පූජා පවත්වන මනුෂ්‍ය රාජ්‍යා නිතර ආරක්ෂා කරන්නෙමු, ඔහුට පිළිසරණ වන්නෙමු, මග පෙන්වන්නෙමු, ඔහු රැකබලා ගන්නෙමු, දණ්ඩ පරිහාරයෙන් (දඬු මුගුරු ගෙන) සහ ශස්ත්‍ර පරිහාරයෙන් (ආයුධ ගෙන)කෙරෙන පළිගැනීම් වළක්වන්නෙමු, ශාන්තිය හා සතුට ගෙන දෙන්නෙමු. එම රාජ කුලයන්ට ද ඔවුන්ගේ රාජ්‍යයන්ට ද, එම සියලු ප්‍රදේශයන්ට ද ඒ ආකාරයෙන්ම ශාන්තිය හා සතුට ගෙන දෙන්නෙමු. එම ප්‍රදේශයන් සියලු භය-උපද්‍රව-ආරාධුල් වලින් මුදවන්නෙමු. පිටස්තර ආක්‍රමණික හමුදාවන්ද ආපිට හරවා යවන්නෙමු.

“මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජ්‍යාට සවන් දෙන්නා වූ ද වන්දනාමාන පූජා සත්කාර කරන්නා වූ ද මනුෂ්‍ය රාජ්‍යාට විරුද්ධව එන සාමන්ත (ප්‍රාදේශීය) රාජයෙක් ඇත්නම්, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මෙම

චතුරංගිනී බලකායද සහිතව එම ප්‍රතිපක්‍ෂ රාජයා වෙසෙන එම ප්‍රදේශයට ගොස් එය නසා දමන්නෙමි යන සිතුවිල්ලක් ඇති කර ගන්නේ නම්, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ඒ කාලයෙහි ඒ සමයෙහි සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාගේ තේජානුභාවයෙන් එම විරුද්ධ රජු හා අනෙක් රජු අතර සංග්‍රාමයක් ඇති වන්නේ ය. අනෙක් රජු තම ප්‍රදේශයට ම හැරී ආව ද, එම ප්‍රදේශ අතර ගැටුම් ඇති වන්නේ ය. අනෙක් රජුට දරුණු කැළඹීම් ඇති වන්නේ ය. එම රාජ්‍යයෙහි ග්‍රහ (දෝෂ වලින් ඇතිවන) රෝග ද, පහළ වන්නේ ය. එම ශත්‍රුරාජයා ස්වකීය ප්‍රදේශයට ආපසු ගිය විට එහි ද නොයෙක් සිය ගණන් කැළඹීම් ද, උපද්‍රවයන් ද ඇති වන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එම ශත්‍රු රාජයා වෙතත් රාජ්‍යයක් ආක්‍රමණය කිරීම පිණිස චතුරංගිනී සේනාව සමග තම රටින් නිකුත් වූ විට, ආක්‍රමණය කිරීමට යන එම රාජ්‍යයේ සුවර්ණභාස සූත්‍ර රාජයා වැඩ සිටින්නේ නම්, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සතරවරම් රජදරුවන් වූ අපි, බල පිරිවරද කැටුව අදාශ්‍යමාන ශරීර සහිතව (නොපෙනී) එහි යන්නෙමු. සතුරු රජු එම භූමියට ඇතුළු වීමට පෙරම අපි ඔවුන් හරවා යවන්නෙමු. ඔවුන්ට නොයෙක් බාධා, කරදර හා අපහසුතා ඇති කරන්නෙමු. එසේ එම ශත්‍රු රාජයාට එම රාජ්‍යයට ඇතුළු වන්නට ද නොහැකි වූ විට, එයට විනාශයක් සිදු කිරීමට හැකි වන්නේ කෙසේද? නොහැකි වන්නේ ම ය.”

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ එම සතරවරම් රජදරුවන්ට සාධුකාර දී මෙසේ පැවසූහ: “සාධු සාධු සතරවරම් රජදරුවනි, ඔබට නැවතත් සාධුකාරයක් දෙමි. වර්ෂ අසංඛ්‍යය-කල්ප-කෝටි-ශත-සහසුයක් තිස්සේ ඔබ ඔබගේ කාර්යය මනා ලෙස ඉටු කළාහුය. අනුත්තර සමයක් සම්බෝධිය වෙනුවෙන්, සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාට සවන් දෙන, ගරු සම්මාන දක්වන, පූජා පවත්වන මනුෂ්‍ය රාජයා ආරක්‍ෂා කරන්න, ගලවා ගන්න, මග පෙන්වන්න, රැකබලා ගන්න, දඬුවම් ලැබීමෙන් වළකාලන්න, ඔහුගේ සාමය හා සතුට ස්ථිර කරන්න. එසේම එම රාජ කුලයන්ද, නගර ද, රටවල් ද, ප්‍රදේශ ද ආරක්‍ෂා කරන්න, ගලවා ගන්න, ඒවාට මග පෙන්වන්න, රැකබලා ගන්න, දඬුවම් ලැබීමෙන් වළකාලන්න, ඒවායේ සතුට හා සාමය ස්ථිර කරන්න. එම ප්‍රදේශයන් සියලු හය, උපද්‍රව, උපසර්ගයන්ගෙන්

(ගැටීම් වලින්) මුදවා ලන්න. පිටස්තර හමුදාවන් ද ආපසු හරවා යවන්න. දඹදිව රජුන් කළහ, බන්ධන, විග්‍රහ විවාදයන්ගෙන් තොර වූවන් බවට පත් කිරීමෙහි උත්සුක වන්න.

“මෙම ජම්බුද්වීපයෙහි අසුභාර දහසක් ප්‍රාදේශීය රාජ්‍යවල අසුභාර දහසක් රජවරු, තම තමන්ගේ රාජ්‍යයන්ගෙන් සැහීමට පත්වන්නාහු නම්, තම තම රජ ඉසුරුවලින් සැහීමට පත් වන්නාහු නම්, ධනය නොසොයන්නාහු නම්, එකිනෙකාට විරුද්ධව හිංසන ක්‍රියා නොකරන්නාහු නම්, පූර්ව කමීය අනුව නියමිත රාජත්වය කෙරෙහි සතුටු වන්නාහු නම්, එකිනෙකාට තර්ජනය කිරීමට හෝ එකිනෙකා විනාශ කිරීමට නොයන්නාහු නම්, ඒ වෙනුවට එකිනෙකා කෙරෙහි හිත විත්තයෙන් යුතු වන්නාහු නම්, මෙෙහි විත්තයෙන්, සුඛ විත්තයෙන්, යුතු වන්නාහු නම්, කලහ, බන්ධන, විග්‍රහ, විවාද ඇතිකර නොගන්නාහු නම්, තම තම ප්‍රදේශ වලින් තෘප්තිමත්ව වසන්නාහු නම්,

“එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, මෙම මුළු ජම්බුද්වීපයම සෞභාග්‍යමත් වන්නේ ය. බොහෝ ජනාකීර්ණ වන්නේ ය. පෘථිවි ප්‍රදේශද සජීව බවට-ඕජස්-සම්පන්න බවට පත්වන්නේ ය. සෘතු-මාස-අර්ධ-මාස-සංවත්සර යන සියල්ල ශුභවාදී බවට හැරෙන්නේ ය, දිවා රාත්‍රී ග්‍රහ නක්‍ෂත්‍ර වන්ද්‍ර සූර්ය යන සියල්ල ද ක්‍රමවත්ව ක්‍රියාත්මක වන්නේ ය. ජම්බුද්වීපයේ සියලු ජීවී සත්‍වයෝ සියලු ධන ධාන්‍යයෙන් සමෘද්ධ වන්නා හු ය, ලෝහී නොවන්නාහු ය, පරිත්‍යාගශීලී වන්නාහු ය, දශ-කුශල-කර්මපථයන්ගෙන් සමන්තාගත වන්නාහුය. ඔවුන්ගෙන් බොහෝ දෙනා ස්වර්ග ලෝකයෙහි උපත ලබන්නාහුය. දේව භවනයන් දෙවියන්ගෙන් හා දේවපුත්‍රයන්ගෙන් පිරී යන්නේ ය.

“රජදරුවනි, යම් කිසිවෙක් මිනිසුන් අතර මහාරාජයෙක් වන්නේ යයි සිතන්න. එවිට ඔහු සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය අසන්නේද, ඊට පූජා ගරු සම්මාන කරන්නේද, එසේම මෙම සූත්‍රය ධාරණය කරන්නා වූ හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන්ට සත්කාර, ගරුකාර, වන්දනා, පූජා පවත්වන්නේ ද, එසේම ඔබ සබල-

පරිවාර සේනා ද, යක්ෂ සේනා ද සහිත සතරවරම් රජදරුවන් කෙරේ අනුකම්පාර්ථයෙන් එම සූත්‍ර රාජයාට නිරතුරුව සවන් දෙන්නේ ද, ඔහු එම ධර්මශ්‍රවණ-ජල ධාරාවෙන් ද, ධර්මාමාත රසයෙන් ද ඔබගේ ආත්මභාවයන් සන්තර්පනය කරන්නේය, සන්තෘප්ත බවට පත් කරන්නේය, ඔබගේ දිව්‍ය ශරීරවල මහා තේජසක් වධීනය වන්නේ ය. ඔබ තුළ මහත් වූ චීර්යයක් ද, ස්ථාමයක් ද (ශක්තියක්ද), බලයක් ද උපදින්නේ ය; ඔබගේ තේජස ද, ශ්‍රීය ද, යසස ද වධීනය වන්නේ ය. එම මනුෂ්‍ය රාජයා ශාකාමුනි තථාගත-අර්හත්-සමායක් සම්බුද්ධ වන මා හට ද අවිත්තය (සිතාගත නොහැකි තරම්) මහා විපුල විස්තීර්ණ පූජා පවත්වන්නේ ය. එම මනුෂ්‍ය රාජයා අතීත-වතීමාන-අනාගත නොයෙක් කෝටි නියුත-ශත-සහසු සංඛ්‍යාවක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේලාට ද අවිත්තය මහා විපුල විස්තීර්ණ සියලු උපකරණ සහිත පූජා පවත්වන්නේ ය. එයින් එම මනුෂ්‍ය රාජයාට මහත් වූ ආරක්ෂාවක් සැලසෙන්නේ ය. එසේම එයින් ඔහු පූර්ණ ආරක්ෂාවක් ද, රැකබලා ගැනීමක් ද, දඬුවමින් ගැලවීමක් ද, ශාන්තියක් ද, නිරෝගී බවක් ද, ලබන්නේ ය. එම රජුගේ අග මෙහෙසියද, දරුවෝද, අන්තඃපුර ස්ත්‍රීහු ද, රාජ කුලය ද පූර්ණ ආරක්ෂාවක්, රැකබලා ගැනීමක්, දඬුවමින් ගැලවීමක්, ශාන්තියක් හා නිරෝගී බවක් ලබන්නාහු ය. එම රාජකුලය ඇසුරෙහි වාසය කරන්නාවූ සියලු දේවතාවෝද ඕෂසින්, බලයෙන් හා අවිත්තය සුඛ සොම්නසින් ද වධීනය වන්නාහු ය. නොයෙක් මියුරු අහර අනුභව කරන්නටද ලබන්නාහු ය, එම නගර ද, රටවල් ද, ප්‍රදේශ ද ආරක්ෂිත වන්නේ ය, රැකබලා ගැනීමක් සිදුවන්නේ ය, පීඩනයෙන් තොර වන්නේ ය, සතුරන්ගෙන් තොර වන්නේ ය, සතුරු හමුදාවන්ගේ ආක්‍රමණයන්ට, පීඩනයන්ට හෝ ප්‍රහාරයන්ට ලක් නොවන්නේ ය.”

එසේ කී විට වෛශ්‍රවණ මහාරාජයාද, ධූතරාජ්ට්‍ර මහා රාජයා ද, විරූඪක මහා රාජයාද, විරූපාක්ෂ මහා රාජයාද භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මෙසේ ඇමතුන:

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, කිසියම් මනුෂ්‍ය රාජයෙක් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රරාජයා ට සවන් දීමට කැමැත්තෙන්

සිටින්නේ නම්, තමාට මහත් ආරක්‍ෂාවක් කර ගැනීමට කැමැත්තේ නම්, එසේම අගමෙහෙසියට ද, රාජ පුත්‍රන්ට ද, රාජ දුවරැන්ට ද, අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන්ට ද ආරක්‍ෂාවක් සැපයීමට කැමැත්තේ නම්, එම රාජ කුලයේ සියලු දෙනාටම මහත් අවිනිත්‍ය පරමවිශිෂ්ට අනුත්තර ශාන්තියක් හා නිරෝගී බවක් ලබාදීමට කැමැත්තේ නම්, තමාට ද මෙම ජීවිතයේදී ම, මහත්වූ අවිනිත්‍ය රාජ-ඵලවර්ෂයක් වධිනස කරගැනීමට කැමැත්තේ නම්, අවිනිත්‍ය රාජත්වයෙන් යුක්තව අපරිමිත (අසීමිත) පුණ්‍යස්කන්ධයක් රැස්කර ගැනීමට කැමැත්තේ නම්, තම මුළු රාජ්‍යයම ආරක්‍ෂා කොට රැකවල් ලැබීමට, පීඩනයෙන්, හානියෙන් තොරව, සතුරු රාජ්‍යවල ආක්‍රමණයන්ගෙන් වළක්වා තබා ගැනීමට කැමැත්තේ නම්, වසංගතාදී වෙනත් අපහසුතාවලින් වළක්වා ගැනීමට කැමැත්තේ නම්,

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම මනුෂ්‍ය රාජ්‍යා නොකැළඹුණු සිතින් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජ්‍යාට ගෞරව බහුමාන දක්වා එය ශ්‍රවණය කළ යුත්තේ ය. මෙම සූත්‍ර රාජ්‍යාට සවන්දීම සඳහා එම මනුෂ්‍ය රාජ්‍යා විශිෂ්ට වූ රාජ මාළිගයකට එළඹ, එම මාළිගය තුළ නොයෙක් වර්ථවල සුවඳ ජලය ඉසින්නේ ය. නොයෙක් සුවඳ මල් විසුරුවා ලන්නේ ය. එසේ කරන ලද එම ස්ථානයෙහි, උස් වූ නොයෙක් අලංකාරයන්ගෙන් සමලංකාත වූ ධර්මාසනයක් පනවා ලන්නේ ය. ඉතික්ඛිති එම ප්‍රදේශය නා නා ඡත්‍ර, ධිවජ පතාකවලින් අලංකාර කළ යුතු වන්නේ ය. ඉන්පසු එම මනුෂ්‍ය රාජ්‍යා ඉස්සෝදා ස්නානය කොට රුවිකර වස්ත්‍ර පොරවා සුවඳ සළු පැළඳ, නොයෙක් අඛණ වලින් කය සරසා ගන්නේ ය. ඉන්පසු ඔහු තමා සඳහා ඉතා පහත් ආසනයක් පනවා ගත යුතු වන්නේ ය. එම අසුනේ හිඳගත් පසු ඔහු තුළ තමා රජෙකැයි යන අභිමානය නොතිබිය යුත්තේ ය - රාජ්‍ය මදයෙන් මත් නොවිය යුතු වන්නේ ය, තම රජ ඉසුරු පිළිබඳ රාගය ද, නොතිබිය යුත්තේ ය. ඔහු මේ සුවර්ණභාස සූත්‍ර රාජ්‍යාට සවන් දිය යුත්තේ සියලු මද මාන, දර්ප (අභංකාර) යන්ගෙන් තොර සිතකින් යුතුව ය. එම සූත්‍රය සජ්ඣායනා කරන ධර්මභාණක හික්‍ෂුන් ඉදිරියෙහි ශාස්තෘ සංඥාව උපදවා උන්වහන්සේලා ශාස්තෘන්වහන්සේ ලෙස සැලකිය යුතු වන්නේ ය.

“ඒ වෙලාවේ, එම මොහොතේ, එම මනුෂ්‍ය රාජයා තම අගමෙහෙසිය ද, රාජ පුත්‍රයන් ද, රාජ දූවරුන් ද, අන්තඃපුරවාසී සියලු දෙනා ද දෙස ආදරයෙන්, කරුණාවෙන් හා ස්නේහයෙන් බැලිය යුත්තේ ය. අගමෙහෙසියට ද, රාජ පුත්‍රයන්ට ද, රාජ දූවරුන්ට ද, අන්තඃපුරවාසී සියල්ලන්ට ද මිය වෙනයෙන් කතා කළ යුත්තේ ය. නා නා විචිත්‍ර ධර්ම ශ්‍රවණ පූජාවන් ද සුදානම් කළ යුත්තේ ය. ඔහු අවින්නා (සිතාගත නොහැකි), අතුලය (සමාන කළ නොහැකි), ප්‍රීතියකින් තමා සන්තර්පණය කළ යුතු (සැතපිය යුතු) වන්නේ ය. අවින්නා ප්‍රීති සුඛයෙන් සුවපත් වන්නේ ය, සුවපත් වූ ඉන්ද්‍රියන්ගෙන් ද යුතු වන්නේ ය. ඔහුගේ ආත්මභාවය මහත් වූ බලයෙන් යුතු වන්නේ ය, මහත් වූ ප්‍රහර්ෂයෙන්, ප්‍රීති ප්‍රමෝදයෙන් යුතු වන්නේ ය. එසේ ඔහු මහත් වූ ආදරයෙන් හක්තියෙන් යුතුව සූත්‍රය සප්ඤ්ඤා කරන ධර්ම-භාණකයන්වහන්සේලා පිළිගත යුතු වන්නේ ය.”

ඔවුන් එසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සතරවරම් රජදරුවන් මෙසේ ඇමතුන: “සතරවරම් රජදරුවනි, ඒ වෙලාවේ, ඒ මොහොතේ, ඒ මනුෂ්‍ය රාජයා, ඉතා සුදු පැහැති, පාණ්ඩර නව රුවිර වස්ත්‍ර හැඳ පොරවා, නොයෙක් ආභරණයන්ගෙන් ද සැරසිය යුත්තේය. සුදු සේසත් දැරිය යුත්තේ ය. ඔහු ධර්මභාණක භික්ෂූන් පිළිගැනීමට යා යුත්තේ, මහත් වූ රාජානුභාවයෙන් ද, රජ පිරිවරින් ද, නා නා මංගල වස්ත්‍රන් ද සහිතව ය. එයට හේතුව කුමක්ද? ඔහු එම භික්ෂූන් හමුවට යාමට තබන පියවර ප්‍රමාණය තරම්ම කල්ප කෝටිනියුත ශත සහස්‍ර ගණනක කාලයක් යනතුරු සංසාරයට පිටුපස හරවා (අතහැර) සිටින බැවිනි, එබඳුම වාර ගණනක් ඔහු සක්විති රජ ව උපදින බැවිනි, එබඳුම වාර ගණනක් ඔහු මේ ආත්මභාවයේදී ම රාජ ඓශ්වර්යයෙන් වර්ධනය වන බැවිනි. එසේම ඔහු කල්ප කෝටි නියුත ශත සහස්‍ර ගණනක කාලයක් සප්තරත්නයන්ගෙන් සැදුණු අනගි දිව මාලිගා ලබන්නේ ය. තම සෑම උත්පත්තියකදීම ඔහු උදාර මිනිසක් බවක් ලබන්නේ ය, මහත් ඉසුරුමත් ජීවිතයක් ලබන්නේ ය, දීර්ඝායුෂ ද ලබන්නේ ය, විරජීවී වන්නේ ය, ප්‍රතිභා සම්පන්න වතුර බවකින් යුතු වන්නේ ය, මතක

තබා ගැනීමට සුදුසු වචන කතා කරන්නේ ය, කීර්තිමත් වන්නේ ය, යශස්වී වන්නේ ය, ප්‍රසංගනීය වන්නේ ය, දෙවි මිනිස් අසුර ලෝකයන්ට යහපත ගෙන දෙන්නේ ය, ඔහු මහා බලවන්තයෙක් වන්නේ ය, මහා වර්ගබලවේගධාරී වන්නේ ය, අභිරුචී වන්නේ ය, ශ්‍රියමනාප රූපයකින් යුතු වන්නේ ය, දකින අයගේ සිත පැහැදෙනසුලු, ප්‍රසාදයට පත්වනසුලු හෙවත් ප්‍රාසාදික වන්නේ ය, දර්ශනීය හෙවත් දැකුම්කලු වන්නේ ය, පරම ශුභ වර්ණයෙන් සමන්තාගත වන්නේ ය;

“සියලු උත්පත්තින්හිදී ඔහු තථාගතයන්වහන්සේලා හමු වන්නේ ය, සියලු කළාණ මිත්‍රයන්ගේ ප්‍රතිලාභයද ලබන්නේ ය, අපරිමිත පුණ්‍යස්කන්ධලාභියෙක් ද වන්නේ ය, සතරවරම් රජදරුවනි, එබඳු ගුණානිශංසයක් දකිමින් එම රජතුමා ධර්මභාණකයන්වහන්සේලා පිළි ගැනීම සඳහා යොදනක් පෙර ගමන් කරන්නේ ය, ඒ සඳහා යොදුන් සියයක් වුවද, දහසක් වුවද ඔහු ගමන් ගන්නේ ය, ඔහු එම ධර්මභාණකයන් ශාස්තෘන්වහන්සේගේ තත්වයෙහි ලා සලකන්නේ ය (සැලකිය යුත්තේ ය).

“ඔහු තමාටම මෙසේ සිතන්නේය: ‘අද භාග්‍යවත් අර්හත් සමායක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ මාගේ මාළිගයට වඩින සේක. අද උන්වහන්සේ මාගේ මාළිගය තුළදී දන් වළඳන සේක. එසේම උන්වහන්සේ රජ මාළිගයේ ඇත්තන්ට අනුශාසනා කරන සේක. අද මම උන්වහන්සේගෙන් අසදාශ වූ (අසමාන වූ) ධර්මයක් අසන්නට ලබනෙමි. එම ධර්මය අසන මම අනුත්තර සමායක් සම්බෝධියෙන් ආපසු නොහැරෙන්නෙමි. අද මම තථාගතයන් වහන්සේලා කෝටි නියුත ශත සහස්‍රයක් සතුටු කරන්නෙමි. අද මම අතීත, වර්තමාන, අනාගත තථාගතයන්වහන්සේලාට අවිත්තාවූ (සිතාගත නොහැකි තරම්) විපුල විස්තීර්ණ මහා පූජාවන් පවත්වන්නෙමි. අද මාගේ ² සියලු නරක (අපාය), තිරිසන් යෝනි, යමලෝක දුක් සියල්ල අත්‍යන්තයෙන් සමුවිෂ්ඨන වන්නේය, කැපී යන්නේය. අද මා විසින් බ්‍රහ්මේන්දුරාජයෙකු වී උපදින ආත්මභාව කෝටි නියුත ශත

¹ සිතිය යුත්තේ ය - සතු
² ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇත්තේ “මම ජීවී සත්වයන්ගේ දුක් නැතිකරන්නෙමි” යනුවෙනි.

සහසුයක් සඳහා කුශල මූල බීජයන් රෝපණය කරන ලද්දේය. සහසු ගණනක් ශක්‍ර ආත්මභාවයන් හි ඉපදීම සඳහා කුශල මූල බීජයන් පැල කරන ලද්දේය. අද මා විසින් නොයෙක් කෝටි ශත සහසු ගණනක් වක්‍රවර්ති රාජ ආත්මභාවයන්හි ඉපදීම සඳහා කුශලමූල බීජයන් පැල කරන ලද්දේ වන්නේය. අද මා විසින් නොයෙක් කෝටි නියුත ශත සහසු ගණනක් ජීවී සත්‍වයන් සසරින් මුදවන ලද්දේ වන්නේය. ¹

“අද මා විසින් අවින්තය වූ මහා විපුල විස්තීර්ණ අපරිමිත (අසීමිත) පුණ්‍ය ස්කන්ධයක් රැස්කරන ලද්දේ වන්නේය. අද මා විසින් සියලු අන්තඃපුර ස්ත්‍රී සමූහයාට මහත් වූ ආරක්‍ෂාවක් සපයන ලද්දේ වන්නේය. අද මා විසින් මෙම රාජ කුලයට අවින්තය පරම විශිෂ්ට අනුත්තර (උත්කෘෂ්ට) ශාන්තියක් හා සුවතාවක් ² ඇති කරන ලද්දේ වන්නේය. අද මා විසින් සමස්ත භූමියම ආරක්‍ෂා කරන ලද්දේ වන්නේය, පීඩාවන්ගෙන් මුදවන ලද්දේ වන්නේය, සතුරන්ගෙන් මුදවන ලද්දේ වන්නේය, සියලු පිටස්තර හමුදාවන් විසින් මර්දනය නොකරන ලද්දේ වන්නේය, බෝවන රෝගයන් ගෙන් මුදවන ලද්දේ වන්නේය, ගැටීමෙන් තොර කරන ලද්දේ වන්නේය.”

“මහරජවරුනි, එම මනුෂ්‍ය රාජයා ඒ ආකාරයෙන් සද්ධර්මය කෙරේ ගෞරවයෙන් සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය ධාරණය කරන්නා වූ හික්‍ෂු-හික්‍ෂුණී-උපාසක-උපාසිකාවන්ට සත්කාර, ගරුකාර, මානන, පූජා කරන්නේද, එසේම, එම මනුෂ්‍ය රාජයා, ඉන් ලබන පුණ්‍යස්කන්ධයේ අග්‍රභාගය (උසස්තම කොටස), බල පිරිවරද, දේවගුණයාද, ශත සහසු යක්‍ෂ සේනාවද සහිත ඔබ සතරවරම් දෙවි මහරජවරුන්ට ප්‍රදානය කරන්නේද, එවිට එම මනුෂ්‍ය රාජයා එම පුණ්‍යාභි සංස්කාරයෙන්ද, කුශලාභි සංස්කාරයෙන්ද එම ආත්මභාවයේදීම දිට්ඨධම්මවේදනීය ලෙස අවින්තය වූ මහා රජ ඉසුරින් අගතැන්පත් වන්නේය, ශ්‍රියාවෙන්ද, සෞභාග්‍යයෙන්ද, තේජසින්ද අලංකාත වන්නේය; සියලු විරුද්ධවාදීන් ද සතුරන්ද ධර්මානුකූලව නිග්‍රහයට පත්කොට මැඩ පවත්වන්නේය.”

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇත්තේ “මම නොයෙක් කෝටි ශත සහසු ගණනක් දක්වා සසර දුකින් මිදුණා වන්නෙමි” කියාය.
² ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇත්තේ “සතුටක්” යනුවෙනි.

එසේ කී කල්හි සතරවරම් රජ දරුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කීහ: “භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මනුෂ්‍ය රාජයෙකු වූ යම් කිසිවෙක් ධර්මගෞරවයෙන් යුතුව මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයට සවන් දෙන්නේද, එසේම එම සූත්‍රය දරන්නා වූ හික්‍ෂු-හික්‍ෂුණී-උපාසක-උපාසිකාවන්ට සත්කාර, ගරුකාර, මානන, පූජා පවත්වන්නේද, අප සතරවරම් දෙවිවරුන් උදෙසා මාලිගය අතු ගා ශුද්ධ කොට, නා නා සුවඳ ජලය ඉසින්නේද, අප සමග ධර්මය අසන්නේද, ඉන් පසුව තමා මෙන්ම සියලු දෙවියන් ද උදෙසා තමා රැස් කරගත් කුශලයෙන් අල්ප මාත්‍රයක් ප්‍රදානය කරන්නේද, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එවිට ධර්මභාණක හික්‍ෂුන්වහන්සේ ධර්මාසනයට නැගී මොහොතේ අප සතරවරම් රජදරුවන් උදෙසා නා නා සුවඳ ධූපයන් දල්වා ලන්නේද, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එසේ සුවඳ දල්වා ලනු හා සමගම මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාට පූජාවක් ලෙස නොයෙක් සුවඳින් යුත් නා නා ගන්ධ ධූප ලතාවන් පහළ වන්නේය. ඒ ක්ෂණ ලව මුහුර්තයේම අප සතරවරම් රජදරුවන්ගේ එක් එක් වාස භවනයන් මත්තේ නොයෙක් සුවඳ දුම් ලතාවන්ගෙන් සේසත් සැදී සිටින්නේය. උදාර සුගන්ධයන් ද ඒ සියලු පරිසරය සිසාරා ආඝ්‍රාණය වන්නේය. ස්වර්ණමය ආලෝකයක් පහළ වී අපගේ දිව්‍ය විමාන සියල්ල එයින් ආලෝකමත්වී රන්වන් පැහැයෙන් දිලෙන්නේය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සහම්පතී බ්‍රහ්මයාගේද, දෙවියන්ගේ රජවූ ශක්‍රයාගේද, සරස්වතී මහා දේවතාවියගේද, දෘඪා මහා දේවතාවියගේද, ශ්‍රියා කාන්තා මහා දේවියගේද, සංඥා¹ මහා යක්‍ෂ සේනාපතියාගේ හා අට්ඨිසී මහා යක්‍ෂ සේනාපතීන්ගේද, මනේශ්වර දේව පුත්‍රයාගේද, වජ්‍රපාණී මහා යක්‍ෂ සේනාපතියාගේද, මණිහද්‍ර යක්‍ෂ සේනාපතියාගේද, හරිත්‍රි සහ ඇගේ පන්සියයක් පුත්‍ර පිරිවරගේද, සාගර මහා නාග රාජයාගේද යන මේ සියල්ලන්ගේම වාස භවනයන් මත්තේ නොයෙක් සුවඳ දුම් ලතාවන්ගෙන් සේසත් සැදී සිටින්නේය. නා නා උදාර සුගන්ධයන් ආඝ්‍රාණය වන්නේය. ස්වර්ණමය ආලෝකයක් පහළ වී සියලු දිව්‍ය විමාන ඉන් ආලෝකමත් වී රන්වන් පැහැයෙන් දිලෙන්නේය.”

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ දක්වෙන්නේ සංඥා යනුවෙනි.

ඔවුන් එසේ කී විට භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඔවුන්ට මෙසේ පිළිතුරු දුන්හ:

“එහිදී සිදුවන්නේ ඔබ සතරවරම් රජදරුවන්ගේ විමාන මත්තෙහි පමණක් නොයෙක් සුවඳ දුම් ලතාවන්ගෙන් සේසත් සැදී සිටීම නොවේ. ඊට හේතුව කුමක්ද? සිව්වරම් රජදරුවනි, එම මනුෂ්‍ය රාජයා සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාට නමස්කාර කිරීම් වශයෙන් නොයෙක් සුවඳ දුම් දල්වන්නට පටන් ගත් විට ඒ රාජයා අත ඇති සුවඳ කුරෙන්නම නොයෙක් වග්ගයේ සුගන්ධ ද්‍රව්‍ය ලතා නිකුත් වන්නේය. එම ක්ෂණ ලව මුහුර්ත මාත්‍රයේ දී (මොහොතේදී), මෙම ත්‍රිසාහසු-මහා-සාහසු ලෝක ධාතුවෙහි ඇති කෝටි සියයක් වන්ද්‍රයන්ද, සිය කෝටියක් සූර්යයන්ද, කෝටි සියයක් මහා සමුද්‍රයන්ද, කෝටි සියයක් සුමේරු පර්වත රාජ්‍යන්ද, කෝටි සියයක් වක්‍රවාටයන්ගේ හා මහා වක්‍රවාටයන්ගේ පර්වත රාජ්‍යන්ද, කෝටි සියයක් මහාද්වීපයන්ගේ ලෝක ධාතූන්ද, කෝටි සියයක් චතුර්මහා රාජක දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් තච්චිසා දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් යාම (ලෝක) දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් තුෂිත ලෝක දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් නිර්මාණරතී දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් පරනිර්මිතවශවර්ති දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් ආකාශානන්තරායතන දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් විශ්‍රාන්තරායතන දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් ආකිංචිතරායතන දෙවියන්ද, කෝටි සියයක් නෛවසංඥානාසංඥායතන දෙවියන්ද, එම ත්‍රිසාහසු-මහාසාහසු ලෝක ධාතුවෙහි කෝටි සියයක් තාවතිංස දෙවියන්ද, සියලු දේව, නාග, යක්ෂ, ගණ්ඩ, අසුර, ගරුඩ, කින්නර, මහෝරගයන්ද, වසන සියලු විමාන මත්තේ අවකාශයෙහි නා නා සුවඳ-ද්‍රව්‍ය-ලතා-ඡත්‍රයන් ස්ථාපිත වන්නේය. අති උදාර සුගන්ධයන්ද ආඝ්‍රාණය වන්නේය. සියලු දේවභවනයන් ස්වර්ණවර්ණ ප්‍රභාවකින් ආලෝකමත් වන්නේය.

“තවද සිව්වරම් රජදරුවෙහි, ඒ ආකාරයෙන් ත්‍රිසාහසු මහාසාහසු ලෝකධාතුවෙහි ඇති සියලුම දේවභවනයන් මත්තේ ආකාශයෙහි එම නොයෙක් සුවඳින් යුත් ගන්ධ ද්‍රව්‍ය ලතා වලින් සැදුණු ඡත්‍රයන් (කුඩ) සකස් වන්නේය. එසේම සිව්වරම් රජදරුවෙහි, එම මනුෂ්‍ය රාජයා නා නා සුවඳ වග්ගවලින් එම සූත්‍ර රාජයාට පූජා

පැවැත්වූ කල්හි එම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජයාගේ අනුභාවයෙන් නොයෙක් සුවඳ දූප ලතාවන් නිකුත් වන්නේය.

“එම මොහොතේම භාත්පස දස දිසාවන්හි පිහිටි නොයෙක් (අනේක) ලෝකධාතූන්හි ගංගානම් නදියේ වැලිකැට හා සමාන කෝටි නියුත ශත-සහස්‍ර සංඛ්‍යාවක් බුද්ධකෛත්‍රවල වැඩ වෙසෙන ගංගා නදී වාලුකා සමාන කෝටි නියුත-ශත-සහස්‍ර සංඛ්‍යාවක් තථාගතයන්වහන්සේලාගේ මත්තේ අභසෙහි නා නා සුවඳින් යුත් දූප ලතා වලින් සැදුණු ඡත්‍රයන් (කුඩ) පිහිටා සිටින්නේය. එම අනේක කෝටි නියුත ශත-සහස්‍ර සංඛ්‍යාවක් බුදුන්වහන්සේලාට උදාරවූ නා නා සුවඳ දූපයන් ආඝ්‍රාණය වන්නේය. එසේම ඒ අවස්ථාවේදී ස්වර්ණවර්ණ වූ ආලෝකයක්ද පහළ වන්නේය. එම ආලෝක (අවභාස)යෙන් ගංගානම් නදියේ වැලිකැට හා සමාන කෝටි-නියුත-ශත-සහස්‍ර සංඛ්‍යාවක් බුද්ධකෛත්‍රයන් ආලෝකමත් වන්නේය.

“සිව්වරම් රජදරුවෙහි, ඒ ආකාර මහා ප්‍රාතිභාර්යයන් පහළවීමත් සමගම එම ගංගා නදියේ වැලි කැට හා සමාන කෝටි-නියුත-ශත-සහස්‍රයක් තථාගතයන්වහන්සේලා එම ධර්මභාණක (දේශක)යා හඳුනා ගන්නාහුය, සාධුකාරයන්ද දෙන්නාහුය, සාධු සාධු සන්පුරුෂයාණෙනි, මේ ආකාරයෙන්, ගැඹුරු අරුත් ඇත්තාවූද, (ධර්මයේ) ගැඹුර දකින ආලෝකයක් ඇත්තාවූද, යනා දී වශයෙන් සිතාගත නොහැකි තරම් ගුණයන්ගෙන් සමන්විත වූ මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය සවිස්තරව ප්‍රකාශ කරන්නට අදහස් කිරීම ඉතා යහපති. අඩු තරමින් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය අසන්නට පමණක් ලබන ජීවි සත්‍වයන් වුවද අඩුවූ කුශල මූලයන්ගෙන් යුක්ත නොවන්නාහුය. එම සූත්‍රය ඉගෙන ධාරණය කොටගෙන සජ්ඣායනා කරන, එය තේරුම් ගෙන පිරිසක් ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කරන (දේශනා කරන) උදවිය ලබන පුණ්‍යස්කන්ධය ගැන කියනුම කවරේද? ඊට හේතුව කුමක්ද? සන්පුරුෂයාණෙනි, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය ශ්‍රවණය කිරීම මාත්‍රයෙන් නොයෙක් කෝටි නියුත ශත සහස්‍ර ප්‍රමාණයක් බෝධි සත්‍වයන් අවෙච්චික අනුත්තර සමාසක් සම්බෝධියට පත් වීම ය

“ඉක්බිති භාත්පසින් දස දිග්භාගයන්හි ගංගානම් නදියේ වැලිකැට හා සමාන කෝටි නියුත ගත සහසු ප්‍රමාණයක වෙසෙන කෝටි නියුත ගත සහසුයක් තථාගතයන්වහන්සේලා, තම තම බුද්ධකෛත්‍රයන්හි වැඩ සිටිමින්, එකම වචනයෙන්, එකම කටහඬින්, එකම ශබ්දයෙන්, එකම ස්වර නිර්දේශයෙන් ධර්මාසනයෙහි වැඩනුන් එම ධර්මභාණක හික්ෂුන්වහන්සේට මෙසේ කීහ:

“සත්පුරුෂයාණෙනි, අනාගත කාලයෙහි ඔබ බෝමැඩට පිවිසෙන්නෙහි ය.¹ එම බෝධිමණ්ඩය පිහිටි වෘක්ෂ මූලයට පිවිසෙන ඔබ සියලු තුන් ලොවට අතිවිශිෂ්ටවූ, සියලු සත්වයන් ඉක්මවා ගියාවූ, (ශීල) වුත තපශ්චර්යා බල අධිෂ්ඨානයෙන් අධිෂ්ඨිත නා නා දුෂ්කර ක්‍රියා කෝටි නියුත ගත සහසු ප්‍රමාණයක් ප්‍රදර්ශනය කරන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ බෝධි මණ්ඩය අලංකාර කරන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ සියලු ත්‍රිසාහසු මහා සාහසු ලෝකධාතූන් ආරක්ෂා කරන්නෙහිය.

“සත්පුරුෂයාණෙනි, වෘක්ෂරාජයාගේ මූලයට එළඹී ඔබ බියජනක රූපයන්ගෙන් යුතුවූද, ඉතා පිළිකුල්සහගත පෙනුමෙන් යුතුවූද, නා නා විකෘත රූපයන්ගෙන් යුතු වූද, සිතාගත නොහැකි ආකාරයේ (අවිත්තා) මාර සේනාව පරාජය කරන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ අග්‍රගණ්‍ය වූ බෝධිමණ්ඩයට පැමිණ අනුපම වූ (උපමා නොමැති), ප්‍රශාන්ත වූ, විරජස්ක වූ (කෙලෙස් රජසින් තොරවූ) ගම්භීර (ගැඹුරු) වූ අනුත්තර-සමයක්- සම්බෝධිය සාක්ෂාත් කරන්නෙහිය.”

“සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ, ආර්ය-සාර-දෘඩ-වජ්‍රාසනයට පිවිස සියලු ජිනවරයන්වහන්සේලා විසින් වර්ණනා කරන ලද්දා වූ පරම ගම්භීර ද්වාදශාකාර (දොළොස් ආකාර) අනුත්තර ධර්ම වක්‍රය ප්‍රවර්තනය කරන්නෙහිය (පවත්වන්නෙහිය). සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ දහම් බෙරය වයන්නෙහිය, අනුත්තර වූ දහම් සක පිඹින්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ මහා ධර්මධිවජය (කොඩිය) ඔසවාලන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ අනුත්තර වූ ධර්ම

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි මෙය දක්වෙන්නේ you will advanceto the final state of enlightenmentයනුවෙනි

උල්කාව (පන්දම) දල්වා ලන්තෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ මහා ධර්ම-වර්ෂාව වස්වන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ නොයෙක් සිය දහස් ගණන් ක්ලේශයන් පරාජය කරන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ කෝටි නියුත ගත සහස්‍රයක් ජීවී සත්වයන් බියජනක වූ මහාභය සමුද්‍රයෙන් එතර කරවන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ කෝටි නියුත ගත සහස්‍රයක් ජීවී සත්වයන් සංසාර චක්‍රයෙන් මුදවන්නෙහිය. සත්පුරුෂයාණෙනි, ඔබ කෝටි නියුත ගත සහස්‍රයක් භාග්‍යවතුන්වහන්සේලා සතුටු කරවන්නෙහිය.”

තථාගතයන්වහන්සේ එසේ කී කල්හි සතරවරම් රජදරුවෝ මෙසේ පිළිතුරු දුන්හ:

“තථාගතයන්වහන්ස, සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයා හඳුනාගන්නා මනුෂ්‍ය රාජයාට මෙලොව පරලොව දෙකෙහිදීම මෙබඳු සද්ගුණයන් පිහිටන බවක්, දහසක් ¹ බුදුන් වෙතින් ජනනය කළ කුශල මූලයන් ඇති බවක් දුටු සිවුවරම් රජදරුවන් වන අපි, අපගේ බල පිරිවරද, නොයෙක් සිය දහස් ගණන් යක්ෂයන් ද සහිතව අපගේ විමාන තුළ සිටිද්දී නා නා සුවඳ ධූප ලතාවන්ගෙන් සැදුණු ජත්‍රයන්ගෙන් (කුඩ වලින්) අනුග්‍රහ දක්වනු ලැබූ විට, නොපෙනෙන සිරුරු සහිතව කටුකොහොල් හැර සෝදා පිරිසිදු කොට සුවඳ ජලය ඉසින ලද්දා වූද, නා නා අලංකාරයන්ගෙන් සමලංකාත වූද, එම මනුෂ්‍ය රාජයාගේ රජ මාළිගයට ධර්ම ශ්‍රවණය සඳහා පිවිසෙන්නෙමු.

“සහම්පති බ්‍රහ්මයාද, දෙවියන්ගේ රජු වූ ශක්‍රයාද, සරස්වතී මහා දේවතාවියද, ශ්‍රියා කාන්තා මහා දේවියද, පෘථිවි දේවතා දෘඪා ද, මහා යක්ෂ සේනාපති සංඥා සමග වූ අටවිසි මහා යක්ෂ සේනාපතින්ද, මහේශ්වර දේව පුත්‍රයාද, ගුහ්‍යකාඨපති වජ්‍රපාණී ද,² මහා යක්ෂ සේනාපති මණිහඳුද, පුත්‍රයන් පන්සියයක පිරිවර සහිත හරිති ද, අනවතප්ත නාග රාජයාද, සාගර නාග රාජයාද නොයෙක් කෝටි නියුත, ගත සහස්‍රයක් දෙවියෝද, දේවතාවියෝද

¹ මෙය ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇත්තේ under hundreds of thousands of millions of Buddhas යනුවෙනි.
² Vajrapāni, great general of the yakshas යනුවෙන් ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ එය දක්වේ.

නොපෙනෙන සිරුරු වලින් ¹ යුතුව එම මනුෂ්‍ය රාජයාගේ නා නා අලංකාරයන්ගෙන් සමලංකෘත වූ රාජමාළිගයෙහි සිහිටි, ධර්මභාණකයන් වහන්සේ සඳහා, මදක් උස් කොට තනන ලද්දා වූ භාත්පස විසුරුවන ලද මල්වලින් යුක්ත ව නා නා - අලංකාරයන්ගෙන් අලංකෘතව පනවන ලද ධර්මාසනය වෙත එළඹෙන්නාහ.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ධර්ම ශ්‍රවණය සඳහා සතරවරම් දෙව්වරුන් වන අපි, බල පිරිවර හා නොයෙක් සිය දහස් ගණන් යක්‍ෂයන් ද සහිතව ඒ සියලු දෙනා සමගම සමගියෙන් සිටින්නෙමු. කල්‍යාණමිත්‍ර සභායකයෙකු වූද, උතුම් වූ යහපත සලසන්නා වූද මහා ධර්මදාන පවත්වන්නා වූද, මනුෂ්‍ය රාජයාගේ ධර්ම අමෘත රසයෙන් තෘප්තිමත් වූ අපි එම මනුෂ්‍ය රාජයා ආරක්‍ෂා කරන්නෙමු. අපි ඔහු ආරක්‍ෂා කරන්නෙමු, රැකබලා ගන්නෙමු, ශාන්තිය හා නිරෝගී සතුට ඔහුට ලබා දෙන්නෙමු, එසේම එම ප්‍රදේශය තර්ජනයන්ගෙන්ද, හානිකර ක්‍රියාවන්ගෙන්ද, පලිගැනීම් වලින්ද, වසංගත රෝග බියෙන්ද, ගැටුම් වලින්ද ඉවත්කර දමන්නෙමු.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, කිසියම් මනුෂ්‍ය රාජයෙකුගේ දේශයෙහි මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය ප්‍රචලිත වී ඇද්ද, එම මනුෂ්‍ය රාජයා එම සූත්‍රය දරන්නා වූ හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණි, උපාසක, උපාසිකාවන්ට සත්කාර නොකරන්නේ නම්, පූජා නොකරන්නේ නම්, ඒ පුද්ගලයා, අප සතරවරම් රජදරුවන් ද නොයෙක් කෝටි නියුත ශත සහස්‍රයක් යක්‍ෂයන් ද, ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් හා ධර්ම අමෘත රසයෙන් අප සන්තර්පනය (තෘප්තිමත්)නොකරන්නේය. ඔහු අපට ගරු කරන්නේ නැත. අපගේ මේ දිව්‍යාත්මභාවයන් (දිව්‍ය ශරීරයන්) මහත් ඔදයෙන් (මහේශාකාශ බවින්) වධීනය වන්නේ නැත. අපගේ විර්භය ද, ස්ථාමය ද, බලයද වධීනය නොවන්නේය. අපගේ ශරීරයන්හි තේජසද, ශ්‍රී ය ද, උත්කෘෂ්ට බවද වධීනය නොවන්නේය.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සතරවරම් රජදරුවන් වන අපිද, නොයෙක් කෝටි නියුත ශත සහස්‍රයක් යක්‍ෂයෝද එම භූමිය පාලු

¹ සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථයෙහි ඇත්තේ අද්‍රශෝර් ආත්මභාවෝර් (නොපෙනෙන ආත්මභාවයන්) යනුවෙනි -ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනය

වන්නට හරින්නෙමු (එම රාජ්‍යය ගැන සැලකිලිමත් නොවන්නෙමු). භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එසේ අප භූමිය අතහැර දමන විට, එම භූමියෙහි වසන්නා වූ සියලු දේවගණයා ද, එම භූමිය නොසලකා හරින්නාහුය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම දෙව් දේවතාවන් එම භූමිය හැර දමා යන විට, එම රාජ්‍යයෙහි නා නා විධ ගැටුම් (විලෝපයන්) ඇති වන්නේ ය. රජුන් අතර දරුණු කලබල, හා ගැටුම් ඇති වන්නේය. එහි වෙසෙන ජීවී සත්‍වයෝ කලකෝලභාල කර ගන්නාහුය; විරුද්ධවාදී වන්නාහුය, එම දේශය තුළ නානාවිධ ග්‍රහරෝගයන් පහළ වන්නේය. නොයෙක් පැතිවලින් උල්කාපාතයන් පහළ වන්නේය. ග්‍රහ නක්‍ෂත්‍රයෝ එකිනෙකාට විරුද්ධ වන්නාහුය. රාත්‍රියේ සඳ පායන විට හිරු පායන්නා සේ දිස්වන්නේය. වන්දු-ග්‍රහණ හා සූර්ය-ග්‍රහණ ඇති වන්නේය. අහසට නැගී හිරු හා සඳු නිරතුරුවම රාත්‍රියේ ග්‍රහණයට හසුවන්නාහුය. උල්කාපාත සමාන (දේදුනු පැහැති) වර්ණයක් කලින් කලට අහසෙහි පහළ වන්නේය. භූමිකම්පාවන්ද ඇති වන්නේය. භූමියේ ඇති ලිං වියලී ශුෂ්ක බවට පත්ව සිඳී යන්නේය.¹ භූමිය හරහා විෂම වාතයන් හමා යන්නේය. විෂම-වර්ෂාවන් ඇතිවන්නේය. එම භූමියෙහි දුර්භික්‍ෂ කාන්තාරයන්ද² ඇති වන්නේය. ප්‍රතිවිරුද්ධ හමුදාවෝ දේශය වනසා දමන්නාහුය (දේශය මීමැසි පොදි වලින් පිරී යන්නේය.) එහි වෙසෙන ජීවී සත්‍වයන්ට ආයාස - බහුල (නොයෙක් දුක් කම්කටොලු ඇති) වන්නේය (භූමිය බොහෝ අපවිත්‍ර වන්නේය)³

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, බලපරිවාර සහිත අප සිවුවරම් රජදරුවන්ද, නොයෙක් සිය දහස් ගණන් යක්‍ෂයන්ද, එම දේශවාසී දෙව් දේවතාවන්ද නාගයන්ද එම දේශය අතහැර දමූ විට, එම භූමිය තුළ නානාවිධ උපද්‍රව සියගණනක් ඇතිවන්නේය, දහස් ගණනක් ඇති වන්නේය.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, කිසියම් මනුෂ්‍ය-රාජයෙක් තමාටම මහත් වූ ආරක්‍ෂාවක් කරගනු කැමැත්තේද, බොහෝ කාලයක් නානාවිධ රාජසුබයන් අනුභව කිරීමට කැමැත්තේද, සියලු රට

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි ඇත්තේ: will howl with sounds යනුවෙනි
² ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි ඇත්තේ: desolate famines යනුවෙනි.
³ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයට පමණක් ඇත

වැසියන්ගේ හිතසුව පිණිස ක්‍රියා කිරීමට කැමැත්තේ ද, බොහෝ කාලයක් තිස්සේ සියලු රටවැසියන් පාලනය කිරීමට කැමැත්තේද, ධර්මයෙන් රාජ්‍යය පාලනය කිරීමට කැමැත්තේද, රාජ්‍යය සියලු භය උපද්‍රව, උපසර්ග (බෝවෙන රෝග), උපායාසයන්ගෙන් (ගැටුම් වලින්) මුදවා ගැනීමට කැමැත්තේද, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එවිට එම මනුෂ්‍යරාජයා මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාට අවශ්‍යයෙන්ම සවන්දිය යුතු වන්නේ ය; එසේම එම සූත්‍රය ධාරණය කරගෙන (කට පාඩම් කරගෙන) සිටින්නා වූ හි,ක්‍ෂු - හික්‍ෂුණී - උපාසක - උපාසිකාවන්ට සත්කාර කළ යුතු වන්නේය, ගරු කළ යුතු වන්නේය, සම්මාන හා පූජා කළ යුතු වන්නේය. බල පිරිස් සහිත සතරවරම් රජදරුවන් වන අපිද, ධර්මය ඇසීමෙන් ලබන්නා වූ කුශලමූලයන්ගෙන්ද, ධර්ම අමාත රසයෙන් ද සන්තෝෂ වන්නෙමු. අපගේ දිව්‍ය ශරීරයන්ද මහත් ඔද තෙදින් වඩිනය වන්නේය. එයට හේතුව කුමක්ද? භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම මනුෂ්‍ය රාජයා අවශ්‍යයෙන්ම (අනිවාර්යයෙන්ම) මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජයාට සවන් දෙන බැවිනි.

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මහා බ්‍රහ්මයා විසින් යම් වූ ලෞකික හා ලෝකෝත්තර නානාවිධ ශාස්ත්‍රයන් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේද, දෙවියන්ගේ රජු වූ ශක්‍රයා විසින් යම් වූ නානාවිධ ශාස්ත්‍රයන් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේද, එසේම නානාවිධ පංචාභිඥා බල ඇති සාෂිවරයන් විසින් ජීවී සත්‍වයන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස යම් වූ ලෞකික හා ලෝකෝත්තර ශාස්ත්‍රයන් ඉදිරිපත් කොට ඇත්තේද, ඒ සියල්ලටම වඩා මෙම සුවර්ණභාස - සූත්‍රේන්ද්‍රයා අග්‍රතර (අගතැන්පත්) වන්නේය, විශිෂ්ටතර (ඉතා විශිෂ්ට) වන්නේය.

“ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම මහා බ්‍රහ්මයන් (බ්‍රහ්මේන්ද්‍රයන්)සිය දහසකටත් වඩා, නොයෙක් කෝටි නියුත ශත සහස්‍රයක් ශක්‍රයන්ටත් වඩා, කෝටි නියුත ශත සහස්‍රයක් සියලු පංචාභිඥාලාභීන්ටත් වඩා තථාගතයන්වහන්සේ අග්‍රතර වන්නාහු ය, විශිෂ්ටතර වන්නාහුය. මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයා සවිස්තරව ප්‍රකාශ කොට දක්වන ලද්දේ ජීවී සත්‍වයන්ගේ හිත සුව පිණිසම ය, දඹදිවට අයත් සියලු මනුෂ්‍ය රාජයන් විශිෂ්ටයන් ලෙස

රජ කරවනු සඳහාය, සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ සුවය, සතුට සඳහාය, රාජ්‍යයේ ආරක්‍ෂාව හා ඒකීය බව ඇති කිරීම සඳහාය, ඔවුන්ගේ සමස්ත රාජ්‍යයම පීඩාවන්ගෙන් හා සතුරන්ගෙන් තොරවීම සඳහාය, සතුරු රාජ්‍ය හමුදාවන් පරාජය කිරීම සඳහාය, ඔවුන් පරාමුඛ බවට පත්කිරීම (ඉවතට හැරවීම) සඳහාය, ඔවුන්ගේ රාජ්‍යයන් හි වසංගත රෝග හා ගැටුම් ඇති නොවනු පිණිසය, රාජ ධර්මයන් අනුව ගැටීම් වලින් හා මර්දනයන්ගෙන් තොරව පාලනය කළ හැකි වීම සඳහාය, සියලු මනුෂ්‍ය රාජ්‍යයන්ගේ රාජ්‍යයන්හි මහත් වූ දහම් ගිනිදූල්ලක් දල්වා තබනු පිණිසය, එය දීප්තිමත් කරනු පිණිසය, සියලු දිව්‍ය භවනයන් දෙවියන්ගෙන් හා දිව්‍ය පුත්‍රයන්ගෙන් පිරී පවතිනු පිණිසය, බල පිරිවර සහිත අප සතර වරම් දෙවිපදරුවන්ද, නොයෙක් සිය දහස් ගණනක් යක්‍ෂයන්ද, සියලු දඹදිව වෙසෙන දේවගණයාද සන්තර්පිත වනු පිණිසය, තෘප්තිමත් වනු පිණිසය, ප්‍රාසාදිත - ප්‍රසන්න මනස් ඇත්තන් වනු පිණිසය, අපගේ මෙම දිව්‍ය ශරීරයන් මනෝශාකාශ බවින් වඩිතය වනු පිණිසය, අපගේ ශරීරයන්හි මහත් වූ විරියයක්ද, බලයක්ද, ස්ථාවරත්වයක් - ස්ථාමයක්ද ජනිත වනු පිණිසය, අපගේ ශරීර වලට තේජසද, ශ්‍රී යද (ශ්‍රීමත් බව), සෞභාග්‍යයද (ලක්‍ෂ්මියද), ගලා එනු පිණිසය, මුළු දඹදිවම ආහාරපාන වලින් පිරී, රමණීය ව, බොහෝ ජනාකීර්ණව පැවැතීමද සඳහාය, ජම්බුද්වීපයෙහි වසන්නා වූ සියලු ජීවී සත්‍වයන්ට ප්‍රීතියෙන් යුතුව නානා වින්දනයන් අත් දකින්නට ලැබෙනු පිණිසය, සියලු ජීවී සත්‍වයන්ට නොයෙක් කල්ප - කෝටි - ශත - සහස්‍ර කාලයක් තිස්සේ අති උදාර සුබයන් අනුභව කරන්නට ලැබෙනු පිණිසය, ඔවුන්ට භාග්‍යවතුන්වහන්සේලා ආශ්‍රය කරන්නට ලැබෙනු පිණිසය, ඔවුන්ට අනාගත කාලයකදී අනුත්තර සමයක් සම්බෝධිය සාක්‍ෂාත් කරන්නට ලැබෙනු පිණිසය.

‘‘ඒ සියල්ල මෙකල භාග්‍යවත් අර්හත් සමයක් සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් කෝටි - නියුත - ශත - සහස්‍රයක් බුන්මරාජයන් පැරයූ මහා කාරුණ්‍ය බලාධිෂ්ඨානයෙන්ද, කෝටි - නියුත - ශත - සහස්‍රයක් ශක්‍රයන් පැරයූ දිව්‍යඥානයෙන්ද, නානාවිධ අභිඥා බලයන්ගෙන් යුතු කෝටි - නියුත - ශත - සහස්‍රයක්

සෘෂිවරුන් පැරයු ශීල වුත හා තපසා ආධිෂ්ඨාන බලයෙන්ද (තථාගතයන්වහන්සේ විසින්), මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රෙන්ද රාජයා සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ හිත සුව පිණිස ජම්බුද්වීපයෙහි ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද්දේය.

“ජීවී සත්‍වයන්ගේ හිත සුව පිණිස වූ යම් රාජදාෂ්ටියක්, යම් රාජ ශාස්ත්‍රයක්, යම් රාජ කාර්යයක් ඇත්නම් ඒ සියල්ලම තථාගතයන්වහන්සේ විසින් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාගේ මාගීයෙන් අනාවරණය කොට ඇත්තේය, සඳහන් කොට ඇත්තේය, ප්‍රකාශකොට ඇත්තේය.

“එබැවින් භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම හේතුවෙන්, එම ප්‍රත්‍යයෙන්, මනුෂ්‍ය රාජයෝ අවශ්‍යයෙන්ම මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍ර රාජයාට සවන්දිය යුත්තාහුය, ඊට සත්කාර, සම්මාන, පූජා පැවැත්විය යුත්තාහුය.”

ඔවුන් එසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ එම සතර වරම් රජදරුවන්ට මෙසේ කීහ:

“එබැවින් බල පිරිවර සහිත සතරවරම් මහරජදරුවෙහි, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෙන්ද රාජයන් ශ්‍රවණය කරන්නා වූ ද, ඊට සම්මාන, පූජා පවත්වන්නා වූ ද මනුෂ්‍ය රාජයන් ආරක්‍ෂා කිරීමට ඔබ හැම බොහෝ උත්සුක විය යුත්තේ ය. එසේම මෙම සූත්‍රය දරන්නා වූ (වනපොත් කළාවූ) හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන්ට ද බුද්ධ කෘත්‍යයන් නගා තැබීමට ඉඩ සලසා දිය යුත්තේය. ඔවුහු දෙවි, මිනිස්, අසුරයන් සහිත ලෝකයෙහි බුද්ධ කෘත්‍යයන් කරන්නාහ. ඔවුහු මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය සවිස්තරව ප්‍රකාශ කරන්නාහුය. සතරවරම් රජ දරුවන් වන ඔබ විසින් අවශ්‍යයෙන්ම එම සූත්‍රය දරන්නා වූ හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණී, උපාසක, උපාසිකාවන් ආරක්‍ෂා කළ යුත්තේය, (ඔවුන්) රැක බලා ගත යුත්තේය, ඔවුන්ට සතුට ශාන්තිය ලැබෙන සේ ක්‍රියා කළ යුත්තේය. පීඩාවට පත් නොවී, අසනීප හා ගැටුම් ඇති නොවී සතුටු සිතින් මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රෙන්දරාජයා සවිස්තරව ජීවී සත්‍වයන් අතර ප්‍රකාශ කිරීමට ඔවුන්ට ඉඩ සැලසිය යුත්තේය.”

ඉක්බිත්තෙන් වෛශ්‍රවණ මහා රාජයාද, ධ්‍රැතරාජීට මහාරාජයාද, විරූඪක මහා රාජයාද, විරූපාක්‍ෂ මහා රාජයාද අසුන් වලින් නැගී උතුරු සළු ඒකාංශ කොට පොරවා දකුණු දණ මඩල බිම මනා තථාගතයන්වහන්සේ සිටි දෙසට දොහොත් මුදුන් දී නමස්කාර කරමින් මෙසේ ස්තූති ගී ගායනා කළහ:

ජීනවරයාණෙනි ඔබේ රුව ලප නැති සඳ වැන්නේ
ජීනවරයාණෙනි ඔබ හිරු දහසක් රැස් වන්නේ
ජීනවරයාණෙනි ඔබ තෙත් තෙළුමේ පෙනී වැන්නේ
ජීනවරයාණෙනි ඔබේ දත් කුමුදු නටුව වැන්නේ.

ජීනවරයාණෙනි ඔබ ගුණ සාගරයක් වැන්නේ
ජීන සමුදුර නොයෙක් රත්න ආකරයක් වැන්නේ
ජීන සමුදුර නැණ ජලයෙන් පිරිලා පවතින්නේ
සමාධි සිය දහසකින්ද ගැවසී පවතින්නේ.

ජීනවරයාණෙනි ඔබ පා සක් සටහන් ඇත්තේ
පූර්ණ චක්‍ර වූ දහසක් ගරාදියෙන් යුත්තේ
ජීනවරයාණෙනි ඔබේ අත් දූල් සලකුණු ඇත්තේ
ඔබේ දූල් පා හංසරාජ දූල් පා සම වන්නේ.

ජීනවරයාණෙනි ඔබේ රුව රුවන්කන්ද වැන්නේ
ජීන ගිරිඳිය එවන් රුවන් කන්දේ වැඩ ඉන්නේ
ජීනවරයාණෙනි ඔබ ගුණ මේරු පව්ව වැන්නේ
බුදු ගිරිඳුනි ඔබ හට අපෙ නමස්කාර වන්නේ.

ජීන සඳිදුනි, ඔබ ආකාසය හා සම වන්නේ
ජීන සඳිදුනි ඔබ අහසේ පැයු පුරා සඳ වැන්නේ
සුවිමල ජීනවරයාණෙනි අපේ වැඳුම පිළිගනු මැන.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සතරවරම් දෙවරප්දරුවන්ට මෙම ගාථා දේශනා කළහ:

දස බලයන්ගෙන් යුතු වූ
ස්වර්ණභාස - උතුම් සූතුර
සතරවරම් රජ දරුවෙහි
දැඩි විරියෙන් රැකගත යුතු.

සියලු සතුන් හට නිති සුව සදනා
ගම්හීර වූ මේ සූත්‍ර රත්නය
හිත සුව පිණිසම සියලු සතුන්ගේ
වැජඹේ බෝ කල් ජම්බුද්වීපයෙහි.

තෙසහස් මහ සහස් ලෙවිහි
සියලු සතුන්ගේ දුක් සැම
අපාය දුක් නරක දුක් ද
සමනය වන්නේය නිතින.

ජම්බුද්වීපයෙහි මෙ සියල්
සියලු පෙදෙස් වලම රජහු
ප්‍රහර්ෂයෙන් යුතුව මහත්
දහමින් පාලනය කරති.
මුළු දඹදිව කෙම් බිමක් ව
සුඛිත ද රමණීය වේද
දඹදිව වැසි සියලු සතුන්
එවිට සුඛිත දමිත වේ ය.
දේශයන්ට හා තමන්ට සතුටක්
ගෙන දෙනු කැමැති වූ රජවරු වෙත්නම්
රජ බව සහ යස ඉසුරු කැමැති නම්
මෙම සූත්‍රය නිති ඇසිය යුතුය ඔහු.

මහා බලැති මෙම සූත්‍ර රාජයා
පර සතුරන් මුළුමනින් නසන්නේ
පිට සේනා ආපසු හරවන්නේ
පරම භය ව්‍යසන, දුරු කරලන්නේ
පරම ගුහ ගුණය, ඇති කර ලන්නේ.

සියලු ගුණයන්ට මුල්ව සොඳුරු වූ
රුවන් රුක ගෙමැද වැජඹෙනා සේ
මෙම සූතුර දැකිය යුතු ඒ ලෙසින්
රජුන්ගේ ගුණ කැමැත්තන් විසින්.

සර්මයෙන් පෙළෙන්නන්ගේ පවස
නිවී යන සේ සිසිල් දියවරි න්
එම ලෙසින් මෙම සූත්‍ර රාජයා
රජුන් හට ගුණ සුවය සදන්නේ.

අත්ල මත බැබලෙන
රුවන් කරඬුව මැණික් පිරි
ලෙසින් මෙම සූත්‍ර රාජයා
බබලවන්නේ රජවරුන් සැම.

දෙවිගණගේ පූජාවට ලක් වූ
නමස්කාර ලත් දේව රජුන්ගේ
මෙම සූත්‍රය ආරක්ෂිත වේ නිති
සිවු වරම් රජුන්ගේ ඉඳු බලයෙන්.

දස දිසාවලම සියලු බුදුවරුන්
නිතර මතක් කළ සූත්‍රයයි මේ
සාධුකාර දෙති සම්බුදු රජවරු
මෙම සූත්‍රය දේශනා කරන විට.
යක් සිය සුවහසක් සෙනග මෙම සූත්‍රය අසනා
ප්‍රබෝධ චිත්තයෙන් යුතුව තුටු පහටුව නිතිනා
භූමිය දස දෙසින්ම ඇති
ආරක්ෂා කරතිය නිති.

ජම්බුද්වීපයෙහි වෙසෙනා
අවින්නය වූ දෙවිගණ සැම
සවන් යොමති මෙම සූතුරට
තුටු පහටු වූ සිතිනා.

තේජ බලය වීර්ය බලය
ලබනිය මේ දහම් ඇසුමින්
මහ ඔද තෙද වැඩි දියුණුව
යන්තෙය දෙව් කය නිතියෙන්.

ඉක්බිත්තේන න් සතරවරම් මහ රජ දරුවෝ¹
භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ එම ගාථා අසා ආශ්චර්යප්‍රාප්ත වූහ,
අද්භූතප්‍රාප්ත වූහ, උද්වේගයට පත් වූහ; ධර්ම වේගයෙන් මොහොතක්
සසලව සිටි කඳුළු සලන්නට වූහ. පසුව කඳුළු පිස දා ගත් ඔවුහු සාජ්චු
කයින් හා සසල අවයවයන්ගෙන් යුතුව අවින්නා වූ ප්‍රීති සොම්නසින්
භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත දිව මදාරා කුසුම් ඉසින්නට වූහ; එසේ කොට
අසුන් වලින් නැගී සිටි ඔවුහු සිවුරු ඒකාංශ කොට පොරවා දකුණු දණ
මඩුලු බිම ඔබා භාග්‍යවතුන්වහන්සේට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරමින්
මෙසේ උන්වහන්සේ ඇමතුහ:

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සතරවරම් මහ රජවරු වන අපි, එක්
එක් කෙනා යක්ෂයන් පන්සියය බැගින් පිරිවරා ධර්මභාණක භික්ෂූන්
වහන්සේලාට ගරු සම්මාන දක්වමින් උන්වහන්සේලා ආරක්ෂා කිරීම
සඳහා උන්වහන්සේලාගේ පසුපස යන්නෙමු.”

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝන්ද රාජයාගේ සය වැනි වූ චතුර් මහා රාජ
පරිවර්තය මෙතෙකින් නිමිසේ ය.}

7

සරස්වතී පරිවර්තය

ඉක්බිත්තෙන් සරස්වතී මහා දේවිය සඵව ඒකාංශකොට පොරවා දකුණු දණ මඩල බිම ඔබා භාග්‍යවතුන්වහන්සේට ඇදිලි බැඳ නමස්කාර කොට මෙසේ කීවාය:

“ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සරස්වතී මහා දේවිය වන මම, එම ධර්මභාණක භික්ෂූන්ගේ වාක්‍ය විභූෂණය සඳහා (භාෂා අලංකාරය සඳහා) අවශ්‍ය ප්‍රතිභාණය උන්වහන්සේ(ලා)ට ලබා දෙන්නෙමි; එසේම ධාරණී මන්ත්‍ර ද ප්‍රදානය කරන්නෙමි; සුනිරුක්ත - වචන භාවයද (සැබෑ නිරුක්ති සහිත වචන ද) ලබා දෙන්නෙමි; ධර්මභාණක - භික්ෂූන්වහන්සේට මහත් වූ ඥානවහාසක් ද (ඥානයක් ද) ඇතිකර ලත්තෙමි, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාගේ කිසියම් පද - ව්‍යංජන ආදියක් පරිභූෂ්ට වී (ගිලිහී) හෝ අමතක වී ගියහොත් ම එම ධර්මභාණක භික්ෂූන්වහන්සේට සියලු සුනිරුක්ත (සැබෑ නිරුක්ති සහිත) පද ව්‍යංජන ලබා දෙන්නෙමි. අමතක වීම වැළැක්වීම සඳහා ධාරණී මන්ත්‍රයක් ද ලබා දෙන්නෙමි.

“එසේ කල්හි මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝද්‍ර රාජයා දහසක් බුදුන් ඇසුරෙහි කුශල මූලයන් උත්පාදනය කළ ජීවී

සත්වයන්ගේ යහපත පිණිස විරාත් කාලයක් මෙම ජම්බුද්වීපය තුළ ප්‍රචාරයේ පවතින්නේ ය, ඉක්මනින් අන්තර්ධානය නොවන්නේය. එවිට මෙම සූත්‍රය ශ්‍රවණය කරන බොහෝ ජීවී සත්වයෝ සිතිය නොහැකි තරම් (අවිත්තය වූ) තියුණු ප්‍රඥාවකින් යුක්ත වන්නාහුය, අවිත්තය වූ ඥානස්කන්ධයක ප්‍රතිලාභය ද ලබන්නා හු ය; නානා උපායයන්හි ප්‍රවීණයන් වන්නාහු ය, සියලු ශාස්ත්‍රයන් හි කුශලතාව ද ලබන්නාහු ය, නොයෙක් ශිල්ප විධි සම්පන්නි ප්‍රතිලාභයද ලබන්නාහු ය.

‘‘මම දන්, එම ධර්මභාණක (බණ දේශනා කරන) භික්ෂූන්වහන්සේගේ හා ධර්මීය ශ්‍රවණය කරන ජීවී සත්වයන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස මන්ත්‍ර හා ඖෂධ සහිත ස්නාන ක්‍රම පැහැදිලි කරන්නෙමි. ඒ මගින් සියලු ග්‍රහ-නක්ෂත්‍ර-ජන්ම-මරණ පීඩාවන්ද, කලි කලහ කලුෂයන් (කැලැල්) ද, යුද්ධ, දූෂ්චර්ජන (නරක සිහින පෙනීම), විනායකයන්ගෙන් ලැබෙන පීඩාවන් ද, සියලු හදි හූනියම් කරුවන්ද, වේතාලයන් (භූතයන්) ද ප්‍රශමනය කෙරෙනු ඇත, සංසිද්ධියනු ඇත.

පණ්ඩිතයන් ස්නානය කිරීමට ගන්නා ඖෂධ හා මන්ත්‍ර මෙසේය:

වච, ගොරෝවන, ස්පාක්ක ද
ශිරිෂ, ශාමයක ද ශමී
ඉන්ද්‍රභස්ත, මහාභාග,
ඥානමකද, අගරු, ත්වච ද
ශ්‍රීවේෂ්ටක, සර්ජරස ද
ශල්ලකි, ගුගුලු - රසය ද
තගර, පත්‍ර - ශෛලේ ය ද
චන්දන සහ මනශිලා ද
සරෝවන ද, කුෂ්ඨ ඇතුළු
කුංකුම, මුස්ත - සර්ෂප ද
නලද, වච්ච - සුක්ෂමමෙල ද
උෂීර නාග, කේසර ද

යන සියල්ල සමභාග ව
පූෂ නැකතින් අඹරාගෙන

එම චූර්ණය මෙම මතුරින්
සියවර ජප කළ යුතුවේ.

“තද්දයථා සුකෘතේ කෘත කමලිජන
කරතේ භංකරාතේ ඉන්ද්‍රජාලී
ශක ලේ පශලේ
අඛර්තක්සිතේ න කුත්‍රකු කපිල
කපිලමති ශීලමති සන්ධි ධුධුමමඛති
ශිරි ශිරි සත්‍යස්ථිතේ ස්වා භා

මණ්ඩලයක් ගොමින් ඇඳ
මල් විසුරුවනු ඒ තුළ
රන් - රිදී බඳුනෙන් සොඳ
මධුරස ද තබනු යෙහෙකිය.

සන්තද්ධ වූ පුරුෂයන් සිව් දෙනෙකු
රැකවල් සඳහා යෙදවිය යුතු එහි,
සැරසුණු කන්‍යාවන් සිව් දෙනෙකු ද
කළගෙඩි සහිතව යෙදවිය යුතුවේ.
ගුග්ගලු දුම දී නිතියෙන්
පංච තුර්ය නද නගමින්
ජත්‍ර - ධිවජ - පතාකයෙන්
දේවිය සැරසිය යුතුවේ.

කැඩපත් යොදමින් අතරට
ර්තල සහ හෙල්ලවල් ද
සීමා බන්ධනයක් කොට
කාර්ය ඇරඹිය යුතු වේ.

පහත පෙනෙන මන්තරයෙන් සීමා බන්ධන අරඹනු:

“සඤ්ඤාදං යථෙදං අරකේ නයනේ
හිලේ මිලේ හිලේ බිබිලේ ස්වාහා”

බුදු පිළිමයක් පසුපසින් නහවා මෙම මන්ත්‍ර ජපයෙන්
ස්නානශාන්තිය ඇති කළ යුතුය:

තද්යථා සගථෙවි බිගථෙවි බිගටාබති ස්වාහා.

සතර දිසාවන්හි නැකැත්
තරු ද ආයු බල දේවා.
ජන්ම නැකැත් පීඩා සහ
බිය ගෙන දෙන රාශි කර්ම,
පංච ධාතු කැළැඹීමෙන්
චන බිය සමනය වේවා.

- (තද්යථා) ගමේ බිගමේ ස්වාහා.
- සගථෙවි බිගථෙවි ස්වාහා.
- සුබතිනතේ ස්වාහා.
- සාගර සම්භුතාය ස්වාහා.
- ස්කන්ධ මාත්‍රාය ස්වාහා.
- නීලකණ්ඨාය ස්වාහා.
- අපරාජිත වීර්යාය ස්වාහා.
- හිමචන සම්භුතාය ස්වාහා.
- අනිමිල චක්ත්‍රාය ස්වාහා.
- නමෝ හගචතේ බ්‍රාහ්මණේ නම: සරස්වතෙන
- දෙව්‍යයි සිද්ධාන්තු මන්ත්‍ර පදා
- තං බ්‍රහ්මානුමන්ත්‍රාය ස්වාහා.

එම ධර්මභාණක හික්කුන් වෙනුවෙන් ද, ධර්ම ශ්‍රවණය
කරන්නන් වෙනුවෙන් ද, ධර්මය ලියා තබන්නන් වෙනුවෙන් ද එම

ස්නාන කර්මය කරන ස්ථානය වෙත දේව ගණයා සහිතව යන මම, එම ගම්, නියම්ගම්, නගර, විහාර යන සියල්ලෙහිම ඇති සියලු රෝග ප්‍රශමනය කරන්නෙමි, දුරින් දුරු කරන්නෙමි, සියලු ග්‍රහ, කලී කලහ (යුද්ධ), නක්ෂත්‍ර (නැකැත්), ජන්ම (නැකැත්) පීඩා ද, දූෂ්චර්‍ය (නරක සිහින පෙනීම), විනායක පීඩා ද, සියලු හදි හුනියං ද, භූත වේතාල දෝෂ ද සංසිද්ධවා ලත්තෙමි; එයින් එම සූත්‍ර රාජයා ධාරණය කොට ගෙන සිටින්නා වූ හික්කු-හික්කුණි-උපාසක-උපාසිකාවන්ගේ ජීවිතයට අනුග්‍රහයක් වන්නේ ම ය. ඔවුන්ට සසරින් මිදී විමුක්තිය ලැබීමේ ප්‍රතිලාභයද ලැබෙන්නේ ය. ඔවුන්ට ආපසු නොහැරෙන ලෙස අනුත්තර සම්බෝධිය වෙතට යොමුවන්නට ලැබෙන්නේ ය; ඔවුහු සුළු කලකින්ම අනුත්තර සමයක් සම්බෝධිය අභිමුඛයට පැමිණෙන්නාහු ය.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සරස්වතී දේවියට සාධුකාර දී ප්‍රශංසා කොට මෙසේ වදාළහ:

“සාධු සාධු සරස්වතී මහා දේවීනී, ඔබගේ මන්ත්‍ර ඖෂධ සහිත මෙම ප්‍රකාශය බොහෝ ජනයාගේ හිත සුව පිණිසම වන්නේය.”

එම සරස්වතී දේවියද භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ පාද නමස්කාර කොට එකත්පස්ව හුන්නා ය.

ඉක්බිති ආචාර්ය, දේශක කෞණ්ඩිනා බ්‍රාහ්මණ තෙම සරස්වතී දේවියගේ අවධානය මෙසේ ලබා ගත්තේය:

{සරස්වතී මහාදේවී
 පූජනියා මහාතපා
 විඛ්‍යාතා සර්ව ලෝකේ ජු
 වරදාතා මහා ගුණා.
 ශිඛරේ සමාශ්‍රිතා කාන්තා
 දර්භ විචර වාසිතා
 දර්භ වස්ත්‍රං ධාරයන්තී
 ඒක පාදේන තිෂ්ඨති
 සර්ව දේවා: සමාගමා}

තාං උග්චුර් වචනං ත්විදං
ජන්වාං මුංව සත්වානාං
භාෂන්තු වචනං ගුහංථ

සරස්වතී මහා දේවී
මහ තපසින් පූජනීය,
පසිඳුව මුළු කුන් ලෝ හිම
මහ ගුණ යුතු වර දෙන්නී.
කාන්තිමත් රූ සිරි යුතු
කුස තණ සළ පොරවා ගෙන
කුස තණ ඇඳුමක් දරමින්
එක පයකින් සිටගන්නී.
මෙහි රැස්වූ දෙව්වරු සැම
වදනක් අසනිය ඔබගෙන්:
“දිව සොලවා සත්වයන්ට
සුඛ වදනක් පවසනු මැන.”

සභාද් යථේදං මුරේ විරේ අබජේ අබජවති හිංගුලේ මිංගුලේ පිංගලවති මංගුලේ මරිචි සමති දගමති අග්‍රි මග්‍රි තර විතර වචති විචිරි ශිරි මිරි මරිචි ප්‍රණයේ ලෝකජෝෂ්ඨයේ ලෝකශ්‍රේෂ්ඨයේ ලෝක ප්‍රියේ සිද්ධිප්‍රිතේ හිමමුඛි සුවි ඛරි අප්‍රතිහතේ අප්‍රතිහත බුද්ධි නමුචි නමුචි මහාදේවී,ප්‍රතිශාන්ත නමස්කාරං, මම බුද්ධිර් අප්‍රතිහතා භවතු විද්‍යා මේ සිද්ධ්‍යතු ශාස්ත්‍ර-ශ්ලෝක-තන්ත්‍ර-පිටක-කාව්‍යාදීඤ්ඤා! තද්දයථා මහා ප්‍රභාවේ හිලි හිලි මිලි මිලි විචරතු මම භගවතායා දේව්‍යා: සරස්වතායා ආනුභාවේන කරවේ කේයුරේ කේයුරවතී හිලි මිලි හිලි මිලි හිලි හිලි ආවාහයාමි මහාදේවීං. බුද්ධිසත්‍යොන ධර්මසත්‍යොන සංසසත්‍යොන යේ ලෝකේ සත්‍යවාදීන: සන්ති තේෂාං සත්‍යවාදීනාං සත්‍ය වචනේන ආවාහයාමි මහාදේවීං තද්දයථා හිලි හිලි හිලි මිලි හිලි මිලි විචරතු මම නමෝ භගවතො මහාදේවො සරස්වතො සිද්ධ්‍යන්තු මන්ත්‍රපදා මේ ස්වාහා.

ඉක්බිති ආචාර්ය දේශක කෞණ්ඩිනාය බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සරස්වතී දේවිය වෙනුවෙන් මෙම ස්තූති ගාථා ඉදිරිපත් කෙළේ ය:

භූත ගණයෙනි සියලු
අසනු මැන මගේ වදන්;
ප්‍රියංකර මුව කමල
ඇති ඇගේ ගුණ ගයමි.

දෙව්, ගඳඔ, අසුරේන්ද්‍ර
සහිත මුළු ලෝකයේ
කතුනතර ඇයම වේ,
අග්‍ර දේවිය උතුමි.

නන් විසිතුරු ගුණෙන් සපිරි
අලංකාර අංග සහිත
සරස්වතී නම් වේ ඇය
පුළුල් වූ නෙන් සඟලින් යුතු.

පිනෙන් උදුළ විමල ඥාන
ගුණයන්ගෙන් සපිරුණු ඇය
නන් විසිතුරු මැණික් සේම
දර්ශනීය වූ නිතියෙන්.

තුති පුදනෙමි විශිෂ්ට වූ
චතුර වාක්‍ය ගුණැති ඇයට
චර දානය කරන ඇයට,
ගුණ දානය කරන ඇයට.

විමල උතුමි වූ ඇය හට
නෙළුමක් සේ දිලෙන ඇයට
අසදිස හා ශුද්ධ වූද
දෙනෙන් සහිත වූ ඇය හට
සුඛ දසුනක් වූ ඇය හට.

අවිත්තය වූ ගුණයන්ගෙන්
සමලංකෘත වූ ඇය හට

චන්ද්‍රයාට උපමා වන
විමල ප්‍රභා යුතු ඇය හට.

ඥානයන්ට ආකර වූ
උසස් මතක ගුණැති ඇයට
උතුම් සිංහධේනුව වූ
නරයන් හට වාහන වූ
කදිම බාහු අටකින් යුතු

පුන්සඳ සේ දර්ශනීය
මනෝඥ වූ වාකා සහිත
සුමුදු සරින් යුතු වූ ඇයට
ගම්හිර වූ ප්‍රඥාවෙන්
සමලංකාත වූ ඇය හට.

උතුම් කාර්ය සාධනයට
ආකර වූ සුඡීව වූ
දේව අසුර නයුචන්ගෙන්
නන් පූජා ලැබූ ඇයට.
සකල සුරා'සුර බිම්වල
පැසසුම් ලද්දා වූ ඇයට
භූත භූමිවල ද සියලු
සැමදා පූජිත වූ ඇයට
ස්වාහා!

නමස්කාර කරනෙමි මම
එම දේවිය හට ගුණ පිරි
ලැබ දේවා මා හට ඇය
විශිෂ්ට වූ ගුණ-ඕසය
සියලු කාර්යයන්හි මගේ
සිද්ධිය ලැබදේවා ඇය

සතුරන් මැදි වූ සැමවිට
නිතියෙන් සුරකිවා මා!

සමාජික අක්‍ෂර පූර්ණ වාක්‍ය මෙම
කියතොත් පැහැදිලි ස්වරයෙන් උදයේ
සිතූපැතු සම්පත් ද ලබා සැම
ශිව උදාර සිද්ධිය ලබනෙය නිති.

{මෙයින් සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝන්ද-රාජයාගේ සත්වැනි වූ සරස්වතී
පරිවර්තය නිමා වේ.}

8

ශ්‍රී පරිවර්තය

ඉක්බිති ශ්‍රී මහා දේවිය මෙසේ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඇමතුවා ය:

“භාග්‍යවතුන්වහන්සේ, ශ්‍රී මහා දේවී වන මමද, එම ධර්මභාණක භික්ෂූන්වහන්සේ ට අවශ්‍ය දෑ උන්වහන්සේගේ භිතසුව පිණිස සපයන්නෙමි; එම ධර්මභාණක (දේශක) භික්ෂූන්වහන්සේට සියලු උපකරණ ඇතිව විසීම සඳහා උන්වහන්සේට අවශ්‍ය වීචර-පිණ්ඩපාත්‍ර-ශයනාසන-ග්ලානප්‍රත්‍ය-වෛෂ්ඨය-ශයනාසන පරිෂ්කාරයන්ද, (වීචර, පිණ්ඩපාත, සේනාසන, ගිලන්පස, බෙහෙත් යන පිරිකර ද) වෙනත් උපකරණ අවශ්‍ය වන්නේ නම් ඒවා ද සපයන්නෙමි. මා එසේ කරන්නේ එම ධර්මභාණක භික්ෂූන්වහන්සේට නොකැළඹුණු මනසකින්ද, ස්වස්ථ චිත්තයෙන්ද, සුඛිත චිත්තයෙන්ද දිවා රාත්‍රී ගත කිරීමට හැකි වනු සඳහා ය; උන්වහන්සේට, බුදුන්වහන්සේලා සිය දහස් ගණනක් යටතේ කුශල මූලයන් උපදවා ගැනීම සඳහා මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රයෙහි නානා පද ව්‍යංජන සිත්ති රදාගෙන ඒවා පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කිරීමට හැකිවීම

සඳහාය; විරාත් කාලයක් මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජයා ජම්බුද්වීපයෙහි ප්‍රචාරය වී පැවැතීම සඳහාය; එය ඉක්මනින් අතුරුදහන් වී නොයාම පිණිස ය; මෙම සූත්‍රය අසන්නා වූ ජීවී සත්වයන්ට කල්ප-කෝටි-නියුත-ශත-සහසු කාලයක් තිස්සේ අවින්තාය වූ (සිතාගත නොහැකි ආකාරයේ) දෙවි මිනිස් සැප ලැබෙනු පිණිස ය; දුර්භික්‍ෂය අතුරුදහන්ව සුභික්‍ෂය (සාගතයන් දුරුවීම) පහළවීම පිණිසය; ජීවී සත්වයන් මනුෂ්‍ය සුඛයන්ගෙන් සුඛිත මුදිත වීම පිණිසය; ඔවුන්ට තථාගතයන්වහන්සේලා සමග ගත කිරීමට හැකි වනු පිණිසය; ඒ ආකාරයෙන් සියලු නරක, තිරිසන් යෝනි, යම ලෝක දුක්ඛයන් අත්‍යන්තයෙන්ම සමුච්ඡින්න වනු (දුරුවනු) පිණිසය.”

ශ්‍රී මහා දේවිය කුශල මූලයන් ඉපිදවූයේ, රත්ත කුසුම - ගුණ සාගර වෛදුර්ය - කතකගිරි - සුවර්ණ - කාංචන ප්‍රභාස තථාගතයන්වහන්සේ ආශ්‍රයෙනි. ඇය යම් යම් දිසාවන් ගැන සිතන්නී නම්, යම් යම් දිසාවන් අවලෝකනය කරන්නී නම් (නිරීක්‍ෂණ කරන්නී නම්), යම් යම් දිශාවන්ට ගමන් කරන්නී නම්, ඒ ඒ දිශාවල කෝටි නියුත ශත සහසු ගණනක් ජීවී සත්වයෝ සියලු ආකාරයෙන්ම සුඛිත මුදිත වන්නාහු ය; කැම, බීම, ධන, ධාන්‍ය, හිරණ්‍ය, ස්වර්ණ, මැණික්, මුතු, වෛදුර්ය, හක්ගෙඩි, පබලු, ජාතරූප, රජත (රිදී) ආදී සියල්ලෙන් ආභාස වන්නාහු ය. ඔවුන්ට වෙනත් උපකරණයන්ගෙන්ද කිසිදු අඩුවක් නොවන්නේය. ශ්‍රී මහා දේවියගේ ප්‍රභාවයෙන් (බලයෙන්) ඔවුහු එම තථාගතයන්වහන්සේට පූජා පවත්වන්නාහුය, සුවඳ, පුෂ්ප, සුවඳ දුම් පුද කරන්නාහුය. ශ්‍රී මහා දේවියගේ නාමය තුන් වරක් උච්චාරණය කොට (කියා), ඇයට සුවඳ වර්ෂ පුෂ්ප, සුවඳ දුම් පිදිය යුතු වන්නේ ය; නානා රස සාරයන් ද නිකුත් කළ යුතු වන්නේය (එනම් පළතුරු යනාදිය පූජා කළ යුතු වන්නේය).¹ එසේ කළ විට මහා ධාන්‍ය රාශියක් වර්ධනය වන්නේය. මෙසේ කියා ඇත:

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි දක්වෙන්නේ දෙවෙනි වරද එම පූජාවන් තථාගතයන්වහන්සේ අරභයා කළ යුතු බවය. පරිවර්තක

පොළෝ ධරණි-රස වැඩිවෙයි නිසි සේ
එම විට දෙවියෝ තුටු වෙති සැමදා
වෘක්ෂ - විටප - එල - සසාය දේවයෝ
අස්වනු නංවති නානා අයුරින්.

සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයෙහි නාමය උච්චාරණය කරන්නන් ද ශ්‍රී මහා දේවිය සිය මතකයේ තබා ගන්නා අතර, ඇඹවුන්ටද මහත් ශ්‍රී සම්පත් ලබා දෙන්නීය. ශ්‍රී මහා දේවිය වාසය කරන්නේ, අධිකාවතී රාජධානියේ¹ පුණ්‍ය-කුසුම-ප්‍රභ උද්‍යානයෙහි සුවර්ණධවළ නම් වූ සප්ත රත්නමය (මැණික් වර්ග සතකින් නිමැවුණු) උතුම් වූ භවනය තුළ ය.

යම් කිසි පුද්ගලයෙක් ධාන්‍ය රාශිය වධීනය කර ගැනීමට කැමැත්තේ නම් ඒ පුද්ගලයා තම නිවස පිරිසිදු කොට ඉස්සෝදා නා පිරිසිදු වී, සුවඳ ඇඟ ගල්වා, සුදු පැහැති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් හැඳ ගත යුත්තේ ය. ඉන්පසුව “නමොභ්‍යා භගවතෝ රත්නකුසුම ගුණ සාගර-වෛචුර්ය-කතකගිරි-සුවර්ණ-කාංචන-ප්‍රභාස-ශ්‍රීයා: තථාගතසාඨර්භතා: සමාස් සම්බුද්ධසා” යනුවෙන් එම භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ නාමය තුන් වරක් උච්චාරණය කළ යුත්තේ ය.

ශ්‍රී මහා දේවියගේ අනුග්‍රහයද ඇතිව එම තථාගතයන්වහන්සේට පූජා කළ යුත්තේය, පුෂ්ප - ධූප - සුගන්ධයන් දිය යුත්තේ ය, නානා රස සාරයන් (පළතුරු ආදියෙන්) නික්මවිය යුත්තේ ය. සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජයාගේ නාමය තුන්වරක් උච්චාරණය කළ යුත්තේය, සත්‍ය වචන කථා කළ යුත්තේය. එසේම ශ්‍රී මහා දේවිය වෙනුවෙන් ද පූජා පැවැත්විය යුත්තේය, පුෂ්ප ධූපයන් දිය යුත්තේ ය, නානා රස සාරයන් ද නිකුත් කළ යුත්තේය.

එකල්හි එම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජයාගේ අනුභාවයෙන් ශ්‍රී මහා දේවී එම ගෘහය නිරීක්ෂණය කරන්නීය. එම නිවසෙහි මහා ධාන්‍ය රාශියක්ද වධීනය වන්නේය. එම ශ්‍රී මහා දේවියට ආයාචනා කිරීමට කැමැති පුද්ගලයන් විසින් මෙම විද්‍යාමන්ත්‍රයන් ස්මරණය කළ යුත්තේ ය:

¹ ඉංග්‍රීසි අනුවාදනයේ දක්වන්නේ අධිකාවතී මාළිගයෙහි යනුවෙනි.

නමඃ සර්ව ඛුද්ධානාං අතීතානාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාං, නමඃ සර්ව ඛුද්ධ ඛෝධිසත්වානාං, නමෝ මෛත්‍රේය ප්‍රභෘතීනාං ඛෝධිසත්වානාං. තේෂාං නමස්කෘත්වා ඉමා විද්‍යාූ ප්‍රයෝජයාමි, ඉමා මේ විද්‍යාූ සමෘද්ධ්‍යන්තු

{අතීත - අනාගත - වර්තමාන සියලු ඛුදුවරුන්ට නමස්කාර වේවා, සියලු ඛුද්ධ - ඛෝධිසත්වවරුන්ට නමස්කාර වේවා, මෛත්‍රේය ආදී කොට ඇති ඛෝසත්වරුන්ට නමස්කාර වේවා, උන්වහන්සේලාට නමස්කාර කොට මෙම විද්‍යා - මන්ත්‍රයන් යොදා ගනිමි. මෙම විද්‍යා - මන්ත්‍රයන්ගෙන් මා හට සාර්ථකත්වය ලැබේවා !}

සාද්‍යාද්‍යපේදං ප්‍රතිපූර්ණ - පාරේ,
සමන්ත දර්ශනේ, මහාවිහාරගතේ,
සමන්ත වේදනගතේ, මහාකාර්ය ප්‍රතිප්‍රාපණේ,
සත්වාර්ථ සමන්තානුප්‍රපූරේ, ආයානධර්මතා
මහාභෝගිනේ, මහාමෛත්‍රී - උපසංහිතේ,
හිතෙශී, සංග්‍රිහිතේ,
තේසමර්ථානුපාලනී.

මෙම මූර්ධාහිෂේක (හිස් මුදුන අහිෂේක කරන) ධර්මතා මන්ත්‍ර පදයන්ගේ -(නොවරදින මන්ත්‍ර පදයන්ගේ) එක් සාර්ථක මන්ත්‍ර පදයකින් වුව, ඒක ධර්මතාව (ශුන්‍යත්වය) සාක්‍ෂාත් කළ හැකි වන්නේ ය. මධ්‍යයෙහි තබනු ලැබූ නිවැරදි කුශල මූලයන් සහිත ජීවී සත්‍වයන් විසින් මෙම මන්ත්‍රය සත් වසක් සජ්ඣායනස කොට ධාරණය කළ යුත්තේය; එසේම අෂ්ටාංග ශීලය ආරක්‍ෂා කළ යුත්තේය. ඉන් පසුව තමාගේද සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ ද සර්වඥ - ඥානය පරිපූර්ණ වනු පිණිස පෙරවැරුවේ ද පස්වැරුවේ ද සියලු භාග්‍යවතුන්වහන්සේලාට පුෂ්ප - සුවඳ හා ධූප පූජා කොට මෙසේ කීව යුත්තේ ය: “මෙයින් සියලු අභිප්‍රායයන් සමෘද්ධ වේවා, වහා සමෘද්ධ වේවා !”

විහාරය හෝ ආරණ්‍යාතනය පවිත්‍ර කොට වටයක් වන සේ ගොම පිරි බඩ ගෙන (ගොම ගා) සුවඳ, පුෂ්ප, ධූපයන් ද දී, පිරිසිදු

ආසනයක් පැනවිය යුතුය. ¹ ඒ මොහොතේම ශ්‍රී මහා දේවිය පැමිණ එහි වැඩ වසන්නීය. ඒ හේතුකොට ගෙන එම ගෘහයෙහි හෝ, ගමෙහි හෝ, නගරයෙහි හෝ, නියමගමෙහි හෝ, විහාරයෙහි හෝ, ආරණ්‍යායතනයෙහි කිසි විටෙකත් හිඟයක්, දුගී බවක් ඇති නොවන්නේ ය. රන්, රිදී, මැණික් ආදී රත්නයන්ගෙන් ද, ධනයෙන් ද, ධාන්‍යයෙන් ද වෙනත් සියලු උපකරණයන්ගෙන් ද සමෘද්ධිමත් වී සියලු සුඛයන්ගෙන් සියල්ලෝ සුඛිත මුදිත වන්නාහු ය. ඔවුන් රැස් කරන්නා වූ සියලු කුශල මූලයන්ගේ අග්‍රභාගය (උත්තම කොටස) ශ්‍රී මහා දේවිය උදෙසා පුද කළ යුත්තේය. ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ අවසාන කාලය දක්වා ඇ එහි රැඳී සිටින්නීය. ඒ හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ සියලු අභිප්‍රායන් පරිපූර්ණ බවට පත් වන්නේ ය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝත්ථරාජයාගේ අටවැනි වූ ශ්‍රී මහා දේවී පරිවර්තය මෙතෙකින් නිමයේය.}

¹ මෙහි සංස්කෘත බසින් දී ඇත්තේ ආසනං - ආසනයක් යන්නය. ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ seats යයි බහුවචනයෙන් ඇත. එසේ 'ඔවුන් හිඳවා ලිය යුතුය' යන යෙදුමක් ද ඇත.

9

බුද්ධ-බෝධිසත්ව-නාම-සන්ධාරණ පරිවර්තය

භගවත් රත්නශිඛිත් තථාගතයන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. විමලෝජ්චල - රත්න - සුවර්ණභාසකේතු භාග්‍යවතුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. ජම්බු සුවර්ණ ධිවජ - කාංචනභාස තථාගතයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා. සුවර්ණභාස - ගර්භ තථාගතයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා. සුවර්ණ - ගත - රශ්මි - භාස තථාගතයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා. සුවර්ණ - පුෂ්පෝජ්චල - රශ්මි කේතු තථාගතයන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. මහා ප්‍රදීප තථාගතයන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. රත්නකේතු තථාගතයන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. රුචිරකේතු බෝසතුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. සුවර්ණභාසෝත්තම බෝසතුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. සුවර්ණගර්භ බෝසතුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. සදාපුරුද්ධිත බෝසතුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. ධර්මෝද්ගත බෝසතුන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා. පෙරදිග අක්ෂෝභ්‍ය නම්

තථාගතයන්වහන්සේටද, දකුණු දිග රත්තකේතු නම් වූ තථාගතයන්වහන්සේටද, බටහිර දෙස අමිතායුස¹ තථාගතයන්වහන්සේටද, උතුරු දෙස දුංඳුභිස්වර තථාගතයන්වහන්සේටද නමස්කාර වේවා.

සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝන්ද්‍ර රාජයාගේ මෙකී තථාගත ලක්ෂණයන් ද, බෝධිසත්ව නාමයන් ද, යම් කෙනෙක් ධාරණය කරන්නේ ද, සජ්ඣායනය කරන්නේ ද, මතක තබා ගන්නේ ද¹ ඒ පුද්ගලයා සෑම විටම ජාති ස්මරණය කළ හැක්කෙක් වන්නේ ය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝන්ද්‍ර රාජයාගේ බුද්ධ-බෝධිසත්ව-නාම-සන්ධාරණ නම් වූ නව වැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමියේය.}

¹ අවබෝධ කරන්නේ ද - සංස්.

10

දෘඩා පරිවර්තය

ඉක්බිති දෘඩා පෘථිවි දේවතාවිය භාග්‍යවතුන්වහන්සේට මෙසේ පැවසුවා ය: “දූන් හෝ අනාගතයේ හෝ යම් කිසි ගමක, නගරයක, නියම්ගමක, ජනපදයක, ආරණ්‍ය ප්‍රදේශයක, ගිරි කඳුරක හෝ රාජ මාළිගයක මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රේන්ද්‍ර රාජයා පවතින්නේද භාග්‍යවතුන්වහන්ස, දෘඩා පෘථිවි දේවතාවිය වන මම එම ගමට, නගරයට, නියම්ගමට, ජනපදයට, ආරණ්‍ය ප්‍රදේශයට, ගිරි කඳුරට හෝ රාජ මාළිගයට එළඹෙන්නෙමි. යම් තැනක මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රේන්ද්‍ර රාජයා විස්තර වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලබන්නේද, ස්වාමීනී, කිසියම් පෘථිවි ප්‍රදේශයක එම ධර්මභාණක (ධර්ම දේශක) භික්ෂූන්වහන්සේගේ ධර්මාසනය පනවනු ලැබ ඇත්තේද, යම් තැනක ධර්මභාණක භික්ෂූන්වහන්සේ එම ආසනයෙහි වැඩ හිඳ මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රේන්ද්‍ර රාජයා සවිස්තරව ප්‍රකාශ කරන්නාහුද ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, දෘඩා පෘථිවි දේවතාවිය වන මම ඒ පෘථිවි ප්‍රදේශයට එළඹෙන්නෙමි; එම ධර්මසනය යටට ගොස්, එම ධර්මභාණක භික්ෂූන්වහන්සේගේ

පාදයන් මාගේ හිස්මුදුනෙන් ¹ දරාගෙන සිටින්නෙමි; ධර්මය අසා ධර්ම අමාන රසයෙන් සන්තර්පණය වන්නෙමි (තෘප්තියට පත්වෙමි), ධර්මභාණකයන් වහන්සේට ගෞරව කරමි, වන්දනා මාන කරමි. එසේ පූජා සත්කාර, වන්දනාමාන කොට ධර්මාමාන රසයෙන් සන්තර්පණය වන මම, මෙතැන් සිට යොදුන් සැට අට දහසක් දක්වා පෘථිවි ස්කන්ධය (ප්‍රදේශය) වජ්‍රමය, පෘථිවි තලය තෙක් ම, පෘථිවි-රසයෙන් පරිපූර්ණ කරන්නෙමි; ඉහළින්ද සමුද්‍රතීරය දක්වා වූ පෘථිවි-මණ්ඩලය සිනිඳු වූ පෘථිවි රසයෙන් තෙත් කරන්නෙමි; මෙම මහා පෘථිවිය (මහ පොළොව) ද ඕෂස්වී-තර බවට (සරු බවට) පත් කරන්නෙමි. එවිට මෙම ජම්බුද්වීපයෙහි වැවෙන, තෘණ වර්ගද, පඳුරුද, ඔසු පැල ද, වෘක්ෂයන්ද, අතිශයින් සාරවත් බවට පත් වන්නේය. එසේම සියලු ආරාම (උද්‍යාන)යන්ද, වනයන් ද, වෘක්ෂයන්ද, නානාවිධ පත්‍ර-පූෂ්ප-එල-සසායන්ද අතිශයින් සාරවත් බවට - ඕෂස්වීතර බවට පත් වන්නේ ය, ඉතා සුවඳවත් බවටද, තෙල් සහිත - සිනිඳු බවටද ආස්වාදනීය බවටද පත් වන්නේය, අති දර්ශනීය බවට ද මහත් බවට ද පත් වන්නේය. එහි වෙසෙන ජීවී සත්වයෝද එම නානාවිධ පාන වර්ග හා භෝජනයන් පරිභෝජනය කොට (අනුභව කොට) ආයු, බල, වර්ණ, ඉන්ද්‍රියයන් වධීනය කරගන්නාහු ය; තේජෝ බල - වර්ණ - රූපයෙන් යුතුව මෙම පෘථිවිය මත ඇති නානා විධ වූ සිය දහස් ගණන් කාර්යයන් මස්තක ප්‍රාප්ත කර ගන්නාහු ය, උත්සාහවන්ත වන්නාහු ය, නොපසුබස්නා විර්යයෙන් යුතු වන්නාහු ය, බලය වධීනය කරන කාර්යයන් කරන්නාහු ය.

‘‘ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ඒ හේතුවෙන් මුළු දඹදිව ම ක්ෂේම භූමියක් වන්නේය; ආහාර සුලභ බවටද, සාරවත් බවටද, රමණීය බවටද මිනිසුන්ගෙන් බොහෝ ජනාකීර්ණ බවටද පත් වන්නේය. මුළු දඹදිව සියලු ජීවී සත්වයෝ සුඛිත මුදිත වන්නාහු ය, විචිත්‍ර වූ නානාවිධ රසයන්, සුවයන් අනුභව කරන්නාහු ය. එම ජීවී සත්වයෝ තේජසින්ද, බලයෙන්ද, කාන්තිමත් වර්ණයෙන්ද, මනහර

¹ ‘උත්තමංගේත’ යන සකු වදනෙහි අරුත හිස, හෙවත් හිස් මුදුන යන්නයි. ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි එය දක්වා ඇත්තේ my most sublime head යනුවෙනි. පද්‍යාර්ථය ඒ අනුව ය.

රූපයෙන්ද යුක්ත වන්නාහුය. මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයා වෙනුවෙන් මම, එම සූත්‍රය දරන්නා වූ හික්ඝු-හික්ඝුණී-උපාසක-උපාසිකාවන් ධර්මාසනයන්ට පැන නැගී සිටින ස්ථාන වලට යන්නෙමි; එසේ එළඹ ප්‍රසන්න සිතින් යුතුව සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස, හිත සුව පිණිස සුවර්ණභාස සූත්‍රය සවිස්තරව ප්‍රකාශ කරමින් උගන්වන ලෙස එම ධර්මභාණකයන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිමි. ඊට හේතුව කුමක්ද? භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එසේ කළ විට, පිරිවර සහිත වූ දෘඪා දේවතාවිය වන මම මහත් වූ ඔද තෙදින් යුක්ත වන්නෙමි; එවිට අපගේ ශරීර වල, මහා බල - වීර්ය - ස්ථාමයක් ජනිත වන්නේ ය. අපගේ ශරීරවල, තේජසද, ශ්‍රියාවද, සෞභාග්‍යයද වධීනය වන්නේ ය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, දෘඪා පෘථිවි දේවතාවිය වන මමද, එම ධර්ම අමෘතයෙන් සන්තර්පනය වූයේ වෙමි. එසේම මහා තේජෝ - බල - වීර්ය - ස්ථාමයන්ගේ ප්‍රතිලාභය ද ලැබූයේ වෙමි. ඒ සමගම දඹදිව යොදුන් සන්දහසක් වූ භූමි ප්‍රදේශයෙහි ද මහත් වූ පෘථිවි රසයක් වධීනය වන්නේය. මහා පෘථිවිය ඉතා සශ්‍රීක බවට පත්වන්නේ ය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, පෘථිවිය ආශ්‍රය කොට ගත් සියලු ජීවී සත්‍වයෝ වැඩිමටත් වධීනය විමටත් පැතිර යාමටත් පටන් ගන්නාහුය. එම පෘථිවිගත ජීවී සත්වයෝ මහත් (බලවත්) බවටද, පත්වන්නාහු ය, අවශ්‍ය නානාවිධ උපහෝග, පරිහෝග සියලු වස්තු ලබන්නාහු ය, සුවසේ අනුභව කරන්නාහු ය, පරිහරණය කරන්නාහු ය, එසේම නත් විසිතුරු කෑම, බීම, පළතුරු වර්ග, වස්ත්‍ර, ඇඳ ඇතිරිලි, නිවාස, මාළිගා, උද්‍යාන, නදී, පොකුණු, විල්, ජල උල්පත් හා තඩාගද, එසේම පෘථිවියෙහි පහළ වූ ද, පෘථිවිය මූලාශ්‍ර කොට ඇත්තා වූද, පෘථිවිය මත රඳා පවතින්නා වූ ද නානාවිධ උපකරණයන්ගේද ප්‍රතිලාභය ලබන්නාහුය.

“එම හේතුවෙන්, ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සියලු ජීවී සත්‍වයෝ මා හට කෘතඥතාව දක්වන්නාහු ය, අවශ්‍යයෙන්ම මෙම සුවර්ණභාස සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජයාට ද සත්කාර, ගරුකාර, පූජා, මානන පවත්වන්නාහු ය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම ජීවී සත්‍වයෝ නානා කුලයන් (සමූහයන්) වෙතින්, නානා ගෘහයන් වෙතින් නික්ම එම ධර්මභාණකයන් ඉදිරියට පැමිණෙන්නාහු ය, පැමිණ, සුවර්ණභාස

සූත්‍ර රාජයාට සවන් දෙන්නාහු ය; ඉන් පසු නැවත ඔවුහු තම තමන්ගේ කුලගෙවල් වලටද, ගම් නියම්ගම් නගර වලට ද ගොස් එකිනෙකාට මෙසේ කතීකා කරන්නාහු ය: “අද අප ඇසූ ධර්මය ඉතා ගම්භීරය; එයින් අප ලබා ගත් පුණ්‍යස්කන්ධයද අවින්තාය (සිතාගත නොහැකි තරම් ය). එම ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් නොයෙක් සිය දහසක් තථාගතයන්වහන්සේලා සතුටට පත්වන්නාහු ය. අද එම ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් අපායගත නිරිසත්වයෝ නරකයන්ගෙන් මිදී නිදහස ලබන්නාහු ය, තිරිසන්, ප්‍රේත, යම ලෝකවල ඇත්තෝද ඒ ඒ තැන් වලින් මිදී නිදහස ලබන්නාහු ය. අද අපගේ මෙම ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් අනාගතයේදී උත්පත්තීන් සිය දහස් කාලයක් අපි දෙවි මිනිස් ලෝක වල උපත ලබන්නෙමු. එම නානා ගෘහවල වෙසෙන ජීවී සත්‍වයන් අන්‍යයන්ට මෙම සුවර්ණ ප්‍රභාස සූත්‍රයෙන් අඩුම ගණනේ එක් දෘෂ්ටාන්තයක් - උදාහරණයක් හෝ පෙන්වුවහොත්, අඩු ගණනේ එක් පරිච්ඡේදයක් හෝ, එක් අතීත පුවතක් හෝ පෙන්වුවහොත්, අන්‍යයන්ට අඩු ගණනේ එක් බෝධිසත්ව නාමයක් හෝ එක් තථාගත නාමයක් හෝ, එක් සතරපද ගාථාවක් හෝ, ගාථාවකින් එක් පේළියක් හෝ අන්‍යයන්ට ඇසෙන්නට සැලැස්වුව හොත්, අඩු ගණනේ සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජ යන නාමය හෝ අස්වන්නට සැලැස්වුවහොත්, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, නානාවිධ පෘථිවි ප්‍රදේශයන්හි නානාවිධ ජීවී සත්‍වයෝ, මෙ සූත්‍රයේ ඇති නානාවිධ සූත්‍රාන්ත හේතු තර්කයන් එකිනෙකාට ඉදිරිපත් කරමින් තර්ක කරන්නාහු නම්, අස්වන්නාහු නම්, එසේ කථා සම්බන්ධයක් කරන්නාහු නම්, ඔවුන් වෙසෙන එම මුළු පෘථිවි ප්‍රදේශයම ඉතා සාරවත් බවටද, ඉතා සෞම්‍ය බවට ද පත්වන්නේ ය. සියලු ජීවී සත්‍වයන් වෙසෙන ඒ ඒ ප්‍රදේශවල, නානාවිධ පෘථිවි රසයන්ද, උපකරණයන්ද උපදින්නේය, වධීනය වන්නේය, විපුල බවට පැතුරුණු බවට පත්වන්නේය. එම සියලු ජීවී සත්‍වයෝ සුඛිත මුදිත වන්නාහු ය, මහා ධනයන් ද, මහා භවභෝග සම්පත් ද සහිත වන්නාහුය, දන්දීමෙහි ද අභිලාෂ ඇති වන්නාහුය - කැමැත්ත ඇති වන්නාහුය; ත්‍රිවිධ රත්නයන් කෙරෙහි අති ප්‍රසන්න වන්නාහුය.”

ඇය එසේ කී විට භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඇය අමතා මෙසේ කීහ: “පෘථිවි දේවතාවියනි, සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයෙන් අඩුම ගණනේ එක් වචනයක් හෝ අන්‍යයන්ට ඇසෙන්නට සලස්වන පුද්ගලයෝ මිනිස් ලොවින් චූතව තව්තිසා දෙව්ලොවද (වෙනත් වෙනත් දේවනිකායන්හිද)¹ උපත ලබන්නාහු ය. සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයට ගරු කිරීමක් වශයෙන් අඩු ගණනේ එක් ඡත්‍රයක් (කුඩයක්) හෝ අල්වන්නාහු නම්, එක් පතාකයක් හෝ එක් රෙදි කඩක් හෝ එල්ලා එම ස්ථානය අලංකාර කරන පුද්ගලයන් සඳහා සත් වැදෑරුම් කාමාවචර දේවනිකායන්හි සත්රුවන් දිව්‍ය විමාන සියලු අලංකාරයන් සමලංකෘතව ස්ථාපනය වන්නේ ය. මිනිස් ලොවින් චූත වන එම ජීවී සත්‍වයෝ, එම සජ්ත රත්තමය දිව්‍ය විමානවල උපත ලබන්නාහුය; පෘථිවි දේවතාවියනි, ඒ එක් එක් දිව්‍ය විමාන වල ඔවුහු සත් වරක් බැගින් උපත ලබන්නාහු ය, එසේම ඔවුහු අවිත්තය වූ (සිතාගත නොහැකි තරමේ) දිව්‍ය සුඛයන් අනුභව කිරීමට ද ලබන්නාහුය.”

එසේ උන් වහන්සේ කී කල් හි, දෘඪා පෘථිවි දේවතාවිය මෙසේ කීවාය: “එසේ හෙයින් භාග්‍යවතුන්වහන්ස, දෘඪා පෘථිවි දේවතාවිය වන මම, ධර්මභාණක හික්කුන්වහන්සේ වෙසෙන එම ස්ථානයට ගොස් ධර්මාසනයට පැන නැගී සිටි උන්වහන්සේගේ පාදයන් අදෘශ්‍යමානව සිට මගේ හිස මත තබා ගෞරව දක්වන්නෙමි. මා එසේ කරන්නේ, සිය දහසක් තථාගතයන්වහන්සේලා ඉදිරියේ කුශල මූලයන් ඉසිද වූ ජීවී සත්‍වයන්ගේ යහපත පිණිස මෙම සූත්‍රය ජම්බුද්වීපයෙහි බොහෝ කාලයක් ප්‍රචාරය වී පවතිනු පිණිසය, ඉක්මනින් අතුරුදහන් වී නොයනු පිණිසය. අනාගතයේදී මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජ්‍යාට සවන් දෙන ජීවී සත්‍වයන්ට අනාගතයේ නොයෙක් කල්ප-කෝටි-නියුත-සිය-දහස් කාලයක් තිස්සේ දිව්‍ය මනුෂ්‍ය සැප සම්පත් විඳින්නට හැකි වන්නේ ය, තථාගතයන්වහන්සේලා මුණ ගැසීමට හැකි වන්නේය - ඒ ආකාරයෙන් අනුන්තර සමයක් සම්බෝධිය සාක්‍ෂාත් කිරීමට ද හැකි

¹ ඉංග්‍රීසි පරිච්ඡේදයේ ඇත්තේ තව්තිසා දෙව්ලොව උපත ලබන බව පමණි. සංස්කෘත සූත්‍රයේ “අන්‍යතරාන්‍යතරෙෂු දේවනිකායේෂු පත්සාන්තේ” යනුවෙන් සඳහන් වේ.

චන්තේ ය. සියලු නරක-නිරිසන්යෝනි-යමලෝක ඥානයන්
අත්‍යන්තයෙන් සමුච්ඡින්න බවට පත් කිරීමට - විනාශ කර දැමීමට
හැකි චන්තේ ය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රෝද-රාජයාගේ දෘඪා පෘථිවිදේවතා පරිවර්ත
නම් වූ දසවැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමියේ ය.}

11

සංඥා පරිවර්තය

ඉක්බිත්තෙන් වනාහි සංඥා නම් වූ මහා යක්ෂ සේනාපති තෙම විසි අටක් වූ මහා යක්ෂ සේනාපතීන් ද සමග අසුන් වලින් නැගී උතුරු සඵව ඒකාංශ කොට පොරවා දකුණු දණ මඩල බිම ඔබා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වැඩ සිටි දෙසට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරමින් මෙසේ කීය:

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සුත්‍රාජයා වතීමානයේ හෝ අනාගතයේදී යම් වූ ගමක, නගරයක, නියම්ගමක, ජනපදයක, ආරණ්‍ය ප්‍රදේශයක, ගිරි කඳුරක හෝ රාජ මාලිගයක හෝ ප්‍රවාරය වෙමින් පවතින්නේ නම්, අටවිසි යක්ෂ සේනාපතීන්ද සමග සංඥා මහා යක්ෂ සේනාපති නම් වූ මම, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, එම ගමට හෝ, නගරයට හෝ, නියම්ගමට හෝ, ගිරි කඳුරට හෝ, රාජ මාලිගාවට එළඹෙන්නෙමි, අදාශ්‍යමාන ආත්මභාවයෙන් (නොපෙනී සිටිමින්) එම ධර්මභාණක භික්ෂූන්වහන්සේ ආරක්ෂා කරන්නෙමි, දුර්විපාකවලින් වළක් වන්නෙමි, පරිපාලනය, දණ්ඩ පරිහාරය කරන්නෙමි. ශාන්තිය හා සුවපත් බවද ඇති කරන්නෙමි. මෙම

ධර්මයට සවන් දෙන්නාවූ සියලු ස්ත්‍රී-පුරුෂ-දායක-දායිකාවන් ද ආරක්‍ෂා කරන්නෙමි. යම් කිසිවෙක් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයෙන් එක් සතරපද ගාථාවක් හෝ යටත් පිරිසෙයින් අසා මතක තබා ගන්නේද, අඩු ගණනේ එක් ගාථා පදයක් හෝ අසා මතක තබා ගන්නේ ද මම එබඳු පුද්ගලයන් ආරක්‍ෂා කරන්නෙමි. යම්කිසිවෙක් මෙම සූත්‍රයෙන් එක් බෝධිසත්ව නාමයක් හෝ, එක් තථාගතයන්වහන්සේ නමකගේ නාමයක් හෝ, යටත් පිරිසෙයින් මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රේන්ද්‍ර රාජ යන නාමය හෝ අසා මතක තබා ගන්නේද, එබඳු පුද්ගලයන් මම සම්පූර්ණයෙන් ආරක්‍ෂා කොටගෙන පෝෂණය කරන්නෙමි, දුර්විපාක වලින් වළක්වන්නෙමි, පරිපාලනය දණ්ඩ පරිහාරය කරන්නෙමි, ශාන්තිය හා සුවපත් බවද ඔවුන්ට ලබා දෙන්නෙමි.

“ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මට කුමන හේතුවකින් සංඥාය යක්‍ෂසේනාපති යන නාමය ඇති වූයේද? ජීනවරයන්වහන්ස, ඔබවහන්සේ ඒ සියල්ල දන්නා සේක. මා විසින් සියලු ධර්මයන් දන්නා ලද්දේය , පිරිසිඳ දන්නා ලද්දේය, අවබෝධ කරන ලද්දේය, යම් කිසි ධර්ම සමූහයක් ඇත්නම් ඒ සියල්ලම ද, ඒ ධර්මයන්ගේ යථා ස්වභාවය ද, ඒ ධර්මයන් ස්ථාපනය වී පවතින ආකාරයද, ඒවායේ ගෝත්‍ර හෙවත් වර්ග සියල්ලද මා විසින් දන්නා ලද්දේය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සියලු ධර්මයන් මා විසින් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වශයෙන් දන්නා ලද්දේය. මාගේ ඥානයේ ප්‍රභාව අවින්ත‍්‍ය වන්නේය, ඥානාලෝකය අවින්ත‍්‍ය වන්නේය; ඥානයේ විහිදී යාමද අවින්ත‍්‍ය - සිතාගත නොහැකි තරම් වන්නේය. ඥාන ස්කන්ධය අවින්ත‍්‍ය වන්නේය. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, සියලු ධර්මයන් කෙරෙහි මාගේ ඥාන විෂයද අවින්ත‍්‍යව පවතින්නේය. මා විසින් සියලු ධර්මයන් මනාව දන්නා ලද්දේය, පරික්‍ෂිත වන්නේය, හාත්පසින්ම දැනගන්නා ලද්දේ වන්නේය - සමයග්පරිඥාත වන්නේය, මනාව අවලෝකනය කරන ලද්දේ වන්නේය, මනාව අවබෝධ කරන ලද්දේ වන්නේ ය, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මා හට සංඥාය යක්‍ෂසේනාපති යන නාමය ලැබී ඇත්තේ එම හේතුවෙනි.

‘‘භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ධර්මභාණක ස්වාමීන්වහන්සේගේ වාක්‍ය විභූෂණය අලංකාරය සඳහා මම උන්වහන්සේට ප්‍රතිභානය ලබා දෙන්නෙමි; උන්වහන්සේගේ ශරීරයට මහත් වූ ස්ථාමයක් ද, බලයක් ද, වීර්යයක් ද, ලබාදෙනු සඳහා මම උන්වහන්සේගේ රෝමකූප තුළට ඕජස් සාරය ඇතුළු කරන්නෙමි. මම උන්වහන්සේගේ ඥාන ප්‍රභාව අවින්ත්‍ය බවට පත් කරන්නෙමි. මහත් වූ ස්මෘති ශක්තියක් (සතියක්) ලබා දෙන්නෙමි, මහත් වූ උත්සාහක ශක්තියක් ලබා දෙන්නෙමි. මා එසේ කරන්නේ උන්වහන්සේගේ ශරීරයට ක්ලාන්තය නොදනෙන පිණිසය, ඉන්ද්‍රියයන් නිරෝගීව පවත්වා ගනු පිණිසය, එයින් ප්‍රහර්ෂයක් - සතුටක් ජනනය වීම පිණිසය, දහසක් බුදුන් ඇසුරින් කුශල මූලයන් ඉපද වූ ජීවී සඤ්චයන්ගේ යහපත පිණිස මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රය බොහෝ කාලයක් මෙම ජම්බුද්වීපයෙහි ප්‍රචාරය වී පවතිනු පිණිස ය, එම සූත්‍රය වහා අතුරුදහන් වී නොයනු පිණිසය, එම සූත්‍ර රාජයාට සවන් දෙන ජීවී සඤ්චයන්ට අවින්ත්‍ය වූ ඥාන-ස්කන්ධයක් ලබා දෙනු පිණිසය, ඔවුන් ප්‍රඥාවන්තයන් වනු පිණිසය, ඔවුන්ට අපරිමිත වූ (කෙළවරක් නොමැති) පුණ්‍ය-ස්කන්ධයක් රැස් කරගනු පිණිසය, අනාගතයේ නොයෙක් කල්ප-කෝටි-නියුත-ශත-සහසු කාලයන් හිදී ඔවුන්ට දෙවි මිනිස් සැප අනුභව කරන්නට ලැබෙනු පිණිසය, තථාගතයන්වහන්සේලා මුණ ගැසිය හැකි වනු පිණිසය; එසේ මුණගැසී අනාගතයේදී සමයක් සම්බෝධිය සාක්‍ෂාත් කිරීමට ඔවුන්ට ලැබෙනු පිණිසය; සියලු තරක, තිරිසන් යෝනි, යම ලෝක දුෂ්ඨයන් අත්‍යන්තයෙන් සමුච්ඡින්න වනු පිණිස ය - මුලිනුපුටා දැමීමට හැකි වනු පිණිස ය.

{සුවර්ණ-භාසෝත්තම සූත්‍රෝද රාජයාගේ සංඥාය පරිවර්ත නම් වූ එකොළොස්වැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමියේය.}

12

දේවේන්ද්‍ර සමය පරිවර්තන නම් වූ දොළොස්වැනි පරිච්ඡේදය

රත්න කුසුම - ගුණ සාගර - වෛද්වර්ය - කනකගිරි - සුවර්ණ - කාංචන ප්‍රභාස ශ්‍රී නම් වූ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා! ධර්ම උල්කාවෙන් දිලිසෙන්නා වූ නොයෙක් කෝටි-නියුත-ශත-සහසු ගුණයන්ගෙන් සමලංකාත ශරීර ඇත්තා වූ ශාක්‍යමුනි තථාගතයන්වහන්සේට නමස්කාර වේවා! අපරිමිත ගුණ ධාන්‍ය මංගල්‍ය සම්පන්න වූ ශ්‍රී මහා දේවියට නමස්කාර වේවා! අපරිමිත ප්‍රඥා-සම්පන්න වූ සරස්වතී මහා දේවියට නමස්කාර වේවා!

ඉක්බිත්තෙන් එම කාල සමයේදී බලේන්ද්‍රකේතු රජතුමා තම පුත් රුවිරකේතු කුමාරයන් රජු ලෙස අභිෂේක කොට නව රජයක් පිහිටුවා මෙසේ කීය: ‘‘පුත්‍රයෙනි, වරෙන්දකේතු නම් වූ මපියාණන්ගෙන්, මා රාජ්‍යයෙහි රජු ලෙස අභිෂේක කළ පසුව මා හට ලැබුණා වූ දේවේන්ද්‍රසමය නම් වූ රාජශාස්ත්‍රයක් ඇත්තේ ය. මා විසින් එම දේවේන්ද්‍රසමය රාජ ශාස්ත්‍රයට අනුව වසර විසි දහසක් රාජ්‍යය කරවන ලද්දේය. එක් මොහොතකට හෝ එහිදී මා අධර්ම

පකෂයෙහි පිහිටි බවක් ගැන නොදනිමි. පුත්‍රයෙනි, එම දේවේන්ද්‍රසමය නම් වූ රාජ ශාස්ත්‍රය කුමක්ද?”

ඉක්බිති (කුල දේවතාවෙනි), බලේන්ද්‍ර කේතු රජතෙමේ, රුවිරකේතු නම් වූ තම පුත්‍රයාට එම දේවේන්ද්‍රසමය නම් වූ රාජ ශාස්ත්‍රය සවිස්තරව මෙම ගාථාවන්ගෙන් ප්‍රකාශ කළේය:

රාජ ශාස්ත්‍රය කියනෙමි
සච්ච සතුන්ට හිතකර වූ;
සියලුම සැක දුරු කර ලන
සියලු අවැඩ නාශක වූ,

තුටු පහටු වූ සිතින් යුතුව
සියලු රාජයෙනි, වෙන වෙන
දොහොත් මුදුන්ලා වැඳගෙන
අසනුය මෙම රාජ සූතර.

චජ්‍රාකර ගිරි රජු මත
දෙවිඳුන්ගේ සමාගමේ
ලෝක පාලයෝ සැමදෙන
අසුන් වලින් නැගී එවර
ප්‍රශ්න කළෝ බඹ ඉඳුගෙන්:
“සුරගුරු බ්‍රහ්මන් වූ ඔබ
ඊශ්වර ය දෙවියන්ගේ
පැණ විසඳන සමතාණෙනි,
අපේ පැනය විසඳනු මැන:

මිනිසුන්ගේ රජ කෙනෙකුට
“දේවයිනි” යි අමතනු කිම?
කුමන හේතුවෙන් ද රජුන්
දේවපුත්‍ර යයි අමතනු?
උපන් හෙයින් මේ මනු ලොව
හෙතෙම මිනිස් රජෙක්ම වේ

දෙවියන්ගේ රාජත්වය
මිනිසුන්හට පවරනු කිම?”

ලෝක පාලයන් මෙලෙසින්
බඹ ඉඳුගෙන් විමසූ කල
සව් සුර ගුරු බ්‍රහ්ම තෙමේ
ලෝක පාලයන් ඇමතී:

ලෝක පාලයන් මාගෙන්
එසේ අසා සිටිය බැවින්
සියලු සතුන් හිත සඳහා
උතුම් ශාස්ත්‍ර පවසන්නෙමි.

උපන්නා වූ මෙ මිනිස් ලොව
රජුන්ගෙ මුල් උපත කියමි
(රජුන්ගෙ සම්භවය කියමි)
කවර හේතුවෙන් එරජුන්
තම බිම්වල රජවී දැයි.

දේව අධිෂ්ඨානය ලෙස
මව් කුසයට ප්‍රවේශවෙති
දෙව් අදිටන මුල් වී සිට
පසුව ගැබට ඇතුළු වෙති.

මෙ මිනිස් ලොව උපත ලබා¹
මිය යන නරපතියන් හට,
දෙවියන්ගෙන් උපන් බැවින්
දේවපුත්‍ර කියා කියති.

තව්නිසාවෙ දේව-රජුන්
අතර තැනක් රජුන්ට දී

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි ඇත්තේ: “මෙ මිනිස් ලොව ඉපදුණු විට මිනිස් රාජයන් වන්නෝ” යන අර්ථයයි.

සච්ච දෙවිජුත්ථ ඛචක්ඛ දෙමිත්ත
 නිමවා ඇත මිනිස් රජුන්.
 අධර්ම-සමනය කෙරුමට
 දුසිරිත් අවසන් කෙරුමට
 සතුන් සුසිරිතෙහි යෙදුමට
 දෙව්ලොව තුළ පිවිසෙනු ඇත.

දෙවියකු වුව, ගඟකු වුව,
 සැඬොළකු වුව, රකුසකු වුව
 නර රජ තෙම ලොව දුසිරිත්
 සියල්ල වළකා ලන්නෙය.

විපාක ඵල පෙන්වීමට
 දෙව් රජුගෙන් වරම් ලැබූ
 මෙ මිනිස් රජ මච්චිය වැනි
 වේ යහකම් කරන්නන්ට.

මෙලොවෙදී පල දෙන කර්මයෙ
 යහකර සහ අයහකර ද
 විපාක ඵල පෙන්වීමට
 වර ලද්දෝ දෙවියන්ගෙන්.

වැරදි ක්‍රියාවලට රටේ රට වැසියන්ගේ සෑම කල
 ගැලපෙන දඬුවම් නොදෙමින් උපේක්ෂිතව රජු සිටි විට
 ඒ නිසාම අධර්මයද වහා වැඩී යන්නේ
 කලහ ද සටකපටකම් ද රටේ බහුල වන්නේ.

වැරදි ක්‍රියාවලට රටේ උපේක්ෂිතව රජු සිටි විට
 තච්චිසාවේ දේව රජුන් දැඩිව කෝප වන්නේ
 සෝර වූද, දරුණු වූද, කපටි වූද, ක්‍රියා නිසා
 සතුරු වූ හමුදා ආ විට රටම නැසී යන්නේ.

භෝගයන් ද නැසී ගොසින් ධන විනාශ වන්නේ
කපටිකමින් රැවටිල්ලෙන් ධන උපයාගත් අය සැම
එකිනෙකාගෙ ධනය සොරා ගෙන විනාශ වන්නෝ,
රජකෙනෙකුත් රාජ බවට නුසුදුසු දේ කරනා විට
නෙළුම් පොකුණකට බැසගත් ඇතු එය වනසන්නා සේ
තමා නිසා තම රජයම විනාශ කර ගන්නේ.

සුළිකුණාටු හටගන්නේ
ජල ගැලුම් ද ඇතිවන්නේ
හිරු සඳු සහ ග්‍රහ නැකැත් ද
අසුබ ලෙසම පවතින්නේ.

ධාන්‍ය පුෂ්ප, එල, බීජ ද
යහපත් ලෙස නොවැඩෙන්නේ
රජෙකු උපේක්‍ෂක වන රට
දුර්භික්‍ෂද ඇති වන්නේ.

රට තුළ වන වැරදි ක්‍රියා ගණන් නොගෙන රජු සිටි විට
දේව විමන් වල වෙසෙනා දෙවියෝ නොසතුටු වන්නෝ
වෙසෙන සෑම දෙවි රජවරු මෙසේ කියා වැළපෙන්නෝ
“අධර්ම-පක්‍ෂය ගන්නා මේ රජ අදමිටු වේ මැයි.”

වැඩිකල් නොගොසින් එරජුට දේව කෝප ඇතිවන්නේ
ප්‍රකෝප වූ විට දෙවියන්, රටම ඉන් නැසී යන්නේ
අවි ආයුධ භාවිතයෙන් අධර්මයම රජ වන්නේ
නොයෙක් කපටිකම්, කලහ ද, රෝගයන් ද ඇතිවන්නේ.

ප්‍රකෝපවෙති දෙවි රජවරු, දෙවියෝ එම රට හැරයති;
එම රට නටබුන් වී යයි, රජ ද සොවින් ගැලී සිටියි.
ඔහුට පවුල නැති වන්නේ සොයුරන් හා පුතුන් සමග
ප්‍රිය භාර්යා වියෝගයද දුවගේ මරණය ද සමග.

උල්කා වැසි වැටෙමින්තේ අමතර හිරු පායන්තේ
 විදේශ සේනා භය සහ දුර්භික්‍ෂද වැඩිවන්නේ
 ප්‍රිය ඇමතිද, ප්‍රිය ඇතාද, අස්, ඔටු සැම මියයන්නේ
 එකිනෙකාම කොල්ල කනී, නිවෙස්, හෝග හා ධනයද.
 අවි ආයුධවලින් සැම දෙසම දනෝ නැසී යති.

විවාද, කලහද, රැවටිලි ඇතිවේ දේශයේ සැම තැන;
 ග්‍රහයන්¹ පිවිසී රට කුළ දරුණු ව්‍යාධි ඇති වේමැයි.
 පිදුම් ලැබිය යුතු පිරිසද අදමිටු වූ අය වෙත්මය,
 ඇමතිවරුද පිරිසද සැම අදමිටුවූ අය වෙත්මය.

අධර්මිණිට වූ අය හට පූජා කරතිය ඉක්බිති,
 දහමින් වෙසෙනා අයහට නිගරු කෙරෙත්මැයි හැම විට.
 අධර්මිණිට වූ අයහට සම්මානය පිදෙන අතර,
 දහමින් වෙසෙනා අයහට නිග්‍රහයද කෙරෙනා විට,
 නැකැත් තරු ද, ජල, වායුව යන ත්‍රිත්වය ප්‍රකෝප වේ.

සදහම් රස ඕජස සහ
 සත්වෝජස, පෘථිවි රසද,
 ත්‍රිත්ව භාවයන් වැනසේ²
 අදමිටුවන් ළං වූ විට.

අසන්දනන් සම්මානද, සජ්ජනයන් අවමානද
 කෙරෙනා විට දුර්භික්‍ෂද, සෙණ හා මරණද ඇතිවේ.
 ඉක්බිත්තෙන් එල රස හා ධාන්‍ය රසද නැතිවන්නේ,
 සැම පෙදෙස්ම ගිලනුන්ගෙන් පිරිනිරිලා යන්නේ
 මිහිරි මහත් පළතුරු සැම එහි හැකිලිලා යන්නේ
 තිත්ත රසින් හා කටුකවූ කසට රසින් යුතු වන්නේ.

ක්‍රීඩා, රනි, හාසය ඇ පෙර රමය වූ භාවයන්ද
 අරමය වී දහසක් ආයාස වලින් ව්‍යාකූල වේ.

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇත්තේ "යකුන්"- Demons යන වචනයයි.
² ඉංග්‍රීසි කෘතියේ ත්‍රිත්ව භාවයන් ලෙස රසය, සාරය, බලය යන තුන දක්වා ඇත.

ධාන්‍ය හා පළතුරු වල සිනිඳු වූ රසයද පිරිනේ
ශරීර ඉන්ද්‍රිය ධාතුද පිනවන්නේ නැත පෙරසේ.

විරියෙන් තොර දුබල දනන් සිරුරුද දුර්වර්ණ වෙතේ
අහර කොතෙක් ගත්තද කිසි තෘප්තියක්ද නොමවන්නේ
බලය, විරිය, සමත්කම්ද ඉක්බිති නොලැබී යාමෙන්,
හීන විරියයෙන් යුතු වූ දනෝ බහුල වෙති එදෙසේ.

ග්‍රහයන්ගෙන්, නැකැත්වලින්, නෙක රකුසන්ගෙන්¹ ඇති වූ
නොයෙක් රෝග ව්‍යාධිවලින් දනන්ට පීඩා වන්නේ.

රජු දහමින් තොරවන විට, අධර්ම පක්‍ෂය ගත් විට,
ත්‍රේධාතුක මණ්ඩලයෙහි, මුළු තුන් ලොව නැසී යතේ.
වැරදි ක්‍රියා ගණන් නොගෙන එක් පැත්තක් ගත් විට රජ,
රාජ්‍යය තුළ එබඳු නොයෙක් දෝෂ බහුල වන්නේම ය.
දේව රජුන්ගේ අණසක පිළිපැද රජ නොකරන විට,
අදම්චුකම් ඉවසන රජ-රාජත්වය පැහැර හරී.

යහපත් දෑ කළ උදවිය දෙවි විමන්හි උපත ලබති,
අදම්චු අය ප්‍රේත, නරක, තිරිසන් ලොව උපදින්නෝ.

වැසියන්ගේ අදම්චුකම් ගණන් නොගන්නා විට රජු,
තාවකීංස දෙවි විමනින් බිමට වැටෙනු ඇත දෙවියන්.
පිය පරපුරු දෙවි රජුන්ට යුතුකම් ඉටු නොකරන විට
පුත්‍ර බවද නැතිවන්නේ, රජ බවක් කෙසේ වන්නේ?

අදම්චුකම් වලින් දරුණු, රට වැනසීලා යන විට,
මිනිස් ලොවෙහි රජ බව දී ඇත්තේ එනිසයි දෙවියන්.
අදම්චුකම් දුරුකෙරුමේද, යහ ගුණයන් පැවැතීමේද
මෙලොවදීම ජනයා හට විපාක ගෙන දෙන්නේ රජ.

1 ඉංග්‍රීසි කෘතියෙහි මෙය දක්වෙන්නේ මිනීමස් කන්නන්ගේ නොයෙක් මිනීමරු ක්‍රියා නිසා (cannibalistic deeds) යනුවෙනි.

යහපත් වූ අභයපත් වූ ක්‍රියා වලට විවිධ ලෙසින් විපාක ඵල ගෙන දෙන්නෙන් 'රජ' යන නම ඔහුට යෙදේ. දේවාසිරි සහ දෙවියන් අනුමැතියද ලැබගෙන රජ තම හට සෙත සැලසීමද අන් හට සෙත සැලසීමද ධර්මිෂ්ටව පාලනය ද කළ යුතු වන්නේ සැමදා. රටේ කපට පාපී දන, දමනය කෙරුමට රජතෙම දිවිය පවා අතහරිනෙය, රජය පවා අත හරිනෙය {දිවියද අත් හැරිය යුතුය, රජයද හැර දැමිය යුතුය} අදහම විමසා නොබලා, දන දන එය ඉවසා නම්, තර්ජනයක් ඊට වඩා, ඇත්තේ නැත දේශයකට. (විනාශයක් වඩා දරුණු, ඇත්තේ නැත දේශයකට.)

පැනනගිද්දි අදම්චුවන්, දඬුවම් නොදුණොත් ඔවුන්ට, දරුණුම අදම්චු ජනයන් බහුල වේය දේශය තුළ විනාශ වේ එම දේශය, නෙළුම් පොකුණ වන් ඇතු සේ. දෙව් විමන් නැසී යන විට දෙව් රජහුද කෝපවෙති. දේශය සැම ලෙසින් එවිට විෂම බවට පත්වන්නේ එබැවින් ඒ දෝෂයන්ට අනුරූපව දඬුවම් දී පවිකම් කළ සියලු දනන් දමනය කළ යුතු වන්නේ.

දහමින් රට පාලනය කරන්නේ
 අධර්මයෙන් කිසිවක් නොකරන්නේ
 දිවිය පවා පූජා කරමින්තේ
 අපක්ෂපාතී බවම රකින්නේ.

නැදැයන්ටද අනෙක් දනන්ටද
 රටේ සියලු ජනයන්ටද රජ තෙම
 සම ලෙසටම පවතින්නේ සැමවිට
 පැත්තක් ගන්නේ නැත ඔහු කිසිදා.

දහමින් රජ කරනා ඒ රජුගේ
 කිතුගොස මුළු තුන් ලොවෙහිම පැතිරේ

තච්චිසාවෙ වෙසෙනා දෙවි රජවරු
සතුටින් ඉපිලී යති එම පුවතීන්:
“දඹදිව වෙසෙනා අපගේ පුත්රජ
අවංක හැසිරීමෙන් යුතු වන්නේ,
දහමින් රට පාලනය කරන්නේ,
ජනයන් යහපත් වැඩෙහි යොදන්නේ.

“යහපත් ක්‍රියා මගින් ඒ රජුගේ
ජනයා අප ලොව වෙත එළඹෙන්නේ.”

“දෙවිලොව පුරවා ලන්නේ එම විට
දෙවියන්ගෙන් සහ දේව පුතුන්ගෙන්.
දහමින් රජ කරනා විට ඒ රජ,
දෙවිවරු සතුටින් ඉපිලී යන්නෝ.”

තුටු පහටුව දෙවි රජවරු එම විට
නරපතියන් රැකගන්නෝ සැම විට
නැකැත් තරුද සුඛ ලෙස පායන්නේ,
හිරු ද සඳු ද එලෙසම සුඛ වන්නේ
නියම කලට වායුව ද හමන්නේ
නියම කලට වැසි එලද ලැබෙන්නේ.

මිනිස් රජුගෙ රට සහ දෙවි ලොව තුළ
කෑම බීම සුලබව ඇති වන්නේ
දෙවියන්ගෙන් සහ දේව පුතුන්ගෙන්
දෙවිලොව පිරිලා යන්නෙය එම විට
එබැවින් රජු තම ප්‍රිය ජීවිතයම
අත්හැර දමුවද කිසිදු වරද නැත;
එහෙත් මෙ මුළු ලොවටම සෙත සලසන
දහම් රුවන අත් නොම හළ යුතු වේ.

එබැවින් ගුණයෙන් සමලංකෘත වූ,
තම ජනයන් නිති සතුටින් තබනා,

සැමදා පව් දුරලූ සජ්ජනයන්
ආසුරේ වාසය කළ යුතුවේ රජු.

දහමින් රට පාලනය ද කරමින්
දහම අනුව උපදෙස් දිය යුතුවේ.
ජනයන් යහපත් කිරියෙහි යොදවා,
අදමිටුකම් වළකාලිය යුතුවේ.

පව් කරනා අය හට ගැලපෙනසේ
දඬුවම් දී රට දමනය කළ විට,
දෑහැමින් හා සාමයෙන්ම තම රට
පාලනයෙහි යෙදෙනා විට රජ නිති,
කෑම බීම සෑම සුලබව රට තුළ
සුභික්‍ෂ වේ රට එම විට සැමදා
රජුගේ තේජස්වී බව වැඩිවී
කීර්තියද පැතිරෙයි එම රජුගේ.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝන්ද-රාජයාගේ දේවේන්ද්‍ර-සමය නම් වූ
දොළොස්වැනි රාජශාස්ත්‍ර පරිවර්තය මෙතෙකින් නිමියේය.}

13

සුසම්භව පරිවර්තය

“මා සක්විති රජෙකු ව ඉපදුණු විට,
සයුරුද මහ පොළොවද එහි ඇතුළත්
මැණික් පිරුණු මහ දිවයින සතරද
පුද කෙළෙමිය පෙර ජනවරයන් හට.

“පෙර මා අත්හැර නොදැමූ වස්තුවක්,
නොවේ කිසිත් මට ප්‍රිය මනාප වූ;
ධර්මකාය පිරිපුන් ලෙස ලැබුමට
ප්‍රිය දිවිය ද අත්හළෙමි නොයෙක්වර.”

අවින්තා වූ කප් සුවහස් කලෙකින්
රත්නශිඬි මුනිඳුන්ගේ සසුනෙහි
සුසම්භව නමින් රජෙක් පහළ වී
සක්විති ලෙස මහ සාගර දක්වා
මුළු මහ පොළොවට අධිපති ලෙසින්
පාලනයෙහි යෙදුණේ සිවු දිවයින.

ජිනේන්ද්‍රසෝඡය නම් මාලිගයෙහි¹
 දිනක් ඵරජ සුව නින්දට වැටුණේ
 සිහිනෙන් බුදු ගුණ ශ්‍රවණය කළ ඔහු
 දුටුවා සිහිනෙන් රත්තෝව්වය නම්,
 දහම්-දෙසන හිමි හිරු මැද දිලෙමින්
 “සුවර්ණභාසය” දෙසනා අයුරුව.

සිහිනෙන් අවදි වූ විට එම රජුගේ
 මුළු සිරුරම ප්‍රීතියෙන් ඉපිළ ගොස්
 පිටවූවා මාලිගයෙන් සතුටින්
 හමුවූවා ‘තුම් සඟගණ නොලසින්.

ජීන සවුචන් හට පූජා කරමින්
 ඇසුවා තොරතුරු රත්තෝව්වය ගැන:
 “මෙම සඟ ගණ වෙත සිටීද ගුණ යුත්,
 රත්තෝව්වය නම් හිමි දම් - බණනා?

එසඳ ඒ හිමියෝ වෙනත් ගුභාවක
 සුවසේ හිඳ මෙම සුවර්ණභාස නම්
 සූත්‍ර රාජයා, මනසට නගමින්
 සජ්ඣායනයෙහි යෙදෙමින් සිටියෝ.

එම විට සඟ ගණ පෙන්නු රජු හට
 තෙදින් රුවින් හා සිරියෙන් දිලෙමින්
 වෙනත් ගුභාවක් තුළ හිඳගෙන හුන්
 රත්තෝව්වය හිමි සඳුන් එ ගුණයුත්.

මෙහි රත්තෝව්වය හිමි දම් බණනා,
 දරමින් ගැඹුරු වූ ජීන ගෝවරය ම 1
 සුවර්ණ-භාසෝත්තම නම දරනා
 සූත්‍ර රාජයා නිතියෙන් දෙසුවෝ.

¹ සංස්කෘත පිටපතේ ඇත්තේ “රාජධානියේ” යන වචනය ය.
² ඉංග්‍රීසි කෘතියේ ඇත්තේ රාජකීය ක්‍රියාකාරීත්වය (royal activity) යන යෙදුමය.

රත්තෝච්චය හිමියන්ගේ පා වැඳ
 රාජ සුසම්භව පැවසූ මෙලෙසේ:
 “පුත්සඳ වන් මුහුණින් යුතු හිමියනි,
 සුවර්ණභාසය සූත්‍ර රාජයන්
 දෙසා වදාරනු මැන කරුණාවෙන්.”

රාජ සුසම්භවයන්ගේ අයැදුම
 ඉවසුවෝ රත්තෝච්චය හිමියෝ.
 එවිට තෙසහසක් ලෝකධාතු වල
 සියලුම දෙව්වරු කුල්මත් වූවෝ.

පරම විශිෂ්ට වූ පිචිතුරු පෙදෙසක
 රත්ත උදකයද සුවඳ පැන් ද ඉස
 භූමිය සුවඳ මලින් සරසා ලා
 නරනිඳු එහි ආසනයක් පැන වී.
 එම ආසනයද අලංකාර කොට
 දද කොඩි පතාක දහස් ගණන් ඇද
 නානා පැහැ ඇති සඳුන් සුණුද ඉස
 සැරසුයේ රජ විශිෂ්ට අයුරින්
 දේව, නාග සහ අසුර, කින්තරද
 යක්ෂද යක්ෂරාජ මහෝරග
 මෙසියල් දන දිව මාන්දාරව මල්
 වැසි වැස් වූ එම අසුන සිසාරා.

අවින්තාය නියුත-සහසු--කෝටියක්
 දහම් ලොබින් එහි සපැමිණි දෙව්වරු
 රත්තෝච්චය හිමියන් පිට වන විට
 සල්මල් විසිරුවෝ හිමි අබියස.

දහම් බණන රත්තෝච්චය හිමි සඳ
 පැන් සනහා පිරි-සිඳු සිවුරු දරා
 හිඳගන්නට පෙර දහම් දෙසීමට

ධර්මාසනයට දොහොත් මුදුන් දී
නම කර සිටියේ හද පිරි බැතියෙන්.

දෙවරජවරු දෙවි දේවතාවෝ සැම
මන්දාරව දිව මල් වැසි වැස් වූ
අවිත්තය තුර්ය නාද සිය දහසින්
කර්ණ රසායන වීය අහස් කුස.

දස දෙස වෙසෙනා දහස් කෝටියක්
බුදුවරුන් සමරමින් බැති සිතින්
රත්තෝච්චය හිමි දහම් දෙසීමට
ධර්මාසනයට නැග වැඩ සිටියෝ.

සච්ච සත වෙත කරුණා උපදවමින්
කරුණා විත්තය ජනනය කරමින්
සුසම්භව රජුට දෙසුහ ඉක්බිති
සුවර්ණභාස නම් සූත්‍ර රාජයා.

ඇඳිලි බැඳීමෙන් ප්‍රණාම කරමින්
අනුමෝදන් වූ රජුට එක සිතින්
සදහම් වේග දරාගත නොහැකිව
තෙමා වැටුණි සළු පිළි නෙත් පුරවා
අධික ප්‍රීතියෙන් සිරුර ද ඔහුගේ
හාත්පසින් ලොමුදැහැගන්නට වී.

ස්වර්ණභාස නම් සූත්‍රයට මෙම
පූජා කරනුව ඒ රජ එම විට
සිතූමිණි රුවන ද අතෙහි දරාගෙන
පර හට හිත සුව පිණිසම කැපවී
ප්‍රාර්ථනා කෙරුවේ මෙම ලෙසිනා:

“දඹදිව සියලු දනන් හට සුවයෙන්
ගත කෙරුමට මහ ධනවත් අය ලෙස,

අද මෙම මුළු දඹදිවම සිසාරා
සන්රුවන් ද අබරණ ද වසීවා!”

එම විට දිවයිනේ සතර සිසාරා
වළලු, මාල, කන් අබරණ ඇ නෙක
කෑමද, බීම ද, ඇඳුම් ද ඇතුළු ව
සප්ත රත්න වැසි වසිනට වන්නේ.

මුළු දඹදිවටම රුවන් වැසි වැටී
දිවයිනේ සතරද රුවනින් පිරුණා
දුටු විට රාජ සුසම්භව එවෙලේ
පිදුච්චි දිවයිනේ සතරම නොහැරා
රත්නගිබ්බි බුදුන්ගේ සාසනයට.

ශාක්‍ය මුනීන්ද්‍ර වූ මාය එසමයෙහි
සුසම්භව ලෙසින් උපත ලැබුයේ,
මේ මහ පොළොවද, රත්න පූර්ණ වූ
දිවයිනේ සතරද අතහැර දැමුයේ.

එකල මේ සූත්‍රය රජුට සුසම්භව
දෙසු ඒ දහම් බණන රත්තෝව්වය
වූයේ තථාගත අකෂෝභ්‍යම වේ.

එකල්හි මම ඒ සූත්‍රය ඇසුවෙමි,
අසා බැතින් අනුමෝදන් වූයෙමි,
ඇසීම සහ අනුමෝදන් වීමද
නිසා එකතු වූ කුශලයෙ බලයෙන්

නයනාහිරාම වූ දැකිනට ප්‍රිය වූ
දහස් කෝටි දෙවියන් හට අභිමත.
රත් පැහැයද, සිය පින් ලකුණුද ඇති
සදා ප්‍රියංකර කයක් ලදිමි මම.

නවානු දහස් කෝටි කල්පයක්
 සක්විති රජු ලෙස රජය කළෙමි මම,
 නොයෙක් බොහෝ කල්පාන්තරයන් හිදී
 අවශේෂ වූ රජෙකුට සිටියෙමි මම.

අවින්තාස කප් කල් සක් දෙවි ලෙස හා
 පහන් මනස් ඇති බ්‍රහ්ම දේව ලෙස
 සිටිනා අතරේ අපමණ බල ඇති
 අප්‍රමාණ දශ බලයන් ලද්දෙයමි.

සුතුර අසා අනුමෝදන් වී ලද
 අප්‍රමාණ බහු-පුණ්‍යස්කන්ධය
 නිසා කැමැති ලෙස බුද්ධ-බෝධිය ද
 ධර්මකාය සම්පත ද ලැබූයෙමි.

{සුසම්භව පරිවර්ත නම් වූ දහතුන්වැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමියේ ය.}

14

දාහතර වැනි යක්ෂාශ්‍රය පරිවර්තය

ශ්‍රී මහා දේවියනි, කිසියම් ශුද්ධාවන්ත කුල පුත්‍රයෙක් හෝ කුල දුහිතාවක් අතීත, වර්තමාන, අනාගත තරාගතයන්වහන්සේලා සඳහා, අවිත්තය, මහත්, විපුල, විස්තීර්ණ, සියලු උපකරණ සහිත වූ පූජාවක් කරනු කැමැතිව, අතීත, අනාගත, වර්තමාන භාග්‍යවතුන්වහන්සේලාගේ ගම්භීර වූ බුද්ධ ක්‍ෂේත්‍රයන් ගැන දැනගැනීමට උත්සුක වේ නම්, ඒ පුද්ගලයා අවශ්‍යයෙන්ම, මෙම සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයා විස්තර සහිතව ප්‍රකාශ කරනු ලබන යම් තැනක්, ප්‍රදේශයක්, විහාරයක්, ආරණ්‍ය ප්‍රදේශයක් වේ නම්, එම ස්ථානයට ගොස් අවිකෂිප්ත විත්තයෙන් හා අවධානයෙන් යුතුව එම සූත්‍රයට සවන් දිය යුත්තේය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ එම අර්ථය බහු මාත්‍රයෙන් සම්පරිදීපනය සඳහා - (පැහැදිලි කිරීම සඳහා) මෙම ගාථා දේශනා කළහ:

සියලු බුදුන්හට අවින්නාස පූජා
 කෙරුමට යම් කෙනෙකුට රිසි වේ නම්,
 සියලු බුදුන්ගේ ගැඹුරු කේෂ්ත්‍රය
 දැන ගැනුමට ආශාවක් ඇත්නම්;
 ස්වර්ණභාස නම් උතුම් වූ සූත්‍රය
 දෙසනා කිසියම් ආරාමයකට
 හෝ නිවසක් වෙත යා යුතු වන්නේ.

අවින්නාස අනන්ත ගුණ සාගරයක්
 වන මේ සූත්‍රය සියලු සතුන් නෙක
 දුක් සාගරයන්ගෙන් මුදවන්නකි.
 මෙම සූත්‍රයේ මූල, මැද, අග දකිනෙමි;¹
 අතිගම්හිර වූ සූත්‍රයට මෙම
 උපමාවක් කිසි දැකිය නොහැකිම ය.

ගංගා නම් ගංගාවේ දූවිලි
 මහ පොළොවේ පස්, සයුරේ වැලිකැට
 අහස්තලේ විසිරී ඇති අංශුද
 එය හට සම වන්නේ නැත කිසිදා.

ධර්මධාතුවේ ප්‍රවේශයෙන්ම ය
 පිටිසිය යුත්තේ කෙනෙකු එකල් හී
 ධර්මාත්මක² වූ වෙහෙරක් ඇත්තේ
 ගැඹුරුව සහ නොසැලෙන ලෙස සුපිහිටි.

එම ස්තූපය මැද ඔහු එමට්ට
 ශාකාමුනී බුදුරජුන් දකින්නේ
 මනෝඥ වූ ස්වරයෙන් එම බුදු රජ
 මෙම සූත්‍රය දෙසනා හැටි එහි සිට.

¹ ඉංග්‍රීසි කෘතියේ ඇත්තේ නොදකිම යන අර්ථයයි. එය වඩාත් ගැලපෙන සේ ද පෙනේ.
² ඉංග්‍රීසි කෘතියේ ඇත්තේ "ධර්මධාතුවේ ස්වභාවයෙන් යුතු" යන අර්ථයයි.

සූත්‍රය අසනා ඔහු දූත ගන්නේ
තමා ඒ රැස් කළ පුණ්‍ය මහිමයෙන්
අවිත්තා අසංඛ්‍ය කල්ප කෝටි කල්
දෙවි මිනිසුන් සේ සැප ලබනා බව.

ගිනිවලවල් ඇති සියක් යොදුන් මග
ගෙවා දුකින් මෙහි පැමිණි අයෙකුගේ
සියලු වේදනා පහවී යන්නේ
හැකි වූවොත් අසනට මෙම සූත්‍රය.

එම විභාරයට හෝ එම නිවසට
ප්‍රවේශ වූ මොහොතේ සිට ඔහු හට
ග්‍රහයන්ගෙන් සහ නැකැත් තරු වලින්
ඇතිවන උවදුරු දුරුවන් වන්නේ.
ඔහු සිහිනෙන් දුටු ආකාරයට ම
අසුනක් කළ යුතු වේ නෙළුමක් වැනි
එම ආසනයට පැන නැගිලා ඔහු,
සූත්‍රය ඉගැන්විය යුතු වන්නේ;
ලිඛිත සියලු දේ කියවිය යුතු වේ,
කියවන ඒ දේ දැනගත යුතු වේ.

එම ආසනයෙන් බැස ඔහු එම විට
වෙනත් පෙදෙසකට ගිය කල්හී වුව,
ඔහු බැසගිය එම ධර්මාසනයෙන්
දිස්වේ පෙළහර නිබොරුය සත්තේ.
දහම් බණන හිමියන්ගේ පිළිරුව
සේම බුදුරුවද එය මත දිස් වේ;
විටෙක මංජු ශ්‍රී, සමන්තපද ද,
මෙමත්‍රේය බෝසත් රු දිස් වේ.
ආලෝකය පමණක් දිස්වේ යළි,
විටෙක දේවතා දර්ශනයද වේ,
මොහොතක් දිස්වී නොපෙනී යාමෙන්.

සියලු තන්හි ශුභ සිද්ධිය සඳහා
 බුදුරුව දැක්ම ම ප්‍රශස්ත වේ මය;
 මංගල සම්පන්න වූ සලකුණු හා
 ධාන්‍ය ද බුදු ඉදු බලයෙන් නිමවේ.

{ඉන් ජය, යසස, ප්‍රසිද්ධිය ඇතිවේ,
 දැඩි අභියෝගද ආපසු හැරවේ.
 පිටරට සේනා මැඩ ජය ගැනුමෙන්
 සතුරු සෙනග සැම වැනසී යන්නේ}¹

සංග්‍රාමයෙහිදී ජය ඇති වන්නේ,
 {අසුබ සිහින සැම දුරුවී යන්නේ.
 අශුභ ක්‍රියා ඉන් වැනසී යන්නේ
 සියලුම අව-ගුණ සමනය වන්නේ}¹

ඔහුගේ යසසින් පිරේ මෙ දඹදිව,
 සියලුම සතුරෝ පැරදීලා යති;
 සියලුම සතුරන් නසා දමන ඔහු,
 සියලු පාපයන්ගෙන් වළකින්නේ;
 සටනින් සපුරා ජය ලබනා ඔහු
 සතුරන් නැතියෙන් ප්‍රමෝද වන්නේ

බුන්ම රජුන්, සක් දෙවිඳුන් ඇතුළුව
 ලෝකපාලයන් සියලු දෙනා ම ද,
 වජ්‍රපාණි නම් යකෂ රජුන් හා,
 අනවතප්ත සාගර නා රජුන් ද,
 කින්තර රජු හා අසුරේන්ද්‍ර ද යලි,
 ගරුඩ රජුන් හා ඔවුන් පෙරටු කළ
 සියලුම දෙවි දේවතාවන් ද යන

¹ වරහන් තුළ ඇති කොටස සකු මූල ගන්ථයෙන් ගිලිහී ගොස් ඇති බැවින් ඉංග්‍රීසියෙන් ගත් අනුවාදයක් ඊට ඇතුළත් කෙළෙමු.

මේ සැම දෙන නිති අවිත්තා චූ එම
ධර්ම ථූපයට¹ පූජා කරති.

සියලු උතුම් දෙවි රජවරු එම විට
මෙසේ සිතන්නට වන්නෝ සතොසින්
සියලුම දෙවිවරු එකිනෙකා හටද
කියන්ට වන්නෝ මෙවදන් සතුටින්.

“පිනෙන්, තේජසින් සහ ශ්‍රියෙන් යුතු
මෙ සියල්ලන් දෙස බලනය නෙත පා,
එසේම උත්තප්ත කුශල මූලයන්
ඇති මිනිසුන් දෙස රැස්වී සිටිනා;
මෙ සියල්ලන් මෙහි පැමිණ සිටින්නේ,
ධර්මස්තූපය වෙත පැහැදීමෙන්
සහ ඒ වෙත ඇති දැඩි ගෞරවයෙන්
සූත්‍ර රාජයන් අසනා අටියෙනි;
ලෝකය දෙස කරුණාවෙන් බලනා
ඔවුනගෙ හිත සුව පිණිසම යෙදෙනා,
ඔවුහු ගම්හිර ධර්මයන්හි ඇති
සදහම් රසයට භාජනයක් වෙති.
ධර්මධාතුවට ප්‍රවේශ වීමෙන්²
සුවර්ණප්‍රභාස-උත්තම නම් වූ
සූත්‍රය තුළට ඇතුළු වෙත්මය ඔහු.

සූත්‍රය අසන්ට ඔවුනට ලැබෙන්නේ,
පෙර ශත-සහස්‍ර බුදුවරුන් පුදා
රැස්කර ගත් ඒ කුශල මූලයෙනි.

සූත්‍රය අසා ඔවුන් රැස්කරගත්
කුශල මූලයේ බලයෙන් එම විට,

¹ ඉංග්‍රීසි කෘතියේ ඇත්තේ ධර්මධාතූ ස්තූපයට යන අරුතයි.
² ඉංග්‍රීසි කෘතියේ ඇත්තේ යථාර්ථ ක්‍ෂේත්‍රයට ප්‍රවේශ වීමෙන් යන අරුතයි.

දේවරාජයන් සියලු දෙනාමද,
 සරස්වතිය, ශ්‍රී දේවිය, වෙසමුනි
 සමග සෘද්ධිමත්, මහ බල සහිත වූ
 සිය දහසක් යක් සෙනග පිරිවැරූ
 සතර වරම් දෙවිඳුන් යන සැමදෙන
 ඔවුන් රකිති සිටි සතර දිසාවෙම.

ස්කන්ධ, විෂ්ණු, සරස්වතී,
 ප්‍රජාපති ද, හුතාගන ද
 යන මේ සියලු ලෝක පාල,
 මහ බල පැරකුම් ඇති අය
 මෙම සූත්‍රය ඇසූ අයව
 රකිති දිවා රෑ නොපැකිළ.

මහ බල ඇති යක්ෂ රාජ
 නාරායණ, මහේශ්වරද,
 සංඥාය පෙරටුව ගත්
 තව විසි අට දෙනෙකු සමග,
 සෘද්ධිමත්ත මහා බලැති
 සිය දහසක් යක් සෙනගද
 මෙම සූත්‍රය ඇසුවන්ගේ
 සියලු ක්‍රාස හය සිඳලා
 ආරක්ෂා කරති ඔවුන්.

පන්සියයක් යකුන් සමග
 වජ්‍රපාණී යක්ෂ රජද,
 සියලු බෝධි සත්‍වයෝ ද
 මෙම සූත්‍රය අසනා අය
 ආරක්ෂා කරති නිතින්.
 යක්ෂ රාජ මණිහඳු ද
 සූර්ණහඳු යක්ෂ රජ ද,
 කුම්භීරු ආලවක ද,

පිංගල, කපිල ද යන සෑම
මෙම සූත්‍රය ඇසූ අයව
ආරක්‍ෂා කරති නිතින.

ගාන්ධර්ව වික්‍රසේන,
ජිතරාජ වූ ජිතර්ශ්‍යද,
නීලකණ්ඨ, මණිකණ්ඨ ද
චර්ණාආධිපති ඇතුළුව
මහා ග්‍රාස, මහා කාල,
ස්වර්ණ කේශරද සමගින්
පාංචික ද, ඡගලපාද,
මහාභාගයන් ඇතුළුව
ප්‍රණාලී සහ ධර්මපාල
මර්කට සහ වාලී සහිත
සූර්ය මිත්‍ර, සුවි රෝම ද,
රත්නකේශ නම් වූ අය ද,
මහාප්‍රණාලී ද, නකුල ද,
කාමශ්‍රේෂ්ඨ, චන්දන සහ
නාගයනද, හංසවතද
සාතාගිරි යන මෙසියල්
සෘද්ධිමත් සහ මහබල
පරාක්‍රමයෙන් යුතු වූවෝ
මෙම සූත්‍රය ප්‍රියවන අය
ආරක්‍ෂා කරති නිතින්.

අනවතප්ත නාගරාජ,
සාගර නම් නාග රාජ;
සෘද්ධිමත්ත මහ බල ඇති
නාග සිය දහස් පිරි වැරු
මුවලින්ද ද, ඒලිපත්‍ර,
නන්ද ද, උපනන්ද ද යළි;
මෙම සූත්‍රය ඇසූ අයව

සියලු බියෙන් තැති ගැන්මෙන්
ආරක්‍ෂා කරති නිතින්.

බලි ද රාහු සහ නමුච්චි ද,
චේමචිත්‍ර සහ සංචර,
ප්‍රභ්ලාද ද බරස්කන්ධ ද,
අසුර සිය දහස් පිරිවැරු
සෘද්ධිමන්ත මහ බල ඇති,
වෙනත් අසුර රජුන් සැමද
මෙම සූත්‍රය ඇසූ අයව
සියලු බියෙන් තැතිගැන්මෙන්
ආරක්‍ෂා කරති නිතින්.

පුතූන් පන්සියය පිරිවැරු
භූත මවක වූ හරිති ද,
මෙම සූත්‍රය සිටගෙන හෝ,
ඉදගෙන හෝ, නින්දෙන් හෝ
ඇසූ සැම සියලු දෙනා
ආරක්‍ෂා කරති නිතින්.

චණ්ඩා, චණ්ඩාලිකා ද
යක්‍ෂණිය වූ චණ්ඩිකා ද,
සියලු සතුන් ඔද හරනා
කුට දන්ති, කුන්ති ද යන
සෘද්ධිමන්ත සහ මහ බල
පරාක්‍රමයෙන් යුතු අය
මෙම සූත්‍රය ඇසූ අයව
සතර දිසාවෙන්ම රකිති.
සරස්වතිය මුල්කොට ගත්
අචින්තය දේවතාවෝද
ශ්‍රී දේවිය මුල්කොට ගත්
සියලුම දේවතාවෝ ද,

පෘථිවි දේවතාවෝ සහ
 ධාන්‍ය, එල, වන දෙවියෝ
 අරම්, වෘක්ෂ, වෛතෘස සහ
 ගංගා දේවතාවෝ ද¹
 යන මෙ සියලු දේව පිරිස්
 මෙම සූත්‍රය ප්‍රිය වන අය
 ආරක්ෂා කරති නිතින්.

ආයු වර්ණ බල සියල්ල
 ලබලා දෙනු ඇත ඔවුනට,
 පිනෙන්, තෙදින් හා ශ්‍රියෙන්
 සරසා ලනු ඇත ඒ හැම.
 නැකැත්වලින් ග්‍රහයන්ගෙන්
 එන පීඩා නවතනු ඇත,
 අශුභ, පාප, දුෂ්ට සිහින
 සියල්ල වනසාලනු ඇත.

ගම්භීර වූ මහ බල ඇති
 පෘථිවියෙ දේවතාවා ද
 සුවර්ණභාස නම් උතුම්
 සූත්‍රයෙ රසයෙන් කෘප්තව,
 සිය හැට අට දහස් යොදුන්
 වජ්‍ර තලය දක්වා දුර
 පෘථිවි රසය වඩවන්නෙ ය.

සියක් යොදුන් යට ගැඹුරට
 එම රසයෙන් පෙඟී ගොසින්
 උඩු අතටද විහිදී ගොස්
 දිලිසෙන්නට සලසන්නේය.

දස දිග් භාගයෙහි වෙසෙන
 සියලුම දේවතාවෝ ද

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇත්තේ “සුළඟට අධිපති දේවතාවෝ” යන අරුතය.

සුවර්ණභාසෝත්තම නම්
 උතුම් සූත්‍රයේ රසයෙන්
 සන්තෘප්තව වෙසෙන්නෝ ය.
 ඕපවන්ත වන අතරම
 ශ්‍රියෙන් විරිය බලයෙන්
 තෘප්තිමත් වෙසෙති ඔවුහු
 සුඛයෙන් ප්‍රමුදිත වන්නෝ
 නානා රස වින්දනයෙන්.

දඹදිව සැම තැන වෙසෙනා
 ඵල ද, ධාන්‍ය, වන දෙව්වරු
 සූත්‍රයේ රසයෙන් උදම්ව
 සැම තැන සසාද, තෘණ හා
 විචිත්‍ර වූ කුසුමයන් ද
 විචිත්‍ර ඵල වෘක්‍ෂයන් ද
 බහුල වන්ට සලස්වති.

උයන් වල ද වනයන් හි ද
 ගෙඩි හටගන්නා ගස් වල
 නා නා සුවදින් යුතු වූ
 මල් පිපෙන්ට සලස්වති.

විචිත්‍ර වූ ඵලයන් සහ
 විචිත්‍ර වූ පුෂ්පයන් ද
 රැක් රජුන් ද සියලු තෘණද
 මිනිතලයේ හටගන්නට
 සලසනු ඇත ඒ දෙවිදුන්.

දඹදිව සියලුම තන්හි
 අවිත්තය වූ නා මෙනෙවියෝ
 නෙළුම් පොකුණු වෙතට ඵලඹ
 පද්ම, කුමුදු, උත්පල හා

පුණ්ඩරීක යන සියලුම
පුෂ්ප වර්ග හට ගන්වති.

දුම් ද වලාකුළු ද නැතිව
අහස ද පිවිතුරු වන්නේ;
අඳුර ද ධූලිද නොමැතිව
දිශාවන් ද බබලන්නේ
රශ්මි ජාල ප්‍රභා සහිත
දහස් කිරණ විහිදුවමින්
ගැඹුරු දීප්තියෙන් යුතුව
හිරු ද තුවින් නැග එන්නේ.

ජාම්බුනද රත්මය වූ
විමානයක් තුළ වෙසෙනා
සූර්ය-ඉන්ද්‍ර දෙවිපුත්තෙම,
සූත්‍රයෙන් තෘප්තිමත්ව
ජම්බුද්වීපයෙහි නැග ඒ
අතිශයින්ම තුටු පහටුව,
අනන්ත-රශ්මි ජාලයෙන්
සෑම අතම බබුලුවමින්.

රශ්මිජාල විහිදුවමින්
හිරු නැගෙනා එම මොහොතෙම
නොයෙක් පොකුණුවල ඇති සෑම
තෙළුම් කුසුම් පිබිඳෙන්නේ.

මුළු පොළොවට සන්තෘප්තිය
දෙනු සඳහා හිරු එම විට
දඹදිව සෑම තැන වැවෙනා
ඔසු පැළ, එල හා සසා ද
පැසී යන්ට සලසන්නේ.
හිරු සඳු දෙදෙනම එම විට

වෙසෙස් ප්‍රභා විහිදුවතී.
 නැකැත් තරු ද වාතය සහ
 වැස්ස ද ශුභ ඵල දෙනමය.

දඹදිවි තල සැම තන්හි ද,
 විශේෂයෙන් මෙම සූත්‍රය
 රඳවා තබනා තැන් හි ද
 කැම බීම සැම ලැබෙමින්
 සුභික්ෂ වන්නෙය නිසැකින්.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෝත්ථ-රාජයාගේ යක්ෂාශ්‍රය පරිවර්ත නම් වූ
 කුදුස් වන පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමියේ ය.}

15

පසළොස් වැනි දශ-දේවපුත්‍ර-සහසු-ව්‍යාකරණ පරිවර්තය

තථාගතයන්වහන්සේ එසේ වදාළ කල්හි, බෝධිසත්ව-සමුච්චයා නම් වූ කුල දේවතාවිය උන්වහන්සේට මෙසේ පැවැසුවාය: “ස්වාමීනී, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ජීවලනාන්තර-තෝෂෝරාජ ප්‍රමුඛ දස දහසක් දේව පුත්‍රයන්¹ තච්චිසා දෙව්ලොව සිට දහම් ඇසීම සඳහා ඔබ වහන්සේ සමීපයට පැමිණියේ කවර හේතුවක් නිසාද, කවර කාරණයක් නිසාද, ඔවුන්ගේ කවරාකාර කුශල මූලයන් රෝපණය වීම හා සම්පූර්ණ වීම නිසා ද යන කරුණ පැහැදිලි කර දෙන සේකවා.”

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මෙසේ පිළිතුරු දුන්හ: “ඒ මෙසේය: මෙම රුවිරකේතු නම් සන්පුරුෂයා ගණනය කළ නොහැකි නොයෙක් අසංඛ්‍ය-කල්ප-කෝටි-නියුත-ශත-සහසු කාලයක් ඉක්ම ගිය කල් හි සුවර්ණ ප්‍රභාසිත නම් වූ ලෝක ධාතුවෙහි දී අනුත්තර සමයක් සම්බෝධියට පත් වන්නේ ය. එකල්හි සුවර්ණ-රත්නාකර-ඡත්‍රකුට නම්, විද්‍යාවරණ සම්පන්න, සුගත, ලෝක විදු, අනුත්තර,

¹ ඉංග්‍රීසි කෘතියේ මෙතැනට “ මෙම උතුම් පුද්ගලයන්-සන්පුරුෂයන් තිදෙනාට දුන් බෝසත් විවරණ (අනාවැකි) ඇසීමෙන් පසු” යන කොටස එක්කොට ඇත.

පුරුෂදමාසාරථී වූ, දෙවි මිනිසුන්ගේ ශාස්තෘ වූ තථාගත අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ ලොව පහළ වන්නාහ. එම සුවර්ණ-රත්නාකර-ඡත්‍රකුට තථාගතයන් වහන්සේගේ පිරිනිවීමත් සමගම ධර්මය ද උන්වහන්සේගේ ශාසනයද සෑම ආකාරයකින්ම අන්තර්ධාන වන්නේ ය. උන්වහන්සේගෙන් පසුව මෙම රූපාකේතු නම් දරුවා විරජධිවජ නම් ලෝක ධාතු වෙහි, සුවර්ණ-ජම්බු-ධිවජ-කාංචනාහ නම් වූ තථාගත අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධයන් ලෙස පහළ වන්නේ ය. එම සුවර්ණජම්බු-ධිවජ-කාංචනාහ තථාගත අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධයන්වහන්සේගේ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව, උන්වහන්සේගේ ශාසනය සෑම ආකාරයකින්ම අන්තර්ධාන වී ගිය කල්හි, මෙම රූපාප්‍රභ නම් වූ දරුවා විරජධිවජ නම් වූ ලෝක ධාතු වෙහි සුවර්ණ-ශත-රශ්මි-භාසගර්භ නම් වූ තථාගත අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධයන්වහන්සේ ලෙස (ලොව) පහළ වන්නේ ය.”

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඒ සියල්ලන් පිළිබඳව නියත විවරණ දුන් කල්හි, බෝධිසත්‍ව සමුච්චයා නම් වූ කුල දේවතාවිය මෙසේ පිළිතුරු දුන්නාය: “ ඒ තිදෙනාම අනුත්තර සමාසක් සම්බෝධියට පත්වන බවට භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් නියත විවරණ දෙන ලද්දාහු ය. එහෙත් එතෙක් ම භාග්‍යවතුන්වහන්ස, ජීවලනාන්තර-තේජෝ-රාජ ප්‍රමුඛ වූ දස දහසක් දේව පුත්‍රයන් බෝධිසත්‍ව වර්යාවට පිවිස නැත්තේ ය. අතීතයෙහි ඔවුන් සය පාරමිතාවන් පිරු බවක් ද අසන්නට නැත්තේය; අතීතයෙහි ඔවුන් ඇස්, ඉස්, මස්, ලේ, ප්‍රිය භාර්යාවන්, පුතුන්, දුවරුන් පරිත්‍යාග කළ බවක් ද අසන්නට නැත්තේ ය. ධන ධාන්‍ය, රන් රිදී, මුතු මැණික්, වෛඩුරය, ශංඛ, ශිලා, පබලු, රජත, ජාතරූපාදී රත්නයන් හෝ පරිත්‍යාග කළ වගක් අසන්නට නැත්තේය, යාන වාහන, ශයනාසන, භවන, විමාන, ආරාම, පොකුණු, තටාකාදිය පරිත්‍යාග කළ බවක් අසන්නට නැත්තේය; අතීතයෙහි ඔවුන් ඇත්, අස්, ගව, මහීෂාදීන් හෝ දසිදසුන් හෝ පරිත්‍යාග කළ බවක් අසන්නට නැත්තේ ය.

“ඔවුන් තමන්ගේ අනාගත තථාගත නාමයන් පිළිබඳ නියත විවරණය බුදුන්වහන්සේලාගෙන් ඇසීමට පෙර, බෝසත්වරු කෝටි-

නියුත-ගත-සහසු සංඛ්‍යාවක්, අසංඛ්‍ය-කල්ප-කෝටි-නියුත-ගත-සහසු කාලයක් කිස්සේ, තථාගතයන්වහන්සේලා අනේක අසංඛ්‍යය-කෝටි-නියුත-ගත-සහසුයක් උදෙසා අනේක අචිත්තය වූ නානා විචිත්‍ර සර්ව-උපකරණ සහිත දහසක් පූජාවන් කළාහු ය,¹ සියලු වස්තු පරිත්‍යාග කළාහු ය, ඇස්, ඉස්, මස්, ලේ, ප්‍රිය පුත්‍ර, භාර්යා, දුහිතෘ පරිත්‍යාග කළාහුය,² ධන ධාන්‍ය-රත්-රිදී-මුතු-මැණික්-වෛඩුරිය-ශංඛ-ශිලා-පබලු-රජත-ජාතරූපාදිය පරිත්‍යාග කළාහුය,³ කැම, බීම, වස්ත්‍ර, ගයනාසන, භවන, විමාන, ආරාම, උයන්, පොකුණු, ඇත්, අස්, ගව, මහීෂ, දාස දාසීන් පරිත්‍යාග කළාහුය,⁴ අනුපම වීර්යයෙන් සය පාරමිතා පූරණය කළාහුය.⁵ එසේ පූරණය කරන ඔවුහු බුදුකෙනෙකුන්ගෙන් විචරණ වශයෙන් බුද්ධ නාමයක් ලබන තුරුම සිය දහස් ගණන් ශුභදායී තත්වයන් අනුභව කළාහු ය.”

“භාග්‍යවතුන්වහන්ස, කවර හේතුවක්, කවර කාරණයක්, ඔවුන් සම්පූර්ණ කර ඇති කවර කුශල මූලයක් නිසා, එම ජීවලනාන්තර-තේජෝරාජ ප්‍රමුඛ දස දහසක් දේව පුත්‍රයෝ ධර්ම ශ්‍රවණය සඳහා ඔබ වහන්සේ වෙතට පැමිණෙන්නාහු ද? අනාගතයේ අසංඛ්‍ය කල්ප-කෝටි-නියුත-ගත-සහසුයකට පසුව, එම සාලේන්ද්‍ර-ධිවජාග්‍ර-වර්තී නම් ලෝක ධාතුවෙහි දී ජීවලනාන්තර-තේජෝරාජ ප්‍රමුඛ දස දහසක් දේව පුත්‍රයන් එකම කුල ගෝත්‍රයකින්, එකම නාමයකින් අනුපූච්චයෙන් අනුත්තර සමයක් සම්බුද්ධත්වයට පත් වන්නේ කවර කාරණයක් නිසාද? {ප්‍රසන්න - වදනෝත්පල - ගන්ධකුටා නමින් දස දිශාවන්හි බුදුන් වහන්සේලා දස දහසක් උපදින්නාහුය. ඒ සියලුම දෙනා වහන්සේලා විද්‍යාවරණසම්පන්න, සුගත, ලෝකවිදු, අනුත්තර, පුරුෂදමයසාරථී හා දෙවි මිනිසුන්ට ශාස්තෘෘ වූ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන්වහන්සේලා වන්නෝ ය.} කවර කාරණයක් නිසා ඒ සියලුම දෙනා, ප්‍රසන්නවදනෝත්පල ගන්ධකුට නම් වූ දස දහසක් විද්‍යාවරණසම්පන්න, සුගත, ලෝකවිදු, අනුත්තර, පුරුෂදමයසාරථී දෙවි මිනිසුන්ගේ ශාස්තෘෘ වූ සම්මා

^{1,2,3} මෙම තැන්වල සංස්කෘත පිටපතේ සඳහන්ව ඇත්තේ පරිත්‍යාග කරති - කරන්නාහුය (කර්ෂපන්නි) යන අනාගත ක්‍රියාවය.
^{4,5} මෙම තැන්වල ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ සඳහන්ව ඇත්තේ අතිත ක්‍රියාව ය.

සම්බුදුන්වහන්සේලා මෙන්, එකම කුල ගෝත්‍රයෙන්, එකම නාමයෙන් යුතු වන්නාහු ද?”

එසේ ඇසූ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එම බෝධිසත්‍ව සමුවච්චයා නම් කුල දේවතාවියට මෙසේ පිළිවදන් දුන්හ: “කුල දේවතාවියනි, ජීවලනාන්තර-තේජෝරාජ ප්‍රමුඛ දස දහසක් දේව පුත්‍රයන් තච්චිසා දෙව්ලොව සිට ධර්ම ශ්‍රවණය සඳහා මෙහි පැමිණීමට හේතු ඇත්තේ ය, කාරණා ඇත්තේය, ඔවුන් සම්පූර්ණ කළ කුශල මූලයන් ඇත්තේය. එම සත්පුරුෂයන් තිදෙනා අනාගතයෙහිදී ද බුදුවරුන් වන බවට පවසන ලද අනාවැකිය ඇසූ මනනින්ම ඔවුන් තුළ (දස දහසක් දිව්‍ය පුත්‍රයන් තුළ) මෙම සුවර්ණභාස-සුතෝන්ද්‍ර-රාජයා පිළිබඳ මහත් ගෞරවයක්, විශ්වාසයක් (හක්තියක්) හා ප්‍රීති ප්‍රසාදයක් ඇති වූයේ ය. එහෙයින්ම ඔවුහු චෛද්වුර්ය මාණිකායක් හා සමාන පරිශුද්ධ චිත්ත ස්වභාවයකින් යුක්ත වූවාහුය. විමල-විපුල (පැහැදිලි, පවිත්‍ර)-විස්තීර්ණ (පැතිරුණු)අහස හා සමාන ගැඹුරු චිත්ත ප්‍රසාදයකින්, සිත් පහන් බවකින් යුක්ත වූවා හු ය; ඔවුහු අපරිමිත පුණ්‍යස්කන්ධයකින් සමන්තාගත වූවාහුය. කුල දේවතාවියනි, ජීවලනාන්තර-තේජෝරාජ ප්‍රමුඛ දස දහසක් දිව්‍ය පුත්‍රයන් මෙම සූත්‍රය ඇසීමෙන් චෛද්වුර්ය මාණිකායක් හා සමාන පරිශුද්ධ චිත්තයෙන් යුක්ත වූ බැවින් ද ධර්මශ්‍රවණයෙන් පරිපූර්ණ වූ කුශල මූලයන් හේතුවෙන්ද, පූර්ව ප්‍රණීධාන (නියත විචරණ) බලයෙන් ද ඔවුන්ට නියත විචරණ භූමියට පැමිණෙන්නට හැකි වූයේ ය. ඔවුන්ට නියත විචරණ දීමට මා හට හැකි වූයේ ය.

“කුල දේවතාවියනි එම පූර්ව ප්‍රණීධානයන් කවරේද?”

{දශදේවපුත්‍ර-සහසු-ව්‍යාකරණ-පරිවතී නම් වූ (සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රයෙහි) පසළොස්වැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමිදේ ය.}

16

ව්‍යාධි - ප්‍රශංන පරිවර්තය

“කුල දේවතාවියනි, අසංඛ්‍යයතර වූද, විපුල වූද, අවින්න්‍ය වූද, අප්‍රමාණ වූද, ඉතා බොහෝ ඇත කාල සමයෙකිනි, රත්නශිඛි නම් විජ්ජාවරණ-සම්පන්න-සුගත-ලෝකවිදු-අනුත්තර-පුරිස-දම්මසාරථී-සත්ථා-දේවමනුස්සානං-බුද්ධෝ-භගවා යන සියලු ගුණයන්ගෙන් යුත් තථාගත අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධයන්වහන්සේ ලොව පහළ වූහ.

“නැවතද කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහිම එම රත්නශිඛි නම් බුදුන් වහන්සේ පිරිනිවීමෙන් සද්ධර්මය අන්තර්ධාන වී සද්ධර්ම ප්‍රතිරූපකයන් නිසා ධර්මය නාම මාත්‍ර බවට පත්වූ කල්හි සුරේශ්වරප්‍රභ නම් රජෙක් වූයේ ය. ධාර්මික ධර්මරාජයෙකු වූ එම රජතුමා අධර්මයෙන් තොරව ධර්මයෙන් රාජ්‍ය පාලනය කෙළේය. එම රාජ්‍යයේ වැසි සියලු ජීවී සත්‍වයන්ට එම රජතුමා මවක හා පියෙකු සමාන වූයේ ය.

“නැවත ද කුල දේවතාවියනි, එම කාල අවධියේ දීම, එම සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජ්‍යයෙහි ජටින්ධර නම් සිටුවරයෙක් වූයේය. එම සිටුවරයා වෙදැදුරෙක්ද විකිත්සකයෙක්ද ධාතුන් පිළිබඳ

විශේෂඥයෙක්ද (පරමධාතුකුශල) වූයේය, අෂ්ටාංග-ආයුර්වේද ධාරියෙක්ද වූයේ ය. කුල දේවතාවියනි, එම කාලසමයෙහිම එම ජටින්ධර සිටුවරයාට ජලවාහන නම් වූ සිටු පුත්‍රයෙක් උපන්නේ ය. එම පුත්‍රයා ප්‍රාසාදික වූයේය, අභිරුපී වූයේය, දර්ශනීය වූයේය, ශුභ ශරීර වර්ණයෙන් යුක්ත වූයේය, නානා ශාස්ත්‍රයන්හි දක්ෂ වූයේය, සියලු ශාස්ත්‍රයන්හිද කෙළ පැමිණියේය. ලේඛන කලාවද, අංක ගණිතයද (හස්තරේඛා ශාස්ත්‍රය හා) ජ්‍යෙෂ්ඨය ද උගත්තේ ය.

“කුල දේවතාවියනි, එම කාලයෙහි, එම සමයෙහි එම සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජ්‍යයෙහි නොයෙක් සිය දහස් ගණන් ජීවී සඤ්චයෝ නානා රෝග වැළඳීමෙන්ද නානා ව්‍යාධීන්ගෙන් පරිපීඩිත විමෙන්ද, තීව්‍ර වූද, කර්කශ වූද, කටුක වූද, දුක්ඛයන්ට භාජන වූවාහුය, අප්‍රිය වූ නොයෙක් වේදනාවන් විඳින්නට ඔවුන්ට සිදු වූයේය. ඉක්බිත්තෙන් වනාහි කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහිදීම, රෝග ග්‍රහණ වූද, ව්‍යාධීන්ගෙන් පරිපීඩිත වූද, නොයෙක් සිය දහස් ගණන් ජීවී සඤ්චයන් තීව්‍ර වූද, කර්කශ වූද, කටුක වූද, අප්‍රියජනක වූද, දුක්ඛ වේදනාවන් විඳින ආකාරය දුටු ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයා තුළ ඔවුන් කෙරේ පරම කරුණා සිතක් පහළ වූයේය. ඔහු මෙසේ සිතන්නට වූයේය:

“ජටින්ධර නම් වූ මපියාණෝ වෙදදුරෙක්ද, විකිත්සකයෙක්ද, ධාතුන් පිළිබඳ විශේෂඥයෙක්ද, අෂ්ටාංග ආයුර්වේද-ධාරියෙක්ද වන්නාහුය; එහෙත් දැන් මහලු බැවින්ද, දුච්ච බැවින්ද, හැරමිටි වාරුවෙන් ඇවිදින්නට සිදුවී ඇති බැවින්ද ගම්, නගර, නියම්ගම්, ජනපද, රාජ්‍ය රාජධානිවල ඇවිද නානා රෝග ග්‍රහණ වූද, නානා ව්‍යාධිවලින් පරිපීඩිත වූද සිය දහස් ගණන් ජීවී සඤ්චයන් මුදවා ගැනීමට අපොහොසත් වන්නාහුය. එබැවින් මම ම ජටින්ධර නම් වූ මපියාණන් ළඟට ගොසින් ව්‍යාධිධාතු කුශලතාව ලබා ගන්නා සැටි අසා ගන්නෙමි; එම කුශලතාවන් ලබාගෙන සියලු ගම්, නගර, නියම්ගම්, ජනපද, රාජ්‍ය රාජධානිවල ඇවිද, නානා රෝග ග්‍රහණ වූද, නානා ව්‍යාධීන්ගෙන් පෙළෙන්නා වූද, සිය දහස් ගණන් නොයෙක් ජීවී සඤ්චයන් ඉන් මුදවා ගන්නෙමි.”

“එකල්හි වනාහි කුල දේවතාවියනි, එම ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයා ජටින්ධර නම් වූ තම පිය සිටුතුමාණන් වෙතට ගොස් එතුමන්ගේ පාද නමස්කාර කොට එකත් පසෙක හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන් ඒ ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා, මෙම ගාථා මගින් පියාණන්ගෙන් ධාතුකුශලතාව (වෙදකම) ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටියේය:

ඉඳුරන් විසින් අරමුණු අල්වා ගැන්ම
කෙලෙසද? ධාතු පරිවර්තන කෙලෙස වෙද?
සිරුරක් ඇති ජීවී සත්‍වයන් හට
ලෙඩ දුක් උපදින්නේ කවර කල්හිද?

අහර ගැනීමෙන් කල්හිද නොකල්හිද
සුවයට කෙනෙකුගේ කෙලෙසක හේතුවෙද?
සිරුර තුළින් දූල්වෙන කාය අග්නිය
නොපිරිහෙළා රඳවන්නේ කෙලෙසකද?

වා, පිත්, සෙම් වලට කෙලෙසද ඔසු යෙදුම?
සන්නිපාත වූ විට කෙලෙසද යෙදුම?
වාතය කිපෙන්නේ කෙනෙකුගේ කිකලකද?
සෙම් කෝපය ඇතිවන්නේ කිකලකද?
මිනිසා පෙළන්නේ මේවා කිකලකද?

ඉක්බිත්තෙන් වනාහි ජටින්ධර සිටුවරයා ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාට ධාතු කෞශලය ඇති කරගන්නා අයුරු මෙම ගාථාවලින් අනාවරණය කෙළේය:

ගරත් සෘතුව වසරට තුන් මසක් ඇත,
තව තුන් මසක් වර්ෂා¹ සෘතුවට වෙන් වේ;
තව තුන් මසක් හේමන්තයටම වෙන් වේ,
ග්‍රීෂ්මයට වෙන්වේ ඉතිරි තුන් මස.

¹ සංස්කෘත කෘතියේ පෙළෙහි මෙය දක්වා ඇත්තේ කාලේ කාලේ යනුවෙනි. එහෙත් පාදක සටහන්වල ඇති “කාලා කාලේ” යන යෙදුම වින පරිවර්තනය හා ද ගැළපේ.

මාස දොළහ සෘතු භයකට වෙන් වේය,
දොළොස් මසක් සංවත්සර නම් වේය.

කෙටියෙන් සෘතුව වන්නේ තුන් මස බැගිනි,
දෙමසට එක බැගින් වේ මාසික සෘතුව.
ආහර පාන ගෙන එලෙසය දිරවන්නේ,
වෙදදුරු කුශලතා, සෘතු එලෙසම දන්නේ,

ඉන්ද්‍රිය ධාතු පරිවර්තන සිදුවන්නේ
වසරේ පරිවර්තනය අනුවය දන්නේ,
ඉන්ද්‍රිය පරිවර්තනය වන විට එලෙස
නොයෙක් රෝග සෑදේ කය ඇති අයට.

තුන් මස බැගින් වූ සෘතු සිවු හේදයද,
දෙමස බැගින් වූ සය ආකාරය ද
දූතගෙන සිටිය යුතු වෙදදුරු මනාකොට
කෑම, බීම, ඔසුවල පිළිවෙල එයය.

වාතාධික රෝග සෑදෙනුයේ වැසිකල ය,¹
සරත් කලදි පින් කෝපය ඇති වේය,
ග්‍රීෂ්මයේ සෙම් අසනීප බහුල ය,
සන්නිපාත වන්නේ හේමන්තයෙ ය.

වර්ෂා කාලයට ගැලපෙන රස වන්නේ
ස්නිග්ධ,² උෂ්ණ, ලුණු සහ ඇඹුලද වේය,
ශරත් කලදි ශීතල, මිහිරි, ස්නිග්ධය;
හේමන්තයේ ස්නිග්ධ, මධුරද, ඇඹුලද වේ,
රූක්ෂ, උෂ්ණ, කටුකද වේ ග්‍රීෂ්මයේ.
(උෂ්ණ, සැර, තිත්ත රස වේ ග්‍රීෂ්මයේ).

¹ එය ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ දක්වෙන්නේ ග්‍රීෂ්ම කල (summer) ලෙස ය.
² ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ ඇති ලෙසට එය පිෂ්ටය වැඩි (තෙල් සහිත) ස්වරූපය යි.

අහර ගත් සැනින් සෙම කිපිලා ඒය,
දිරවන විටදි පිත් කෝපය ඇති වේ ය;
වාත කෝප වන්නේ දිරවූ පසු ය,
ධාතු කෝප ඇතිවන්නේ ඒ ලෙස ය.

වාතය ඉවත් වේ සරු අහර දීමෙනි,
පිත්තය ඉවත් වන්නේ විරේචනයෙනි;
වැඩි සෙම ඉවත් වන්නේ වමන කෙරුමෙනි;
සන්නිපාත ඉවතට යන්නේ නිතින,
ත්‍රිගුණෙන් උපන් බෙහෙදින් වේය දනුමැන.

කුමන සෘතුවේද වා, පිත්, සෙම්, අධික,
වන්නේ කියා වෙදදුරු විය යුතු නිසැක;
ඔසු හා කැම බීමද දිය යුතු වන්නේ,
ධාතු, කාල හා සිරුරද අනුවම ය.

“මෙසේ එම ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයාට, ධාතු-කෝශලයයේ ස්වරූපය දැන ගැනීමෙන් ම, සියලු අශ්ටාංග ආයුර්වේදය ප්‍රගුණ වූයේය.

“කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජධානියේ සියලු ගම්,නගර, නියම්ගම්, ජනපද, රාජ්‍ය රාජධානිවලට ගොස් නානා රෝග ස්පර්ශ කළාවූද, නානා රෝගවලින් පරිපීඩිත වූද, සියලු ජීවී සත්‍වයන් අස්වැසුයේ “මම වෛද්‍යවරයෙකු බවට ප්‍රතිඥා දෙමි, ඔබ(ලා) සියලු රෝගවලින් නිදහස් කරන්නෙමි” යයි කියමිනි.

“ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාගේ එම වචන අසනු හා සමගම එම කෝටි-නියුත-ශත-සහසු ජීවී සත්‍වයෝ මහත් වූ ප්‍රහර්ෂයට-අමන්දානන්දයට පත් වූහ; මානසික සුවතාවකට පත් වූහ, ශ්‍රීති සොමනසින් යුක්ත වූවාහුය. ඒ සමගම නානා රෝග ස්පර්ශ කළාවූද නානා ව්‍යාධීන්ගෙන් පීඩාවට පත්වූද කෝටි-නියුත-ශත-සහසු සංඛ්‍යාත ජීවී සත්‍වයෝ එම සියලු රෝග වලින් මිදී සුවපත් වූවාහුය, නිරෝගී බවට පත් වූවාහුය.

“කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි එකී රෝග ග්‍රහණ වූද, ව්‍යාධීන්ගෙන් පරිපීඩිත වූද ජීවී සත්‍වයන් අතුරින් සමහරු ගාඪවූද, අසාධ්‍ය වූද රෝගයන්ගෙන් පරිපීඩිත වූවාහුය. ඒ සියලු දෙනාම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා වෙතට එළඹියාහුය. එවිට එම සිටු පුත්‍රයා නියම කළ ඔසු වැළඳීමෙන් එම නානා අසාධ්‍ය රෝග ස්පර්ශ කළාවූද, නානා ගාඪ ව්‍යාධීන්ගෙන් පීඩාවට පත් වූද, සියලුම කෝටි-නියුත-ශත-සහස්‍ර ගණන් ජීවී සත්‍වයෝ එම සියලු ව්‍යාධීන්ගෙන් මිදී නිරෝගී බවට පත්වූහ, පෙර තිබූ ස්ථාම-බල-වීර්යයෙන්ද යුක්ත වූවාහුය.

“කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයේම, සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජ්‍යයේ ගම්, නගර, නියම්ගම්, ජනපද, රාජ්‍ය, රාජධානිවල වෙසෙන නානා රෝග ස්පර්ශ කළාවූද, නානා ව්‍යාධීන්ගෙන් පරිපීඩිත වූද නොයෙක් කෝටි-නියුත-ශත-සහස්‍ර ගණන් ජීවී සත්‍වයෝ ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා විසින් එම ව්‍යාධීන්ගෙන් මුදවනු ලැබූවාහුය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම-සුන්‍රේන්ද්‍ර රාජයාගේ ව්‍යාධිප්‍රශමන පරිවර්ත නම් වූ සොළොස්වැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමයේය.}

17

ජලවාහන පරිවර්තය

“නැවතද කුලදේවතාවියනි, එම සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජ්‍යයෙහි සියලු ජීවී සත්‍වයෝ ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා විසින් නිරෝගී බවට ද, අල්පාබාධ බවට ද පත් කරන ලද්දාහුය; පෙර තිබූ උත්සාහ-බල-කායෙන් යුක්ත බවටද පත්කරන ලද්දාහුය. සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජ්‍යයේ සියලු ජීවී සත්‍වයෝ, ශ්‍රීතිවන්තට ද, ක්‍රීඩා කරන්නටද, සතුටු වන්නට ද, දන් දෙන්නටද, පින් කරන්නටද පටන් ගත්හ;

“මහා වෛද්‍ය රාජන් වූද, සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ ව්‍යාධි විනිත්සකයාණන් වූද ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාණෙනි, ඔබතුමා සැබවින්ම බෝධිසත්වවරයෙක් වන්නාහුය, අෂ්ටාංග ආයුර්වේදයෙහි කෙළ පැමිණියාහුය. ඔබතුමාණන්ට ජයම වේවා, ජයම වේවා !” යනුවෙන් ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාට ප්‍රසංශා කරන්නටද පටන් ගත්හ.

“නැවතද කුල දේවතාවියනි, එම ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයාට ජලාමිඛු ගර්භා නම් වූ භාර්යාවක්ද, ජලාමිඛර හා ජලගර්භ යන නම්වලින් යුතු වූ පුත්‍රු දෙදෙනෙක්ද වූහ.

“නැවතත් කුල දේවතාවියනි, එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා තම දරුවන් දෙදෙනාද කැටුව අනුපිළිවෙලින් ගම්-නගර-නියමිගම්-

ජනපද-රාජ්‍ය-රාජධානිවල සංචාරයෙහි යෙදුණේය. පසුකලෙක වනාහී කුල දේවතාවියනි, එම ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයා එක්තරා කාන්තාර අඩවියකට පිවිසියේය, එම අඩවි කාන්තාරයෙහි සිටි මාංස භක්ෂක බලු, වෘක, කැණහිල්, කාක පක්ෂී යන සියල්ලන්ම එම වන අඩවියෙහිම, පිහිටි පොකුණක් දෙසට දිව යනු ද දුටුවේය. “මෙම මාංස භක්ෂක බලු, වෘක, සිවල්, කාකයන් මේ දිසාවට යන්නේ මක් නිසාද? මම ද ඔවුන් ගිය දෙසටම යන්නෙමි” යි සිතූ ඔහුද එම මාංස භක්ෂක බලු, වෘක, කැණහිල්, කාක සතුන් ගිය දිසාවට යමින් එම අඩවිය මැද පිහිටි පොකුණ වෙතට එළඹියේය.

“එම පොකුණෙහි මත්ස්‍යයෝ දස දහසක් වසන්නාහුය. එහි බොහෝ මසුන්ට ජලය හිඟ බව ඔහු දුටුවේය. එවිට ඔහුට ඔවුන් කෙරේ කරුණා සිතුවිල්ලක් උපන්නේය. ඒ අතර එහි තුබූ ගසක ශරීරයෙන් අර්ධයක් පෙන්වා සිටි දේවතාවියකද ඔහු දුටුවේය. එම දේවතාවිය ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාට මෙසේ කීවාය: “සාධු සාධු කුල පුත්‍රයෙනි, ඔබගේ නාමය ජලවාහන (ජලය ගෙන එන්නා) බැවින් මසුන්ට ජලය ලබා දෙන්න, ජලවාහන යයි කියනු ලබන්නේ කාරණා දෙකක් නිසාය. එකක් ජලය ගෙන ඒමය, අනෙක ජලය දීමය. එබැවින් ඔබේ නමට ගැලපෙන කාර්යයක්ම කරනු මැනවි.” එවිට ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා මෙසේ කීය: “දේවතාවියනි, මෙහි මත්ස්‍යයෝ කොපමණ සිටිද්ද?” එවිට දේවතාවිය මෙසේ කීවාය: “අඩු නැතිව මත්ස්‍යයෝ දස දහසක් ඇත්තාහ.” එවිට වනාහී කුලදේවතාවියනි, එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාට බහුමාත්‍ර වශයෙන් පරම කරුණා වින්තයක් උපන්නේය.

“එවිට වනාහී කුල දේවතාවියනි, එම අඩවිය ආශ්‍රිත පොකුණෙහි වූයේ ජලය ස්වල්පයක් පමණකි. එවිට එම දස දහසක් මත්ස්‍යයෝ ජලය නැති කමින් මිය යන්නට ආසන්නව ඒ මේ අත දුවමින්, උඩ පනිමින් සිටියහ. ඉක්බිති කුල දේවතාවියනි, ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාද ජලය සොයා සතර දිසාවන්ටම දුවන්නට වන්නේය. එම මත්ස්‍යයෝද ඒ සිටු පුත්‍රයා දුවන දුවන දිශාව දෙස අසරණව බලා සිටියෝය. එක් දිශාවකවත් ජලය නොමැති බව දුටු එම සිටු පුත්‍රයාට ඒ සමීපයෙහි වූ වෘක්ෂ සමූහයක් දකින්නට ලැබුණේය. ඔහු එම ගස්

වලට නැග ඒවායේ අතු කපා පොකුණ වෙත රැගෙන ගොස් මසුන් දස දහස සඳහා සීතල සෙවණක් සාදා දුන්නේ ය.

“නැවතද දේවතාවියනි, එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා එම පොකුණට ජලය එන ජලමාරිය කොහේදැයි සතර අතේම පිරික්සා බැලීය-ජලය එන්නේ කොහෙන්දැයි බැලීය. එහෙත් ජලය හමුවූයේ නැත. පෙර ජලය අවුත් තිබූ දිය පාර දිගේ සොයා ගෙන යන විට ජලාගමා නම් වූ මහා නදිය ඔහුට හමුවිය, පොකුණට ජලය ගලා ගොස් තිබුණේ එහි සිටය. එක් පාපතරයෙකු විසින් එම ජල මාරිය වසා ප්‍රයානයක් වෙතට හරවා තිබුණි. ඔහු එසේ කර තිබුණේ විලේ සිටි මසුන් ජලය නොමැතිව මිය යන්නට සලස්වා ඔවුන් ආහාරයට ගැනීමටය. එය දුටු ඔහු මෙසේ සිතීය: “මම දිය පහර ආපසු හැරවීම මිනිසුන් දහසක් සිටියද එක් වරම කර අවසන් කළ නොහැක. එසේ තිබියදී මේ තනි මා කුමක් කරන්නද?” එසේ සිතූ ඔහු ආපසු හැරී ආවේය.

“කුල දේවතාවියනි, එසේ ආපසු ආ ඔහු, සුරේශ්වරප්‍රභ රජතුමා හමුවට ගොස් එතුමාට වැඳ නමස්කාර කොට එකත්පසෙක හිඳ එම පුවත මෙසේ සැළ කර සිටියේය: “මම ඔබවහන්සේගේ රාජ්‍යයෙහි සියලු ගම්, නගර, නියම්ගම්, ජනපද, රාජ්‍රට, රාජධානිවලට ගොස් ජීවී සත්වයන් ව්‍යාධීන්ගෙන් මුදවා ගනිමි. එක්තරා ස්ථානයක, අට්ඨිසම්භවා නම් පොකුණක් ඇත. එහි මත්ස්‍යයෝ දස දහසක් ජලය නොමැතිව ග්‍රීෂ්මයෙන් තැවෙමින් සිටිති. මිනිසුන්ට ජීවිතය දුන්නා සේ තිරිසන් සතුන්ගේ ජීවිතද බේරා ගැනීම සඳහා මා හට ඇතුන් විසි දෙනෙකු ලබා දෙන සේක්වා!” එකල්හි සුරේශ්වරප්‍රභ රජතුමා මහා වෛද්‍යතුමාට ඇතුන් ලබා දෙන මෙන් අමාත්‍යවරුන්ට අණ කළේය. අමාත්‍යවරු මෙසේ කීහ: “මහා සත්වයාණෙනි, අපගේ හස්ති ශාලාවට පැමිණ අවශ්‍ය ඇතුන් විසි දෙනා තෝරා ගෙන ගොස් ජීවී සත්වයන්ට සෙත සලසනු මැනවි.”

“එකල්හි කුල දේවතාවියනි, එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා ජලාම්බර සහ ජලගර්භ යන තම පුතුන් දෙදෙනාද සමග ඇතුන් විසි දෙනා මත ගව සමින් කළ මලු සියයක් ද පටවාගෙන ජලාගමා නම් වූ

මහා නදිය වෙතට පැමිණ, එම සම් මලු ජලයෙන් පුරවා ඇතුන් පිට පටවාගෙන අටවි-සම්භවා නම් පොකුණ වෙත රැගෙන ගියේය, රැගෙන ගොස් එම ජලයෙන් පොකුණේ සතර දිසාවන්ම පුරවමින් ඇවිද්දේය. එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා යන යන තැන්වලට පොකුණේ සිටි දස දහසක් මත්ස්‍යයෝද දිවෙන්නට වන්න.

“ඉක්බිත්තෙන් කුල දේවතාවියනි, එම දස දහසක් මත්ස්‍යයන් තමා යන යන දිසාවට දිවෙන්නේ මක් නිසාදැයි සිතූ ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාට මෙබඳු සිතක්ද පහළ වූයේය: “මේ මසුන් කුසගින්නෙන් පෙළෙන බැවින් මාගෙන් කැමට යමක් ඉල්ලනවා විය යුතුය. මම ඔවුන්ට ආහාර ලබා දෙන්නෙමි.”

“නැවතද කුල දේවතාවියනි, එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා ජලාම්බර නම් තම පුත්‍රයාට කථා කොට මෙසේ කීය: “ජව සම්පන්න ඇතෙකු පිට නැගී ගෙදර ගොසින්, ඔබේ සීයාට කථාකොට, ගෙදර දෙමාපියන්, දූදරුවන්, සේවක සේවිකාවන් හා කම්කරු ජනයා වෙනුවෙන් සකස් කොට ඇති කෑම සියල්ලම එක පොදියක් කොට ඇතු පිට නංවාගෙන ඉක්මනින් එන්නැයි ඔබේ පියා කී බව පවසන්න.”

“ඉක්බිති ජලාම්බර තෙමේ ඇතු පිට නැගී ඉක්මන් ගමනින් සිය නිවස වෙත ගොස්, තම පියා වූ ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා තමාට කියූ දෑ සියල්ලම සිය සීයා වෙත දන්වා සිටියේය. ඔහුද එකී පරිදිම ආහාර සියල්ල එක්රැස් කොට සිය මුහුඹුරාට භාර දුන්නේය. ජලාම්බර තෙමේ ද ඒ සියලු ආහාර පොදියක් කොට ඇතා පිට නංවාගෙන තෙමේද ඇතු පිට නැගී අටවිසම්භවා නම් පොකුණ ඇති තැනට එළඹියේය. ජලාම්බරයන් දැක මහත් සතුටට පත් ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා, එම ආහාර සියල්ලම කුඩා කැබැලිවලට කඩා දස දහසක් මසුන්ට කෑම සඳහා එම පොකුණට දැමීමේය. මත්ස්‍යයන් තෘප්තියට පැමිණි පසු ඔහුට මෙබඳු සිතුවිල්ලක් පහළ වූයේය: “යමෙක් තම මරණාසන්න අවස්ථාවෙහිදී රත්නශිඛි නම් තථාගතයන්වහන්සේගේ නාමය අසන්නට ලබන්නේ නම්, ඒ පුද්ගලයා උසස් දිවාමය තලයක උපත ලබන්නේ යයි, එක්තරා අවස්ථාවක ආරණ්‍යායතනයක

මනායානස සජ්ඣායනස කරන භික්ෂුවකගෙන් අසන්නට ලැබුණේය. මමද දැන් මේ මත්සායන් හට ගැඹුරු වූ පටිච්චසමුප්පාද ධර්මය දේශනා කරන්නෙමි, රත්නශිඛි තථාගතයන්වහන්සේගේ නාමයද ඔවුන්ට ඇසෙන්නට සලස්වන්නෙමි.”

“එකල්හි ජම්බුද්වීපයේ දෙ ආකාර දෘෂ්ටීන් ඇතිවිය: සමහරු මනායානස වර්ණනා කරති; සමහරු එය ප්‍රතිකෙෂ්ප කරති. එසේවූ කල්හි එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා දණක් පමණ පොකුණු ජලයට බැස මෙසේ උදන් ඇනුවේය: “රත්නශිඛි සම්මා සම්බුදුන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා! පෙර උන්වහන්සේ බෝධිසත්‍ව වර්යාවෙහි හැසිරෙද්දී මෙබඳු ප්‍රාර්ථනාවක් කළහ: සිය මරණ කාල සමයේදී කිසියම් ජීවී සත්‍වයෙක් මාගේ නාමය අසන්නට ලබන්නේ නම් ඒ සත්වයා තව්නිසා දෙව්ලොව දෙවී කෙනෙකුන් හා සමාන දෙවියෙකු ව උපදිවා!”

“ඉක්බිත්තෙන් වනාහී ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා එම තිරිසන් යෝනිගත සත්‍වයන්ට මෙබඳු ධර්මයක් දේශනා කෙළේය: එය ඇතිවන විට මෙය පවතී, එය උපදින විට මෙය උපදී; අවිද්‍යාව හේතුවෙන් සංස්කාරයන්ද, සංස්කාර ප්‍රත්‍යයෙන් විඥානයද, විඥාන ප්‍රත්‍යයෙන් නාම රූපද, නාම රූප ප්‍රත්‍යයෙන් ෂඩායතනද, ෂඩායතන ප්‍රත්‍යයෙන් වේදනාද, වේදනා ප්‍රත්‍යයෙන් තෘෂ්ණාද, තෘෂ්ණා ප්‍රත්‍යයෙන් උපාදාන ද, උපාදාන ප්‍රත්‍යයෙන් භවයද, භව ප්‍රත්‍යයෙන් ජාතියද, ජාති ප්‍රත්‍යයෙන් ජරා-මරණ-ශෝක-පරිදේව-දුෂ්ඨ-දෝර්මනසා උපායාසයන් ද උපදින්නේය; මෙසේ එම කේවල මහත් දුෂ්ඨස්කන්ධය සමුදය වන්නේය. ඒ ආකාරයෙන් ම, අවිද්‍යා නිරෝධයෙන් සංස්කාර නිරෝධයද, සංස්කාර නිරෝධයෙන් විඥාන නිරෝධයද, විඥාන නිරෝධයෙන් නාම රූප නිරෝධයද, නාම රූප නිරෝධයෙන් ෂඩායතන නිරෝධයද, ෂඩායතන නිරෝධයෙන් ස්පර්ශ නිරෝධයද, ස්පර්ශ නිරෝධයෙන් වේදනා නිරෝධයද, වේදනා නිරෝධයෙන් තෘෂ්ණා නිරෝධයද, තෘෂ්ණා නිරෝධයෙන් උපාදාන නිරෝධයද, උපාදාන නිරෝධයෙන් භව නිරෝධයද, භව

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි දැක්වෙන්නේ මෙ පවතින විට මෙය පැන නගී, මෙය නිපදවෙන විට මෙය නිපදවේ යන ඇරැහිනි.

නිරෝධයෙන් ජාති නිරෝධයද, ජාති නිරෝධයෙන් ජරා-මරණ-ශෝක-පරිදේව-දුඃඛ-දෝෂ්‍රමනසාස-උපායාස නිරෝධයද ඇති වන්නේය; ඒ ආකාරයෙන් කේවල මහා දුඃඛස්කන්ධයාගේ නිරෝධය සිදු වන්නේය. මෙසේ කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා එම තිරිසන් යෝනිගත සතුන්ට ධර්ම සම්ප්‍රයුක්ත කථාවක් කොට ජලාමිඛර, ජලගර්භ යන පුතුන් දෙදෙනාද කැටුව නැවත තම ගෘහයට පිවිසියේය.

“පසු කලෙක ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා එක්තරා උත්සවයකට සහභාගී වී මදයෙන් මත්ව ඇඳට වැටී හුන්නේ ය. එකල්හි මහා නිමිත්තක් පහළ වූයේය, එම රාත්‍රිය අවසන් වන විට, එම දස දහසක් මත්සායෝ මීය ගොස්, තව්තිසා දෙවි ලොව ඉපිද එම දෙවියන් හා සහවාතාවට පත් වූහ. එසේ උපන් ඔවුන්ට මෙබඳු විතර්ක සිතුවිල්ලක් උපන්නේය: අප මෙම තව්තිසා දෙවිලොව උපන්නේ කවර කුශල කර්මයක් හේතුවෙන්දැයි කියාය. නැවතද ඔවුන්ට මෙබඳු සිතුවිල්ලක් පහළ වූයේය: අපි ජම්බුද්වීපයෙහි මසුන් දස දහසක්ව හුන්නෙමු. එම තිරිසන් යෝනියෙහි සිටි අප හට ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයා මහා ජල කඳකින්ද, අග්‍ර භෝජනයකින්ද, අප තෘප්තිමත් කොට අප හට ගැඹුරු වූ පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මයද දේශනා කෙළේය; රත්නශිඛී තථාගතයන්වහන්සේගේ නාමයද අපට අසන්නට සැලැස්වූයේය. අප මෙම දෙවිලොව උපන්නේ එම කුශල කර්මයේ ඵලයක් ලෙසිනි. අපි සැම දෑන් ඒ ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා හමුවට යමිහ. එසේ ගොස් එතුමාට පූජා පවත්වන්නෙමු. එකල්හි එම දස දහසක් දිව්‍ය පුත්‍රයෝ තව්තිසාවෙන් වූතව ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාගේ නිවසෙහි පහළවූහ.

“එම ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා ඇඳෙහි නිදා සිටියදී, එම දස දහසක් දේව පුත්‍රයෝ එතැනට පැමිණ ඔහුගේ හිස කෙළවර මුතුහර දස දහසක් තැබූහ, පාදාන්තයෙහි මුතුහර දස දහසක් තැබූහ, දකුණු පැත්තෙහි මුතුහර දස දහසක් තැබූහ, වම් පැත්තෙහි මුතුහර දස දහසක් තැබූහ, මන්දාර හා මහා මන්දාර පූෂ්ප වර්ෂාවක් ද පතිත වන්නට සැලැස්සූ හ, දිව්‍ය තුර්ය නාදයද ඇසෙන්නට සැලැස්වූහ.

එම නාදයෙන් සියලු දඹදිව මිනිස්සු අවදි බවට පත්වූහ. ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාද අවදි විය. ඉන් පසු එම දස දහසක් දිවා පුත්‍රයෝ අහසට පැනනැගී සුරේශ්වරප්‍රභ රජුගේ රාජ්‍යයේ ඒ ඒ කැන් වල මාන්දාරව මල් වැසි වැස්වූහ. ඉන්පසු අටවිසම්භවා පොකුණ වෙත ගිය ඔවුහු ඒ මතට මහා-මාන්දාරව මල් වැස්සක් වස්වා එහිම අතුරුදන්ව ගියහ, ක්‍ෂණිකව දෙව්ලොව පහළ වූ ඔව්හු, පස්කම් සැප රිසි සේ විඳිමින්, ක්‍රීඩා කරමින් මහත් වූ ශ්‍රී සෞභාග්‍යයක් අනුභව කරන්නට වූහ.

“පසුදා උදේ මෙම අසිරිය දුටු සුරේශ්වරප්‍රභ රජතුමා ජ්‍යෝතිෂ ගණිතාචාර්යයන්ගෙන්ද, මහා ඇමතිගෙන්ද මෙසේ ප්‍රශ්න කෙළේය: “පෙර දින රාත්‍රියෙහි මෙතරම් නිමිති පහළ වූයේ කවර කාරණයකින්ද?” ඔවුහු මෙසේ කීහ: “දේවයන්වහන්ස, ජලවාහන සිටුවරයාගේ ගෘහයට මුතුමාලා සතලිස් දහසක් වර්ෂණය වී ඇති අතර, මාන්දාරව මල් වැස්සක්ද ඇද හැළුණේය.” එවිට රජතුමා ඔවුන්ට මෙසේ කීය: “ එසේ නම් ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාට ප්‍රිය වචනයන් කථා කොට ඔහු මෙහි කැඳවා ගෙන එව.” ඉක්බිති එම ගණිතඥයෝ සහ මහ ඇමැතිවරු ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා වෙතට ගොස් “සුරේශ්වරප්‍රභ රජු රුවන්වහන්සේ ඔබ හමු වීමට කැමැත්තාහ” යි කීහ.

“ඉක්බිති ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා මහ ඇමතිවරුන් සමග සුරේශ්වරප්‍රභ රජු වෙත එළඹියේය. රජතුමා මෙසේ ඇසීය: “අද රාත්‍රියෙහි මෙබඳු ශුභ නිමිති පහළ වූයේ මක් නිසාදැයි දන්නෙහිද ජලවාහනයෙනි?” එවිට ජලවාහන සිටුවරයා සුරේශ්වරප්‍රභ රජු රුවන්ට මෙසේ කීය: “දනිමි දේවයන්වහන්ස, ඒ නියත වශයෙන්ම මත්ස්‍යයන් දස දහසගේ මරණය නිසා පහළ වූ ඒවාය.” “ඒ බව දන්නේ කෙසේද?” රජ ඇසීය. ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා මෙසේ කීය: “දේවයන්වහන්ස, මාගේ ජලාමිඛර නම් පුත්‍රයා පොකුණ වෙත යවා එම දස දහසක් මත්ස්‍යයන් ජීවත් වන්නේද, මියගොසින්ද කියා පරීක්ෂා කරනු මැනවි.” එසේ කරන්නැයි රජු කියෙන් ජලවාහන සිටු පුත්‍රයා ජලාමිඛර නම් තම පුතුව කථා කොට, “පුත්‍රය, අටවිසම්භවා නම් පොකුණ වෙතට ගොස් එහි වූ මසුන් දස දහස ජීවත් වන්නේද, මිය ගොසින්ද කියා දැනගෙන එව” යි කීය.

“එවිට ජලාමීඛර නම් දාරකයා වහ වහා එම පොකුණ වෙත ගොස් බැලූ විට එම මසුන් දස දහසම මිය ගොස් ඇති සැටිද, විල පුරා මාන්දාරව මල් වැස්සක් වැටී ඇති සැටිද දක ආපසු ගොස්, එම මසුන් මියගොස් ඇතැයි පියාට දන්වීය. එය දැනගත් වහාම රජු වෙත එළඹී ජලවාහන තෙමේ කරුණු විස්තර වශයෙන් මෙසේ සැලකර සිටියේය: “දූනගනු යෙහෙකී දේවයන්වහන්ස, එම දස දහසක් මත්ස්‍යයෝ මියගොස් නැවත තවිතිසා දෙවිලොව දෙවිවරුන් ලෙස උපන්න. එම ශුභ නිමිති පහළ වූයේ ඔවුන්ගේද මාගේද අනුභාවයෙනි. මාගේ ගෘහය මත මුතුහර සතළිස් දහසක වර්ෂාවක් හා දිව්‍ය මාන්දාරව මල් වැස්සක්ද පතිත වූයේය.” ඉක්බිති රජතුමා එපුවත අසා හෘෂ්ට, කුෂ්ට, උදග්‍ර මනසින් යුතුව සතුට පළ කෙළේය.

“ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ බෝධිසත්‍ව සමුච්චයා නම් කුල දේවතාවියට මෙසේ කීහ: “කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි සුරේශ්වරප්‍රභ නම් රජු වූයේ වෙනත් අයෙකැයි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එකල සුරේශ්වරප්‍රභ රජු වූයේ දණ්ඩපාණී නම් ශාක්‍ය තෙමේය. කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි ජටින්ධර නම් සිටුවරයා වූයේ වෙනත් අයෙකැයි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එකල ජටින්ධර සිටුවරයා වූයේ සුද්ධෝදන රජතුමාය. කුල දේවතාවියනි, ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයා වූයේ වෙනත් අයෙකැයි නොදකින්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එකල ජලවාහන නම් සිටු පුත්‍රයා වූයේ මම් මය. කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි ජලාමීඛරභා නම් භාර්යාව වූයේ වෙනත් අයෙකැයි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එම කාල සමයෙහි ජලවාහන සිටු පුත්‍රයාගේ ජලාමීඛරභා නම් භාර්යාව වූයේ මෙකල ගෝපා නම් ශාක්‍ය කන්‍යාවය. කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි ජලාමීඛර නම් දරුවා වූයේ මෙකල රාහුලය. එම කාල සමයෙහි ජලගර්භ නම් දරුවා වූයේ ආනන්ද නම් ආර්යයන් වහන්සේ ය. කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි දස දහසක් මත්ස්‍යයන් වූයේ වෙනත් අය යයි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එකල මා විසින් කැමෙන්, බීමෙන් තෘප්තිමත් කරනු ලැබූවා වූද, මගේ ගම්හීර පටිච්චසමුප්පාද දේශනාව හා මා විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද රත්නශීඛී

භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ නාමය අසන්නට ලැබුවා වූද එම දස දහසක් මත්සායෝ නම් මෙකල ජීවලනාන්තර-තේජෝරාජ ප්‍රමුඛ වූ දිව්‍ය පුත්‍රයෝ ය. එම කුශල කර්මයේ හේතුවෙන් මා හමුවට ආ ඔවුන්ට ලොචිතුරා සම්මා සම්බුදුවරුන් බවට අනාගතයේදී පත්වීමේ නියත විචරණය මාගෙන් ලබා ගත හැකි විය. එසේම ඔවුන් ප්‍රීති ප්‍රසාද ප්‍රමෝදයෙන් යුතුව ගෞරවයෙන් යුතුව දහම් ඇසීම නිසා ඔවුන්ට සියලු නියත විචරණයන්ද, නාමයන්ද ලැබුණේය. එසේම කුල දේවතාවියනි, එම කාල සමයෙහි වෘක්‍ෂ දේවතාවා වූයේ වෙනත් අයෙකැයි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එම කාල සමයෙහි වෘක්‍ෂ දේවතාවා වූයේද ඔබ ම වීමය.

“කුල දේවතාවියනි, එය දත යුත්තේ මේ ආකාරයෙනි. මා සසර සැරිසරද්දී බොහෝ ජීවී සත්වයෝ සම්බෝධිය සඳහා පරිණතභාවය ලැබූහ. ඒ සියලු දෙනාම අනාගතයේ සම්මා සම්බුදුවරයන් වන බවට නියත විචරණ ලැබූහ.”

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍රෙන්ද රාජයාගේ ජලවාහනසා-මත්සා-වෛතේය-පූර්වයෝග නම් වූ දාහත්වැනි පරිච්ඡතය මෙතෙකින් නිමියේය.}

18

ව්‍යාභි-පරිවර්තය

නැවතද කුල දේවතාවියනි, බෝධිසත්‍ව වර්යාවට පිළිපත් පුද්ගලයා කුළ අනුන්ගේ යහපත සඳහා (වෙනුවෙන්) ආත්ම පරිත්‍යාග කිරීමද තිබිය යුතු ගුණාංගයකි. ඒ කෙසේද යත්,

දෙව්ලොව කුළ හා මිනිස් ලොව කුළද විමල-විපුල-විවිධ-සද්ගුණයන්ගෙන් සිය ගණන් කිරණ විහිදවන්නාවූ, අප්‍රතිහත-ඥානබල පරාක්‍රමයෙන් යුතුවූ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන්වහන්සේ, දහසක් හික්කුන් පිරිවරා පංචාල ජනපදයන් හි ජනපද වාරිකාවෙහි යෙදෙන අතර එක්තරා වන පෙදෙසකට පැමිණි සේක. එම වනයෙහි කොළ පැහැති මෘදු තණකොළ වලින් හා විවිධ මල්වලින් ගැවසී ගත්තා වූ එක් ස්ථානයක් දුටු උන්වහන්සේ, අනද හිමියන්ට කථාකොට මෙසේ කීහ: “ආනන්දයෙනි, මෙම පෘථිවි ප්‍රදේශය ශෝභන වූවකි; ධර්ම කථාවක් ඉපදවීමට ද යෝග්‍ය වන්නේය. එබැවින් මෙම ස්ථානයෙහි තථාගතයන් සඳහා ආසනයක් පනවන්න.” තථාගතයන්වහන්සේගේ ඇතවුම ලෙස එහි අසුනක් පැනවූ උන් වහන්සේ, භාග්‍යවතුන්වහන්සේට මෙසේ කීහ:

මිනිසුන් අතර ජෝෂ්ඨ හා ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ද
 ඔවුන්ට මෝක්ෂ වරය දානය කරන්නා වූ ද
 ඔවුන් භවබන්ධනයෙන් මුදවන්නාවූද
 භාග්‍යවතුන්වහන්ස,
 පනවන ලද මෙම ආසනයෙහි වැඩ හිඳ
 මිනිසුන්ගේ හිත සුව පිණිස
 පරමාර්ථ කථාවක් දේශනා කරනු මැනවි!

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ එම ආසනයෙහි වැඩ හිඳ එම හිඤ්ඤන් ඇමතුන: “දුෂ්කර බෝධිසත්‍ව කාර්යයක් කළ බෝසත් කෙනෙකුන්ගේ හස්මාවශේෂයන් දැකීමට ඔබ කැමැත්තාහුද?”

එකල්හි එම හිඤ්ඤනු මෙසේ පිළිතුරු දුන්හ:

සත්වාග්‍ර-සාරයන්-වහන්ස!
 ශමථයෙන් හා ආත්ම දමනයෙන්ද,
 අධික ඉවසීමෙන් හා විරියයෙන්ද
 සතිය හා ප්‍රඥාව යන දෙකෙන්ද යුතු වූ
 අපරිමිත ගුණ-ආශ්‍රිත වූ
 එතුමන්ගේ හස්මාවශේෂයන්
 නැරඹීමට නිසිකල් එළඹ ඇත්තේය:
 එය අපට දක්වනු මැනවි!

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, සහසාර වක්‍ර ලකුණෙන් යුතුවූද, අලුත පිපුණ නෙළුමක පෙති සේ මෘදුවූද හස්ත තලයෙන් (අල්ලෙන්) බිමට තට්ටු කළහ. ඒ මොහොතේ පොළොව සත් යලක් කම්පා වී රනින්, රිදියෙන් හා මැණික්වලින් නිමවූ ස්තූපයක් පැන නැංගේය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ අනද හිමියන්ට මෙසේ කීහ: “ආනන්දයෙනි, එම ස්තූපය විවෘත කරන්න.” එවිට ආයුෂ්මත් අනද හිමියෝ එම ස්තූපය විවෘත කළහ. එවිට එය තුළ මුතු මැණික් එබ්බවූ

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තයේ ඇත්තේ tell us - “අපට කියන්න” කියාය.

ස්වර්ණමය කරඬුවක් දුටු උන් වහන්සේ ඒ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැනුම් දුන්න. එවිට භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මෙසේ කීහ: “එහි සුමුග (හෙවත් කරඬු) හතක් ඇත. ඒ කරඬු හතම විවෘත කරන්න.” ඒ සුමුග සියල්ල ඉවත් කළ විට එහි හිම කුමුදු සමාන අස්ථීන් දුටු අනද්‍ර භිමියන් එය බුදුන් වහන්සේට දැන්වූ කල්හි “ඒ මහා පුරුෂයාගේ අස්ථීන් බැලීමට මා සම්පයට ගෙනෙන්නැ”යි කීහ. අනද්‍ර භිමියෝ ඒ අස්ථීන් (ඇට)බුදුන් වහන්සේ වෙතට ගෙන ගියහ. උන්වහන්සේ ඒ අස්ථීන් සංඝයා ඉදිරියේ පෙන්වමින් මෙසේ කීහ:

ඉවසීමෙන් සහ කීර්තියෙන් ලද
 සතුටද ධ්‍යාන දමන ඇතියෙකුගේ
 බුද්ධිමත්ව සම්බෝධිය සඳහා
 නිරතුරුවම වෙර වැඩුවකුගේ
 දැඩි උත්සාහය දිරියද සමගින්
 සැමවිට දීමෙහි ලොල්වූවකුගේ,
 පවර ගුණෙන් යුතු බුද්ධිමතෙකුගේ
 ඇටකටු වේ ඔබ මෙහි දකිනේ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මෙසේ හිඤ්ඤා ඇමතූහ: “හිඤ්ඤා, ශීල ගුණයෙන් බල ගැන්වූණාවූද, පරම දුර්ලභ දර්ශනයක් වූද, පුණ්‍ය ක්‍ෂේත්‍රයක් වූද මෙම බෝධිසත්‍ව අස්ථීන් (ධාතූන්) වන්දනා කරන්න.” එවිට එම හිඤ්ඤා ප්‍රාර්ථනාවෙන් බරවූ හදවතින් එම ධාතූන් දොහොත් මුදුනේ තබා වන්දනා කළහ.

ආයුෂ්මත් ආනන්දයන් වහන්සේ දොහොත් මුදුනේ තබා භාග්‍යවතුන්වහන්සේගෙන් මෙසේ ඇසූහ: “සියලුම ලෝකයන් ඉක්මවා ගියා වූද, සියලු ජීවී සත්‍වයන්ගේ නමස්කාරයට භාජන වූද, ඔබවහන්සේ, මෙම ඇටකටුවලට නමස්කාර කරන්නේ කෙසේද?” ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ආනන්ද භිමියන්ට මෙසේ කීහ: “ආනන්දයෙනි, මා හට මහා අනුත්තර සමයක් සම්බෝධිය ස්පර්ශ කරන්නට හැකි වූයේ මෙම ධාතූන් නිසාය.

“ආනන්දයෙනි, අතීත යුගයක, නොයෙක් ධන-ධාන්‍ය-වාහන බල ඇති අප්‍රතිහත බල පරාක්‍රමයෙන් යුතු වූ මහාරථ නම්වූ

රජෙක් විය. ඔහුට දෙව් කුමරුන් බඳු වූ මහාප්‍රණාද, මහාදේව හා මහාසත්ව යන නම් වලින් හැඳින්වුණු පුත්තු තිදෙනෙක් වූහ.

“ඉක්බිති ඒ රජතුමා ක්‍රීඩා කිරීම පිණිස උද්‍යාන භූමියට ඇතුළු වූයේය. ඔහුගේ පුත්‍ර කුමාරයෝද උද්‍යානයේ අලංකාරයෙන් වශීකෘතව, මල් සෙවීමෙහි ලොල්ව ඒ ඒ තැන ඇවිද යන කල්හි, මහාද්වාදභ වනගුල්මයට පිවිසුණාහුය. එම කුමාරවරුන්ට උපස්ථාන කරන්නන්ටද ඔවුන් මගහැරී ගියේය. කුමරුවෝ තිදෙන එම ආරක්‍ෂිත ඝන කැළෑව තුළ අතරම. වූහ. එවිට මහාප්‍රණාද තෙමේ සිය සොහොයුරන් අමතා “මට මහත් බියක් දැනේ. වල් සතුන්ගෙන් අප විනාශ වී යා හැකි බැවින් ළං වී සිටින්න” යයි කීය. එවිට මහාදේව තෙමේ මෙසේ කීය: “මා හට නම් භයක් නැත්තේය. එහෙත් අපගේ ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීමට සිදුවේ යයි දුකක් මා හද තුළ ඇත්තේය.” එවිට මහාසත්ව තෙමේ මෙසේ කීය:

මුනිවරයන්ගේ තුනි පුද ලද මේ
නිසල විවේකී වන විවරේථ
බියක් නොමැත මට සෝකයකුදු නැත
ප්‍රහර්ෂයෙන් මා හද ඉපිලේ
පරම සුවිපුල වූ අර්ථ ලාභයක්
ලැබ ගැනුමට මා සිත යොමුවී

“ඉක්බිති එම කුමාරවරුන් ද්වාභ වනගුල්මය හරහා යද්දී ඔවුහු පැටවුන් වදා සත් දිනක් ගතවූ පැටවුන් පස්දෙනෙකුන්¹ පිරිවරා කුසගින්න නිසා ඉතා දුච්ච සිරුරකින් යුතු ව්‍යාඝ්‍ර ධේනුවක දුටහ. මහාප්‍රණාද තෙමේ ඇය දැක මෙසේ කීය: “අහෝ මෙම අසරණිය පැටවුන් වදා දින භයක් හෝ හතක් ගතවන්නට ඇත. තවමත් කැමට යමක් නොමැති බැවින් ඇය එක්කෝ තම පැටවුන් කා දමනු ඇත, එසේ නැතහොත් කුසගින්නේ මිය යනු ඇත.” එවිට මහාසත්ව තෙම එම අසරණ සත්වයා ආහාර ලෙස ගන්නේ කුමක්දැයි ඇසීය.

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයෙහි පැටවුන්ගේ සංඛ්‍යාවක් දක්වා නොමැත.

මහාප්‍රණාද තෙම මෙසේ කීය: “ව්‍යාසුයන්ට, වලසුන්ට, තරච්ඡයන්ට සහ සිංහයන්ට ගැළපෙන්නේ මස් සහ උණුසුම් රුධිරය යයි කියති.” මහාදේව මෙසේ කීය: “ඒ අසරණ සත්වයා සා පිපාසාවෙන් පෙළෙන බැවින් සිරුර දුබල වීම නිසා ඇය තුළ ප්‍රාණය ඇත්තේ අල්ප වශයෙනි. එබැවින් ඇයට ගොදුරක් අල්ලා ගැනීමට පවා ශක්තියක් නොමැත්තේය. ඇයගේ පණ රැකදීම සඳහා ආත්ම පරිත්‍යාගයක් කරන්නෝ කවුරුද?” මහාප්‍රණාද තෙම එවිට මෙසේ කීය: “ආත්ම පරිත්‍යාගය (තම සිරුර දන්දීම) නම් ඉතා දුෂ්කර වූවකි.” මහාසත්ව තෙම මෙසේ කීය: “අප වැනි ජීවිතයට හා සිරුරට ඇලී-ආසක්තව සිටින්නා වූද, අල්ප-බුද්ධික වූද අයට නම් එය දුෂ්කර බව සැබෑය. එහෙත් අන් අය වෙනුවෙන් ආත්ම පරිත්‍යාගය සිය කැමැත්තෙන් කරන පරිහිතකාමී සන්පුරුෂයන්ට නම් එය එතරම් දුෂ්කර කාර්යයක් නොවේ. එසේම

“උපත ලැබූ දෙව්ලොව සහ මිනිස් ලොව
 ආර්ය සත්වයෝ මෙන් කරුණා සහිත,
 දැඩි ලෙස සිය වරක් කරුණා පෙරදැරිව
 සතුටින් අනුන්ගේ දිවි බේරා ගනිති.”

“ඉක්බිති පරම සංවේගයට පත් එම මහාසත්ව නම් රජකුමරුවා, එම ව්‍යාසුධේනුව දෙස බොහෝ වෙලාවක් ඇසී පිය නොහෙළා බලා සිට යන්නට පිටත් විය. එසේ යන්නට පිටත් වූ ඔහුට මෙබඳු සිතුවිල්ලක් පහළ වූයේය: දූන් මට මගේ සිරුර පරිත්‍යාග කිරීම සඳහා කාලය පැමිණ ඇත්තේය. ඒ මක් නිසාද?

ශයනාසන, කැම, බීම වාහන සැම දෙමිනේ
 බොහෝ කලක් ආදරයෙන් රැකගත් අප මේ කුණු කය
 අන්තිමේදි කැඩී බිඳී නැසී යන්ට නියමිත වේ
 කළගුණ නොමදන් මේ කය අනතාරී තම ස්වභාව.”

“තවද එය සම්පූර්ණයෙන් අපවිත්‍ර බැවින් වැඩි කලක් දරා සිටිය නොහැක්කකි. එබැවින් මම දූන් එය සත් කාර්යයක යොදවමි.

එය මට ජන්ම මරණ සංඛ්‍යාත සසර සයුරෙන් එතෙර වීමට යාත්‍රාවක් වනු ඇත. එමතුළු නොවේ:

ගඬු වැනිවූ සිය ගණනක් පැවැත්මවල් සහිත වූද,
මල මුත්‍රවලින් පිරුණු පෙණ පිටුවක් සේ නිසරු වූ
සිය ගණනක් කෘමි සතුන්ට නිවෙසවූ මේ කය අතහැර
ශෝක රහිත, නිර්විකාර, උපධි රහිත පිච්ඡුරු වූ
කෙලෙස් කිලුටු රහිත වූද ධ්‍යාන ආදී ගුණයන් සහ
සිය ගණනක් ගුණ හරිත වූ සම්පූර්ණ ධර්මකාය
නම් තත්වය සාක්ෂාත් කරමි සැකක් නොමැතිව මමි.”

“ඉක්බිති ඒ මහාසත්ව නම් කුමාර තෙමේ පරම කරුණාවෙන් හරිත හදවතින් යුතුව අධිෂ්ඨානශීලීව, සිය සොහොයුරන්ගෙන් එතනින් ඉවත්ව යන ලෙස ඉල්ලා සිටියේ “ඔබ පිටත්ව යන්න, මම පෞද්ගලික කාර්යයක් සඳහා ආපසු ද්වාදශවනගුල්මයට යන්නෙමි” යයි කියමිනි.

ඉක්බිති මහාසත්ව නම් රාජකුමාර තෙමේ, උපවනයෙන් නික්ම ව්‍යාසුධේනුව සිටි තැනට ගොස් සිය ඇඳුම් අසල වූ පඳුරක එල්වා මෙබඳු ප්‍රාර්ථනයක් කෙළේය:

“සසර සරන සතහට පිහිටක් වන්ට
අත්වේවා මෙමට බුදු බව අසමසම;
නිසල සිතින් කරුණාවෙන් දනට දෙමි
අන් අය කිසිදා නොමදෙන මෙකුණුකය.
බෝසත්වරුන් දැඩි ආශාවෙන් සොයන
නිවැරදි අමිල බුදුබව වේවා මෙමට
තිලොවම සතුන් දැඩි සේ බිය වී සිටින
භව සයුරෙන් එතර කරවමි නිසැකවම.”

“එසේ පැතු මහාසත්ව තෙම එම ව්‍යාසුධේනුව ඉදිරියෙහි බිම වැතිර හොත්තේය. එහෙත් ඇ මෙත් සිතින් පිරි බෝසතුන්ට කිසිවක්

නොකළාය. “ඇය දුච්ච නිසා නැගී සිටීමට අසමත් වන්නා සේයයි” සිතූ බෝසතුන් කිසියම් තියුණු ආයුධයක් සෙවූ නමුත් සමූ වූයේ නැත, එබැවින් වසර සියයක් පමණ වයසැති උණ පඳුරකින් සවිමත් කෝටුවක් රැගෙන ඉන් ගෙල සිරකොට ව්‍යාසුධේනුව ඉදිරියේ පතිත වූයේය. බෝසතුන් එසේ බිම පතිතවනු හා සමගම, සැඩ සුළඟට හසුවූ නොෆකාවක් මෙන් මෙම පෘථිවිය සය ආකාරයකින් සැලෙන්නට-කම්පා වන්නට විය. හිරුද සිය සැඬ කිරණ හකුළුවා ගත්තේ රාහු ගිලගත් කලෙක සේය. දිව සුවඳ සුණු මුසු කුසුම වර්ෂාවක්ද පතිත වූයේය.

“එකල්හි විස්මයට පත් වූ එක් දේවතාවියක් මෙසේ බෝසතුන්ට තුති පිදුවාය:

හසුකරගෙන කරුණාවට සියලු සතුන්
 මිනිසුන් අතර විරුවකුවී සතුටු සිතින්
 දන්දුනි ඔබ සිරුර මහ උතුමකු විලසින්;
 උපත විපත විරහිත සහ ශුභවුද
 ශාන්ත, ශිව සහ උත්තම නැනට ඔබ
 නිරායාසයෙන් පත්වනු නියතමය.”

“එවිට එම ව්‍යාසුධේනුව ලෙසින් නැගැවුණු බෝසත් සිරුර දෙස බලා¹ මොහොතකින් එය මස් ලේ නැති ඇට කටු ගොඩක් බවට පත් කළාය.

“ඉක්බිති එම භූමිකම්පාව දැනුණු මහාප්‍රණාද තෙමේ, මහාදේවයන්ට මෙසේ කීය:

පොළොව සැළුණි දස දිග සාගර සහිත
 හිරුගේ රැස්ද විශැකුනි එක් සැනසකින
 සුවඳ මල් වැසිද වැටුණේ එම ලෙසින්
 ව්‍යාකුල බවට පත් විය ඉන් මනස මගේ
 සිරුර න්‍යාග කෙරුවාදෝ සොයුරු මගේ?

¹ ඉංග්‍රීසි කෘතියෙහි දක්වෙන්නේ බෝසත් සිරුරේ රුධිරය ලෙවකමින් යන අර්ථයය.

පැටවුන් පවා කෑමට පෙළඹෙන ලෙසින්,
කුසගින්නෙන් තැවුණු පීඩාවෙන් පෙළුණු
ඇය දෙස නොහෙලමින් ඇසිපිය බලා සිට
සැක දනවයි ඔහුගේ කරුණා වදන.”

“එසේ කී එම කුමරුවෝ දෙදෙන මහත් වූ ශෝකයට පත්ව
කඳුළු වගුරුවමින් ව්‍යාසුධේනුව සිටි ස්ථානය දක්වා ආපසු ගියාහුය.
එහි පඳුරක් මත එල්ලෙන ඇඳුම් ද, සෑම තැන විසිර තිබුණු ලේ
වැකුණු ඇට කැබැලිද, ඒ මේ අත විසිරුණු කෙස් ද දුටු ඔවුහු සිහිසන්
නොමැතිව එම ඇට කෝටු මතම බිම පතිත වූහ. ටික වේලාවකින්
නැවත පියවි සිතියට පැමිණි ඔවුහු මහත් දුකින් මෙසේ කියමින් හඬා
වැළපෙන්නට වූහ:

සොයුරාණෙනි අහෝ අකරහනේ නැසුණු !
දෙමාපියන් බෝ සෙනෙහැතිමය ඔබට.
මනහර නෙළුම් පෙති වැනි දැසින් යුතුවූ
සොයුරා කොතැන දමලා ආවේද කියා
නිසැකව මව අසනු ඇත සෙනෙහෙන් පිරුණු

අහෝ අපට කොටුවූ මේ කැළය තුළ
මරණය යෙහෙකි ජීවත්වනවාට වඩා
මහාසත්වයන් නොමැතිව කෙලෙස අපි
මුහුණ දෙමුද දෙමහල්ලන් හට අපගේ?¹

“මෙසේ නොයෙක් ආකාරයෙන් හඬා වැළපුණු සොයුරෝ
දෙදෙන ආපසු මාලිගයට යාමට පිටත් වූහ. කුමරුවන් සොයා දිශා
විදිශාවල නොයෙක් තැන් වල දුවමින් සිටි සේවකයෝ ඔවුන් ආපසු එනු
දැක

“කුමාරයා කොහිද, කුමාරයා කොහිද” යි ඇසූහ.²

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ සඳහන් වන්නේ how will our parents care for us යනුවෙනි.
² ඉංග්‍රීසි කෘතියෙහි දී ඇත්තේ “කුමාරවරුනි, සිදුසුයේ කුමක්ද යන අර්ථයයි.

“ඒ අවස්ථාවේ නින්දට ගොස් සිටි මවු බිසව් තොමෝ ප්‍රියවිප්‍රයෝගය සනිටුහන් කෙරෙන සිහිනයක් දුටුවාය. එනම්, තම පියයුරු කපා දමනුද ඇ දුටුවාය; එසේම, බියපත් වූ පරවි පැටවුන් තිදෙනෙකුගෙන් එක් පැටවකු උකුස්සකු විසින් ඩැහැගෙන යනුද ඇ දුටුවාය. භූමිකම්පාවෙන් උක්‍රාසයට පත් හදවතින් යුතුව සිටි ඇ, වහා අවදිව ඇඳෙන් නැගී සිට මෙසේ වින්තාපර වූවාය:

“සයුරු සළු හැඳ සියලු ජීවී සතුන් දරනා පොළෝ මිහිකත,
 ඇයිද මේ ලෙස වේගයෙන් දැඩි සැලෙන්නට කිම හේතු වූයේ?
 හිරුද සියඳැස් සඟවමින් හැකිලී ගියේ කිම සෝක දෙවමින්
 සිහිනයෙන් සිරුරට දුකක් විය ඇසද නලියයි සැක වඩවමින්.
 පියයුරුද සිඳ දමනු දුටුවෙමි අසුබ ලකුණක් පෙන්වමින්
 කෙළි ලොලිත් වන තුළට වැදි මා පුතූන් සිහිවේ නිරතුරින්.

ඇය මෙසේ වින්තාපරව සිටින විට සේවිකාවක් කැලඹුණු හදින් යුතුව දේවිය වෙතට පැමිණ ‘කුමාරයන්ගේ ආවතේවකරුවෝ කුමරු සොයමින් සිටින්නාහ. කුමරුට යම් නස්පැත්තියක් සිදුවී ඇති සේ ය’යි දැනුම් දුන්නාය. එම පුවත ඇසූ පමණින් ගැහෙන හදින් යුතුව දෙනෙතින් කඳුළුධාරා වගුරුවමින් රජු වෙතට ගිය දේවිය මෙසේ කීවාය: ‘දේවයන්වහන්ස, මාගේ ප්‍රිය පුත්‍රයා නැසී ගියේ වනැයි ඔවුහු කියති.’ එය ඇසූ රජතුමා ද සැලෙන හදින් යුතුව මහා දුකකට පත්වූයේ, ‘අහෝ ! මාගේ ප්‍රිය පුත්‍රයාගෙන් දෙදෙනෙකු පමණක් තමා ඉදිරියට එනු දුටු ඔහු මෙසේ කියමින් වැළපුණේය:

එවිට රජතෙමේ ‘මා ප්‍රිය සොඳුර, දුක් නොවන්න. මම වහා කුමරුන් සොයන්නට යන්නෙමි’ කියා පිටත් වූයේය. එසේ යන විට විශාල සෙනගක් අතරින් සිය පුතූන්ගෙන් දෙදෙනෙකු පමණක් තමා ඉදිරියට එනු දුටු ඔහු මෙසේ කියමින් වැළපුණේය:

දරුවන් ඇති අය ලබනා ප්‍රීතිය
 සම නොම වේ දරු වියෝ දොම්නසට
 සුඛිත වෙත්ද දරුවන් නැති අය ලොව?
 පුතූන් සිටිද්දී මිය යන අය ලොව?’

ඉක්බිති මහත්සේ දුකට පත් දේවිය මර්ම ස්ථානයට පහරක් වැදුණු ඔටු දෙනක සේ ආර්ත ස්වරයෙන් මෙසේ වැළපුණාය:

කුසුමාකුල වනය තුළ වැදි අද දවසේ
සේවකයන් සහිත දරු තිදෙනගෙන් මගේ
බාලම පුතා යළි ආපසු ඇවිත් නැත,
කොහිදෝ මගෙ පුතා හදවත හා සමවූ?”

“දරුවන් දෙදෙනා සමීපයට එනතෙක් ඉවසුම් නැතිව සිටි රජතුමා බාල මල්ලීට මොකද වුණේ? කියා ඔවුන්ගෙන් ඇසීය.” එවිට සොවින් බරව කඳුළු පිරුණු දැසින් යුතුව, උගුර කට වියලී ගොස් සිටි ඔවුහු දෙදෙන කිසිත් කියාගත නොහැකිව තුෂ්ණිමිභූතව බලා සිටියහ. දේවිය මෙසේ ඇසුවාය:

වහා කියනු මා සිත අවුලට පත් වේ,
සිරුරද දරන්නට බැරි වේදනා නැගේ,
හදවත පැලී යන්නා සේ දැනේ මට
බාල පුතුව සිදුවූයේ කිමද අනේ !

“ඉක්බිති ඒ කුමාරවරු සිදුවූ සියල්ලම සවිස්තරව කීවාහුය. එය අසනු හා සමගම රජද දේවියද සී සන්න නොමැතිව වැටුණහ. සිහිය නැවත ලද විගස ඔවුහු දුකින් හඩමින් වළපමින් පුතුවගේ සිරුර තිබූ තැනට ගියාහ. තම පුතුවගේ ලේ-මස්-නහරින් තොර ඇටකටු ද, ඒ ඒ තැන විසිරී ගිය හිස කෙස් ද දුටු ඒ දෙමහල්ලෝ නැවතත් සිහිසුන්ව බිම පතිත වූහ. එය දුටු පුරෝහිත, අමාත්‍යාදීහු මලය වන්දන කල්ක ආලේප කොට ඒ දෙදෙනාගේ සිරුරු නැවත යථා තත්වයට පත් කළහ. නැවත සිහිය ලැබූ වහාම රජතුමා නැවතත් කරුණ ස්වරයෙන් මෙසේ වැළපුණේය:

මනෝහර දසුන් ඇති ආදර පුතුවන්
මරු වසඟයට ගියෙ කිම මේ තරුණ වියේ?
මරණය මුලින් මා වෙත නාවේ කිමද?
මීටත් වැඩි දුකක් වූයේ නොමැත මට.

“සී සන්න ලද දේවියද අවුල් වූ කෙසින් යුතුව දැනින් පපුවට ගසා ගනිමින්, දියෙන් ගොඩ දූමු මසකු සේ ගැහෙමින් බිම පතිතව, පැටවා මළ මීදෙනක සේද, පැටවාගෙන් වෙන්වූ ඔටු දෙනක සේද කරුණ ස්වරයෙන් හඬමින් මෙසේ වැළපුණාය:

නෙළුමක් වැනි වූ මා ආදර පුතුවෙ කය,
මිහිමත මෙසේ සිඳ බිඳ දූමුයේ කවුද?
සඳවන් මුහුණ මනහර නෙන් ඇති ම පුතුව
වනසා දූමු මා සතුරා කවුද අද?

වැනසුණු සිරුර දැක පුතුවෙ පොළොව මත,
වැනසී නොයනු කිම මෙතැනම මා කයද?
මේ රුදුරු විපත දැක දුදුරුව නොයන හද
සැබවින් සැඳී ඇත්තේ යකඩින්ම වෙද?

සිහිනෙන් මගේ පියයුරු කඩුවෙන් කැපිණ
මගේ දත් කැඩී ඉවතට ගියේ මා මුවින
මා පිය පුතුව නැසී ගියේ අද නොසිතූ ලෙස.
මා අත සිටි පරවි පැටවුන්ගෙන් එකකු
ඩැහැගෙන ගියේ අයියෝ උකුසෙක් පැමිණ
මාගේ පුතුව නිදෙනාගෙන් එක් අයෙකු
ඩැහැගෙන ගියේ මරු අවුදින් රුදුරු ලෙස
මා දුටු සිහින අයියෝ සැබැවක්ම විය.”

“ඉක්බිති නොයෙක් අයුරින් හඬා වැළපුණු රජ හා දේවිය සියලු අබරණ සිරුරින් මුදා මහත් ජනකායක් සමග ශරීර පූජා පවත්වා එම ප්‍රදේශයේම කුමරුගේ ශරීර කොටස් වළ දූමුහ.

“ආනන්දයෙනි, එම කාල සමයෙහි සිටි මහාසත්ව නම් රාජ කුමාරයා වෙනත් අයෙකු යයි නොසිතන්න. ඊට හේතුව කුමක්ද? එකල සිටි මහාසත්ව නම් රාජ කුමාරයා ද මා ම වීම ය. එහිදී ද ආනන්දයෙනි, මා රාග, ද්වේශ, මෝහයන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන්

නොමිඳි සිටියදී පවා, නරකාදියෙහි දුක් විඳි ජීවි සත්වයන්ද බේරා ගනිමි. දන් සියලු දෝෂයන්ගෙන් මිඳි සමයක් සම්බුද්ධ තත්වයට පත් වූ විට ජීවි සත්වයන් කොපමණ සංඛ්‍යාවක් දුකින් මුදවාගෙන ඇද්ද යන්න ගැන කියනුම කවරේද? ඒ මුදවා ගැනීම සඳහා මා හට කල්ප කාලයක් නිරයේ සිටීමට ද සිදුවූ වාර ඇත්තේ ය. මම ජීවි සත්වයන් සංසාර චක්‍රයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම මුදවාගෙන ඇත්තෙමි. ජීවි සත්වයන්ට උදව් කිරීම සඳහා මා විසින් අති දුෂ්කර කාර්යයන් පවා කරන ලද්දේය.”

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඒ වේලාවෙහි මෙම ගාථා දේශනා කළහ:

බොහෝ කල්ප ගණනක් මම සිරුර මගේ
 දානය කෙළෙමි බුදුබව සොයමින් යද්දී,
 රජකුට සිටියදී මෙන් කුමරකු ලෙසද
 අනභූත දුමුවෙමි සිය කය නොයෙක වර.

පූර්ව ජන්මයන් මගේ මතකයට නැගේ
 වරෙක මහාරථ රජු ලෙස උපන්නෙමි.
 මහා ත්‍යාගවත් ඔහුගේ පුත් රුවන
 මහාසත්ව යන නමකින් පසිඳු විය.

ඔහුගේ සොයුරු දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකු
 මහාප්‍රණාදය යනුවෙන් හැඳින්විණ,
 මහාදේව නම් වී අනෙක් සොහොයුරු.
 වන පෙදෙසකට ගිය එම සොයුරෝ තිදෙන

දුටුවෝ වග දෙනක කුසගින්නෙන් පෙළුණු.
 එය දුටු බෝසතුන් හද කුළුණින් පිරුණි.
 “කුසගිනි වැඩි නිසා ඇය තව මොහොතකිනි,
 ආහාරයට ගනු ඇත තම පැටවුන්ද
 එබැවින් ම දිවි පුදනෙමි ඇය ඉදිරිපිට.”

එසේ සිතූ මහසත් තෙම එම මොහොතේ,
පැටවුන්ගේ දිවි බේරා ගනු පිණිස
පතිත වුණිය කන්දෙන් පහලට එවිට.

කම්පා විය මහ පොළොවද කඳු සහිත
දසක ඉහිළුණෝ නානා කුරුළුගණ
මුව පොච්චෝද තැතිගෙන දිව්වෝ දසක
මොහොතින් ලොවම මහ අඳුරක ගිලුණෝය.

මහාසත්වයන්ගේ සොයුරෝ දෙදෙන
වන වැදුණෝය සොයුරා සොයමින් එදින
දැසින් කඳුළු පෙරමින් මහ සෝකයෙන
ඒ මේ අත දුවති වන තුළ අසිහියෙන.

ව්‍යාඝ්‍රධෙනුව දුබලව වැතිර සිටී
තැන වෙත ළඟා වූවෝ සොයුරෝ දෙදෙන,
වගදෙනගේද ඇයගේ පැටවුන්ගේද
දුටුවා මුහුණු රුදුරුව ලෙහෙයෙන් වැකුණු.

තැන තැන විසිරී ඇට කැබැලිද කෙස් රොදද
ලෙහෙයෙන් වැකුණු පොළොවද දුටුවෝ දෙදෙන.
එය දක දරාගත නොහැකිව බෝ දුකින
සිහිසන් නැතිව වැටුණෝ මිහිමත සෙදින
දූවිලි වැකී අවපැහැගත් සිරුරැතිව.

පිරිසද කුමරුන්ගෙ හඬමින් ශෝකගෙන
කුමරුන් සිහිය ගැනුමට දිය ඉසිමින් ම
අහසට දැන් විදහා වැළපුණෝ සෙද.

පිරිවර ළඳුන් පන්සියයක් සමග එදා
කුමරුන්ගේ මව් අග මෙහෙසිය හුන්නී,

ඔහු බිම වැටුණු මොහොතේ පියවුරෙන් ඇගේ
කිරි දහරා වැගුරුණි බිම වැල නොකැඩී.¹

අන් පා සහිත මුළු සිරුරම එම මවගේ
උලකින් අනින කල මෙන් පෙළුණෙය දැඩිව,
පුත්‍ර විශෝගයෙහි සර පහර ලැබ
ඇය හද කීතු කීතුව ගියෙ දැඩි සොවින.

හඬමින් වලපමින් මහරථ රජු වෙතට
පැවසුවාය ඇ තම හද දුක ඔහුට

අසනු මැනවි මවදන් නරනිඳු තුමනි
සෝ ගින්නෙන් ඇවිලේ මා සියොළගම
කිරි දහරා වැගුරුණි පියවුරෙන් මගේ
ඇඟ මගෙ රිදේ උලකින් අනින කල මෙන
මා හද පැලී යනු නියතය දරු සොවින
එම පෙර නිමිති පවසනුයේ නිසැකයෙන
මා පිය පුතුන් දැකුමට නොලැබෙන බවය.
කරුණා නෙන් යොමා මට දිවි දුන මැනව !

තිදෙනෙකු පරවි පැටවුන් සිහිනෙන් දුටිමි
ඒ අතරින් බාලම සුරතල් පැටවා
ඩැහැගෙන ගියා උකුසෙක් රුදුරු විලසින.
එබඳු සිහින මා හද තුළ අරක් ගෙන
මනස දවාලයි මාගේ සෝ දුකින
දූරිය නොහී දරුවන් හට වූ විපත
වැඩි කල් නොගොස් මරු ළං වනු ඇත මෙමට!

කරුණාබර හදැති මා සමිඳුනි මෙමට
මාගේ ජීවිතය ලැබ දෙනු මැන නැවත.

¹ ඉංග්‍රීසි පරිවෘත්තයේ ඇත්තේ කිරි දහරා රුධිරය බවට හැරී වැගුරුණු බවකි.

එසේ කියා වැළපුණු අග මෙහෙසි මව,
 පතිත වුණා යළි සිහිසන් නැතිව බිම.
 ඇය සිහිසන්න නොමැතිව බිම වැටෙනු දැක,
 වැළපෙන්නට වූහ අන්තඃපුර දනද.

පුතු විශෝචිත් හද දවනා සෝකයෙන
 පෙළෙනා නිරිඳු මැති පිරිසද කැටුව සෙද
 කුමරුන් සොයා යන්නට පිටවී එසඳ.

නිවෙස්වලින් පිටවූ නගර වැසි දන
 ඇසුවෝ කඳුළු මුසු දෙනෙකින් මගින් මග
 මහාසත්වයන් හට වූයේ කීමද?
 ඔහු ජීවතුන් අතරද, මියගොස්ද අහෝ,
 මහසත් කුමරුවන් අද මේ කොහි ගියෙද?
 ප්‍රියමනාප දසුනක් වූ අප සැමට
 නැවත වරක් දකිනට නොලැබේද අද?

දේශය තුළ පැතිර ගියා නිහඬ ශෝක පවත වහා
 අනන්ත මායා බලයෙන් තියුණු නාදයක් නගමින්.

මහාරථ නිරිඳු හඬමින් සෝබර වී කඳුළු නගා
 සිහි නොමැතිව බිම පතිතව හුන් මෙහෙසිය සිහි ගැනුමට
 නැවත නැවත ජලය ඉසින්නට වූයේ සිහි එනතුරු
 පියවි සිහිය ආ විට නැවතත් දරු දුක මතුව එමින්
 ඇසුවා ඇ මේ විලසට දූරිය නොහැකි සෝක සිතින්
 “මා දරුවන් මිය ගොසින්ද නැතොත් ජීවතුන් අතරද?”

එවිට මහාරථ රජතෙම පැවසුවා මේ විලසට:
 “ඇමතියන්ද පිරිසද යැව්වෙමි කුමරුන් සොයන ලෙසින
 මනස දුබල කර නොගන්න, නිති හද සෝකය හරින්න.”

මෙසේ මහාරථ රජතෙම අගමෙහෙසිය සනසවමින්
 නික්මුණේය මාළිගයෙන් ශෝකාතුර වී හඬමින්

සිරුරෙන් මනසින් දුබලව ඇමති ගණා පිරිවරමින
නුවරින් පිට සැම තැනකම රජකුමරුන් සොයන ලෙසින.

රජු යනු දක මහ මග බැස ඇමති ගණා පිරිවරමින
දුක්මුසු වූ රට වැස්සෝ දහස් ගණන් මහ මග බැස
රජ පිරිසට එකතු වෙමින් කුමරුන් සෙවීමෙහි යෙදුණෝ.

මෙසේ එරජ පුතුන් සොයා සැම තැනකම විමසන සඳ
හිස මුඩු කළ එක් මිනිසකු දුටුවා ලෙහෙ වැකි සිරුරැති
දූලි වැකුණු ඇඳුමින් යුතු, කඳුළු පිරුණු මුහුණින් යුතු.

එය දුටු රජුගේ සෝගිනි, හද දවමින් ඇවිල ගියෙන්,
දැන් උඩට දිගු කරමින්, හඬනට වී මහත් දුකින්.
හදිසියේම දුර සිට වේගයෙන් පැමිණි මැතිවරයෙක්,
රජ හමුවට පැමිණ මෙසේ, සැලකර සිටියේ නොලසින:
“දුක් නොවන්න නිරිඳුනි ඔබේ පුතුන් ජීවතුන් අතරය.
වැඩි වේලාවක් නොගොසින්, ඔබ ඉදිරියටම එනු ඇත.”

ඉදිරියටම ගිය විට රජු
තෙමේ ඩාදියෙන් දුවිලි
වැකුණු ඇඳුම් ඇඳගෙන සිටි
තවත් ඇමතියෙක් අවුදිනි
මෙසේ පැවසුවා රජු හට:
“මහ රජුනි ඔබේ පුතුන්
දෙදෙනෙක් ජීවත්ව සිටිති
සොයුරු සොවින් හද දැවෙමින්;

තුන්වෙනි පුතු දකිනට නැත,
මහාසත්ව නම් එකුමරු
අනිත්‍යතාවට හසුවී
වල ගියදෝ නිරිඳු තුමනි.

පැටවුන් ලද එක් ව්‍යාසුධේනුවක
දක කුසගින්නෙන් පෙළෙමින් එම විට,

දරුවන් කෑමට සැරසෙනු දුටු ඒ
 මහාසත්ව නම් බෝසත් කුමරා
 මහත් වූ කරුණා බලය උපදවා
 මනෝප්‍රතිධානයක් උදාර වූ
 කෙළේ මෙසේ මතු බුදුබව පතමින්:
 “සියලු සතුන් මුදවාලනු සඳහා
 ඉෂ්ට, උදාර, ගැඹුරු බුදුබවට
 අනාගතේ දවසක පත්වෙමිවා!”
 එසේ සිතූ ඒ මහාසත්ව තෙම
 ඇඳ වැටුණෙය ගිරි කුළකින් පහළට.

කුසගින්නෙන් පෙළුණාවූ වග දෙන
 බිමට වැටුණු කුමරාගේ මළකඳ
 වෙතට වහා ගොස් අනුභව කරමින්
 ඇටකටු පමණක් ඉතිරි කළා බිම.”
 සෝරවූ එවදන් අසමින් මහරජ
 එතනම නැවතත් සිහිසත් නොමැතිව
 දරුණු ශෝකයෙන් ඇවිලගත් හදින්
 බිම වැටුණා දුක ඉවසනු නොහැකිව.

ඇමතිවරුද පිරිවර අන් සෙනගද
 කරුණා ස්වරයෙන් හඬා වැලපෙමින්
 දිය ඉසිමින් නිරිඳුන්ගේ සිරුරට
 දැන් අහස වෙත යොමු කර සිටියෝ;
 එම විට එහි ආ තව මැතිවරයෙක්
 මෙවන් බසක් සැල කෙළේය රජු හට:

“කුමරුන් දෙදෙනා අද මම දුටුවෙමි
 මහ වන මැද සිහි නැතිව වැටී හුන්;
 සිරුරු වලට දිය ඉස කුමරුන්ගේ
 සිහිය ලබා දුන්නෙමු සෙද නොපැකිළ.

“සොවින් ඇවිල නරඹමින් සතරදෙස
 මොහොතක් සිට නැවතත් බිම වැටෙමින්

දැක් අභස වෙන දිගු කර ගනිමින්
සොයුරාගේ ගුණ ගයමින් හැඬුවෝ.”

එවිටද රජ මනසින් දුබලව ගොස්
පුතු විශොච්ඡන් විඤ්ඡිත වී ගොසින්
හඬා වැළපිලා මේ ලෙස සිතුවා

“ප්‍රිය මනාප වූ බාල මා පුතනු
අනිතරැසතා රකුසා ඩැහැගත්තෙය;
අනෙක් පුතන් දෙදෙනාට ශෝකයෙන්
දිවි තොර කර ගැනුමට ඉඩ නොදෙනෙමි
වහා ගොසින් සිටිනා වූ තැනකට
ප්‍රිය දර්ශන වූ පුතන් දකින්නෙමි.
ශීඝ්‍ර යානයකින් ඒ දෙදෙනා
මාලිගයට කැඳවාගෙන එන්නෙමි.
එසේ නොකළහොත් අගමෙහෙසියගේ
හද පැලිලා යනු ඇත දැඩි සෝකෙන්.
පුතන් දෙදෙන දෑක ඇය සැනසෙනු ඇත,
ජීවිත විශොච්ඡන් සිදු නොම වනු ඇත.”

එසේ කියූ රජ ඇතු පිට නැගෙමින්
ගියා ඇමති ගණ සමගින් එම විට
දුකින් හඬන දෙපුතන් දෑක ගැනුමට;
පුතන් දෙදෙන දෑක හඬා වැළපෙමින්
ඔවුන් කැටිව ඒ පුරයෙන් පිට වී
මාලිගය තුළට ගියේ වහ වහා
බිසවුන් හට දෙපුතන් පෙන්වීමට.

මහාරථ රජුන් හට පුතු ව ඉපද
ව්‍යාඝ්‍ර ධේනුවක සුවපත් කළ ඒ
මහාසත්ව නම් වූයේ පෙර කල
ශාක්‍යමුනි තථාගත මම් ම ය.

මහාරථ රජුන් වූයේ පෙර කල
 සුද්ධෝදන නරනිඳු වේ මෙම කල;
 අගමෙහෙසිය මායා දේවිය වී,
 මහාප්‍රභාද මෙත් බෝසත් තෙම වී,
 මහාදේව නම් වූයේ එම කල
 මංජුශ්‍රී කුමාරයන් මය මෙම කල.
 මහාප්‍රජාපති වග දෙන වූවා
 ඇගෙ දරුවන් පස්වග මහණුන් ම ය.

ඉක්බිති මහාරථ රජ හා අගමෙහෙසිය බොහෝ සේ හඬා වැළප, සියලු අබරණ සිරුරින් මුදා මහත් ජනකායක් සමග ගොස් ශරීර පූජා පවත්වා මහාසත්වයන් ගේ ශරීර අවශේෂයන් තැන්පත් කොට එම ස්ථානයෙහිම සජ්න රත්නයන්ගෙන් අලංකාර වූ ස්තූපයක් ද ඉදිකළහ. එම ව්‍යාඝ්‍රදේවතාව වෙනුවෙන් තම ජීවිතය පරිත්‍යාග කරන අවස්ථාවේ, මහාසත්ව තෙම මෙබඳු ප්‍රාර්ථනාවක් කෙළේය, “මෙම ශරීර පරිත්‍යාගයේ බලයෙන් මට අනාගත අසංඛ්‍ය කල්ප ගණනාවක් තිස්සේ ජීවි සත්‍වයන් වෙනුවෙන් බුද්ධ කාර්යයන් කිරීමට හැකිවේවා!”

එම දේශනය ඇසූ අසංඛ්‍ය අප්‍රමේය දෙව් මිනිස් ජීවි සත්‍වයෝ අනුත්තර සමයක් සම්බෝධි චිත්තය උපදවා ගත්හ. එම ස්තූපය එහි අනාවරණය වීමට හේතුවද ප්‍රත්‍යයද එයම වන්නේය. ඉන්පසු එම ස්තූපය බුද්ධාධිෂ්ඨානයෙන් එම ස්ථානයේම පොළොව තුළට ගිලා බැස්සේය.

{සුවර්ණභාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයාගේ ව්‍යාඝ්‍රී පරිවර්ත නම්වූ දහ අට වැනි පරිච්ඡේදය මෙතෙකින් නිමයේ ය.}

19

සර්ව-තථාගත-ස්තව පරිවර්තය

ඉක්බිත්තෙන් නොයෙක් දස දහස් ගණන් බෝධිසත්වරු සුවර්ණ-රත්නාකර-ඡත්‍රකුට නම් තථාගතයන්වහන්සේ වැඩ සිටි තැනට සම්ප්‍රාප්ත වූහ. එසේ එහි එළඹී උන්වහන්සේලා සුවර්ණ-රත්නාකර-ඡත්‍ර-කුට තථාගතයන්වහන්සේට නමස්කාර කොට ඇඳිලි බැඳගෙන එකත් පස්ව හිඳ එම තථාගතයන්වහන්සේ වෙනුවෙන් මෙම ස්තූති ගාථා ඉදිරිපත් කළහ:

ජනවරයාණෙනි ඔබගේ ශ්‍රී දේහය රන්වන් වේ
අනෙකුත් අග පසඟද සැම ස්වර්ණවර්ණයෙන් බැබළේ
රන් ගිරිරජ සදිසිව රන් පැහැයෙන් නිති දිදුලන්නේ
මුනිවර පුණ්ඩරිකයද රන් පැහැයෙන් බබළන්නේ.

දෙතිස් මහ පුරිස් ලකුණින් සිරුර සුලක්‍ෂණ වන්නේ
අනුවාසංජන අසුවකින් අංග විභූෂිත වන්නේ,
රන්මය සුප්‍රභාසයෙන් ඔබ සුවිරාජිත වන්නේ
පර්වත රාජයා ලෙසින් සුනිමල් සොම් ගුණ වන්නේ.

බ්‍රහ්ම ස්වරය සහ සුස්වර-බ්‍රහ්ම සෝභයද වන්නේ
ගර්ජිත සිහ ස්වරය සමග මේස සෝභයද වන්නේ;
සය-විධවූ මිහිරි නාද පිචිතුරු පිලිඳවී දෙන්නේ
ජිනවර ඔබේ නද එකොවුල් මොණර ගීය පරදන්නේ.

සුවිමල සුනිර්මල තෙද පබසර වන්නේ
පුණ්‍ය ලකුණු සියයෙන් සැරසී ගන්නේ
සුවිමල සුනිර්මල නැණ සයුරය ඔබගේ
මහමෙර සදිසි ගුණ පිරි උතුමනි සවුනේ.

සව් සත හට හිත-අනුකම්පාවෙන් පරම
හැම සුව සියලු ලෝ සත හට බෙදා දෙන
පිරිනිවනේ සුවයට අප පිවිසවන
උතුමනි පරමරුක් දම් නිති උසුරුවන!

හෙලි කොට දම් අමා මී සතහට නිතින
අමරපුරට අප සැම යොමු කරති ඔබ
සාම පුරය එය වේ සැනසිල්ල දෙන
සැම සෙනකම මූලය ඔබ වෙති පරම.

සසර සරනවුන් එදුකින් නිදහස් කරතිය ඔබ නිති,
ජිනවරයාණෙනි, ඔබ දුක් සයුරෙන් සත ගලවා ලති.
සාමයේ මාවතට ඔවුන් යොමු කරනා ඔබ නිතියෙන
සැම ජීවී සත්‍වයන්ට සුව සොම්නස බෙදන්නහුය.

ගුණ සයුරට ප්‍රඥාවට මුනිවරයන්ගේ පිචිතුරු
සම කළ හැකි කිසිම දෙයක් ලොව කිසි විට නොම වන්නේ;
ජීවිත බර කර පින්තා ගන්නවුනට කරුණාවෙන්
සලකන්නට උපාය, මෙත්බල, වීරිය ඔබ සතු වේ.

කල්ප කෝටි ගණනක් කල් රැස්වූ ගුණ නැණ සයුරින්
එක ගුණ බිඳුවක් හෝ ගෙන වැනුමට හැකි පුද්ගලයන්
එකම අයෙකුවත් නොමැතිය දෙව් මිනිසුන් සහිත ලොවේ.

එක බිඳුවක් ගෙන ඔබේ ගුණ සයුරින්
 පැවසීමට වෙර දැරුවෙමි සැකෙවින්
 එයින් සමුපචිත පුණ්‍ය සංවයෙන්
 ජීවී සඤ්ඤා ගුණා සැම මෙලොවේ
 පසක් කරත්වා බෝධිය උත්තම.

එකල්හි රුවිරකේතු තෙම තමා හුන් අසුනින් නැගී, උතුරු සළුව එක් උරයක පොරවාගෙන, දකුණු දණ මඩල බිම ඔබා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ දෙසට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරමින් මෙම ගාථාවලින් බුදු ගුණ ගයන්නට වූයේය:

මුනිදුනි, ඔබ සියයක් පින් ලකුණු සහිත වූ නිරතුරු
 දහසක් ශ්‍රී වාරු ගුණෙන් අලංකාර වූවෝම ය;
 වර සෞම්‍ය දර්ශනයද උදාර වර්ණයද ඔබේ
 දහසක් හිරු පෑයු කලෙක මෙන් විසිතුරු පබසර වේ.

නොයෙක් රශ්මි ජාලාවෙන් වෙළුණු ඔබ
 නිල්, සුදු මැණික් සහ රත්රන් පැහැය ගෙන
 තඹ, වෛචුර්ය, අරුණ-ස්ඵටික පැහැයෙන්
 විසිතුරු වර්ණයන් ගෙන බබලති නිතින.

මහමෙර ගිරි රජ්ඳු වුව පරදාලමින
 දහසක් ලෝකයන් ආලෝක කරමින
 දරුණු සැඩ දුකින් උන් සැම මුදවමින
 පරම සුඛය දී සනසති සතුන් හැම.

ප්‍රසන්න වර්ණය ඉඳුරන් වාරු දර්ශනය සදෙන්
 රූපකාය ඔබගේ දෑක්මට නිතියෙන් ප්‍රිය වඩනේ
 මයුර වර්ණයෙන් දිලිසෙන දකුම්කලු වූ ඔබේ සිරස
 බමර වැලින් ගහන වූ පියුමක් ලෙස නිති ප්‍රහාකරය.

විශුද්ධ කරුණා ගුණෙන් අලංකෘත
 සමාධි මෙමුනී පින් ගුණ රැස්වූ

විචිත්‍ර පැහැ අනු ව්‍යංජන යුතු ඔබ
සමාධි බෝධ්‍යංග ගුණෙන් ලකර වෙති.

ඔබමය සතුට සුවය සාදන්නේ
සුඛදායී සුඛ ආකර වන්නේ
විසිතුරු ගැඹුරු ගුණෙන් සුලකළ වූ
කෝටි සුවභසක් ලෝ බබලන්නේ.¹

දිලෙන ගිනි පුළිඟු මෙන් බබලන්නේ
ගුවන පිරුණු හිරු මඬලක් වන්නේ;
මහමෙර මෙන් සැම ගුණ යුතු වන්නේ
ලෝක ධාතු සැම එළිය කරන්නේ.

එළකිරි, හක්ගෙඩි, කුමුදු, සඳද වැනි
නව කුෂාර වන් ශුභ සුදු පැහැයුතු
දත් පෙළ සුදිලෙන්ම ඔබ මුව තුළ
අභසේ රාජ භංසයන් පෙළ සේමයි.

සඳවන් ඔබගේ නළල් තලේ ඇති
දකුණට හැරවුණු සර්පිලයක් වැනි
වෛද්‍යුර්ය පැහැයෙන් යුතු උෟර්ණ රෝමය
රශ්මි විහිදුවයි අභසේ හිරු සේ.

ඉක්බිත්තෙන් බෝධිසත්ව-සමුච්චයා කුල දේවතාවිය ඒ
වේලාවේ මෙම ගාථා වලින් භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ ගුණ ගායනා
කළාය:

{ නමෝස්තු බුද්ධාය විශුද්ධ-බුද්ධයේ
විශුද්ධ-ධර්මේ ප්‍රතිභාන බුද්ධයේ
අධර්ම මාර්ග-අපගත-ආත්ම බුද්ධයේ
භව-අභව-ඥාන විශුද්ධ බුද්ධයේ }

¹ ඉංග්‍රීසි කෘතියෙහි දී ඇත්තේ "සුඛාවතී ලෝක" යන අර්ථයයි.

නමස්කාර වේවා අප බුදුනට
 විශුද්ධ ප්‍රඥා ඇති අප බුදුනට
 විශද දහම් ප්‍රතිභා ඇති බුදුනට
 අදහම් මග ඉවතට ලු බුදුනට
 පැවැත්ම සහ නොපැවැත්මද පිළිබඳ
 විශුද්ධ ඥානය ඇති අප බුදුනට.

{අහෝ අහෝ බුද්ධං-අනන්ත-තේජසං
 අහෝ අහෝ සාගර මේරු තුල්යං
 අහෝ අහෝ බුද්ධං-අනන්ත ගෝචරං
 ඖචුම්බරං පුෂ්පං ඉවාති දුර්ලභම් }

අහෝ කචර අසිරියක්ද බුදුන් තෙද අනන්ත වේ ය
 අහෝ කචර අසිරියක්ද සාගර මහමේරු සමය;
 අහා තථාගතයන්ගේ ගොදුරු බිම අනන්ත වේය
 ඖචුම්බර පුෂ්පය සේ අති දුර්ලභ වන්නේම ය.

{අහෝ අහෝ කාරුණිකස්-තථාගතා:
 ශාකොන්ද කුලකේතු නරේන්ද්‍රසුර්යා:
 යේනේදශං භාෂිත සූත්‍ර-මුත්තමං
 සර්වේෂ සත්වාන අනුග්‍රහාර්ථම් }

ශාකා රජුන් කේතුච වන, නරේන්ද්‍රයන්ගේ හිරු වන
 බුදුන්ගේ කරුණා මහිමය අහෝ කෙසේ පවසමිදෝ
 එතුමන් දෙසු ධර්ම සූත්‍ර අති උත්තම වන්නේමය
 අනුග්‍රහය සඳහා ජීවී සතුනට දේශිත වේ.

{ශාන්තෝත්තරියා ශාකාමුනිස් තථාගතා:
 ශාන්තෝත්තමා ශාන්තපුරේ ප්‍රචිෂ්ඨා:
 ගම්හිර ශාන්තෝ විජයා සමාධිර්
 අනු ප්‍රචිෂ්ඨෝ ජීන බුද්ධ ගෝචරේ }

ශාන්ත වූ ඉඳුරන් ඇති ශාකාමුනි තථාගතයෝ
ශාන්ත පුරට පිවිසියෝය ශාන්ත උත්තම ගුණයුතු
සමාධියද ඔබගේ ගම්හිර, පිවිතුරු ශාන්ත වේ
බුද්ධ-ක්ෂේත්‍රය ජනවර, භජනය කරතිය ඔබ සැම.

ශ්‍රාවකයන්ගේ ශරීර ශුන්‍ය බව දනගන්නේ
දිපඳුත්තමයාණන්ගේ විහාර ශුන්‍ය ම වන්නේ
සියලු ධර්ම ප්‍රකෘතියෙන් ශුන්‍ය බව දන ගන්නේ
ශුන්‍ය නොවනා කිසිවක් ලොව නැති බව දනගන්නේ.

නිතිපතාම මම ජනවර සමරමි
බුදුන් දැකීමට නිතර සිතන්නෙමි
සතතයෙන්ම මම පැතුම් පතන්නෙමි
සම්බුදු හිරු රජු දැක්මට උදෙසා.

දැනින් වැටී නිතරම සිටිමින් මම
බුදුන් දැකීමට සොවින් තැවෙන්නෙමි,
දුකින් හඬමි මම මුනිදුන් වෙනුවෙන්
බුදුන් දැකීමේ දැඩි තෘෂ්ණාවෙන්.

නිතියෙන් සෝ ගින්නෙන් ඇවිලෙන්නෙමි
දර්ශන සීතල දිය මට දෙනු මැන
ඔබේ රුව දැක්මට අති තෘෂ්ණා වෙමි,
තුටු කරනුය මා කරුණා ජලයෙන්.

කරුණා කරනු මැන නයුවාණෙනි ම හට
දෙනු මැන දර්ශනය ඔබේ සොමි රූපයෙහි
ඔබමය සදේවක වූ ලොව ගැලවීම.

ශ්‍රාවකයන්ගේ සිරුර අනිත්‍යය
අහසට සම වෙති ගගන සොබා වෙති,
මායාවකි, මිරිගුවකි ජලය තුළ

දකිනා සඳ මඬලක් හා සමවෙති.
සියලු සත්වයෝ සිහින සොබා වෙති
නසුවාණෙනි ඔබ මහා ශූන්‍ය වෙති.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනස්නෙන් නැගී සිට බ්‍රහ්ම ස්වර විහිදුවා මෙසේ කීහ: “සාධු සාධු කුල දේවතාවියනි, නැවතත් සාධුකාර දෙමි.”

එසේ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ කී කල්හි ඊට සතුටු වූ බොසත්වරුද, බෝධිසත්ව සමුච්චයා කුල දේවතාවියද, සරස්වතී මහා දේවිය ප්‍රමුඛ පිරිසද, දේව, මනුෂ්‍ය, සුර, අසුර.ගරුඬ, කින්තර, මහෝරග ප්‍රමුඛ පිරිසද බුද්ධ භාෂිතය අසා මහත් සේ සතුටු වූහ.

{ආර්ය සුවර්ණ(ප්‍ර)භාසෝත්තම සූත්‍ර රාජයා මෙතෙකින් පරිසමාප්ත වන්නේ ය.}

